STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 10559

TANAKH

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

נביאים אחרונים

ישַׁעיה
יִרמיָה

אידיש פון

יהואָש

פאַרלאַג
„תַּנַךְ"
ניו־יאָרק
1929

Copyright 1929
by
F. BLOOMGARDEN
אַלע רעכט פֿאָרבאַהאַלטן

ווערצריי פֿון דער
„דזשואיש פּאָבליקעישאָן סאָסייעטי"

PRINTED IN U.S.A.

ישעיה

ישַׁעיה

דער נביא באַקלאָגט די זינדיקייט פון זיין פאָלק	א	1
שָׁלום און גערעכטיקייט צווישן אַלע פעלקער	ב	1
דער טאָג פון גאָטס שטראָף	ב	5
די שטראָף אויף די שטאָלצע ווייבער פון ירושָלַיִם	ג	16
די פראַכט פון גאָט אויפן באַרג ציון	ד	2
דאָס ליד פון דעם ווייַנגאָרטן	ה	1
דעם נביאס ווייגעשרייען. דער צאָרן פון גאָט	ה	8
דער נביא ווערט געמאַכט פון גאָט פאַר זיין שליח	ו	1
די נבואה צום מלך אָחָז	ז	1
די מפלה פון דַמֶשֶׂק און שומרון	ח	1
די שטראָף פון יהודה	ח	5
דער גערעכטער הערשער פון דעם הויז פון דוד	ט	1
דער צאָרן פון גאָט	ט	7
די שטראָף פון אַשור	י	5
דער אַנטרונענער איבערבלייב פון ישׂראל	י	20
אַשורס מלחמה־צוג אויף ירושָלַיִם	י	28
די שפּראָצונג פון יִשַׁיס הויז. דער קיניג פון שלום	יא	1
דערלייזונג פון ישׂראל	יא	11
די נבואה אויף בָבל	יג	1
אַשורס מפּלה אין יהודה	יד	24
צו די פּלִשתּים	יד	23
די נבואה אויף מואָב	טו	1
די נבואה אויף דַמֶשֶׂק	יז	1
דער טומל פון פיל פעלקער	יז	12

װעגן די שלוחים פֿון לאַנד כּוש	יח	1
די נבואה אויף מִצרַיִם	יט	1
די געפֿאַנגענשאַפֿט פֿון כּוש און מִצרַיִם	כ	1
די מפּלה פֿון בָבֶל	כא	1
די נבואה אויף דוּמָה	כא	11
דער אונטערגאַנג פֿון קֵדָר	כא	16
די נבואה װעגן דעם טאָל פֿון זעהונג [ירושָלַיִם]	כב	1
די נבואה אויף שֶבנָאן	כב	15
די נבואה אויף צֹר	כג	1
דער גרױסער שטראָפֿטאָג	כד	1
די ישועה פֿון ישׂראל	כה	1
אַ תּפֿלה צו גאָט אױסגעלײזט צו װערן	כו	7
גאָט שטראָפֿט ישׂראל אָבער ער היט אים אָפּ און דערלײזט אים	כו	20
דער סוֹף פֿון אפֿרים. שטראָפֿרײד איבער ירושָלַיִם	כח	1
די באַלאַגערונג פֿון ירושָלַיִם און גאָטס ישועה	כט	1
װעגן דעם בונד מיט מִצרַיִם	ל	1
גאָטס גענאָד צו זײַן פֿאָלק	ל	18
גאָטס צאָרן קעגן אַשור	ל	27
גאָט װעט צונישט מאַכן דעם בונד מיט מִצרַיִם	לא	1
די קומעדיקע צײַט	לב	1
די שטראָף אויף די פֿרױען פֿון ירושָלַיִם	לב	9
די נױט פֿון ירושָלַיִם און די הילף פֿון גאָט	לג	1
דער צאָרן פֿון גאָט אויף די אומות	לד	1
די צוריקקערונג פֿון ישׂראל קײן צִיוֹן	לה	1
סַנחֵריבס מפּלה	לו	1
חִזקִיָהוּס קראַנקשאַפֿט	לח	1
די שלוחים פֿון דעם מלך פֿון בָבֶל בײַ חִזקִיָהוּן	לט	1
טרײסט, טרײסט מײַן פֿאָלק	מ	1

גאָטס גרויסקייט אקעגן די נישטיגע געצן	מא	1
דער קנעכט פון גאָט (עבד יהוה)	מב	1
גאָטס גבורות און זיין ליבשאַפט צו ישראל	מג	1
כּוֹרֶשׁ דער אויסדערוויילטער העלד פון גאָט. דער אונטערגאַנג פון געצנדינסט	מד	1
דאָס פאַלן פון די געצן פון בָּבל, יהוה אַליין איז גאָט	מו	1
געזאַנג אויף בָּבלס מפּלה	מז	1
רוף צום פאָלק זיך אומצוקערן צו גאָט	מח	1
דער זיג פון דעם קנעכט פון גאָט	מט	1
די עניוות און די שטילע ליידן פון דעם קנעכט פון גאָט	נ	4
די טרייסטונג פון צִיוֹן	נא	1
דער קנעכט פון גאָט קומט אָפּ די זינד פון פאָלק	נב	13
די באַנייאונג און אויפריכטונג פון צִיוֹן	נד	1
רוף צו גאָטספאָרכטיקייט און גערעכטיקייט	נה	1
די גערעכטע גיין אונטער	נז	1
די זינדיקייט און געצנדינערײ פון פאָלק	נז	3
אָנזאָג פון דער אויסלייזונג	נז	14
צוליב דער זינדיקייט פון פאָלק קומט ניט די ישועה	נח	1
שטיי אויף, לייכט אויף, וואָרום דיין הילף איז געקומען!	ס	1
די פריידיגע בשורה פון דער גאולה	סא	1
ווער איז דער וואָס קומט פון אֶדום?	סג	1
דער נביא דערציילט די גענאָדן פון גאָט, און בעט ביי גאָט ער זאָל אויפריכטן צִיוֹן	סג	7
איך האָב זיך געלאָזט דערפרעגן צו די וואָס האָבן ניט געפרעגט	סה	1
די דערפילונג פון גאָטס הַבטָחות און די צוריקקערונג קיין צִיוֹן	סו	1

ישַעְיָה

א 1 די זעאונג פון ישַעְיָהוּ דעם זון פון אָמוֹצן, וואָס ער האָט
געזען אויף יהודה און ירושָלַיִם, אין די טעג פון עוזִיָהוּ,
יוֹתָם, אָחָז, יחִזקִיָהוּ, די מלכים פון יהודה.

2 הערט איר הימלען, און פאַרנעם דו ערד,
וואָרום גאָט האָט גערעדט:
קינדער האָב איך דערצויגן און אויפגעבראַכט,
און זיי האָבן געבראָכן אָן מיר.
3 אַן אָקס ווייס זיין באַלעבאָס,
און אַן אייזל די קאָריטע פון זיין האַר;
ישׂראל ווייס ניט,
מיין פאָלק קוקט זיך ניט אום.

4 וויי, זינדיקע אומה,
פאָלק מיט פאַרברעכן באַשווערט,
זאָמען פון שלעכטסטוער,
קינדער פאַרדאָרבענע!
פאַרלאָזט האָבן זיי גאָט,
געלעסטערט דעם הייליקן פון ישׂראל,
אַהינטער זיך אָפּגעקערט.
5 וווּ נאָך ווילט איר געשלאָגן ווערן,
וואָס איר קערט אַייך נאָך מער אָפּ?
דער גאַנצער קאָפּ איז קראַנק,
און דאָס גאַנצע האַרץ איז אין ווייטאָק;

6 פון פוסטריט ביזן קאָפּ
איז אין אים קיין גאַנץ גליד ניטאָ,
נאָר אַ ריס און אַ בייל און אַן אײַטעריק ווונד;
ניט אויסגעדריקט זײַנען זיי געוואָרן,
און ניט פֿאַרבונדן, און ניט מיט אייל דערווייכט.
7 אײַער לאַנד איז אַ וויסטעניש,
אײַערע שטעט זײַנען אין פֿײַער פֿאַרברענט;
אײַער ערד–פֿרעמדע פֿאַרצערן זי אײַך אַנטקעגן,
און וויסט איז זי ווי דער איבערקער פֿון אַ פֿלייצונג.

8 און געבליבן איז טאָכטער ציון,
ווי אַביידל אין אַ ווײַנגאָרטן,
ווי אַ נאַכטלעג אין אַ פֿלוצערפֿעלד,
ווי אַ וואַכבוד פֿון ריטלאַך.
9 ווען ניט גאָט פֿון צבֿאָות
וואָלט אונדז אַ קליין איבערבלייב געלאָזט,
וואָלטן מיר ווי סדום געוואָרן,
צו עַמוֹרָה וואָלטן מיר געווען געגליכן.

10 הערט דאָס וואָרט פֿון יהוה,
איר פֿירער פֿון סדום;
פֿאַרנעמט די לער פֿון אונדזער גאָט,
איר פֿאָלק פֿון עַמוֹרָה.
11 צו וואָס מיר אײַערע פֿיל שלאַכטאָפּפֿער?
זאָגט גאָט,
איך בין זאַט מיט בראַנדאָפּפֿער פֿוןווידערס,
און מיט פֿעטס פֿון געשטאָפּטע;
און בלוט פֿון אָקסן און שעפּסן און בעק

וויל איך ניט האָבן.
12 אַז איר קומט זיך ווייזן פֿאַר מיר,
ווער בעט דאָס פֿון אײַך מײַנע הויפֿן צו טרעטן?
13 ניט ברענגט מער קרבנות אומזיסט,
אַן אומווערדיקע דעמפֿונג איז דאָס מיר;
ראשחודש און שבת, רופֿן אַ צונויפֿרופֿונג —
אומרעכט מיט אײַנזאַמלונג קען איך ניט לײַדן;
14 אײַערע ראשחודשן און אײַערע יום־טובֿים
האָט פֿײַנט מײַן זעל;
זיי זײַנען מיר צו לאַסט געוואָרן,
איך קען זיי ניט פֿאַרטראָגן.
15 און אַז איר שפּרייט אויס אײַערע הענט,
וועל איך פֿאַרהוילן מײַנע אויגן פֿון אײַך;
און פֿיל איר זאָלט ניט תּפֿילה טאָן,
הער איך ניט צו;
אײַערע הענט זײַנען פֿול מיט בלוט.
16 וואַשט אײַך, רייניקט אײַך,
טוט אָפּ אײַערע שלעכטע מעשׂים
פֿון קעגן מײַנע אויגן,
הערט אויף שלעכטס טאָן;
17 לערנט גוטס טאָן,
זוכט גערעכטיקייט,
שטאַרקט דעם געדריקטן,
טוט רעכט דעם יתום,
נעמט זיך אָן פֿאַר דער אַלמנה.

18 קומט נאָר, און לאָמיר זיך דורכרעדן,
זאָגט גאָט:

אויב אַייערע זינד װעלן װי קאַרמין זײַן,
װעלן זײ װײַס װי שנײ װערן;
אויב זײ װעלן רויט זײַן װי װערמילפאַרב,
װעלן זײ װי װאָל װערן.
19 אויב איר װעט װעלן און װעט צוהערן,
װעט איר עסן דאָס גוטס פֿונעם לאַנד;
20 אָבער אַז איר װעט ניט װעלן, און װעט װידערשפּעניקן,
װעט איר פֿון דער שװערד געגעסן װערן;
װאָרום דאָס מויל פֿון גאָט האָט גערעדט.

21 װי איז אַ זונה געװאָרן
די געטרײַע שטאָט!
געװען פֿול מיט גערעכטיקייט,
רעכטפֿאַרטיקייט פֿלעגט רוען אין איר,
און אַצונדערטאָ—מערדערס.
22 דײַן זילבער איז פּסולת געװאָרן,
דײַן טראַנק איז מיט װאַסער געמישט.
23 דײַנע האַרן זײַנען אָפּקערערס[א],
און חברים פֿון גנבים;
איטלאַכער האָט ליב שוחד,
און יאָגט זיך נאָך געצאָלט;
דעם יתום טוען זײ ניט קיין רעכט,
און דער שטרײַט פֿון דער אַלמנה גײט זײ ניט אָן.

24 דרום זאָגט דער האַר, גאָט פֿון צבֿאות,
דער מאַכטיקער פֿון ישׂראל:
אָ, איך װעל זיך שטילן אָן מײַנע פֿײַנט,
און זיך נוקם זײַן אָן מײַנע שׂונאים.
[א] װאָרטשפּיל: שָׂרַיִךְ סוֹרְרִים

25 און איך וועל קערן מיין האַנט אויף דיר,
און לײַטערן ווי מיט לויג דײַנע פּסולת,
און אָפּטאָן אַלע דײַנע בלײַען.
26 און איך וועל אומקערן דײַנע ריכטער ווי צוערשט,
און דײַנע יועצים ווי אין אָנהײב;
דערנאָך וועט מען דיך רופן
דער כּרך פון גערעכטיקייט,
די געטרײַע שטאָט.
27 ציון וועט דורך גערעכטיקייט דערלייזט ווערן,
און אירע צוריקגעקערטע דורך רעכטפאַרטיקייט.
28 און אַ בראָך אויף די פאַרברעכער און זינדיקע אין אײנעם;
און די וואָס פאַרלאָזן גאָט, וועלן פאַרלענדט ווערן.
29 וואָרום מע וועט צו שאַנד ווערן
פון די אײכנבוימער וואָס איר האָט געגלוסט,
און איר וועט זיך שעמען
מיט די גערטנער וואָס איר האָט אויסדערוויילט.
30 וואָרום איר וועט זײַן ווי אַ טערעבינט
וואָס זײַן בלאַט ווערט פאַרוועלקט,
און ווי אַ גאָרטן
וואָס האָט ניט קיין וואַסער.
31 און דער שטאַרקער וועט ווערן ווי פלאַקסשטרוי,
און זײַן ווערק ווי אַ פונק,
און בײדע אין אײנעם וועלן ברענען,
און קײן לעשער וועט ניט זײַן.

ב 1 דאָס וואָרט וואָס ישעיָהו דער זון פון אָמוֹצן האָט געזען
אויף יהודה און ירושָלַיִם.

ב און עס וועט זיין אין סוף פון די טעג,
וועט שטיין פעסט דער באַרג פון גאָטס הויז
אויבן אָן פון די בערג,
און דערהויבן איבער די הייכן;
און אַלע פעלקער וועלן צו אים שטראָמען.
ג און פיל אומות וועלן גיין און וועלן זאָגן:
קומט, און לאָמיר אַרויפגיין צום באַרג פון יהוה,
צום הויז פון דעם גאָט פון יעקב;
און ער וועט אונדז לערנען פון זיינע וועגן,
און מיר וועלן גיין אין זיינע שטעגן;
וואָרום פון ציון וועט אַרויסגיין אַ תּורה,
און גאָטס וואָרט פון ירושלים.
ד און ער וועט משפטן צווישן די פעלקער,
און אַנטשיידן איבער פיל אומות;
און זיי וועלן שמידן זייערע שווערדן אויף אַקעראַייזנס,
און זייערע שפּיזן אויף צווייגמעסערס;
אַ פאָלק קעגן אַ פאָלק וועט ניט הייבן אַ שווערד,
און מע וועט ניט מער לערנען מלחמה.

ה הויז פון יעקב, קומט, און לאָמיר גיין
אין דעם ליכט פון גאָט.
ו וואָרום האָסט פאַרלאָזט דיין פאָלק, דאָס הויז פון יעקב,
ווייל זיי זיינען פול מיט [כישוף פון] מזרח,
און מיט וואָרזאָגער אַזוי ווי די פּלשתּים,
און מיט פרעמדגעבאָרענע זאַכן גיבן זיי זיך אָפּ.
ז און אָנגעפילט געוואָרן איז זיין לאַנד מיט זילבער און גאָלד,
און ניטאָ קיין שיעור צו זיינע אוצרות;
און אָנגעפילט געוואָרן איז זיין לאַנד מיט פערד,

און ניטאָ קיין שיעור צו זײַנע רײַטוואָגנס.
8און אָנגעפּילט געוואָרן איז זײַן לאַנד מיט אָפּגעטער;
צום ווערק פֿון זײערע הענט טוען זיי זיך בוקן,
צו וואָס זײערע פֿינגער האָבן געמאַכט.
9און געבויגן איז דער מענטש,
און נידעריק איז דער מאַן,
און דו קענסט זיי ניט פֿאַרגעבן.

10גיי אַרײַן אין פֿעלז,
און באַהאַלט זיך אין שטויב,
פֿאַר דער פֿאָרכטיקייט פֿון גאָט,
און פֿאַר דער פּראַכט פֿון זײַן גרויסקייט.
11די האָפֿערדיקע אויגן פֿון מענטשן ווערן דערנידערט,
און די הויכקייט פֿון לײַט וועט געבויגן ווערן,
און גאָט אַליין וועט זײַן דערהויבן אין יענעם טאָג.

12וואָרום אַ טאָג איז דאָ בײַ גאָט פֿון צבָאוֹת,
אויף אַלעם שטאָלצן און הויכן,
און אויף אַלעם דערהויבענעם,
עס זאָל דערנידערט ווערן;
13און אויף אַלע צעדערן פֿון לבָנוֹן,
די הויכע און דערהויבענע,
און אויף אַלע אײַכנבוימער פֿון בָשָן;
14און אויף אַלע הויכע בערג,
און אויף אַלע דערהויבענע הײכן;
15און אויף יעטוועדער הויכן טורעם,
און אויף יעטוועדער באַפֿעסטיקטער מויער;
16און אויף אַלע שיפֿן פֿון תַרשיש,

און אויף אַלע גלוסטיקע געמעלן.
17און די האָפערדיקייט פון מענטשן וועט געבויגן ווערן,
און די הויכקייט פון לייט וועט דערנידערט ווערן,
און גאָט אַליין וועט זיין דערהויבן אין יענעם טאָג.
18און די אָפּגעטער וועלן אין גאַנצן פאַרגיין.
19און מע וועט אַרייַנגיין אין היילן פון פעלזן,
און אין לעכער פון דער ערד,
פאַר דער פאָרכטיקייט פון גאָט,
און פאַר דער פּראַכט פון זיין גרויסקייט,
ווען ער שטייט אויף די ערד אויפצוטרייסלען.

20אין יענעם טאָג וועט אַוועקוואַרפן דער מענטש
זיינע אָפּגעטער פון זילבער, און זיינע אָפּגעטער פון גאָלד,
וואָס זיי האָבן זיך געמאַכט, זיך צו בוקן,
פאַר די קראָטן און פאַר די פלעדערמייז;
21כדי אַרייַנצוגיין אין לעכער פון פעלזן,
און אין שפּאַלטן פון שטיינער,
פאַר דער פאָרכטיקייט פון גאָט,
און פאַר דער פּראַכט פון זיין גרויסקייט,
ווען ער שטייט אויף די ערד אויפצוטרייסלען.

22פאַרמיידט אייך פונעם מענטשן וואָס אַ הויך איז אין זיין נאָז,
וואָרום וואָס איז ער גערעכנט?

ג 1וואָרום זע, דער האַר, גאָט פון צבָאוֹת,
טוט אָפּ פון ירושָלַיִם און פון יהודה
אַן אונטערלען און אַן אָנלען;
יעטוועדער אונטערלען פון ברויט,

און יעטוועדער אונטערלען פון וואַסער.
2דעם גיבור און דעם מאַן פון מלחמה,
דעם ריכטער און דעם נביא,
און דעם וואָרזאָגער און דעם עלטסטן;
3דעם הויפּטמאַן פון פופציק, און דעם אָנגעזעענעם,
און דעם בעל־יועץ, און דעם קלוגן צויבערער,
און דעם שפּרוכקענער.
4און איך וועל מאַכן אינגלאַך פאַר זייערע האַרן,
און קינדער וועלן געוועלטיקן איבער זיי.
5און דאָס פאָלק וועט זיך דריקן, איינער דעם אַנדערן,
און איטלאַכער זיין חבר;
אַ אינגל וועט זיך גרייסן קעגן זקן,
און דער נבזה קעגן נכבד.
6אַז עמיצער וועט אָנכאַפּן
זיין ברודער פון זיין פאָטערס הויז:
אַ בגד האָסטו, אַ פירער זאָלסטו אונדז זיין,
און דידאָזיקע שטרויכלעניש זאָל זיין אונטער דיין האַנט,
7וועט ער שווערן אין יענעם טאָג, אַזוי צו זאָגן:
איך וועל ניט זיין קיין היילער,
אַז אין מיין הויז איז ניטאָ קיין ברויט און קיין בגד;
איר וועט מיך ניט מאַכן פאַרן פירער פון פאָלק.
8וואָרום געשטרויכלט איז ירושָלַים,
און יהודה איז געפאַלן;
ווייל זייער צונג און זייערע מעשׂים זיינען קעגן גאָט,
צו ווידערשפּעניקן די אויגן פון זיין כבוד.

9דער אָנבליק פון זייער פּנים זאָגט עדות אויף זיי;
און זייער זינד זאָגן זיי אויס ווי סדום, זיי פאַרלייקענען ניט.

ווי צו זייער זעל,
וואָס זיי האָבן זיך אַליין בייז געטאָן.
10 זאָגט דעם גערעכטן אַז [אים] וועט זיין גוט,
ווייל די פרוכט פון זייערע מעשׂים וועלן זיי עסן.
11 ווי צו דעם רשע, [אים] וועט זיין שלעכט,
וואָרום די טואונג פון זיינע הענט וועט אים געשען.
12 מיין פאָלק—זיינע באַצווינגער זיינען קינדער,
און ווייבער געוועלטיקן איבער אים.
מיין פאָלק! דיינע פירער זיינען פאַרפירער,
און דעם וועג פון דיינע שטעגן האָבן זיי צעמישט.
13 גאָט שטייט אויף זיך צו קריגן,
און ער שטעלט זיך צו משפּטן די פעלקער.
14 גאָט וועט גיין אין אַ משפּט
מיט די עלטסטע פון זיין פאָלק און זיינע האַרן:
דאָס האָט איר אָפּגעגעסן דעם וויינגאָרטן,
די גזלה פון אָרעמאַן איז אין אַייערע הייזער.
15 וואָס מיינט איר, וואָס איר צעדריקט מיין פאָלק,
און דעם פּנים פון די אָרעמע צעמאָלט איר?
זאָגט דער האַר, גאָט פון צבָאוֹת.

16 און גאָט האָט געזאָגט:
ווייל די טעכטער פון ציון זיינען האָפערדיק,
און גייען פאַרריסן דעם האַלדז,
און ווינקענדיק מיט די אויגן;
גייען שוועבנדיק גייען זיי,
און מיט זייערע פוסרינגען קלינגען זיי;
17 דרום וועט גאָט קרעציק מאַכן

דעם קאָפּ פֿון די טעכטער פֿון ציון,
און גאָט װעט זײער שאַנד אַנטפּלעקן.

18 אין יענעם טאָג װעט גאָט אָפּטאָן די שײנקײט פֿון די פֿוס־
רינגען, און די שטערנבענדער, און די לבֿנהלאַך; 19 די
באָמבערלאַך, און די אָרעמבענדער, און די שלײערס; 20 די
קאָפּטיכער, און די טריטקײטלאַך, און די גאַרטלען, און די
לײבלאַך, און די קמיעות; 21 די פֿינגערלאַך, און די נאָזרינגען;
22 די פֿאַרטיכער, און די מאַנטלען, און די איבערדעקן, און די
בײטלען; 23 די טולן, און די לײנענע טיכער, און די הויבן, און
די דעקטיכער.

24 און עס װעט זײן,
אָנשטאָט בשׂמים װעט זײן צעפֿוילטקײט,
און אָנשטאָט אַ גאַרטל, אַ שטריק,
און אָנשטאָט קרויזן, אַ פּליך,
און אָנשטאָט אַ ברוסטטוך, אַ זאַקגורט;
אַ בראַנד אָנשטאָט שײנקײט.

25 דײנע מענער װעלן דורכן שװערד פֿאַלן,
און דײנע גיבורים אין מלחמה.
26 און קלאָגן און טרויערן װעלן אירע טויערן,
און אויסגעלײדיקט װעט זי װערן,
אויף דער ערד װעט זי זיצן.

ד 1 און זיבן װײבער װעלן אָנהאַלטן אײן מאַן אין יענעם טאָג,
אַזוי צו זאָגן:
אונדזער ברויט װעלן מיר עסן,

און אונדזער קלייד וועלן מיר אָנטאָן,
נאָר דיין נאָמען זאָל גערופן ווערן אויף אונדז;
טו אָפּ אונדזער שאַנד.

2 אין יענעם טאָג וועט די שפּראָצונג פון גאָט
זיין פאַר אַ שיינקייט און פאַר אַ כבוד,
און די פרוכט פון לאַנד פאַר אַ שטאָלץ און פאַר אַ צירונג,
פאַר די אַנטרונענע פון ישׂראל.
3 און עס וועט זיין,
דער וואָס איז געבליבן אין ציון,
און דער וואָס האט זיך אָפּגעשטעלט אין ירושלים,
וועט „הייליקער" גערופן ווערן צו אים—
איטלעכער וואָס איז פאַרשריבן צום לעבן אין ירושלים;
4 ווען גאָט האָט אָפּגעוואַשן דעם קויט פון די טעכטער פון ציון,
און דאָס בלוט פון ירושלים שווענקט ער אָפּ פון איר מיט,
מיט אַ ווינט פון גערעכטיקייט,
און מיט אַ ווינט פון פאַרטיליקונג.
5 און גאָט וועט באַשאַפן אויפן גאַנצן פּלאַץ פון באַרג ציון,
און אויף אירע זאַמלערטער,
אַ וואָלקן און רויך ביי טאָג,
און אַ שיין פון פלאַמפייער ביי נאַכט;
וואָרום, איבער אַל דער פּראַכטיקייט וועט זיין אַ חופּה.
6 און אַן איבערדעק וועט זיין
פאַר אַ שאָטן פון היץ ביי טאָג,
און פאַר אַ באַשיצונג און פאַר אַ פאַרבאָרגעניש
פון גוס און פון רעגן.

ה 1 לאָמיך זינגען פון מיין ליבן פריינט,
דאָס געזאַנג פון מיין באַליבטן אויף זיין וויינגאָרטן.

אַ וויינגאָרטן האָט מיין ליבער פריינט געהאַט,
אויף אַ בערגל אַ פעטן.
2 און ער האָט אים צעגראָבן און אים אויסגעשטיינט,
און אים באַפלאַנצט מיט טייערן וויינשטאָק,
און אויסגעבויט אַ טורעם אין אים,
און אויך אַ קעלטער אויסגעהאַקט דערין;
און ער האָט געהאָפט ער זאָל וויינטרויבן ברענגען,
און ער האָט ווילדטרויבן געבראַכט.

3 און אַצונד, איר באַוווינער פון ירושלים,
און מענער פון יהודה,
משפט, איך בעט אייך,
צווישן מיר און צווישן מיין וויינגאָרטן.
4 וואָס נאָך איז געווען צו טאָן פאַר מיין וויינגאָרטן,
וואָס איך האָב אין אים ניט געטאָן?
פאַרוואָס, אַז איך האָב געהאָפט ער זאָל וויינטרויבן ברענגען,
האָט ער ווילדטרויבן געבראַכט?
5 און אַצונד, לאָמיך אייך לאָזן וויסן,
וואָס איך וועל טאָן צו מיין וויינגאָרטן:
אָפטאָן זיין צאַם,
און ער זאָל אָפגעגעסן ווערן;
צעברעכן זיין פלויט,
און ער זאָל צעטרעטן ווערן.
6 און איך וועל אים מאַכן אַ וויסטעניש;
ניט באַשניטן און ניט אַרומגעגראָבן וועט ער ווערן,
און ער וועט פאַרוואַקסן מיט דערנער און ווילדגעוועקס,
און אויך די וואָלקנס וועל איך באַפעלן,
ניט צו רעגענען אויף אים קיין רעגן.

7וואָרום דער ווייַנגאָרטן פון גאָט פון צבָאוֹת,
איז דאָס הויז פון ישׂראל;
און די מענער פון יהודה,
זיין געצערטלטע פלאַנצונג;
און ער האָט געהאָפט אויף גערעכטיקייט,
ערשט עס איז שלעכטיקייט,
אויף רעכטטוערייַ,
ערשט עס איז אַ יאָמערייַ[א].

8ווייַ, די וואָס רוקן אַ הויז צו אַ הויז,
גענענען אַ פעלד צו אַ פעלד,
ביז ניטאָ מער קיין אָרט,
און איר אַליין בלייַבט זיצן אין לאַנד!
9אין מייַנע אויערן [זאָגט] גאָט פון צבָאוֹת:
אויב פיל הייַזער וועלן ניט צו וויסט ווערן,
גרויסע און שייַנע, אָן אַ באַוווינער!
10וואָרום צען אַקער ווייַנגאָרטן וועלן ברענגען איין בַּת,
און אַ חוֹמֶר זאָמען וועט ברענגען אַן אֵיפָה.

11ווייַ, די וואָס פעדערן זיך אין דער פרי,
דעם טרונק נאָכצוייאָגן,
די וואָס שפּעטיקן זיך בייַ נאַכט,
ביז דער וויין צינדט זיי אָן!
12און מיט האַרף און גיטאַר, מיט פּויק און פלייט,
און מיט וויין, איז זייער מאָלצייַט;
און דאָס ווערק פון גאָט קוקן זיי ניט אָן,
און די טוּאונג פון זייַנע הענט זעען זיי ניט.
13דרום גייט אין גָלוּת מייַן פאָלק,

א וואָרטשפּיל: לְמִשְׁפָּט וְהִנֵּה מִשְׂפָּח לִצְדָקָה וְהִנֵּה צְעָקָה.

פון ניט פֿאַרשטאַנדיקייט;
און זיינע נִכבדים ווערן הונגערלייט,
און זיין המוֹן פון דאָרשט פֿאַרטריקנט.
14 דרום האָט די אונטערערד אויסגעברייט איר שלונד,
און אויפֿגעשפּאַרט איר מויל אָן אַ מאָס;
און נידערן וועט אירא פּראַכט, און איר טומל
און איר גערויש, און ווו אַ לוסטיקער אין איר.
15 און געבויגן ווערט דער מענטש,
און דערנידערט ווערט דער מאַן,
און די אויגן פון די הויכע וועלן דערנידערט ווערן.
16 און יהוה פון צבָאוֹת ווערט דערהייכט
דורך גערעכטיקייט,
און גאָט דער הייליקער ווערט געהייליקט
דורך רעכטפֿאַרטיקייט.
17 און די שאָף וועלן זיך פּיטערן ווי אויף זייער פּיטערפּלאַץ,
און די חורבות פון די פֿעטע וועלן וואַנדערער פֿאַרצערן.

18 וויי, די וואָס שלעפּן דעם פֿאַרברעך מיט שנורן פון נישטיקייט,
און ווי מיט אַ וואָגנשטריק די זינד!
19 די וואָס זאָגן: זאָל ער אײַלן וואָס גיכער זיין ווערק,
כּדי מיר זאָלן זען;
און זאָל גענענען און קומען דער באַראָט פון דעם הייליקן
פון ישׂראל,
און לאָמיר געוואָר ווערן.
20 וויי, די וואָס זאָגן אויף שלעכט גוט,
און אויף גוט שלעכט;
וואָס מאַכן פֿינצטערניש פֿאַר ליכטיקייט,
און ליכטיקייט פֿאַר פֿינצטערניש;

א ירושלַיִמס

וואָס מאַכן ביטער פאַר זיס,
און זיס פאַר ביטער!
21 ווי, די וואָס זײַנען חכמים אין זייערע אויגן,
און פאַרשטאַנדיק אין זייער אָנגעזיכט!
22 ווי, די גיבורים אויף טרינקען ווײַן,
און העלדישע לײַט אויף מישן דעם טרונק;
23 וואָס מאַכן גערעכט דעם שולדיקן אום שוחד,
און דאָס רעכט פון גערעכטן נעמען זיי פון אים אַוועק!

24 דרום, אַזוי ווי די צונג פון פײַער פאַרצערט שטרוי,
און שפרײַ צעקריכט אין אַ פלאַם,
אַזוי וועט זייער וואָרצל ווי אַ צעפּוילונג ווערן,
און זייער בליאונג וועט ווי שטויב אויפגיין;
ווײַל זיי האָבן פאַראַכט די תּורה פון גאָט פון צבָאוֹת,
און געלעסטערט דאָס וואָרט פון דעם הייליקן פון ישׂראל.

25 דרום האָט געגרימט דער צאָרן פון גאָט אויף זײַן פאָלק,
און ער האָט אויסגעשטרעקט זײַן האַנט אויף אים,
און האָט אים געשלאָגן,
אַז די בערג האָבן געציטערט;
און זייערע טויטע לײַבער זײַנען געוואָרן
ווי מיסט אין דער מיט פון די גאַסן.
בײַ אַלעם דעם איז ניט אָפּגעגאַנגען זײַן כּעס.
און זײַן האַנט איז נאָך אויסגעשטרעקט.

26 און ער וועט אויפהייבן אַ פאָן צו די פעלקער פון דער ווײַט,
און וועט שמוצערן צו אים פון עק ערד,
און זע, אײַליק פלינק וועט ער קומען;

27 ניטאָ קיין מידער און קיין שטרויכלער בײַ אים,
ער שלומערט ניט און שלאָפֿט ניט,
און ניט אָפּגעבונדן איז דער גאַרטל פֿון זײַנע לענדן,
און ניט צעריסן אַ בענדל פֿון זײַנע שיך.
28 וואָס זײַנע פֿײַלן זײַנען געשאַרפֿט,
און אַלע זײַנע בויגנס געשפּאַנט;
די קלויען פֿון זײַנע פֿערד זײַנען ווי קיזל גערעכנט,
און זײַנע רעדער ווי דער שטורעמווינט.
29 אַ בריל האָט ער ווי די לײַבנטע,
און ער ברילט ווי יונגלײַבן,
און ברומט, און כאַפּט רויב,
און טראָגט אַוועק, און ניטאָ ווער זאָל מציל זײַן.
30 און ער וועט ברומען אויף אים אין יענעם טאָג,
אַזוי ווי די ברומונג פֿון ים;
און מע וועט אַ קוק טאָן צו דער ערד,
ערשט אַן ענגע פֿינצטערניש,
און דאָס ליכט איז פֿינצטער אין אירע הימלען.

ו 1 אין דעם יאָר וואָס דער מלך עוזיָהו איז געשטאָרבן, האָב
איך געזען גאָט זיצן אויף אַ הויכן און דערהויבענעם טראָן,
און זײַנע ברעגן האָבן אָנגעפֿילט דעם היכל. 2 שׂרָפֿים זײַנען
געשטאַנען איבער אים; צו זעקס פֿליגלען, צו זעקס פֿליגלען
האָט איטלאַכער געהאַט: מיט צוויי האָט ער פֿאַרדעקט זײַן
פּנים, און מיט צוויי האָט ער פֿאַרדעקט זײַנע פֿיס, און מיט צוויי
איז ער געפֿלויגן. 3 און איינער האָט גערופֿן צום אַנדערן,
און האָט געזאָגט:
הייליק, הייליק, הייליק איז גאָט פֿון צבָאוֹת,
די גאַנצע ערד איז פֿול מיט זײַן פּראַכט.

4און די בײשטידלאַך פון די שוועלן האָבן זיך געטרײסלט
פון דעם קָול פון די רופער, און דאָס הויז איז פול געוואָרן מיט
רויך. 5האָב איך געזאָגט:

וויי מיר, וואָרום איך בין פאַרשניטן;
ווײל אַ מענטש מיט אומרײנע ליפּן בין איך,
און צווישן אַ פאָלק מיט אומרײנע ליפּן זיץ איך;
וואָרום דעם קיניג גאָט פון צבָאוֹת
האָבן געזען מײנע אויגן.

6איז צוגעפלויגן צו מיר אײנער פון די שׂרָפים, און אין זײן
האַנט איז געווען אַן אָנגעברענטער שטײן, וואָס ער האָט מיט אַ
פײערצוואַנג גענומען פון מזבח; 7און ער האָט אים צוגערירט
צו מײן מויל, און האָט געזאָגט:

זע, דאָסדאָזיקע האָט אָנגערירט אויף דײנע ליפּן,
אָפּטאָן וועט זיך דײן פאַרברעך,
און דײן זינד וועט פאַרגעבן ווערן.

8און איך האָב געהערט דעם קָול פון גאָט ווי ער זאָגט:
וועמען זאָל איך שיקן,
און ווער זאָל אונדז גײן?

האָב איך געזאָגט: דאָ בין איך; שיק מיך. 9האָט ער געזאָגט:
גײ און זאָלסט זאָגן צו דעמדאָזיקן פאָלק:

הערן זאָלט איר הערן, אָבער ניט פאַרשטײן,
און זען זאָלט איר זען, אָבער ניט מערקן.

10מאַך פעט דאָס האַרץ פון דעמדאָזיקן פאָלק,
און זײנע אויערן מאַך שווער,
און זײנע אויגן פאַרקלעפּ,
טאָמער וועט ער זען מיט זײנע אויגן,
און מיט זײנע אויערן הערן,
און זײן האַרץ וועט פאַרשטײן,

אוּן ער װעט זיך אוּמקערן, אוּן געהײלט װערן.
11 האָב איך געזאָגט: ביז װאַנען, גאָט? אוּן ער האָט געזאָגט:
ביז אַז שטעט װעלן זײַן װיסט אָן אַ באַװוינער,
אוּן הײַזער אָן אַ מענטשן,
אוּן די ערד װעט פאַרװיסט װערן אין אַ װיסטעניש;
12 אוּן גאָט װעט דערװײַטערן די מענטשן,
אוּן די פאַרלאָזנקײט װעט זײַן גרויס אין לאַנד.
13 אוּן בלײַבט נאָך אַ צענט־חלק דרינען,
װעט עס װידער אויסגעראַמט װערן;
װי אַ טערעבינט אוּן װי אַן אײַכנבוים,
װאָס נאָר זײער שטאַם בלײַבט װען בלעטער צעפאַלן;
דער הײליקער זאָמען װעט זײַן איר שטאַם.

ז 1 אוּן עס איז געװען אין די טעג פוּן אָחָז דעם זוּן פוּן יוֹתָם
דעם זוּן פוּן עוּזִיָהוּן, דעם מלך פוּן יהוּדה, איז רצין דער
מלך פוּן אֲרָם, אוּן פֶּקַח דער זוּן פוּן רמַלְיָהוּן, דער מלך פוּן
ישׂראל, אַרויפגעגאַנגען אויף ירוּשָׁלַיִם, אין מלחמה אויף איר,
אָבער זײ האָבן זי ניט געקענט בײַקוּמען. 2 אוּן עס איז אָנגעזאָגט
געװאָרן אין הויז פוּן דוד, אַזוי צוּ זאָגן: אֲרָם לאַגערט אין
אײנעם מיט אפרים. אוּן זײַן האַרץ אוּן דאָס האַרץ פוּן זײַן
פאָלק האָט זיך געטרײסלט, אַזוי װי עס טרײסלען זיך די
בוימער פוּן װאַלד פאַרן װינט.
3 האָט גאָט געזאָגט צוּ ישַׁעְיָהוּן: גײ אַקעגן אַרויס אַנטקעגן
אָחָזן, דוּ אוּן דײַן זוּן שְׁאָר־יָשׁוּב[a], בײַם בֿרעג גראָבן פוּן דעם
אויבערשטן טײַך, אויף דעם װעג פוּן װעשערפעלד, 4 אוּן זאָלסט
זאָגן צוּ אים:
זײ געזעצט אוּן רוּאיק,
זאָלסט ניט מוֹרא האָבן,

[a] אַן איבערבלײַב װעט זיך צוּריקקערן. זע י, 21.

און דיין האַרץ זאָל ניט שלאַף ווערן,
פאַר דידאָזיקע צוויי רייכערדיקע עקן פייערהעלצער;
איבער דעם גרימצאָרן פון רצין און אַרָם,
און דעם זון פון רמַליָהון.
5ווייל אַרָם האָט באַראָטן אויף דיר בייז,
אפרים און דער זון פון רמַליָהון, אַזוי צו זאָגן:
6לאָמיר אַרויפגיין אויף יהודה און זי אַיינשרעקן,
און לאָמיר זי אַיינברעכן פאַר אונדז,
און לאָמיר מאַכן פאַר אַ מלך אין איר
דעם זון פון טָבאַלן—
7האָט גאָט דער האַר אַזוי געזאָגט:
עס וועט ניט באַשטיין, און וועט ניט געשען.
8וואָרום דער קאָפּ פון אַרָם איז דַמֶשֶׂק,
און דער קאָפּ פון דַמֶשֶׂק איז רצין;
און אין נאָך פינף און זעכציק יאָר
וועט אפרים צעבראָכן ווערן פאַר אויס פאָלק.
9און דער קאָפּ פון אפרים איז שומרון,
און דער קאָפּ פון שומרון איז דער זון פון רמַליָהון.
אַז איר וועט ניט גלויבן, וועט איר זיכער ניט בלייבן[א].

10און גאָט האָט ווידער גערעדט צו אָחָזן, אַזוי צו זאָגן:
11בעט דיר אַ צייכן פון יהוה דיין גאָט; בעט פון דער טיפעניש,
אָדער פון אויבן אין דער הייך. 12האָט אָחָז געזאָגט: איך וועל
ניט בעטן, און ניט פּרוּוון יהוה. 13האָט ער געזאָגט: הערט
אַקאָרשט, איר הויז פון דוד: איז אײַך ווינציק מיד צו מאַכן
מענטשן, אַז איר ווילט אויך מיין גאָט מיד מאַכן? 14דרום וועט
יהוה אַליין אײַך געבן אַ צייכן: אָט ווערט די יונגע פרוי
טראָגעדיק, און זי געבערט אַ זון, און וועט רופן זיין נאָמען
עִמָנואֵל[ב]. 15שמאַנט און האָניק וועט ער עסן, ווען ער וועט וויסן

א וואָרטשפּיל: אִם לֹא תַאֲמִינוּ כִּי לֹא תֵאָמֵנוּ. ב גאָט מיט אונדז.

פײנט צו האָבן שלעכטס, און אויסצוקלײבן גוטס.—[16]יאָ, נאָך
אײדער דער אינגל װעט װיסן פײנט צו האָבן שלעכטס, און
אויסצוקלײבן גוטס, װעט פֿאַרלאָזן װערן די ערד װאָס דו
שרעקסט זיך פֿאַר אירע צװײ מלכים.—[17]גאָט װעט ברענגען
אויף דיר, און אויף דײן פֿאָלק, און אויף דײן פֿאָטערס הויז,
טעג װאָס זײנען ניט געװען פֿון דעם טאָג װאָס אפרים האָט זיך
אָפּגעקערט פֿון יהודה—דעם מלך פֿון אַשור.

[18]און עס װעט זײן אין יענעם טאָג,
װעט גאָט אַ שמוּצער טאָן צו דער פֿליג
װאָס אין עק טײַכן פֿון מִצרַיִם,
און צו דער בין װאָס אין לאַנד אַשור.
[19]און זײ װעלן קומען, און װעלן אַלע רוען
אין די װיסטע טאָלן און אין די שפּאַלטן פֿון פֿעלזן,
און אין אַלע דערנער און אין אַלע װילדע בוימלאַך.
[20]אין יענעם טאָג װעט גאָט אָפּגאָלן
מיט דעם גאָלמעסער געדונגען אויף יענער זײט טײַך—
מיט דעם מלך פֿון אַשור,
דעם קאָפּ און די האָר פֿון די פֿיס,
און אויך די באָרד װעט עס אַראָפּנעמען.

[21]און עס װעט זײן אין יענעם טאָג,
אַז אַ מאַן װעט אויפֿהאָדעװען אַ יונגע קו און צװײ שאָף,
[22]איז, פֿון פֿיל מילך װאָס זײ װעלן געבן,
װעט ער עסן שמאַנט;
װאָרום שמאַנט און האָניק װעט עסן
איטלאַכער װאָס איז געבליבן אין לאַנד.
[23]און עס װעט זײן אין יענעם טאָג,

איז, איטלאַכער אָרט וווּ עס זײַנען דאָ
טויזנט ווײַנשטאָקן ווערט טויזנט זילבערשטיק,
ווערט פֿאַר דערנער און פֿאַר ווילדגעוועקס זײַן.
24 מיט פֿײַלן און מיט בויגן
וועט מען קומען אַהין,
וואָרום דערנער און ווילדגעוועקס
וועט זײַן דאָס גאַנצע לאַנד.
25 און אַלע בערג וואָס ווערן
מיט אַ גראָבאײַזן געגראָבן,
וועסטו אַהין ניט קומען אויס מורא
פֿאַר דערנער און ווילדגעוועקס,
נאָר עס וועט זײַן פֿאַר אָקסן אַרויסצולאָזן,
און פֿאַר שאָף צום טרעטן.

ח 1 און גאָט האָט צו מיר געזאָגט: נעם דיר אַ גרויסן טאָוול,
און שרײַב אָן דערויף מיטן שריפֿט פֿון פֿאָלק: דער זאַקרויב
אײַלט, דער רויב קומט גיך. 2 און איך זאָל מיר שטעלן
באַגלויבטע עדות, אוּרִיָה דעם כֹּהן, און זְכַרְיָהוּ דעם זון פֿון
יְבֶרֶכְיָהוּן.
3 און איך האָב גענענט צו דער נביאה, און זי איז טראָגעדיק
געוואָרן, און האָט געבאָרן אַ זון. און גאָט האָט צו מיר געזאָגט:
רוף זײַן נאָמען: מַהֵר־שָׁלָל־חָשׁ־בַּז[א]. 4 וואָרום אײדער דער
אינגל וועט וויסן צו רופֿן טאַטע און מאַמע, וועט מען אַוועק־
טראָגן דעם פֿאַרמעג פֿון דַמֶשֶׂק, און דעם זאַקרויב פֿון שומרון,
פֿאַרויס פֿאַר דעם מלך פֿון אַשור.
5 און גאָט האָט נאָך ווידער צו מיר גערעדט, אַזוי צו זאָגן:
6 ווײַל דאָסדאָזיקע פֿאָלק האָט פֿאַראַכט
די וואַסערן פֿון שִׁלוֹחַ וואָס גייען פּאַמעלעך,

א דער זאַקרויב אײַלט, דער רויב קומט גיך.

און זיך געפרייט מיט רצין און דעם זון פון רמַליָהון,
7 דרומעך זע, גאָט ברענגט אַרויף אויף זיי
די גרויסע און מאַכטיקע וואַסערן פון טייך[א],
דעם מלך פון אַשור מיט זיין גאַנצער מחנה,
און ער וועט איבערלויפן איבער אַלע זיינע גראָבנס,
און אַריבערגיין איבער זיינע אַלע ברעגן;
8 און ער וועט דורכציען דורך יהודה,
פליצנדיק וועט ער דורכשטראָמען,
ביזן האַלדז וועט ער גרייכן,
און די שפּרייטונגען פון זיינע פליגלען
וועלן אָנפילן די ברייט פון דיין לאַנד, עִמָנוּאֵל[ב]!

9 ליאַרעמט, איר פעלקער, אָבער איר וועט צעבראָכן ווערן;
יאָ, פאַרנעמט אַלע ווייטעניש פון דער ערד:
גורט אַייך אָן, אָבער איר וועט צעבראָכן ווערן,
גורט אַייך אָן, אָבער איר וועט צעבראָכן ווערן.
10 עצהט אַן עצה, און זי וועט פאַרשטערט ווערן,
רעדט אָפּ אַ זאַך, און זי וועט ניט באַשטיין,
וואָרום גאָט איז מיט אונדז[ג].
11 וואָרום אַזוי האָט געזאָגט גאָט צו מיר מיט אַ שטאַרקער האַנט,
און ער האָט מיך געוואָרנט, ניט צו גיין אין וועג פון דעמדאָזיקן
פאָלק, אַזוי צו זאָגן:
12 איר זאָלט ניט זאָגן בונט אויף אַלץ
וואָס דאָסדאָזיקע פאָלק זאָגט בונט,
און זיין מורא זאָלט איר ניט מורא האָבן,
און ניט פאַרכטן.
13 גאָט פון צבָאוֹת, אים זאָלט איר הייליקן,
און ער זאָל זיין אַייער מורא, און ער אַייער פאָרכט.

[א] פּרָת. [ב] זע ז, 14. [ג] עִמָּנוּ אֵל.

14 און ער וועט זײַן פֿאַר אַ הייליקטום,
אָבער אויך פֿאַר אַ שטיין פֿון אָנשטויסונג,
און פֿאַר אַ פֿעלז פֿון שטרויכלונג,
פֿאַר בײדע הײַזער פֿון ישׂראל;
פֿאַר אַ נעץ און פֿאַר אַ פּאַסטקע
פֿאַר דעם באַוווינער פֿון ירושָלַיִם.
15 און פֿיל צווישן זײ וועלן געשטרויכלט ווערן,
און פֿאַלן און צעבראָכן ווערן,
און געפֿאַנגען און באַצוווּנגען ווערן.

16 פֿאַרבינדן די וואָרענינס,
פֿאַרחתמען די לערנונג צווישן מײַנע לערנער!
17 און איך וועל האַרן אויף גאָט וואָס פֿאַרבאָרגט זײַן פּנים
פֿון דעם הויז פֿון יעקבֿ, און וועל האָפֿן צו אים. 18 אָט בין איך
און די קינדער וואָס גאָט האָט מיר געגעבן, פֿאַר סימנים און
פֿאַר צייכנס אין ישׂראל פֿון גאָט פֿון צבָאוֹת וואָס רוט אויף
באַרג ציון. 19 און אַז זײ וועלן זאָגן צו אײַך: פֿרעגט בײַ די
גײַסטער און בײַ די רוחות וואָס פּיפּסן און וואָס מורמלען,
[וואָלט איר זאָגן:] דאַרף ניט אַ פֿאָלק פֿרעגן בײַ זײַן גאָט? [צו
וואָס פֿרעגן] פֿאַר די לעבעדיקע בײַ די טויטע 20 לערנונג
און וואָרעניש? פֿאַרוואָר, זײ וועלן זאָגן אַזוי ווי דאָסדאָזיקע
וואָרט וואָס האָט ניט קײן זין.
21 און דורכגײן וועט דורך דאַנען
אַ געדריקטער און אַ הונגעריקער;
און עס וועט זײַן,
אַז ער וועט הונגערן, וועט ער צערענען,
און וועט שילטן זײַן מלך און זײַן גאָט;
און ער וועט זיך קערן צו דער הייך,

22 און וועט קוקן צו דער ערד,
ערשט נויט און פינצטערניש,
אַנגסטיקע טונקלעניש, און חושכניש אויסגעשפרייט.
23 וואָרום ניטאָ קיין מיד ווערן בײַ דעם וואָס דריקט זי;
אַצונד האָט דער ערשטער לײַכט אָנגערירט,
לאַנד זבולון און לאַנד נפתלי,
אָבער דער לעצטער וועט אָנפאַלן שווער
אויפן וועג פון ים, פון יענער זײַט יַרדן,
אין דער געגנט פון די פעלקער.

ט 1 דאָס פאָלק וואָס איז געגאַנגען אין פינצטערניש,
האָט דערזען אַ גרויס ליכטיקייט;
די וואָס זײַנען געזעסן אין לאַנד פון טויטשאָטן,
אויף זיי האָט אַ ליכטיקייט געשײַנט.
2 האָסט געמערט דאָס פאָלק,
האָסט געגרייסט זײַן פרייד;
זיי פרייען זיך פאַר דיר, ווי די פרייד בײַם שניט,
ווי מען קווועלט ווען מע טיילט זיך מיט רויב.
3 וואָרום דעם יאָך פון זײַן לאַסט,
און דעם שטאַנג פון זײַן נאַקן,
די רוט פון זײַן דריקער,
האָסטו צעבראָכן ווי אין טאָג פון מִדיָן.
4 וואָרום יעטוועדער שוך וואָס האָט געשאַרט[א] מיט רעש,
און יעטוועדער מאַנטל געוועלגערט אין בלוט,
וועט זײַן צו בראַנד,
אַ שפּײַז פאַרן פײַער.
5 וואָרום אַ קינד איז אונדז געבאָרן געוואָרן,
אַ זון איז אונדז געגעבן געוואָרן,

[א] וואָרטשפּיל: סאָון סאַן.

און די הערשאַפֿט איז אויף זײַן אַקסל;
און מע רופֿט זײַן נאָמען:
פֶּלֶא־יוֹעֵץ־אֵל־גִּבּוֹר
אֲבִי־עַד־שַׂר־שָׁלוֹם[א];
6 צו מערן די הערשאַפֿט,
און צו שלום אָן שיעור,
אויף דעם טראָן פֿון דוד,
און אויף זײַן מלוכה;
זי צו פֿעסטיקן און זי אונטערצושטיצן
מיט רעכט און גערעכטיקײט,
פֿון אַצונד און ביז אײביק;
דאָס אָנטעמען זיך פֿון גאָט פֿון צבֿאָות טוט דאָסדאָזיקע.

7 גאָט האָט אַ וואָרט געשיקט אין יעקבֿ,
און עס איז געפֿאַלן אין ישׂראל.
8 און װיסן װעט דאָס גאַנצע פֿאָלק,
אפֿרים און דער באַװױנער פֿון שומרון,
װאָס זאָגן מיט גאווה און מיט גדלות פֿון האַרצן:
9 ציגל זײַנען אײַנגעפֿאַלן,
און געהאַקטע שטײנער װעלן מיר בויען;
װילדע פֿײַגנבוימער זײַנען אָפּגעהאַקט געװאָרן,
און מיט צעדערן װעלן מיר זײ פֿאַרבײַטן.
10 דרום דערהײבט גאָט די פֿײַנט פֿון רצין אויף אים,
און זײַנע שׂונאים װעט ער אָנרייצן;
11 אַרם פֿון פֿאָרנט, און פּלשתּים פֿון הינטן;
און זײ עסן ישׂראל מיטן גאַנצן מויל.
בײַ אַלעם דעם איז ניט אָפּגעגאַנגען זײַן כּעס,
און זײַן האַנט איז נאָך אויסגעשטרעקט.

א װוּנדער טוט באַראָטן גאָט דער מאַכטיקער, דער אײביקער פֿאָטער, דער האַר פֿון פֿריד.

12אָבער דאָס פֿאָלק קערט זיך ניט צו זײַן שלעגער,
אױן גאָט פֿון צבָאוֹת זוכן זײ ניט.
13און גאָט פֿאַרשנײדט פֿון ישׂראל קאָפּ און עק,
טײטלצװײַג און טײכריטל, אין אײן טאָג.
14דער זקן און דער אָנגעזעענער, דאָס איז דער קאָפּ,
און דער נביא װאָס לערנט ליגן, דאָס איז דער עק.
15און די פֿירער פֿון דעם דאָזיקן פֿאָלק זײנען פֿאַרפֿירער,
און זײערע געפֿירטע זײנען צעמישט.
16דרום פֿרײט זיך ניט גאָט מיט זײנע יונגע לײט,
און זײנע יתוֹמים און אַלמנות דערבאַרימט ער ניט;
װאָרום איטלאַכער איז זינדיק און טוט שלעכטס,
און איטלאַך מױל רעדט שענדלאַכקײט.
בײ אַלעם דעם איז ניט אָפּגעגאַנגען זײן כּעס,
און זײן האַנט איז נאָך אױסגעשטרעקט.

17װאָרום די שלעכטיקײט ברענט װי אַ פֿײער,
זי פֿאַרצערט דערנער און װילדגעװעקס,
און צינדט די געצװײַגן פֿון װאַלד,
ביז זײ קנױלן זיך אין זײלן פֿון רױך.
18דורך דעם צאָרן פֿון גאָט פֿון צבָאוֹת
איז צעפֿלאַקערט דאָס לאַנד,
און דאָס פֿאָלק איז װי שפּײַז פֿאַרן פֿײער;
זײ דערבאַרימען זיך ניט קײנער אױף זײן ברודער,
19און מע רײסט רעכטס, און בלײבט הונגעריק,
און מע עסט לינקס, און װערט ניט זאַט;
זײ עסן איטלאַכער דאָס פֿלײש פֿון זײן אָרעם:
20מנשה אפֿרימען, און אפֿרים מנשהן,
זײ אין אײנעם אױף יהודה.

ביי אַלעם דעם איז ניט אָפּגעגאַנגען זיין כּעס,
און זיין האַנט איז נאָך אויסגעשטרעקט.

י וויי, די וואָס קריצן געזעצן פון אומגליק,
און שרייבער וואָס האָבן אומרעכט געשריבן,
2 כּדי אָפּצונייגן פון משפּט די באַדערפטיקע,
און גזלען דאָס רעכט פון די אָרעמע פון מיין פאָלק;
כּדי אַלמנות זאָלן זיין זייער רויב,
און יתומים זאָלן זיי באַראַבעווען!
3 און וואָס וועט איר טאָן אין טאָג פון רעכנשאַפט,
און אין דער פאַרוויסטונג וואָס קומט פון דער ווייט?
צו וועמען וועט איר לויפן נאָך הילף?
און וווּ וועט איר איבערלאָזן אייער רייכטום?
4 ניט אַנדערש ווי קניען אונטער געפאַנגענע,
און אונטער הרוגים צו פאַלן.
ביי אַלעם דעם איז ניט אָפּגעגאַנגען זיין כּעס,
און זיין האַנט איז נאָך אויסגעשטרעקט.

5 וויי, אַשור, די רוט פון מיין צאָרן,
וואָס מיין כּעס איז אַ שטעקן אין זייער האַנט!
6 אויף אַ זינדיקן פאָלק טו איך אים שיקן,
און אויף דער אומה פון מיין צאָרן טו איך אים באַפעלן,
צו רויבן זאַקרויב, און צו ראַבעווען רויב,
און זי מאַכן צו טרעטן ווי קויט פון די גאַסן.
7 אָבער ניט אַזוי מיינט ער,
און ניט אַזוי טראַכט זיין האַרץ,
נייערט צו פאַרטיליקן איז אין זיין האַרצן,
און צו פאַרשניידן פעלקער ניט ווינציק.

8 וואָרום ער זאָגט:
זיינען ניט מיינע האַרן מלכים אַלע?
9 איז ניט ווי כַּרכּמיש כַּלנוֹ?
צי איז ניט ווי אַרפַּד חֲמָת?
צי איז ניט ווי דַמֶשֶׂק שומרון?
10 אַזוי ווי מיין האַנט האָט דערגרייכט
די קיניגרייכן פון די אָפּגעטער,
וואָס זייערע געצן זיינען מער געווען
ווי פון ירושָלַיִם און פון שומרון—
11 פאַרוואָר, אַזוי ווי איך האָב געטאָן צו שומרון
און צו אירע אָפּגעטער,
אַזוי וועל איך טאָן צו ירושָלַיִם
און צו אירע געצנבילדער.

12 אָבער עס וועט זיין, אַז גאָט וועט ענדיקן אַל זיין ווערק
אויף באַרג צִיוֹן און אויף ירושָלַיִם, וועל איך זיך רעכענען פאַר
דער פרוכט פון דעם שטאָלצן האַרצן פון דעם מלך פון אַשור,
און פאַר דער רימעריי פון זיינע האָפערדיקע אויגן. 13 וואָרום
ער האָט געזאָגט:
מיטן כּוח פון מיין האַנט האָב איך אויפגעטאָן,
און מיט מיין חכמה, ווייל איך בין פאַרשטאַנדיק;
און איך טו אָפּ די געמאַרקן פון פעלקער,
און זייערע שאַצן האָב איך צערויבט,
און מאַכטיק טו איך נידערן די באַוווינער.
14 און מיין האַנט האָט געפונען ווי אַ נעסט
דעם פאַרמעג פון די פעלקער,
און ווי מע קלייבט אויף אייער פאַרלאָזענע,
האָב איך די גאַנצע ערד אויפגעקליבן;

און ניט געווען ווער זאָל אַ פֿליגל רירן,
אָדער עפֿענען אַ מויל און אַ פּיפּס טאָן^א.

15 קען די האַק זיך רימען קעגן דעם וואָס האַקט מיט איר?
קען די זעג זיך גרייסן קעגן דעם וואָס ציט זי?
ווי אַ רוט זאָל פֿאָכן מיט אירע אויפֿהייבער,
ווי אַ שטעקן זאָל אויפֿהייבן דעם וואָס ניט האָלץ!
16 דרום וועט דער האַר, גאָט פֿון צבָאוֹת
אָנשיקן אַ דער אויף זיין פֿעטקייט;
און אונטער זיין פּראַכט וועט זיך צעברענען אַ בראַנד,
ווי די בראַנד פֿון אַ פֿייער.
17 און דאָס ליכט פֿון ישׂראל וועט זיין אַ פֿייער,
און זיין הייליקער אַ פֿלאַם,
און זי וועט ברענען און פֿאַרצערן זיינע דערנער
און זיין ווילדגעוועקס אין איין טאָג.
18 און די פּראַכט פֿון זיין וואַלד און זיין פֿרוכטגאָרטן
וועט ער לייב און זעל פֿאַרלענדן;
און עס וועט זיין ווי דאָס אויסגיין פֿון אַ גוֹסס^ב.
19 און דער רעשט בוימער פֿון זיין וואַלד וועלן זיין געציילטע,
און אַ אינגל וועט זיי קענען אויפֿשרייבן.

20 און עס וועט זיין אין יענעם טאָג,
וועט דער איבערבלייב פֿון ישׂראל,
און די אַנטרונענע פֿון הויז פֿון יעקב,
זיך מער ניט אָנלענען אויף זייער שלעגער,
נאָר זיך אָנלענען מיט אמת
אויף יהוה, דעם הייליקן פֿון ישׂראל.
21 אַן איבערבלייב וועט זיך אומקערן,

א וואָרטשפּיל: וּפֹצֶה פֶה וּמְצַפְצֵף. ב וואָרטשפּיל: כִּמְסֹס נֹסֵס.

אַן איבערבלײַב פֿון יעקב, צו גאָט דעם מאַכטיקן.
22וואָרום אויב דײַן פֿאָלק ,ישׂראל, זאָל זײַן ווי זאַמד פֿון ים,
וועט נאָר אַן איבערבלײַב פֿון אים זיך אומקערן;
אַ פֿאַרלענדונג איז נגזר געוואָרן,
זי פֿלײצט מיט גערעכטיקייט.
23וואָרום אַ פֿאַרלענדעניש און אַ גזר
מאַכט דער האַר, גאָט פֿון צבֿאָות, אין גאַנצן לאַנד.

24פֿאַרוואָר, אַזוי האָט געזאָגט דער האַר, גאָט פֿון צבֿאָות:
זאָלסט ניט מורא האָבן, מײַן פֿאָלק,
באַוווינער פֿון ציון,
פֿאַר אַשור וואָס שלאָגט דיך מיט דער רוט,
און הייבט זײַן שטעקן אויף דיר, אויפֿן שטייגער פֿון מִצרַיִם.
25וואָרום נאָך אַ קליין ווײַל, און דער כּעס וועט זיך ענדיקן,
און מײַן צאָרן וועט זײַן צו זייער פֿאַרטיליקונג.
26און גאָט פֿון צבֿאָות וועט דערוועקן אויף אים אַ רוט,
אַזוי ווי אין דעם שלאַק פֿון מִדיָן אין צור־עוֹרֵב,
און ווי זײַן שטעקן איבערן ים;
און ער וועט זי אויפֿהייבן אויפֿן שטייגער פֿון מִצרַיִם.
27און עס וועט זײַן אין יענעם טאָג,
וועט אָפּגעטאָן ווערן זײַן לאַסט פֿון דײַן רוקן,
און זײַן יאָך פֿון דײַן האַלדז,
און דער יאָך וועט צעבראָכן ווערן פֿונעם פֿעטס.

28ער איז געקומען אויף עַיָת,
ער איז דורכגעגאַנגען מִגרוֹן,
אין מִכמָש לאָזט ער איבער זײַן געפּעק;
29זיי זײַנען אַריבער דעם איבערפֿאָר,

אין גֶבַע האָבן זיי נאַכטלעג געהאַלטן.
רָמָה טוט ציטערן,
גִבעַת־שָאול איז אַנטלאָפֿן.
30שריי אויפֿן קָול, טאָכטער גַלים!
האָרך, לַיִש! אָרעמע עֲנָתוֹת[א]!
31מַדמֵנָה וואָגלט[ב],
די וווינער פֿון גֵבִים אַנטרינען.
32נאָך היינט וועט ער זיך אָפּשטעלן אין נֹב;
ער פֿאָכט זיין האַנט אויפֿן באַרג פֿון טאָכטער צִיוֹן,
אויף דעם הויכן אָרט פֿון ירושָלַיִם.

33זע, דער האַר, גאָט פֿון צבָאוֹת,
ברעכט אָפּ די צווייגן מיט מוראדיקייט,
און די הויכגעוואַקסענע ווערן אָפּגעשניטן,
און די דערהויבענע וועלן דערנידערט ווערן.
34און ער וועט אָפּהאַקן די געצווייגן פֿון וואַלד מיט אַן אייזן,
און דער לְבָנוֹן וועט דורך אַ מאַכטיקן פֿאַלן.

יא 1און אַ ריטל וועט אַרויס פֿון דעם שטאַם פֿון יִשַי,
און אַ צווייג פֿון זיינע וואָרצלען וועט שפּראָצן.
2און רוען וועט אויף אים דער גייסט פֿון גאָט,
דער גייסט פֿון חכמה און פֿאַרשטאַנדיקייט,
דער גייסט פֿון עצה און גבורה,
דער גייסט פֿון דערקענונג און גאָטספֿאָרכטיקייט.
3און זיין קוויקונג וועט זיין אין גאָטספֿאָרכטיקייט;
און ניט נאָך דער זעאונג פֿון זיינע אויגן וועט ער משפּטן,
און ניט נאָך דער הערונג פֿון זיינע אויערן וועט ער אַנטשיידן;
4נאָר ער וועט משפּטן מיט גערעכטיקייט די אָרעמע,

א וואָרטשפּיל: עֲנִיָה עֲנָתוֹת. ב וואָרטשפּיל: נָדְדָה מַדְמֵנָה

און אַנטשיידן מיט יושר פֿאַר די געדריקטע פֿון לאַנד;
און ער וועט שלאָגן דאָס לאַנד מיט דער רוט פֿון זיין מויל,
און מיטן אָטעם פֿון זיינע ליפּן וועט ער טייטן דעם רשע.
5 און גערעכטיקייט וועט זיין דער אָנגורט פֿון זיינע לענדן,
און טריישאַפֿט דער גאַרטל פֿון זיינע דיכן.
6 און אַ וואָלף וועט הויזן מיט אַ שעפּס,
און אַ לעמפּערט מיט אַ ציקעלע וועט הויערן,
און אַ קאַלב און אַ יונגלייב און אַ פּעט רינד באַנאַנד;
און אַ קליין אינגל וועט זיי פֿירן.
7 און אַ קו מיט אַ בער וועלן זיך פּיטערן,
באַנאַנד וועלן הויערן זייערע יונגע;
און אַ לייב וועט ווי אַ רינד עסן שטרוי.
8 און אַ זויגעדיקער וועט זיך שפּילן
אויפֿן לאָך פֿון אַ שלאַנג,
און אויף דער נאָרע פֿון אַ נאָטער
וועט אַן אַנטוווינטער זיין האַנט לייגן.
9 זיי וועלן ניט בייז טאָן און ניט פֿאַרדאַרבן
אויף מיין גאַנצן הייליקן באַרג;
וואָרום די ערד וועט זיין פֿול מיט דערקענונג פֿון גאָט,
ווי די וואַסערן באַדעקן דעם ים.

10 און עס וועט זיין אין יענעם טאָג:
דער וואָרצל פֿון ישי, וואָס שטייט פֿאַר אַ פֿאָן פֿון די פֿעלקער—
צו אים וועלן די אומות זיך ווענדן,
און זיין רואונג וועט זיין אַ פּראַכטיקייט.

11 און עס וועט זיין אין יענעם טאָג,
וועט גאָט ווידער אויסשטרעקן זיין האַנט, אַ צווייט מאָל,

אויסצוקויפן דעם איבערבלייב פון זיין פֿאָלק,
וואָס וועט בלייבן פון אַשורא, און פון מִצרַיִם,
און פון פַּתרוס, און פון כּוש, און פון עֵילָם,
און פון שִנעָר, און פון חֲמָת, און פון די אינזלען פון ים.
12 און ער וועט אויפהייבן אַ פֿאָן צו די פעלקער,
און וועט איינזאַמלען די פֿאַרשטויסענע פון ישׂראל,
און די צעשפּרייטע פון יהודה וועט ער אויפקלייבן
פון די פיר עקן פון דער ערד.
13 און אָפּגעטאָן וועט ווערן די קנאה פון אפרים,
און די פיינט פון יהודה וועלן פֿאַרשניטן ווערן;
אפרים וועט ניט מקנא זיין יהודה,
און יהודה וועט ניט פיינטן אפרים.
14 און זיי וועלן אָנפליען באַנאַנד אויף די פּלשתּים צו מערב,
אין איינעם וועלן זיי רויבן די קינדער פון מזרח,
אויף אֱדום און מוֹאָב וועלן זיי שטרעקן זייער האַנט,
און די קינדער פון עַמון וועלן געהאָרכן צו זיי.
15 און גאָט וועט פֿאַרוויסטן די צונג פון דעם ים פון מִצרַיִם;
און ער וועט פאָכן זיין האַנט אויפן טייךב מיט זיין הייסן ווינט,
און וועט אים צעשלאָגן אויף זיבן בעכן,
און מאַכן מיט שיך אַריבערצושפּרייזן.
16 און אַ וועג וועט זיין פֿאַר דעם איבערבלייב פון זיין פֿאָלק,
וואָס וועט בלייבן פון אַשורא,
אַזוי ווי עס איז געווען פֿאַר ישׂראל
אין טאָג פון זיין אַרויפגיין פון לאַנד מִצרַיִם.

יב 1 און וועסט זאָגן אין יענעם טאָג:
איך דאַנק דיר, גאָט,
הגם דו האָסט געצערנט אויף מיר;

א וואָרטשפּיל: אֲשֶׁר יִשָּׁאֵר מֵאַשּׁוּר. ב פּרָת.

אָפּגעגאַנגען איז דײַן כּעס,
און דו האָסט מיך געטרייסט.
2 זע, גאָט איז מײַן ישועה;
איך בין זיכער און אַנגסט ניט,
וואָרום מײַן שטאַרקייט און געזאַנג איז יָה יהוה,
און ער איז מיר געווען אַ ישועה.
3 און איר וועט שעפּן וואַסער מיט שׂמחה,
פון די קוואַלן פון ישועה.
4 און אין יענעם טאָג וועט איר זאָגן:
דאַנקט צו גאָט, רופט אויס זײַן נאָמען,
לאָזט וויסן צווישן די פעלקער זײַנע טואונגען,
דערציילט אַז דערהויבן איז זײַן נאָמען.
5 זינגט צו גאָט וואָרום ער האָט אויפגעטאָן גרויס,
באַוווּסט זאָל דאָס זײַן אויף דער גאַנצער ערד.
6 שריי אויס און זינג, באַוווינערין פון ציון,
וואָרום גרויס צווישן דיר איז דער הייליקער פון ישׂראל.

יג 1 די נבואה אויף בָּבל, וואָס ישַעְיָהו דער זון פון אָמוֹצן האָט
געזען:
2 אויף אַ הויכן באַרג שטעלט אויף אַ פאָן,
הייבט אויף דעם קול צו זיי,
פאָכט מיט דער האַנט, זיי זאָלן קומען
אין די טויערן פון פירשטן.
3 איך האָב באַפוילן מײַנע געהייליקטע,
יאָ, גערופן מײַנע גיבורים פאַר מײַן צאָרן,
מײַנע שטאָלצלוסטיקע.

4 האָרך! אַ טומל אויף די בערג,
גלײַך ווי פון פאָלק אַ סך.

הארץ! אַ גערויש פון מלוכות,
פון אומות פאַרזאַמלטע.
גאָט פון צבָאות באַפעלט
אַ חיל פון מלחמה.
5 זיי קומען פון אַ לאַנד אַ ווייטן,
פון עק פונעם הימל—
גאָט און די געצייג פון זיין צאָרן,
די גאַנצע ערד צו צעשטערן.

6 יאָמערט, וואָרום נאָנט איז דער טאָג פון גאָט,
ווי אַ בראָך פון אַלמאַכטיקן[א] וועט ער קומען.
7 דרום וועלן אַלע הענט שלאַף ווערן,
און איטלאַך האַרץ פון אַ מענטשן וועט צעגיין.
8 און זיי וועלן דערשראָקן ווערן;
יסורים און ווייען וועלן זיי קריגן,
ווי אַ געווינערן וועלן זיי זיך דרייען;
איינער אויפן אַנדערן וועלן זיי גאַפן,
זייערע פנימער, פנימער פון פלאַמען.

9 זע, דער טאָג פון גאָט קומט
אומדערבאַרימדיק, מיט כעס און גרימצאָרן,
צו מאַכן די ערד פאַר אַ וויסטעניש,
און פאַרטיליגן אירע זינדיקע פון איר.
10 וואָרום די שטערן פון הימל און זיינע מזלות
וועלן ניט שיינען זייער ליכט;
די זון וועט זיין פינצטער אין איר אויפגאַנג,
און די לבָנה וועט ניט שימערן איר ליכט.
11 און איך וועל זיך רעכענען מיט דער וועלט פאַרן בייז,

[א] וואָרטשפּיל: כְּשֹׁד מִשַּׁדַּי.

און מיט די רשעים פאַר זייער זינד;
און איך וועל פאַרשטערן דעם שטאָלץ פון די מוטוויליקע,
און די גאווה פון די מאַכטיקע וועל איך דערנידערן.
12 איך וועל מאַכן אַ מאַן זעלטענער פון גינגאָלד,
און אַ מענטשן, פון אופיר־גאָלד.
13 ווען דעם וועל איך מאַכן ציטערן די הימלען,
און די ערד וועט אויפשטורעמען פון איר אָרט,
אין דעם כּעס פון גאָט פון צבָאוֹת,
און אין דעם טאָג פון זיין גרימצאָרן.

14 און עס וועט זיין: אַזוי ווי אַ הירש אַ געיאָגטער,
און אַזוי ווי שאָף אָן אַן איינזאַמלער,
וועלן זיי איטלאַכער צו זיין פאָלק זיך קערן,
און איטלאַכער צו זיין לאַנד וועלן זיי אַנטלויפן.
15 איטלאַכער וואָס ווערט געפונען,
וועט דערשטאָכן ווערן,
און איטלאַכער וואָס ווערט געכאַפּט,
וועט פאַלן דורכן שווערד.
16 און זייערע קליינע קינדער וועלן צעהאַקט ווערן
פאַר זייערע אויגן;
זייערע הייזער וועלן צערויבט ווערן,
און זייערע ווייבער וועלן געשענדט ווערן.

17 זע, איך דערוועק אויף זיי מָדַי,
וואָס זילבער אַכטן זיי ניט,
און גאָלד, דאָס ווילן זיי ניט.
18 און בויגנס וועלן צעהאַקן אינגלאַך,
און אויף פרוכט פון לייב וועלן זיי ניט רחמנות האָבן,

אויף קינדער וועט זיך ניט דערבאַרימען זייער אויג.
[19]און בָּבל, דאָס שיינדל פון מלוכות,
די שטאָלצע פּראַכט פון די כַּשׂדים,
וועט זיין ווי גאָטס איבערקערעניש
פון סדום און עֲמוֹרה.
[20]זי וועט אייביק ניט באַזעצט ווערן,
און ניט באַוווינט זיין אויף דור־דורות;
און קיין אַראַבער וועט דאָרט ניט אויפשטעלן אַ געצעלט,
און קיין פּאַסטוכער וועלן דאָרט ניט מאַכן הויערן.
[21]נאָר ווילדע קעץ וועלן דאָרטן הויערן,
און זייערע הייזער וועלן פול זיין מיט קלאָגחיות;
און שטרויספויגלען וועלן דאָרט רוען,
און שֵׁדים וועלן דאָרט אומטאַנצן.
[22]און שאַקאַלן וועלן וואָיען אין זייערע פּאַלאַצן,
און מדבר־הינט אין די פּאַלייען פון תענוג;
און נאָנט איז איר צייט צו קומען,
און אירע טעג וועלן זיך ניט פאַרציען.

יד [1]וואָרום גאָט וועט דערבאַרימען יעקב,
און וועט ווידער אויסדערוויילן ישראל,
און זיי באַרוען אויף זייער ערד;
און פרעמדע וועלן זיך באַהעפטן צו זיי,
און וועלן צושטיין צום הויז פון יעקב.
[2]און פעלקער וועלן זיי נעמען,
און וועלן זיי ברענגען אויף זייער אָרט,
און דאָס הויז פון ישראל וועט זיי אַרבן אויף גאָטס ערד
פאַר קנעכט און פאַר דינסטן;

און זיי װעלן װערן די פֿאַנגערס פֿון זייערע פֿאַנגערס,
און װעלן געװעלטיקן איבער זייערע דריקער.

3און עס װעט זיין,
אין דעם טאָג װאָס גאָט באַרוט דיך
פֿון דיין פּיין און פֿון דיין ציטערניש,
און פֿון דער שװערער אַרבעט
װאָס מע האָט געאַרבעט מיט דיר,
4װעסטו אױפֿהייבן דעמדאָזיקן משל
אױפֿן מלך פֿון בָּבל, און זאָגן:
װי האָט אױפֿגעהערט דער דריקער,
אױפֿגעהערט די גאָלדגייציקע!
5צעבראָכן האָט גאָט דעם שטעקן פֿון די רשעים,
די רוט פֿון די געװעלטיקער,
6װאָס האָט געשלאָגן די פֿעלקער מיט כּעס,
שלעק אָן אַן אױפֿהער,
װאָס האָט געװעלטיקט מיט צאָרן איבער די אומות,
געראָדפֿט אָן אָפּהאַלט.
7רואיק באַרוט איז די גאַנצע ערד,
זיי ברעכן אױס אין געזאַנג.
8אַפֿילו די ציפּרעסן פֿרייען זיך איבער דיר,
די צעדערן פֿון לְבָנוֹן:
פֿון זינט דו האָסט זיך אַװעקגעלייגט,
קומט ניט דער העקער אױף אונדז.

9די אונטערערד פֿון אונטן ציטערט אױף צוליב דיר,
אַנטקעגן דיין קומען;
זי װעקט די טױטע צוליב דיר,

אַלע פירער פון דער ערד;
זי מאַכט אויפשטיין פון זייערע טראָנען
אַלע מלכים פון די פעלקער.
10 זיי אַלע רופן זיך אָפּ,
און זאָגן צו דיר:
דו אויך ביסט אַוועקגעפאַלן ווי מיר,
געגליכן געוואָרן צו אונדז!
11 גענידערט אין אונטערערד איז דיין שטאָלץ,
די ברומונג פון דיינע האַרפן;
אונטער דיר זיינען ווערעם געבעט,
און דיין צודעק איז מאָיל.

12 ווי ביסטו פון הימל געפאַלן,
דו ליכטיקער מאָרגנשטערן!
ווי ביסטו אָפּגעהאַקט געוואָרן צו דער ערד,
דו גורל־וואַרפער אויף פעלקער!
13 און דו האָסט געזאָגט אין דיין האַרצן:
אין הימל וועל איך אַרויפגיין,
איבער די שטערן פון גאָט
וועל איך מיין טראָן דערהייבן;
און איך וועל זיצן אויפן באַרג פון איינזאַמלונג,
אין די עקן פון צפון.
14 איך וועל אַרויפגיין איבער די הייכן פון וואָלקן,
איך וועל צום אויבערשטן זיך גלייכן.
15 אָבער אין אונטערערד וועסטו גענידערט ווערן,
אין די עקן פון גרוב.

16 דיינע זעער וועלן דיך באַטראַכטן,
זיי וועלן דיך אָנקוקן:

איז דאָס דער מאַן וואָס האָט געמאַכט ציטערן די ערד,
וואָס האָט אויפגעשטורעמט מלוכות,
17 געמאַכט די וועלט ווי אַ מדבר,
און צעשטערט אירע שטעט;
זיינע געפאַנגענע ניט פריי געלאָזט אַ היים?
18 אַלע מלכים פון די פעלקער ליגן אין כבוד אַלע,
איטלאַכער אין זיין היים.
19 און דו ביסט אַוועקגעוואָרפן ווייט פון דיין קבר,
ווי אַן אומווערדיק ריטל,
אַרומגעטאָן מיט הרוגים, פון שווערד דערשטאָכענע,
וואָס נידערן צו די שטיינער פון גרוב,
ווי אַ פגר אַ צעטרעטענער.
20 וועסט ניט באַנאַנד זיין מיט זיי אין קבר,
וואָרום דיין לאַנד האָסטו אומגעבראַכט;
דיין פאָלק האָסטו געהרגעט;
אויף אייביק זאָל ניט אָנגערופן ווערן
דער זאָמען פון שלעכטסטוער.

21 ברייט אָן אויף זיינע קינדער אַ שחיטה,
פאַר דער זינד פון זייערע עלטערן,
זיי זאָלן ניט אויפשטיין און יַרשענען די ערד,
און אָנפילן דאָס געזיכט פון דער וועלט מיט שטעט.

22 און איך וועל אויפשטיין אויף זיי,
זאָגט גאָט פון צבָאות,
און וועל פאַרשניידן פון בָבל אַ נאָמען און אַן איבערבלייב,
און אַ קינד און אַ קינדסקינד, זאָגט גאָט.
23 און איך וועל זיי מאַכן צום אַרב פאַרן זומפּבושל,

און געמויזאַכצן וואַסער;
און איך וועל זי אַוועקבעזעמען מיטן בעזעם פון פאַרטיליקונג,
זאָגט גאָט פון צבָאוֹת.

24 געשוואָרן האָט גאָט פון צבָאוֹת, אַזוי צו זאָגן:
פאַרוואָר, ווי איך האָב געטראַכט, אַזוי וועט געשען,
און ווי איך האָב באַראָטן, דאָס וועט באַשטיין:
25 איך זאָל צעברעכן אַשור אין מיין לאַנד,
און אויף מיינע בערג אים צעטרעטן;
און אָפּגעטאָן זאָל ווערן פון זיי זיין יאָך,
און זיין לאַסט זאָל אָפּגעטאָן ווערן פון זייער רוקן.
26 דאָס איז דער באַראָט וואָס איז באַראָטן
אויף דער גאַנצער ערד,
און דאָס איז די האַנט וואָס איז אויסגעשטרעקט
אויף אַלע פעלקער.
27 וואָרום גאָט פון צבָאוֹת האָט באַראָטן,
און ווער וועט פאַרשטערן?
און זיין האַנט איז אויסגעשטרעקט,
און ווער וועט זי אָפּהאַלטן?

28 אין דעם יאָר וואָס דער מלך אָחָז איז געשטאָרבן, איז
געווען די דאָזיקע נבואה:
29 ניט פריי זיך גאַנץ פּלֶשֶת,
וואָס די רוט פון דיין שלעגער איז צעבראָכן;
וואָרום פון וואָרצל פון דער שלאַנג וועט אַרויס אַ נאָטער,
און זיין פרוכט איז אַ פליעדיקער לינדוואָרעם.
30 און די אָרעמסטע פון די אָרעמע וועלן זיך פיטערן,
און די באַדערפטיקע וועלן הויערן אין זיכערקייט;

און איך וועל טײטן מיט הונגער דײַן וואָרצל,
און דײַן איבערבלײַב וועט מען אויסהרגענען.

31 אָמער, דו טויער, שרײַ, דו שטאָט,
ווער צעגאַנגען, גאַנץ פּלֶשֶׁת,
וואָרום פֿון צפֿון קומט אַ רויך,
און ניטאָ קײן אָפּגעשטאַנענער אין זײַנע מחנות.
32 און וואָס זאָל מען ענטפֿערן די שלוחים פֿון דעם פֿאָלק?—
אַז גאָט האָט געגרונטפֿעסט ציון,
און אין איר וועלן זיך שיצן די אָרעמע פֿון זײַן פֿאָלק.

טו 1 די נבֿואה אויף מואָב.
פֿאַרוואָר, איבער נאַכט איז פֿאַרוויסט געוואָרן עָר־מואָב,
פֿאַרשניטן געוואָרן;
פֿאַרוואָר, איבער נאַכט איז פֿאַרוויסט געוואָרן קיר־מואָב,
פֿאַרשניטן געוואָרן.
2 ער איז אַרויפֿגעגאַנגען קײן בַּיִת און דיבון,
אויף די בָּמות צו װײנען;
אויף נבֿו און אויף מֵידבָא
טוט יאָמערן מואָב;
אויף אַלע זײַנע קעפּ איז אַ פּליך,
יעטוועדער באָרד איז אָפּגעשניטן.
3 אין זײַנע גאַסן גורט מען אָן זאַק;
אויף אירע דעכער און אין אירע מערק,
טוט איטלאַכער יאָמערן,
צעגײט אין געוויין.
4 און קלאָגן טוט חֶשבּון און אֶלעָלֵה,
ביז יַהַץ ווערט געהערט זײער קָול;

דרום שרייען[א] די באַוואָפנטע פון מואָב;
זיין זעל טוט אים ציטערן[א].
ה מיין האַרץ אויף מואָב טוט קלאָגן,
אירע אַנטלאָפענע גרייכן ביז צוֹעַר,
דער דרייאָריקער קו;
וואָרום דער אַרויפגאַנג פון לוּחית,
אים גייט מען אַרויף מיט געוויין;
וואָרום אויף דעם וועג פון חוֹרוֹנַיִם
אַ בראָכגעשריי הייבן זיי אויף.
ו וואָרום די וואַסערן פון נִמרים
וועלן אַ וויסטעניש ווערן;
וואָרום פאַרדאַרט איז דאָס קרייטאַכץ,
פאַרלענדט איז דאָס גראָז,
קיין גרינס איז ניטאָ.
ז דרום, די שֶפע וואָס זיי האָבן אָנגעזאַמלט,
און דאָס וואָס זיי האָבן באַהאַלטן,
וועלן זיי צום טייך פון די ווערבעס אַוועקטראָגן.
ח וואָרום דאָס געשריי האָט אַרומגערינגלט
דעם געמאַרק פון מואָב;
ביז אֶגלַיִם גייט איר יללה,
און ביז באֵר־אֵלים איר יללה.
ט וואָרום די וואַסערן פון דימון זיינען פול מיט בלוט[ב];

וואָרום איך וועל דימון נאָך געבן אַ צולאָג:
אַ לֵייב פאַר די אַנטרונענע פון מואָב,
און פאַר דעם איבערבלייב פון לאַנד.

טז א שיקט לעמער צום געוועלטיקער פון לאַנד,
פון די פעלזן וואָס צום מִדבָּר,

א וואָרטשפּיל: יָרִיעוּ יָרְעָה. ב וואָרטשפּיל: דימון־דם.

צום באַרג פון טאָכטער ציון.
2און עס וועט זיין:
ווי אַ פויגל אַ פאַרוואָגלטער,
ווי אַ נעסט אַ צעטריבענער,
וועלן זיין די טעכטער פון מואָב,
ביי די איבערפאָרן פון אַרנון.
3„ברענג אַן עצה,
שאַף אַ באַשייד;
מאַך דיין שאָטן ווי די נאַכט,
אין מיטן העלן טאָג;
פאַרבאָרג די פאַרשטויסענע,
דעם פאַרוואָגלטן זאָלסטו ניט אַנטפּלעקן.
4זאָלן וווינען ביי דיר מיינע־מואָבס־פאַרשטויסענע,
זיי זיי אַ פאַרבאָרגעניש פון דעם רויבער,
ביז אַוועק איז די דריקונג,
געענדיקט דער רויב,
פאַרלענדט די צעטרעטער אויסן לאַנד;
5וואָרום אויפגעשטעלט אויף גענאָד איז דער טראָן,
און אויף אים זיצט מיט אמת, אין דודס געצעלט,
אַ ריכטער וואָס זוכט רעכט,
און איז גיך אויף גערעכטיקייט".

6„מיר האָבן געהערט די שטאָלצקייט פון מואָב,
ווי זייער שטאָלץ ער איז;
זיין גאווה און זיין שטאָלצקייט און זיין חוצפה,
זיינע באַרימערייען אָן אַ האַפט."

7דרום וועט יאָמערן מואָב אויף מואָב,
איטלעכער וועט יאָמערן;

נאָך די ראָזינקעקוכנס פון קִיר־חֲרֶשֶׂת
וועט איר זיפצן, אין גאַנצן דערשלאָגענע.
8 וואָרום די פעלדער פון חֶשבּוֹן זיינען פאַרוועלקט,
דער וויינשטאָק פון שִׂבמָה,
וואָס זיינע רויטטרויבן האָבן פאַרטומלט
די האַרן פון די פעלקער;
ביז יַעזֵר האָבן זיי דערגרייכט,
ביזן מדבר האָבן זיי געוואַנדערט;
אירע צווייגן האָבן זיך צעשפּרייט,
ביז צום ים זיינען זיי אַריבער.
9 דרום באַוויין איך אין דעם געוויין פון יַעְזֵר,
דעם וויינשטאָק פון שִׂבמָה;
איך טרינק דיך אָן מיט מיינע טרערן,
חֶשבּוֹן און אֶלעָלֵה;
וואָרום אויף דיין האַרבסטונג און אויף דיין שניט
איז אַ קריגעשריי[א] געפאַלן.

10 און אַיינגעטאָן איז די פרייד און די לוסטיקייט
פון דעם פרוכטגאָרטן;
און אין די וויינגערטנער ווערט ניט געזונגען,
ווערט ניט געשאַלט;
קיין וויין אין די קעלטערן
טרעט ניט דער טרעטער;
איך האָב געמאַכט אויפהערן „הֵידָד!"
11 דרום ברומען ווי אַ האַרף מיינע געדערים אויף מוֹאָב,
און מיינע אינגעווייד אויף קִיר־חֲרֶשֶׂת.

12 און עס וועט זיין, אַז עס וועט זיך אַרויסווייזן אַז מוֹאָב
האָט זיך [אומזיסט] איינגעמיט אויף דער בָּמָה, וועט ער אַריי־

[א] אין טעקסט: הֵידָד.

גייִן אין זײַן הייליקטום תּפֿילה טאָן, אָבער ער וועט גאָרנישט
אויסריכטן.

13 דאָס איז דאָס וואָרט וואָס גאָט האָט גערעדט אויף מואָב
אַמאָל. 14 אָבער אַצונד האָט גאָט גערעדט, אַזוי צו זאָגן: אין
דרײַ יאָר, ווי די יאָרן פֿון אַ געדונגענעם, וועט גרינגגעשאַצט
ווערן דער כּבֿוד פֿון מואָב, בײַ אַל דעם גרויסן טומל; און דער
איבערבלײַב וועט זײַן אַ קליין ווינציקייט אָן שטאַרקייט.

יז 1 די נבֿואה אויף דַמֶשֶׂק.
זע, דַמֶשֶׂק ווערט אויס שטאָט,
און וועט ווערן אַ חורבההויפֿן.
2 פֿאַרלאָזן די שטעט פֿון עֲרוֹעֵר,
פֿאַר סטאַדעס וועלן זיי זײַן;
און זיי וועלן הויערן,
און קיינער וועט ניט אָפּשרעקן.
3 און אָפּגעטאָן וועט ווערן אַ פֿעסטונג פֿון אפֿרים,
און אַ מלוכה פֿון דַמֶשֶׂק;
און דער איבערבלײַב פֿון אֲרָם וועט ווערן
ווי די פּראַכט פֿון די קינדער פֿון ישׂראל,
זאָגט גאָט פֿון צבֿאָות.

4 און עס וועט זײַן אין יענעם טאָג,
וועט פֿאַראָרעמט ווערן די פּראַכט פֿון יעקבֿ,
און די פֿעטקייט פֿון זײַן לײַב וועט אָפּגעצערט ווערן.
5 און עס וועט זײַן ווי אַ שניטער זאַמלט תּבֿואה,
און שנײַדט מיט זײַן אָרעם די זאַנגען;
און עס וועט זײַן ווי מע קלײַבט זאַנגען

אין טאָל פון רפָאים.
6נאָר אַ נאָכקלייב וועט בלייבן אויף אים,
ווי ביים אָפּקלאַפּן אַן איילבערטבוים,
צוויי דריי פּערלאַך אויבן ביים שפּיץ,
פיר פינף אויף זיינע צווייגן, אויב פּרוכטיק,
זאָגט יהוה, דער גאָט פון ישׂראל.

7אין יענעם טאָג וועט דער מענטש זיך קערן צו זיין באַשעפער,
און זיינע אויגן וועלן קוקן צום הייליקן פון ישׂראל.
8און ער וועט זיך ניט קערן צו די מזבחות,
די ווערק פון זיינע הענט,
און ניט אָנקוקן וואָס זיינע פינגער האָבן געמאַכט,
און די געצנבוימער און די זונזיילן.

9אין יענעם טאָג וועלן זיינע פעסטע שטעט זיין
ווי די פאַרלאָזנקייט פון די וועלדער און די באַרגשפּיצן,
וואָס מע האָט פאַרלאָזן פון וועגן די קינדער פון ישׂראל;
און עס וועט זיין אַ וויסטעניש.
10וואָרום האָסט פאַרגעסן דעם גאָט פון דיין הילף,
און דעם פעלז פון דיין שטאַרקייט האָסטו ניט דערמאָנט;
דרום האָסטו ליבלאָכע פלאַנצן געפלאַנצט,
און אַ פרעמדן צווייג איינגעזעצט דרינען;
11אין טאָג פון דיין פלאַנצונג האָסט עס געמאַכט וואַקסן,
און פרימאָרגנס האָסטו דיין זאָמען געמאַכט בליען—
אַ הויפן ריטלאַך אין טאָג פון קראַנקשאַפט
און מסוכּנעם ווייטאָק.

12וויי, די ברומונג פון פיל אומות,
וואָס ברומען ווי דאָס ברומען פון ימען;

און די רוישונג פֿון פֿעלקער,
וואָס רוישן ווי די רוישונג פֿון מאַכטיקע וואַסערן!
13 די פֿעלקער רוישן ווי די רוישונג פֿון פֿיל וואַסערן,
אָבער ער וועט אָנשרייען אויף זיי,
און זיי וועלן אַנטלויפֿן אין דער ווייט,
און געיאָגט ווערן ווי שפּריי פֿון די בערג פֿאַרן ווינט,
און ווי אַ שטויבראָד פֿאַרן שטורעם.
14 צו אָוונטצייט, זע, אַ שרעקעניש!
איידער פֿרימאָרגן זיינען זיי ניטאָ.
דאָס איז דער חלק פֿון אונדזערע רויבער,
און דער גורל פֿאַר אונדזערע אויסרויבער.

יח 1 אָ, דאָס לאַנד פֿון פֿליגלזשומעריי,
וואָס פֿון יענער זייט טייכן פֿון כּוש;
2 וואָס שיקט איבערן ים שלוחים,
און אין שיפֿן פֿון יאַמש אויפֿן וואַסער!
גייט, שלוחים פֿלינקע,
צו דער הויכער און גלאַנציקער אומה,
צו אַ פֿאָלק מוראדיק פֿון אײביק אָן,
אַן אומה פֿון מאַכט און צעטרעטונג,
וואָס טייכן שניידן דורך איר לאַנד.
3 איר אַלע וווינער פֿון דער וועלט,
און איר וואָס רוט אויף דער ערד,
ווען מע הייבט אויף אַ פֿאָן אויף די בערג, וועט איר זען,
און ווען מע בלאָזט אַ שופֿר, וועט איר הערן.

4 וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט צו מיר:
איך וועל רואיק צוקוקן אין מיין אָרט,

ווי קלאָרע היץ אין זונליכט,
ווי אַ טויוואָלקן אין דער היץ פון שניט.
5 וואָרום פאַרן שניט, ווען געענדיקט די בליאַכץ,
און דער שפּראָץ ווערט אַ ווייַנטרויב וואָס צייטיקט זיך,
וועט ער אָפּשניידן די הענגלאַך מיט צווייגמעסערס,
און די צווייגן טוט ער אָפּ און וואַרפט אַוועק.
6 זיי וועלן איבערגעלאָזט ווערן אין איינעם
פאַרן רויבפויגל פון די בערג,
און פאַר דער חיה פון דער ערד;
און וועט זומערן דערויף דער רויבפויגל,
און איטלאַך חיה פון דער ערד וועט דערויף ווינטערן.

7 אין יענער צייט וועט געבראַכט ווערן
אַ מתנה צו גאָט פון צבָאות,
פון דער הויכער און גלאַנציקער אומה,
פון אַן אומה מוֹראדיק פון אייביק אָן,
אַ פאָלק פון מאַכט און צעטרעטונג,
וואָס טייכן שניידן דורך זיין לאַנד,
צום אָרט פון דעם נאָמען פון גאָט פון צבָאות,
צום באַרג ציון.

יט 1 די נבואה אויף מִצרַיִם.

זע, גאָט רייט אויף אַ וואָלקן אַ פלינקן,
און ער קומט קיין מִצרַיִם;
און די אָפּגעטער פון מִצרַיִם וועלן זיך טרייסלען פאַר אים,
און דאָס האַרץ פון מִצרַיִם וועט צעגיין אין אים.
2 און איך וועל אָנרייצן מִצרַיִם אויף מִצרַיִם,

און זיי וועלן מלחמה האַלטן איטלאַכער קעגן זיין ברודער,
און איטלאַכער קעגן זיין חבר,
אַ שטאָט קעגן אַ שטאָט,
אַ קיניגרייך קעגן אַ קיניגרייך.
3 און אויסגעליידיקט וועט ווערן דער גייסט פון מִצרַיִם אין איר,
און איר עצה וועל איך צונישט מאַכן;
און זיי וועלן פֿאָרשן ביי די אָפּגעטער, און ביי די פּרעפּלער,
און ביי די גייסטער, און ביי די רוחות.
4 און איך וועל איבערענטפֿערן מִצרַיִם
אין דער האַנט פון אַ האַרטן האַר,
און אַ שטרענגער מלך וועט געוועלטיקן איבער זיי,
זאָגט דער האַר, גאָט פון צבָאוֹת.

5 און די וואַסערן וועלן אויסגיין פון ים,
און דער טייך וועט אויסגעטריקנט און טרוקן ווערן.
6 און דומפּיק וועלן ווערן די טייכן,
פֿאַרמינערט און אויסגעטריקנט ווערן די פלוסן פון מִצרַיִם;
ראָר און אַאיר ווערן פֿאַרוועלקט.
7 הויל ווערט ביים נילוס,
ביים ראנד פונעם נילוס,
און אַלדאָס פֿאַרזייטע ביים נילוס
ווערט פֿאַרטריקנט, פֿאַרווייט, און ניטאָ.
8 און קלאָגן וועלן די פישער,
און טרויערן וועלן אַלע וואָס וואַרפֿן אַ ווענטקע אין נילוס,
און די וואָס שפּרייטן אַ נעץ אויפֿן וואַסער ווערן פֿאַרשניטן.
9 און פֿאַרשעמט וועלן ווערן
די אַרבעטער פון געקאַמטן פלאַקס,
און די וועבער פון ווייסצייג.

10 און אירע וואַרשטאַטן וועלן זיין צעקלאַפּט;
אַלע לוינאַרבעטער באַטריבט אין געמיט.

11 לויטער נאַרן זיינען די האַרן פון צוֹעַן,
די קליגסטע יוֹעֲצִים פון פַּרעהן
זיינען אַ נאַרישער באַראַט.
ווי קענט איר זאָגן צו פַּרעהן:
אַ זון פון חכמים בין איך,
אַ זון פון מלכים פאַרצייטיקע?
12 ווו זיינען זיי דען דיינע חכמים?
זאָלן זיי אָקאָרשט דיר זאָגן;
און לאָמען וויסן וואָס גאָט פון צבָאוֹת
האָט באַראָטן אויף מִצרַיִם.
13 פאַרנאַרישט זיינען די האַרן פון מִצרַיִם,
אָפּגענאַרט זיינען די האַרן פון נֹף;
פאַרפירט האָבן מִצרַיִם
די פִּנֵי פון אירע שבָטים.
14 גאָט האָט אַריינגעגאָסן אין איר
אַ גייסט פון פאַרדרייעניש;
און זיי האָבן געמאַכט מִצרַיִם זיך וואַקלען אין אַל זיין טואונג
ווי אַ שיכּור טוט זיך וואַקלען ביי זיין ברעכן.
15 און אין מִצרַיִם וועט ניט זיין אַן אויפטו
וואָס אַ קאָפּ אָדער אַן עק,
אַ טייטלצווייג אָדער אַ טייכריטל[א] זאָל אויפטאָן.

16 אין יענעם טאָג וועט מִצרַיִם זיין אַזוי ווי ווייבער,
און ער וועט ציטערן און אַנגסטן
פאַרן פאָך פון דער האַנט פון גאָט פון צבָאוֹת,

[א] זע ט, 13–14.

וואָס ער טוט פּאָכן אויף אים.
17און דאָס לאַנד פֿון יהודה וועט ווערן פֿאַר מִצרַיִם אַ שרעקעניש;
ווען נאָר מע וועט עס אים דערמאָנען, וועט ער אַנגסטן
פֿאַר דעם באַראָט פֿון גאָט פֿון צבָאוֹת,
וואָס ער טוט באַראָטן אויף אים.

18אין יענעם טאָג וועלן זיין אין לאַנד מִצרַיִם
פֿינף שטעט וואָס רעדן די שפּראַך פֿון כּנַעַן,
און שווערן צו גאָט פֿון צבָאוֹת;
די שטאָט פֿון צעשטערונג וועט איינע גערופֿן ווערן.

19אין יענעם טאָג
וועט זיין אַ מזבח צו גאָט אין מיטן לאַנד מִצרַיִם,
און אַ זיילשטיין צו גאָט ביי איר געמאַרק.
20און עס וועט זיין צום צייכן און צום עדות
פֿאַר גאָט פֿון צבָאוֹת אין לאַנד מִצרַיִם;
אַז זיי וועלן שרייען צו גאָט פֿון וועגן דריקער,
וועט ער זיי שיקן אַ העלפֿער און אַ שטרייטער,
און ער וועט זיי מציל זיין.
21און גאָט וועט זיך לאָזן דערקענען צו מִצרַיִם,
און די מִצרים וועלן דערקענען גאָט אין יענעם טאָג,
און דינען מיט שלאַכטאָפּפֿער און שפּייזאָפּפֿער,
און מנדר זיין אַ נדר צו גאָט און באַצאָלן.
22און גאָט וועט פּלאָגן מִצרַיִם—
פּלאָגן און היילן;
און אַז זיי וועלן זיך אומקערן צו גאָט,
וועט ער זיך איבערבעטן צו זיי, און זיי היילן.

23אין יענעם טאָג וועט זיין אַ וועג פון מִצרַיִם קיין אַשור,
און אַשור וועט קומען אין מִצרַיִם,
און מִצרַיִם אין אַשור,
און מִצרַיִם וועט דינען (גאָט) מיט אַשור.

24אין יענעם טאָג וועט ישׂראל זיין
אַ דריטער צו מִצרַיִם און צו אַשור,
אַ בענטשונג אין מיטן פון דער ערד;
25ווייל גאָט פון צבָאוֹת האָט אים געבענטשט, אַזוי צו זאָגן:
געבענטשט זאָל זיין מיין פאָלק מִצרַיִם,
און דאָס ווערק פון מיינע הענט, אַשור,
און מיין אַרבונג, ישׂראל.

כ 1אין דעם יאָר וואָס תַּרתָּן איז געקומען קיין אַשדוד, ווען
סַרגוֹן דער מלך פון אַשור האָט אים געשיקט, און ער האָט
מלחמה געהאַלטן מיט אַשדוד, און האָט זי באַצוווּנגען; 2אין
יענער צייט האָט גאָט גערעדט דורך ישַׁעְיָהו דעם זון פון אָמוֹצן,
אַזוי צו זאָגן: גיי, און זאָלסט אָפּבינדן דאָס זאַק פון דיינע לענדן,
און דיין שוך זאָלסטו אַראָפּציען פון דיין פוס. האָט ער אַזוי
געטאָן: אַרומגעגאַנגען נאַקעט און באָרוועס.
3און גאָט האָט געזאָגט:
אַזוי ווי מיין קנעכט ישַׁעְיָהו איז אַרומגעגאַנגען
נאַקעט און באָרוועס דריי יאָר,
פאַר אַ סימן און אַ צייכן אויף מִצרַיִם און אויף כּוּש,
4אַזוי וועט דער מלך פון אַשור אַוועקפירן
די געפאַנגענע פון מִצרַיִם, און די פאַרטריבענע פון כּוּש,
יונגע און אַלטע, נאַקעט און באָרוועס,
מיט אָפּגעדעקטן הינטערלייב, צו דער שאַנד פון מִצרַיִם.

5 און זיי וועלן זיין צעבראָכן און פֿאַרשעמט
פֿון וועגן כּוש, זייער אויסקוק,
און פֿון וועגן מִצרַיִם, זייער באַרימונג.
6 און דער באַוווינער פֿון דאָזיקן ברעגלאַנד
וועט זאָגן אין יענעם טאָג:
זע, אַזוי איז געוואָרן פֿון אונדזער אויסקוק,
וואָס מיר זיינען אַהין געלאָפֿן נאָך הילף,
ניצול צו ווערן פֿון מלך פֿון אַשור,
און ווי וועלן מיר אַנטרונען ווערן?

כא 1 די נבֿואה אויף דעם מדבר ביים ים.
ווי שטורעמס אין דָרום וועט עס דורכגיין;
פֿון מדבר קומט עס, פֿון אַ מוראדיקן לאַנד.
2 אַ שווערע זעאונג איז מיר אָנגעזאָגט געוואָרן:
דער פֿעלשער פֿעלשט, און דער רויבער רויבט.
גיי, אַרויף עֵילָם! באַלעגער, מָדַי!
אַלע זיפֿצן וואָס דורך איר מאַך איך אויפֿהערן.

3 דרום זיינען מיינע לענדן פֿול מיט ציטערניש,
ווייען האָבן מיך אָנגענומען
ווי ווייען פֿון אַ געווינערן;
איך בין צעקרימט און קען ניט הערן,
איך בין צעטומלט און קען ניט זען.
4 צעדולט איז מיין האַרץ,
אַן אַנגסט האָט מיך צעגרוילט;
מיין גלוסטיקן אָוונט
האָט מען מיר צו שוידער געמאַכט.

5מע גרייט דעם טיש,
מע דעקט די דעקע,
מע עסט, מע טרינקט—
„שטייט אויף, איר האַרן,
באַזאַלבט דעם שילד!"

6וואָרום אַזוי האָט צו מיר גאָט געזאָגט:
גיי שטעל אַ וועכטער;
וואָס ער וועט זען זאָל ער זאָגן.
7און אַז ער וועט זען אַ גערייט,
געשפּאַנען פערד,
אַ גערייט אייזלען,
אַ גערייט קעמלען,
זאָל ער האָרכן אַ האָרכונג,
אַ האָרכונג אַ גרויסע.

8האָט ער אויסגעשריען ווי אַ לייב:
אויפן וואַכטורעם, גאָט,
שטיי איך תמיד ביי טאָג,
און אויף מיין היטונג
בין איך געשטעלט אַלע נעכט.

9און זע, אָט איז געקומען
אַ גערייט מענטשן, געשפּאַנען פערד;
און ער האָט אויסגערופן און געזאָגט:
געפאַלן, געפאַלן איז בבל,
און אַלע אירע שניצגעטער
האָט מען צעבראָכן צו דער ערד.

10 דו געדראָשענע מײַנע,
און קינד פֿון מײַן שײַער,
וואָס איך האָב געהערט פֿון יהוה פֿון צבֿאות
דעם גאָט פֿון ישׂראל,
אײַך האָב איך דערצײלט.

11 די נבֿואה אויף דומָה.
צו מיר רופֿט מען פֿון שֵׂעיר:
וועכטער, וואָס פֿון דער נאַכט?
וועכטער, וואָס פֿון דער נאַכט?
12 זאָגט דער וועכטער:
געקומען פֿרימאָרגן און אויך נאַכט;
אויב איר ווילט פֿרעגן, פֿרעגט,
קומט ווידער צו גײן.

13 די נבֿואה אויף עֲרָב.
ווי אין וואַלד וועט איר נעכטיקן אין עֲרָב,
קאַראַוואַנען פֿון דדָנים.
14 ברענגט וואַסער אַנטקעגן דעם דאָרשטיקן;
די באַוווינער פֿון לאַנד תֵּימָא
זאָלן באַגעגענען מיט ברויט פֿאַר אים דעם פֿאַרוואָגלטן.
15 וואָרום פֿון שווערדן זײַנען זײ אַנטלאָפֿן,
פֿון דער געצויגענער שווערד,
און פֿון דעם געשפּאַנטן בויגן,
און פֿון דער שווערער מלחמה.

16 וואָרום אַזוי האָט צו מיר גאָט געזאָגט:
אין נאָך אַ יאָר, ווי די יאָרן פֿון אַ געדונגענעם,

װעט פֿאַרלענדט װערן די גאַנצע פּראַכט פֿון קֵדָר.
17 און די געבליבענע צאָל בויגנלײַט,
די גיבורים פֿון די קינדער פֿון קֵדָר,
װעלן זײַן װינציק,
װאָרום יהוה דער גאָט פֿון ישׂראל האָט גערעדט.

כב

1 די נבֿואה אויף דעם טאָל פֿון זעאונג.
װאָס איז דיר דען
װאָס דו ביסט אין גאַנצן אויף די דעכער אַרויף,
2 דו פֿולע מיט טומל, דו רוישיקע שטאָט,
דו לוסטיקער כּרך?
דײַנע דערשלאָגענע זײַנען ניט פֿון שװערד דערשלאָגן,
און ניט אין מלחמה געטײטע.
3 אַלע דײַנע פֿירער זײַנען אין אײנעם אַנטלאָפֿן,
אָן אַ בויגן זײַנען זײ געפֿאַנגען געװאָרן;
אַלע דײַנע געפֿונענע זײַנען אין אײנעם געפֿאַנגען געװאָרן—
די װאָס זײַנען אין דער װײַט אַנטלאָפֿן.
4 דרום האָב איך געזאָגט: קערט אײַך אָפּ פֿון מיר,
לאָמיך ביטערלאַך װײנען;
איר זאָלט ניט צושטײן מיך צו טרײסטן,
אויף דעם בראָך פֿון דער טאָכטער מײַן פֿאָלק.
5 װאָרום אַ טאָג פֿון טומל און טרעטונג און צעטומלטקײט
איז בײַ דעם האַר, גאָט פֿון צבֿאות, אין טאָל פֿון זעאונג;
מע ברעכט מויערן*, און אַ געשרײ ביזן באַרג.
6 און עֵילָם טראָגט דעם פֿײַלבײטל,
מיט אַ מחנה מענטשן רײַטער,
און קיר האָט אַנטבלײזט דעם שילד.
7 און עס איז געװען,

* װאָרטשפּיל: מְקַרְקַר קִר.

אַז דײַנע בעסטע טאָלן זײַנען פֿול געוואָרן מיט רײַטוועגן,
און די רײַטער האָבן שטעלן זיך אויסגעשטעלט קעגן טויער,
[8]און דעם צודעק פֿון יהודה האָט מען אָפּגעדעקט,
אין יענעם טאָג האָסטו אויסגעקוקט אויפֿן וואָפֿן פֿון וואַלדהויז.
[9]און די שפּאַלטן פֿון דודס־שטאָט האָט איר געזען
אַז זײ זײַנען פֿיל;
און איר האָט אײַנגעזאַמלט דאָס וואַסער פֿון אונטערשטן טײַך.
[10]און די הײַזער פֿון ירושָלַים האָט איר פֿאַרצײַכנט,
און אײַנגעוואָרפֿן די הײַזער צו באַפֿעסטיקן די מויער.
[11]און אַ זאַמלאָרט צווישן די צוויי מויערן האָט איר געמאַכט,
פֿאַר דעם וואַסער פֿון אַלטן טײַך.
און איר האָט ניט געקוקט צו דעם וואָס האָט עס געטאָן,
און דעם וואָס האָט עס באַשערט פֿון לאַנג אָן
האָט איר ניט געזען.
[12]און דער האַר, גאָט פֿון צבָאות,
האָט גערופֿן אין יענעם טאָג,
צו געוויין און צו קלאָג און צו פּליכעניש,
און צום אָנגורטן זאַק;
[13]ערשט עס איז שׂשׂון־ושׂמחה,
קוילען רינדער און שעכטן שאָף,
עסן פֿלייש, און טרינקען ווײַן;
„עסן און טרינקען,
וואָרום מאָרגן וועלן מיר שטאַרבן".
[14]און גאָט פֿון צבָאות האָט זיך אַנטפּלעקט אין מײַנע אויערן:
אויב דידאָזיקע זינד וועט אײַך פֿאַרגעבן ווערן
ביז איר וועט שטאַרבן!
האָט געזאָגט דער האַר, גאָט פֿון צבָאות.

15אַזוי האָט געזאָגט דער האַר, גאָט פון צבָאוֹת:
גיי קום צו דעמדאָזיקן אויפזעער,
צו שֶבנָא וואָס איבערן פּאַלאַץ:
16וואָס האָסטו דאָ, און וועמען האָסטו דאָ,
וואָס דו האָסט דיר דאָ אַ קבר אויסגעהאַקט,
דו וואָס האָסט אויסגעהאַקט אין דער הייך דיין קבר,
זיך אויסגעשניטן אין פעלז אַ וווינונג?
17זע, גאָט שליידערט דיך אַ מאַכטיקן שליידער,
און דרייט דיך אום דרייענדיק;
18קוליען אין אַ קויל וועט ער דיך אַוועקקוליען,
ווי אַ באַל, אין אַ ברייטרוימיק לאַנד.
דאָרטן וועסטו שטאַרבן,
און דאָרטן וועלן זיין דיינע פּראַכטיקע רייטוועגן,
דו שאַנד פון דעם הויז פון דיין האַר!
19און איך וועל דיך אַראָפּשטויסן פון דיין שטאַנד,
און פון דיין שטעל וועט מען דיך אַראָפּוואַרפן.
20און עס וועט זיין אין יענעם טאָג,
וועל איך רופן מיין קנעכט אֶליָקים דעם זון פון חִלקִיָהון.
21און איך וועל אים אָנטאָן דיין העמדל,
און דיין גאַרטל וועל איך אים אַרומבינדן,
און דיין ממשלה וועל איך געבן אין זיין האַנט;
און ער וועט זיין פאַר אַ פאָטער צום באַוווינער פון ירושָלַיִם,
און צום הויז פון יהודה.
22און איך וועל געבן דעם שליסל פון דודס הויז אויף זיין אקסל,
און ער וועט עפענען, און קיינער וועט ניט פאַרשליסן,
און ער וועט פאַרשליסן, און קיינער וועט ניט עפענען.
23און איך וועל אים באַפעסטיקן ווי אַ פלעקל
אין אַ זיכערן אָרט;

אונ ער וועט זיין אַ טראָן פון כבוד פאַר זיין פאָטערס הויז.
24 און דאָס גאַנצע געזעמל פון זיין פאָטערס הויז,
קינד און קייט,
וועלן אָנהענגען אויף אים אַלע קליינע געפעסן,
פון די בעקנגעפעסן און ביז אַלע קרוגגעפעסן.
25 אין יענעם טאָג, זאָגט גאָט פון צבָאות,
וועט אָפּגעטאָן ווערן דאָס פלעקל
וואָס איז באַפעסטיקט אין אַ זיכערן אָרט,
און וועט אָפּגעהאַקט ווערן און אַראָפּפאלן,
און די משׂא וואָס אויף אים וועט פאַרשניטן ווערן;
וואָרום גאָט האָט גערעדט.

כג

1 די נבואה אויף צור.
יאָמערט איר שיפן פון תּרשיש;
וואָרום זי איז פאַרוויסט, אָן אַ הויז, אָן אַן איינגאַנג;
פון לאַנד פון די כּתּים
איז דאָס זיי אַנטפּלעקט געוואָרן.
2 זייט שטיל, איר באַוווינער פון ברעג;
דו וואָס די סוחרים פון צידון,
די ים־פאָרער, האָבן דיך אָנגעפילט.
3 און איבער גרויסע וואַסערן איז דער זאָמען פון שיחור,
דער שניט פון נילוס, איר אַיינקום געווען;
און זי איז געווען דער מאַרק פון די פעלקער.
4 שעם זיך צידון, וואָרום דער ים האָט געזאָגט,
די פעסטונג פון ים, אַזוי צו זאָגן:
ווי איך וואָלט גאָר ניט געווייטאָקט און ניט געבאָרן,
און קיין בחורים ניט דערצויגן,
אָדער יונגפרויען אויפגעבראַכט.

5אַז מע װעט הערן אין מִצרַיִם,
װעט מען ציטערן בײַ דער הערונג פֿון צור.

6גײט אַריבער קײן תּרשיש,
יאָמערט, איר באַװױנער פֿון ברעג.
7איז דאָס אײַך די לוסטיקע,
װאָס פֿון פֿריִע פֿאַרצײַטיקע טעג
פֿלעגן זי פֿירן אירע פֿיס
אין דער װײַטן צו װױנען?
8װער האָט דאָס באַראָטן אויף צור דער באַקרױנטער,
װאָס אירע סוחרים זײַנען געװען שׂררות,
אירע האַנדלסלײַט די נכבדים פֿון דער ערד?
9גאָט פֿון צבָאוֹת האָט דאָס באַראָטן,
צו פֿאַרשװעכן דעם שטאָלץ פֿון אַלדער שײנקײט,
צו מאַכן גרינגגעשאַצט אַלע נכבדים פֿון דער ערד.
10איבערפֿלײץ דײַן לאַנד װי דער נײלוס,
טאָכטער תּרשיש, ניטאָ מער קײן אײַנצאַם.
11ער האָט אויסגעשטרעקט זײַן האַנט איבערן ים,
ער האָט געמאַכט ציטערן מלוכות;
גאָט האָט באַפֿוילן װעגן כּנַעַן,
צו פֿאַרטיליקן אירע פֿעסטונגען.
12און ער האָט געזאָגט: װעסט ניט מער לוסטיק זײַן,
געשענדטע יונגפֿרױ טאָכטער צידון.
שטײ אויף, גײ אַריבער קײן כּתּים;
אויך דאָרט װעסטו קײן מנוחה ניט האָבן.
13זע, דאָס לאַנד פֿון די כַּשׂדים—
דידאָזיקע אומה איז נאָך ניט געװען
װען אַשור האָט עס געגרונטפֿעסט פֿאַר מדבר־לײַט—

זיי האָבן אויפגעשטעלט זייערע באַלעגערטורעמס,
זיי האָבן אײַנגעוואָרפן אירע פּאַלאַצן;
מע האָט זי געמאַכט פֿאַר אַ חורבה.
14 יאָמערט איר שיפֿן פֿון תּרשיש,
וואָרום פֿאַרוויסט געוואָרן איז אײַער פעסטונג.

15 און עס וועט זײַן אין יענעם טאָג:
וועט צור זײַן פֿאַרגעסן זיבעציק יאָר,
אַזוי ווי די טעג פֿון איין מלך;
צום סוף פֿון זיבעציק יאָר וועט געשען מיט צור
אַזוי ווי אין געזאַנג פֿון דער זונה:

16 נעם אַ האַרף,
גיי אום אין שטאָט,
פֿאַרגעסענע זונה;
שפּיל שיין,
זינג פֿיל,
כּדי זאָלסט דערמאָנט ווערן.

17 און עס וועט זײַן צום סוף פֿון זיבעציק יאָר,
וועט גאָט זיך דערמאָנען אָן צור,
און זי וועט זיך אומקערן צו איר זונה־לוין,
און וועט ווידער פֿאַרקערן מיט אַלע קיניגרײַכן פֿון דער וועלט
אויפֿן געזיכט פֿון דער ערד.
18 אָבער איר פֿאַרדינסט און איר זונה־לוין
וועט זײַן הייליק צו גאָט;
ער וועט ניט באַהאַלטן און ניט אײַנגעשלאָסן ווערן;
נײַערט פֿאַר די וואָס זיצן פֿאַר גאָט וועט זײַן איר פֿאַרדינסט,
צו עסן צו זאַט, און פֿאַר אַ צודעק אַ שיינעם.

כד [1]זע, גאָט ליידיקט אויס די ערד און פּאַרוויסט זי[א],
און ווענט צעדרייען איר פּנים,
און צעשפּרייטן אירע באַוווינער.
[2]און עס וועט זײַן,
אַזוי דאָס פֿאָלק אַזוי דער כּהן,
אַזוי דער קנעכט אַזוי זײַן האַר,
אַזוי די דינסט אַזוי איר האַרנטע,
אַזוי דער קויפֿער אַזוי דער פֿאַרקויפֿער,
אַזוי דער מַלוֶה אַזוי דער לײַער,
אַזוי דער מאָנער אַזוי דער וואָס מע מאָנט פֿון אים.
[3]אויסגעליידיקט וועט אויסגעליידיקט ווערן[ב] די ערד,
און צערויבט וועט זי צערויבט ווערן[ב];
וואָרום גאָט האָט גערעדט דאָסדאָזיקע וואָרט.
[4]פֿאַראָבלט, פֿאַרוועלקט[ג] איז די ערד,
פֿאַרשניטן, פֿאַרוועלקט איז די וועלט,
פֿאַרשניטן די הויכע לײַט פֿון דער ערד.
[5]און די ערד איז זינדיק אונטער אירע באַוווינער,
וואָרום זיי האָבן עובֿר געווען אויף די לערנונגען,
איבערגעטרעטן דאָס געזעץ,
פֿאַרשטערט דעם אײביקן בונד.
[6]דרום עסט אויף אַ קללה די ערד,
און פֿאַרשולדיקט זײַנען די וווינער דערין;
דרום גייען אײַן די באַוווינער פֿון דער ערד,
און מענטשן בלײַבן ווייניק.
[7]עס טרויערט דער ווײַן, פֿאַרוועלקט איז דער ווײַנשטאָק,
עס זיפֿצן אַלע פֿריילאַכע הערצער.
[8]אויפֿגעהערט האָט די פֿרייד פֿון די פּויקן,
פֿאַרמיטן איז דער ליאַרעם פֿון די לוסטיקע,

א וואָרטשפּיל: בּוֹקֵק וּבוֹלְקָה. ב וואָרטשפּיל: הִבּוֹק תִּבּוֹק-וְהִבּוֹז תִּבּוֹז.
ג וואָרטשפּיל: אָבְלָה נָבְלָה.

אויפגעהערט האָט די פרייד פון דער האַרף.
9 מע טרינקט ניט קיין ווײַן מיט געזאַנג,
ביטער איז דער טרונק זײַנע טרינקער.
10 צעבראָכן איז די נישטיקע שטאָט,
פאַרשלאָסן איטלעך הויז ניט אַרײַנצוגיין.
11 אַ ווײגעשריי אין די גאַסן בײַם ווײַן;
פאַרפינצטערט איז איטלעכע שׂמחה,
פאַרוואָגלט די פרייד פונעם לאַנד.
12 געבליבן איז אַ וויסטקייט אין שטאָט,
און צעהאַקט אין אַ חורבה איז דער טויער.
13 וואָרום אַזוי וועט עס זײַן אין מיטן פון דער ערד,
צווישן די פעלקער;
ווי בײַם אָפּקלאַפּן אַן אײלבערטבוים,
ווי אַ נאָכקלײַב ווען די לעז איז געענדיקט.
14 דידאָזיקע וועלן אויפהײבן זייער קָול אין געזאַנג,
וועגן דער גרויסקייט פון יהוה טוען זיי שאַלן פון ים.
15 דרום טוט ערלאַכן יהוה
אין די לענדער פון ליכט,
אויף די אינזלען פון ים,
דעם נאָמען פון יהוה דעם גאָט פון ישׂראל.

16 פון עק ערד האָבן מיר געזאַנגען געהערט:
„פּראַכט צו דעם גערעכטן!"
אָבער איך זאָג:
איך גיי אײַן, איך גיי אײַן, ווי איז מיר!
די פעלשער טוען פעלשן,
יאָ, אַ פעלשונג פעלשן די פעלשער.
17 אַ גרויל און אַ גרוב און אַ נעץ[א] אויף דיר,

[א] ווערטשפּיל: פַּחַד וָפַחַת וָפָח.

באַוווינער פון דער ערד.

18 און עס וועט זיין,
דער וואָס אַנטלויפט פון דעם קול פון גרויל,
וועט אַרײַנפאַלן אין גרוב,
און דער וואָס קומט אַרויף פון גרוב,
וועט געפאַנגען ווערן אין נעץ;
וואָרום די פענצטער פון דער הייך האָבן זיך געעפנט,
און עס שטורעמען די גרונטפעסטן פון דער ערד.

19 ברעכן צעברעכט זיך די ערד,
ברעקלען צעברעקלט זיך די ערד,
וואַקלען טוט זיך וואַקלען די ערד.

20 שאָקלען ווי אַ שיכּורער וועט זיך שאָקלען די ערד,
און וועט זיך טרייסלען ווי אַ נאַכטבײדל;
און שווער וועט זיין איר פאַרברעך אויף איר,
און זי וועט פאַלן, און מער ניט אויפשטיין.

21 און עס וועט זיין אין יענעם טאָג,
וועט גאָט זיך רעכענען מיט דעם חיל פון דער הייך
אין דער הייך,
און מיט די מלכים פון דער ערד
אויף דער ערד.

22 און זיי וועלן אײַנגעזאַמלט ווערן
ווי מע זאַמלט געפאַנגענע אין תּפיסה,
און זיי וועלן אײַנגעשלאָסן ווערן אין פעסטונג,
און ערשט נאָך פיל טעג וועלן זיי דערמאָנט ווערן.

23 און די לבנה וועט זיך שעמען,
און די זון וועט פאַרשעמט ווערן,
וואָרום גאָט פון צבֿאות טוט קיניגן

אויף באַרג צִיוֹן, און אין ירושָלַיִם;
און אַנטקעגן זיינע עלטסטע וועט זיין אַ פּראַכטיקייט.

כה 1 יהוה, דו ביסט מיין גאָט,
איך וועל דיך דערהייבן,
איך וועל לויבן דיין נאָמען,
וואָרום האָסט אויפגעטאָן וווּנדער;
די באַראָטן פון לאַנג אָן—
מיט טרייער געטריישאַפט.
2 וואָרום האָסט געמאַכט פון אַ שטאָט אַ הויפן,
אַ באַפעסטיקטן כּרך פאַר אַ חורבה,
די פּאַלאַצן פון פרעמדע פאַר אויס שטאָט,
זיי זאָלן אייביק ניט אָפגעבויט ווערן.
3 דרום וועט דיך ערלאַכן די שטאַרקע אומה,
דער כּרך פון מאַכטיקע פעלקער וועט דיך פאָרכטן.
4 וואָרום ביסט געווען אַ פעסטונג דעם אָרעמאַן,
אַ פעסטונג דעם באַדערפטיקן אין זיין נויט,
אַ שוץ פון גוסרעגן, אַ שאָטן פון היץ;
וואָרום דער צאָרן פון די מאַכטיקע
איז ווי אַ גוסרעגן אויף אַ וואַנט.
5 אַזוי ווי היץ אין אַ טרוקענעם לאַנד,
דאָס גערויש פון די פרעמדע אונטערטעניקסטו;
ווי היץ דורך אַ וואָלקנשאָטן,
ווערט דאָס געזאַנג פון די מאַכטיקע פאַרדריקט.

6 און גאָט פון צבָאוֹת וועט מאַכן
פאַר אַלע פעלקער אויף דעמדאָזיקן באַרג,
אַ מאָלצייט פון פעטשפּייזן[א],
אַ מאָלצייט פון הייוונווײַנען[ב],

א—ב וואָרטשפּיל: שְמָנִים-שְמָרִים.

פּעטשפּייזן מאַרכיקע,
הייוונוויינען געלייטערטע.
7 און ער וועט פאַרטיליגן אויף דעמדאָזיקן באַרג
דעם צודעק וואָס דעקט צו אַלע פעלקער,
און דעם שלייער וואָס איז געשלייערט אויף אַלע אומות.
8 ער וועט פאַרטיליגן דעם טויט אויף אייביק;
און גאָט דער האַר וועט אָפּווישן
די טרער פון איטלאַכן פּנים,
און די שאַנד פון זיין פאָלק
וועט ער אָפּטאָן פון דער גאַנצער ערד;
וואָרום גאָט האָט גערעדט.

9 און מע וועט זאָגן אין יענעם טאָג:
זע, דאָס איז אונדזער גאָט,
וואָס מיר האָבן געהאָפט צו אים ער זאָל אונדז העלפן,
דאָס איז יהוה וואָס מיר האָבן געהאָפט צו אים,
לאָמיר לוסטיק זיין און זיך פרייען מיט זיין הילף.
10 וואָרום די האַנט פון גאָט וועט רוען אויף דעמדאָזיקן באַרג,
און מואָב וועט צעטרעטן ווערן אויף זיין אָרט,
ווי שטרוי ווערט צעטרעטן אין מיסטהויפן.
11 און ער וועט אויסשפּרייטן דערין זיינע הענט,
ווי אַ שווימער שפּרייט אויס צום שווימען;
אָבער מע וועט דערנידערן זיין גאווה
מיט די קונצן פון זיינע הענט:
12 און די הויכע פעסטונג פון דיינע מויערן
בייגט ער, דערנידערט ער,
ברענגט ער צו דער ערד ביזן שטויב.

כו 1 אין יענעם טאָג וועט געזונגען ווערן
דאָסדאָזיקע געזאַנג אין לאַנד יהודה:
אַ שטאַרקע שטאָט האָבן מיר;
מויערן און פעסטונגען מאַכט ער פאַר הילף.
2 עפנט די טויערן,
און זאָל אַרייַנגיין דאָס גערעכטע פאָלק,
וואָס היט אָפּ געטרייַשאַפט.
3 דאָס געמיט וואָס פאַרלאָזט זיך
באַהיטסטו אין שלום;
אין שלום, ווייל עס פאַרזיכערט זיך אויף דיר.
4 פאַרזיכערט אײַך אויף יהוה ביז אײביק,
וואָרום אין יָה יהוה איז אַן אײביקער פעלז.
5 וואָרום ער האָט געבייגט די וואָס זיצן אין דער הייך,
די דערהויבענע שטאָט;
ער דערנידערט זי, ער דערנידערט זי ביז דער ערד,
ער ברענגט זי ביזן שטויב.
6 דער פוס וועט זי צעטרעטן,
די פיס פון דעם אָרעמען,
די טריט פון באַדערפטיקע.

7 דער וועג פון גערעכטן איז גלייַך;
דו רעכטפאַרטיקער, מאַכסט גלאַט דעם שטעג פון גערעכטן;
8 יאָ, אויף דעם וועג פון דייַנע משפטים
האָבן מיר געהאָפט אויף דיר, גאָט;
צו דייַן נאָמען און צו דייַן געדעכעניש
איז די גלוסטונג פון דער זעל.
9 מיט מייַן זעל האָב איך דיך געגלוסט ביי נאַכט,
יאָ, מיט מייַן גייַסט אין מיר האָב איך דיך געזוכט,

וואָרום אַז דײַנע משפּטים זײַנען אויף דער ערד,
לערנען גערעכטיקײט די באַוווינער פֿון דער וועלט.
10 ווערט דער רשע געלײַטזעליקט,
לערנט ער ניט גערעכטיקײט;
אין לאַנד פֿון ערלאַכקײט טוט ער אומרעכט,
און ער זעט ניט די גרויסקײט פֿון גאָט.

11 גאָט, אויפֿגעהויבן איז דײַן האַנט,
אָבער זײ זעען ניט;
זאָלן זײ זען און זיך שעמען
דײַן אָננעמען זיך פֿאַרן פֿאָלק;
יאָ, אַ פֿײַער זאָל דײַנע פֿײַנט פֿאַרצערן.
12 גאָט, באַשער אונדז שלום,
וואָרום אויך אַלע אונדזערע אויפֿטוען
האָסט דו אויסגעפֿירט פֿאַר אונדז.
13 יהוה אונדזער גאָט,
האַרן אַחוץ דיר האָבן געהערשט איבער אונדז.
אָבער נאָר דיך האָבן מיר דערמאָנט—דײַן נאָמען.
14 די מתים וועלן ניט לעבעדיק ווערן,
די טויטע וועלן ניט אויפֿשטיין;
פֿאַרוואָר האָסט געשטראָפֿט און זײ פֿאַרטיליגט,
און אונטערגעבראַכט יעטוועדער זכר פֿון זײ.
15 האָסט געמערט בײַ די פֿעלקער, גאָט,
האָסט געמערט בײַ די פֿעלקער דײַן כּבֿוד;
האָסט דערגרייכט אַלע ווײַטע עקן פֿון דער ערד.

16 גאָט, אין נויט האָבן זײ דיך דערמאָנט,
זײ האָבן אויסגעגאָסן אַ שטיל געבעט,

וועץ דײַן שטראָף איז געװוען אויף זיי.
17 ווי אַ טראָגעדיקע וואָס גייט צו קינד,
דרייט זיך, שרייט אין אירע ווייען,
אַזוי זיינען מיר געװוען פֿאַר דיר, גאָט.
18 מיר האָבן געטראָגן, מיר האָבן געװויטאָקט,
און אַזוי ווי מיר וואָלטן ווינט געבאָרן;
קיין ישועות האָבן מיר ניט אויסגעווירקט אין לאַנד,
און ניט אויפגעלעבט האָבן די באַװוינער פֿון דער וועלט.
19 זאָלן אויפלעבן דײַנע מתים,
מײַנע טויטע לײַבער זאָלן אויפשטיין!
וואַכט אויף און זינגט, איר וואָס רוט אין שטויב;
וואָרום אַ טוי פֿון ליכטיקייט איז דײַן טוי,
און די ערד וועט די טויטע אַרויסגעבן.

20 קום, מײַן פֿאָלק, גיי אַרײַן אין דײַנע קאַמערן,
און פֿאַרשליס דײַן טיר הינטער דיר;
באַהאַלט זיך אויף אַ קליין ווײַלע,
ביז דער צאָרן וועט אַריבער.
21 וואָרום זע, גאָט גייט אַרויס פֿון זײַן אָרט,
צו באַשטראָפֿן די באַװוינער פֿון דער ערד פֿאַר זייער זינד,
און די ערד וועט אַנטפּלעקן איר בלוט,
און וועט מער ניט פֿאַרדעקן אירע הרוגים.

כז 1 אין יענעם טאָג וועט גאָט באַשטראָפֿן
מיט זײַן האַרטער און גרויסער און שטאַרקער שווערד,
דעם לויתן, די לויפיקע שלאַנג,
און דעם לויתן, די געדרייטע שלאַנג;
און ער וועט טייטן דעם קראָקאָדיל וואָס אין ים.

2 אין יענעם טאָג זינגט צו איר:
ווייַנגאָרטן פון שוימיקן וויין!
3 איך גאָט בין זיין היטער,
אַלע רגע באַוועסער איך אים;
טאָמער וועט מען אים בייז טאָן,
אים היט איך ביי נאַכט און ביי טאָג.
4 קיין צאָרן איז ניטאָ אין מיר;
ווען דאָס איז מיר דערנער און ווילדגעוועקס!
איך וואָלט אין מלחמה געטרעטן דערויף;
איך וואָלט עס פאַרברענט מיטאַנאַנדער.
5 ווען ער[א] זאָל זיך נאָר האַלטן אָן מיין שטאַרקייט,
מאַכן שלום מיט מיר,
מיט מיר שלום מאַכן!

6 אין די קומעדיקע טעג וועט זיך איינוואָרצלען יעקב,
שפּראָצן און בליען וועט ישׂראל,
און דאָס געזיכט פון דער וועלט וועט פול זיין מיט פּרוכט.

7 האָט ער אים געשלאָגן ווי ער האָט זיין שלעגער געשלאָגן?
אָדער איז ער ווי די טייטונג פון זיינע געטייטע געטייט געוואָרן?
8 ווען פול די מאָס, באַשטראָפסטו זי מיט אַוועקשיקן;
ער האָט זי פאַרטריבן אין זיין שווער געמיט
אין טאָג פון מזרח־ווינט.
9 דרום וועט דערמיט פאַרגעבן ווערן די זינד פון יעקב,
און דאָס איז אַלדער אָפּצאָל פאַר אָפּטאָן זיין חטא:
ווען ער וועט מאַכן אַלע מזבח־שטיינער
ווי קאַלכשטיינער צעהאַקטע,
אַז מער זאָלן ניט אויפשטיין

[א] ישׂראל.

קײן געצנבוימער און קײן זונזײלן.
10װאָרום די באַפֿעסטיקטע שטאָט איז אַלײן,
אַ װױנונג אָװעקגעװאָרפֿן און פֿאַרלאָזט װי אַ מדבר;
דאָרט װעט זיך פּיטערן אַ קאַלב, און דאָרט װעט עס הויערן,
און פֿאַרלענדן אירע צװײַגן.
11װען אירע ריטלאַך זײַנען פֿאַרדאַרט,
װעלן זײ אָפּגעבראָכן װערן;
װײַבער קומען און צינדן זי אָן.
װאָרום אַ פֿאָלק אָן פֿאַרשטאַנדיקײט איז דאָס;
דרום װעט אים ניט דערבאַרימען זײַן בּורא,
און זײַן באַשעפֿער װעט אים ניט לײַטזעליקן.

12און עס װעט זײַן אין יענעם טאָג,
װעט גאָט אָפּקלאַפּן [זײַן פּרוכט]
פֿון שטראָם פֿון דעם טײַך[א],
ביז דעם טײַך פֿון מִצרַיִם,
און איר װעט אױפֿגעקליבן װערן אײנציקװײַז,
קינדער פֿון ישׂראל.

13און עס װעט זײַן אין יענעם טאָג,
װעט געבלאָזן װערן אין אַ גרױסן שופֿר,
און עס װעלן קומען די פֿאַרלאָרענע אין לאַנד אַשור,
און די פֿאַרשטױסענע אין לאַנד מִצרַיִם,
און זײ װעלן זיך בוקן צו גאָט
אױפֿן הײליקן באַרג אין ירושָלַיִם.

כח

1װײ, די שטאָלצע קרױן
פֿון די שיכּורים פֿון אפֿרים,
און די װעלקעדיקע בליאַכן

[א] פּרָת.

פון זײַן פּראַכטיקער שײנקײט,
װאָס אױפן שטאָלצבאַזאַלבטן קאָפּ
פון די װײַנפאַרטומלטע!
2זע, גאָט האָט אַ שטאַרקן און אַ מאַכטיקן,
װי אַ האָגלגעװיטער, אַ שטורעם פון צעשטערונג,
װי אַ שטראָם פון שטאַרקע, פלײציקע װאַסערן,
װאָס לײגט צו דער ערד מיט געװאַלט.
3מיט די פיס װעט צעטרעטן װערן
די שטאָלצע קרױן פון די שיכּורים פון אפרים.
4און די װעלקעדיקע בליאַכץ פון זײַן פּראַכטיקער שײנקײט,
װאָס אױפן שטאָלצבאַזאַלבטן קאָפּ,
װעט זײַן װי אַן ערשטפּרוכט פאַר זומער,
װאָס אַז דער זעער דערזעט זי,
שלינגט ער זי אײַן װען זי איז נאָך אין זײַן האַנט.

5אין יענעם טאָג װעט גאָט פון צבָאות זײַן
פאַר אַ קרױן פון שײנקײט,
און פאַר אַ קראַנץ פון פּראַכטיקײט,
פאַר דעם איבערבלײַב פון זײַן פאָלק,
6און פאַר אַ גײַסט פון משפּט
פאַר דעם װאָס זיצט איבערן משפּט,
און פאַר גבורה
צו די װאָס שלאָגן צוריק די מלחמה בײַם טױער.

7און אױך דידאָזיקע װאַקלען זיך פון װײַן,
און שאָקלען זיך פון טרונק;
דער כּהן און דער נביא װאַקלען זיך פון טרונק,
זײ זײַנען צעמישט פון װײַן,

זיי שאָקלען זיך פון טרונק,
זיי וואַקלען זיך אין דער זעאונג,
זיי ווערן געשטרויכלט ביים משפט.
8 וואָרום אַלע טישן זיינען פול מיט שמוציקער מייקאַכץ,
ביז ניטאָ אַן אָרט [אַ ריינער].

9 וועמען זאָל מען לערנען וויסן?
און וועמען געבן צו פאַרשטיין די הערונג?
פון מילך אַנטוויינטע?
פון ברוסט אָוועקגענומענע?
10 וואָרום עס איז אַ געבאָט צו אַ געבאָט, אַ געבאָט צו אַ געבאָט,
אַ שטריך צו אַ שטריך, אַ שטריך צו אַ שטריך,
אַ ביסל דאָ, אַ ביסל דאָרט.
11 וואָרום מיט אַ שטאַמלדיקער ליפּ, און מיט אַ פרעמדן לשון,
מוז מען רעדן צו דעמדאָזיקן פאָלק,
12 וואָס מע האָט צו זיי געזאָגט: דאָס איז די רואונג,
מאַכט רוען דעם מידן;
און דאָס איז די מנוחה;
אָבער זיי האָבן ניט געוואָלט הערן.
13 און דאָס וואָרט פון גאָט איז ביי זיי
אַ געבאָט צו אַ געבאָט, אַ געבאָט צו אַ געבאָט,
אַ שטריך צו אַ שטריך, אַ שטריך צו אַ שטריך,
אַ ביסל דאָ, אַ ביסל דאָרט;
כדי זיי זאָלן גיין און געשטרויכלט ווערן אַהינטער,
און צעבראָכן און געפאַנגען און באַצוונגען ווערן.

14 דרום הערט דאָס וואָרט פון גאָט, איר לייט פון געשפעט,
איר ווערטלזאָגער פון דאָזיקן פאָלק וואָס אין ירושלים:

15 ווייל איר האָט געזאָגט:
מיר האָבן געשלאָסן אַ בונד מיטן טויט,
און מיט דער אונטערערד האָבן מיר אַן אָפּמאַך געמאַכט;
אַז די פלייציקע רוט[א] וועט דורכגיין,
וועט זי צו אונדז ניט קומען,
וואָרום מיר האָבן ליגן געמאַכט אונדזער באַשיצונג,
און אין פאַלשקייט האָבן מיר זיך פאַרבאָרגן;
16 דרום האָט גאָט דער האַר אַזוי געזאָגט:
זע, איך גרונטפעסט אין ציון אַ שטיין,
אַ געפּרוּווטן שטיין, אַ טייערן ווינקל, אַ פעסטן גרונטפעסט;
דער וואָס גלויבט, זאָל ניט איילן.
17 און איך וועל מאַכן גערעכטיקייט פאַר אַ מעסטשנור,
און רעכטפאַרטיקייט פאַר אַ בויגעוויכט;
און אַ האָגל וועט אַוועקקערן די באַשיצונג פון ליגן,
און די פאַרבאָרגעניש וועלן וואַסערן אַוועקפלייצן.
18 און אָפּגעמעקט וועט ווערן אײַער בונד מיטן טויט,
און אײַער אָפּמאַך מיט דער אונטערערד וועט ניט באַשטיין.
אַז די פלייציקע רוט וועט דורכגיין,
וועט איר פון איר צעטרעטן ווערן.
19 ווי אָפט זי גייט דורך וועט זי אײַך נעמען;
וואָרום פרימאָרגן אין פרימאָרגן וועט זי דורכגיין,
ביי טאָג און ביי נאַכט;
און אַ הוילע שרעק וועט זיין צו באַנעמען די הערונג.
20 וואָרום דאָס בעט איז צו קורץ זיך אויסצוציען,
און דער צודעק צו שמאָל אַז מע דרייט זיך צונויף.
21 וואָרום אַזוי ווי אויף באַרג פּרצים[ב] וועט גאָט אויפשטיין,
אַזוי ווי אין טאָל פון גִבעוֹן[ג] וועט ער צערענען,
צו טאָן זיין טוּונג—פרעמד איז זיין טוּונג,

א וואָרטשפּיל: שוט שוֹטֵף. ב זע שמואל ב' ה, 20. ג זע דברי הַיָמים א' י"ד, 16.

און צו ווערקן זיין ווערק—אויסטערליש איז זיין ווערק.
22און אַצונד זאָלט איר ניט שפּעטן,
כּדי אייערע בינדשטריק זאָלן ניט פעסטער ווערן;
וואָרום אַ פאַרלענדונג און אַ גזר
האָב איך געהערט פון דעם האַר, גאָט פון צבָאוֹת,
אויפן גאַנצן לאַנד.

23לייגט צו דאָס אויער, און הערט מיין קוֹל,
פאַרנעמט און הערט מיין וואָרט;
24אַקערט דען נאָכאַנאַנד דער אַקערער אויף צו זייען,
און עפנט און צעהאַקט זיין ערד?
25פאַרוואָר, אַז ער האָט אויסגעגליכן איר אויבערפלעך,
צעשפּרייט ער שוואַרצקימל, און קימל וואַרפט ער אויס,
און טוט אַריין ווייץ אין שוּרוֹת,
און גערשט אויפן אָנגעצייכנטן אָרט,
און טונקלווייץ ביים ראַנד דערפון.
26וואָרום אים האָט ריכטיק געלערנט,
אים טוט וויזן זיין גאָט.
27יאָ, ניט מיט אַ דרעששליטן ווערט שוואַרצקימל געדראָשן,
און אַ ראָד פון אַ וואָגן ווערט ניט אויף קימל געדרייט;
נייערט מיט אַ שטעקן ווערט שוואַרצקימל געקלאַפּט,
און קימל מיט אַ רוט.
28ווערט ברויטקאָרן צעדריקט?
פאַרוואָר, ניט אייביק דרעשן דרעשט ער עס;
הגם עס רַעשט דער וואַלץ פון זיין וואָגן מיט זיינע צאַקן—
צעדריקן וועט ער עס ניט.
29דאָס אויך איז אַרויס פון גאָט פון צבָאוֹת;
וואונדערלאַך איז ער אין באַראָט, גרויס איז ער אין חכמה.

כט 1ווי, אַריאֵל, אַריאֵל[א],
שטאָט וווּ דוד האָט גערוט!
מערט אַ יאָר אויף אַ יאָר,
זאָלן די יָום־טובים זיך אַרומדרייען,
2און איך וועל דריקן אַריאֵל,
און עס וועט זיין אַ קלאָג און אַ קלאָגעניש,
און ער וועט מיר זיין אַזוי ווי אַן אַריאֵל.
3און איך וועל לאַגערן אַרום דיר ווי אַ ראָד,
און וועל דיך באַלעגערן מיט אַן ערדוואַל,
און אויפשטעלן אויף דיר באַלעגערווערק.
4און נידעריק פון דער ערד וועסטו רעדן,
און טיף פון שטויב וועט קומען דיין וואָרט;
און ווי אַ גייסט פון דער ערד וועט זיין דיין קָול,
און פון שטויב וועט פּיפּסן דיין וואָרט.
5אָבער ווי דינע שטויב וועט ווערן דער המון פון דיינע פיינט,
און ווי שפּריי וואָס פאַרגייט דער המון פון די מאַכטיקע;
און פּלוצים־פּלוצלינג וועט עס געשען.
6פון גאָט פון צבָאות וועט קומען די שטראָף,
מיט דונער און מיט ערדציטערניש און גרויס געפּילדער,
שטורעם און געוויטער און פלאַמפייער וואָס פאַרצערט.
7און אַזוי ווי אַ חלום, אַ זעאונג פון דער נאַכט,
וועט זיין דער המון פון אַלע פעלקער
וואָס האַלטן מלחמה אויף אַריאֵל—
אי אַלע וואָס האַלטן מלחמה אויף איר,
אי די באַלעגערפעסטונג אַרום איר,
אי די וואָס דריקן זי.
8און עס וועט זיין:
אַזוי ווי אַ הונגעריקן חלומט זיך, ערשט ער עסט,

[א] פּייעראָרט פון גאָט ·צונאָמען פון ירושָלַיִם.

און ער כאַפּט זיך אויף, און זײַן לײַב איז ליידיק,
און אַזוי ווי אַ דאָרשטיקן חלומט זיך, ערשט ער טרינקט,
און ער כאַפּט זיך אויף, ערשט ער איז שלאַף,
און זײַן זעל איז פֿאַרשמאַכט,
אַזוי וועט זײַן דער המון פֿון אַלע פֿעלקער,
וואָס האַלטן מלחמה אויף באַרג ציון.

9 פֿאַרדולט אײַך און זײַט צעדולט!
פֿאַרבלענדט אײַך און זײַט בלינד!
איר וואָס זײַט שיכּור און ניט פֿון וויין,
וואָס שאָקלט זיך און ניט פֿון טרונק.
10 וואָרום גאָט האָט אויסגעגאָסן אויף אײַך
אַ גײַסט פֿון הינערפּלעט,
און האָט צוגעמאַכט אײַערע אויגן, די נביאים,
און אײַערע קעפּ, די זעערס, האָט ער פֿאַרדעקט.
11 און די זעאונג פֿון אַלצדינג איז פֿאַר אײַך אַזוי ווי ווערטער
פֿון אַ פֿאַרחתמעטן געשריפֿץ, וואָס אַז מע גיט עס צו דעם וואָס
קען געשריפֿץ, אַזוי צו זאָגן: לייען דאָס, איך בעט דיך, זאָגט
ער: איך קען ניט, וואָרום עס איז פֿאַרחתמעט. 12 און אַז דאָס
געשריפֿץ ווערט געגעבן צו דעם וואָס קען ניט קיין געשריפֿץ,
אַזוי צו זאָגן: לייען דאָס, איך בעט דיך, זאָגט ער: איך קען ניט
קיין געשריפֿץ.

13 און גאָט האָט געזאָגט:
ווײַל דאָסדאָזיקע פֿאָלק האָט גענענט מיט זײַן מויל,
און מיט זײַנע ליפּן מיך געערלאַכט,
אָבער זײַן האַרץ האָט ער דערווײַטערט פֿון מיר,
און זײַער מורא פֿאַר מיר

איז ווי אַן אײַנגעלערנט געבאָט פֿון מענטשן,
14דרום זע, איך טו נאָך מער פֿאַרוווּנדערן דאָסדאָזיקע פֿאָלק,
וווּנדערלאַך פֿאַרוווּנדערן;
און פֿאַרלאָרן ווערן וועט די חכמה פֿון זײַנע חכמים,
און די פֿאַרשטאַנדיקייט פֿון זײַנע פֿאַרשטאַנדיקע
וועט פֿאַרהוילן ווערן.

15ווי, די וואָס פֿאַרהוילן טיף זייער באַראָט פֿון גאָט,
און אין דער פֿינצטער זײַנען זייערע מעשׂים,
און זיי זאָגן: ווער זעט אונדז? און ווער ווייס אונדז?
16די פֿאַרקערטקייט אײַערע!
צי איז דער טעפּער ווי ליים גערעכנט,
אַז דאָס ווערק זאָל זאָגן אויף זײַן מײַנסטער:
ער האָט מיך ניט געמאַכט?
און דער באַשאַף זאָל זאָגן אויף זײַן באַשעפֿער:
ער פֿאַרשטייט ניט?

17פֿאַרוואָר, אין נאָך אַ קליין ווײַלע,
וועט דער לבֿנון פֿאַרקערט ווערן אין אַ פֿרוכטגאָרטן,
און דער פֿרוכטגאָרטן וועט פֿאַר אַ וואַלד גערעכנט ווערן.
18און די טויבע אין יענעם טאָג
וועלן הערן די ווערטער פֿון אַ בוך,
און פֿון חושך און פֿינצטערניש
וועלן זען די אויגן פֿון בלינדע.
19און די פֿאַרליטענע וועלן מערן
זייער שׂמחה אין גאָט,
און די באַדערפֿטיקע צווישן מענטשן
וועלן מיטן הייליקן פֿון ישׂראל זיך פֿרייען.

20 וואָרום אַוועק דער מאַכטיקער,
און פאַרלענדט וועט זיין דער שפּעטער,
און פאַרשניטן אַלע וואָס לויערן אויף אומרעכט;
21 די וואָס מאַכן שולדיק אַ מענטשן מיט אַ וואָרט,
און דעם שטראָפזאָגער לייגן זיי אַ שטרויכלונג אין טויער,
און פאַרדרייען מיט נישט דעם גערעכטן.

22 דרום האָט גאָט, וואָס האָט אויסגעלייזט אַברהמען,
אַזוי געזאָגט אויפן הויז פון יעקב:
אַצונד וועט ניט פאַרשעמט ווערן יעקב,
און אַצונד וועט זיין פּנים ניט בלאַס ווערן;
23 יאָ, אַז ער וועט זען זיינע קינדער,
דאָס ווערק פון מיינע הענט, אין זיין מיט,
ווי זיי הייליקן מיין נאָמען;
וואָרום זיי וועלן הייליקן דעם הייליקן פון יעקב,
און דעם גאָט פון ישׂראל וועלן זיי פאָרכטן.
24 און די פאַרפירטע אין גייסט וועלן וויסן צו פאַרשטיין,
און די מורמלער וועלן לערנען אַ מוסר.

ל 1 וויי, קינדער אָפּקערער, זאָגט גאָט,
צו מאַכן עצות וואָס ניט פון מיר,
און צו וועבן געוועבן וואָס ניט מיין גייסט,
כּדי צו מערן זינד אויף זינד!
2 די וואָס גייען נידערן קיין מִצרַיִם,
און מיין מויל האָבן זיי ניט געפרעגט;
זיך צו שיצן אין דער באַשיצונג פון פּרעהן,
און זיך צו באַשירעמען אין שאָטן פון מִצרַיִם.
3 אָבער די באַשיצונג פון פּרעהן וועט אייך ווערן צו בושה,

און די באַשירעמונג אין שאָטן פֿון מִצרַיִם צו שאַנד.
4 וואָרום אין צוֹעַן זײַנען געווען זײַנע האַרן,
און זײַנע שלוחים טוען קיין חָנֵס דערגרייכן.
5 אַלע וועלן זיי זיך שעמען
איבער דעם פֿאָלק וואָס קען זיי ניט נוצן,
וואָס זײַנען ניט צו הילף און ניט צו נוץ,
נאָר צו בושה און צו חרפּה.

6 די נבואה אויפֿן וואַסערפֿערד פֿון דָרום.
דורך אַ לאַנד פֿון נויט און אַנגסט,
וואָס די לײבנטע און דער לײב איז פֿון דאָרטן,
דער פּיפּערנאָטער און דער פֿליִעדיקער לינדוואָרעם,
פֿירן זיי אויפֿן רוקן פֿון יונגאייזלען זייערע פֿאַרמעגנס,
און אויפֿן הויקער פֿון קעמלען זייערע אוצרות,
צו אַ פֿאָלק וואָס קען ניט נוצן.
7 וואָרום נישטיק און אָן האַפּט העלפֿט מִצרַיִם;
דרום רוף איך דאָס: שטאָלץ זײַנען זיי אויף ליידיק צו זיצן.
8 אַצונד קום פֿאַרשרייב עס אויף אַ טאָוול בײַ זיי,
און אין אַ בוך פֿאַרצייכן עס,
און זאָל עס זײַן ביזן לעצטן טאָג,
אויף אייביק און שטענדיק.
9 וואָרום אַ ווידערשפּעניק פֿאָלק איז דאָס,
קינדער לײקענער,
קינדער וואָס ווילן ניט הערן
די לערנונג פֿון גאָט;
10 וואָס זאָגן צו די נביאים:
איר זאָלט ניט נביאות זאָגן;
און צו די זעערס:

איר זאָלט אונדז ניט זען די ריכטיקייט;
רעדט אונדז גלאַטע רייד,
זעט גענאַרענישן.
11 קערט אַייך אָפּ פון וועג,
נייגט אַייך אָפּ פון שטעג,
טוט אָפּ פון אונדזער פנים
דעם הייליקן פון ישׂראל!
12 דרום האָט דער הייליקער פון ישׂראל אַזוי געזאָגט:
ווייל איר פאַראַכט דאָסדאָזיקע וואָרט,
און איר האָט אַייך פאַרזיכערט אויף רויב און באַטרוג,
און אַייך אָנגעלענט דערויף,
13 דרום וועט אַייך זיין דידאָזיקע זינד
אַזוי ווי אַן אָנקרייטיגער בראָך
אַנטפּלעקט אין אַ הויכער מויער,
וואָס פּלוצים־פּלוצלינג וועט קומען איר צעברעכעניש.
14 און ער וועט זי צעברעכן ווי מע צעברעכט אַ טעפּערגעפעס,
צעהאַקן און ניט שוינען;
און אין אירע שטיקער וועט זיך ניט געפינען אַ שאַרבן
אויף אַרויסשאַרן פייער פון אויוון,
אָדער אָנשעפּן וואַסער פון גרוב.
15 וואָרום אַזוי האָט געזאָגט גאָט דער האַר,
דער הייליקער פון ישׂראל:
אין שטילקייט און מנוחה וועט איר געהאָלפן ווערן,
אין רו און זיכערקייט וועט זיין אַייער גבורה;
אָבער איר האָט ניט געוואָלט.
16 און איר האָט געזאָגט:
ניין, נייערט אויף פערד וועלן מיר לויפןא;
דרום וועט איר לויפן;

א וואָרטשפּיל: סוס נוּס.

און: אויף פלינקע וועלן מיר רייטן;
דרום וועלן פלינק זיין אײַערע נאָכיאָגערס.
[17] אַ טויזנט פֿאַר דעם אָנגעשריי פון איינעם,
פֿאַר דעם אָנגעשריי פון פינף וועט איר [אַלע] אַנטלויפן;
ביז וואַנען איר וועט בלייבן ווי אַ שטאַנג אויף אַ שפּיץ באַרג,
און ווי אַ פאָן אויף אַ הויכן אָרט.
[18] אָבער פון דעסטוועגן טוט גאָט האַרן אײַך צו לייטזעליקן,
און פון דעסטוועגן טוט ער גאַרן אײַך צו דערבאַרימען;
וואָרום אַ גאָט פון גערעכטיקייט איז יהוה,
ווויל צו די וואָס האַרן אויף אים.

[19] וואָרום דו פאָלק וואָס זיצסט אין ציון, אין ירושלַיִם,
וויינען וועסטו מער ניט וויינען;
לייטזעליקן וועט ער דיך לייטזעליקן
אויף דעם קָול פון דיין געשריי,
ווי ער וועט הערן, טוט ער דיר ענטפערן.
[20] און גאָט וועט אײַך געבן קאַרג ברויט און קנאַפּ וואַסער,
אָבער דיין לערער וועט מער ניט זיין פֿאַרהוילן,
און דיינע אויגן וועלן זען דיין לערער.
[21] און דיינע אויערן וועלן הערן אַ וואָרט הינטער דיר,
אַזוי צו זאָגן: „דאָס איז דער וועג, גייט אויף אים",
סיי איר וועט זיך קערן רעכטס,
און סיי איר וועט זיך קערן לינקס.
[22] און איר וועט פֿאַראומרייניקן
דעם איבערצוג פון דיינע זילבערגעצן,
און דעם באַקלייד פון דיין געגאָסענעם גאָלדגעץ.
אַוועקוואַרפן וועסטו זיי אַזוי ווי אומריינס;
„אַרויס!" וועסטו זאָגן דערצו.

23 און ער וועט געבן רעגן פֿאַר דײַן זריעה
וואָס דו וועסט זייען אין דער ערד,
און דאָס ברויט פֿון דער תּבֿואה פֿון דער ערד
וועט זײַן פֿעט און זאַפֿטיק.
דײַן פֿי וועט זיך פּיטערן אין יענעם טאָג
אויף אַ לאָנקע אַ ברייטער.
24 און די רינדער און די יונגאייזלען
וואָס באַאַרבעטן די ערד,
וועלן עסן געשמאַקע פֿוטער,
וואָס מע ווינטשופֿלט מיט אַ ווייער און מיט אַ ווינטשופֿל.
25 און אויף יעטוועדער הויכן באַרג,
און אויף יעטוועדער דערהויבענעם בערגל,
וועלן זײַן בעכן, שטראָמען וואַסער,
אין דעם טאָג פֿון גרויס טייטונג, ווען טורעמס טוען פֿאַלן.
26 און דאָס ליכט פֿון דער לבֿנה
וועט זײַן ווי דאָס ליכט פֿון דער זון,
און דאָס ליכט פֿון דער זון
וועט זײַן זיבנפֿאַך—ווי דאָס ליכט פֿון זיבן טעג,
אין דעם טאָג וואָס גאָט פֿאַרבינדט דעם בראָך פֿון זײַן פֿאָלק,
און דעם ריס פֿון זײַן ווונד טוט ער היילן.

27 זע, דער נאָמען פֿון גאָט קומט אָן פֿון דער ווײַט,
זײַן צאָרן ברענט, און אַ שווערער רויך הייבט זיך אויף;
זײַנע ליפּן זײַנען פֿול מיט צאָרן,
און זײַן צונג ווי אַ פֿײַער וואָס פֿאַרצערט;
28 און זײַן אָטעם ווי אַ פֿלייציקער שטראָם,
וואָס גרייכט ביז צום האַלדז;
צו זיפּן די פֿעלקער אין אַ זיפּ פֿון פֿאַרוויסטונג,

מיט אַ פֿאַרפֿיריקער צאַם אויף די באַקן פֿון די אומות.
29 אַ געזאַנג וועט בײַ אײַך זײַן,
ווי אין דער נאַכט וואָס אַ יום־טוב ווערט געהייליקט,
און אַ האַרציקע שׂמחה,
ווי בײַ דעם וואָס גייט מיט אַ פֿלייט,
צו קומען אויפֿן באַרג פֿון גאָט,
צום פֿעלז פֿון ישׂראל.
30 און גאָט וועט לאָזן הערן דעם הילך פֿון זײַן קול,
און וועט ווײַזן דעם אַראָפּלאָז פֿון זײַן אָרעם,
מיט גרימצאָרן און פֿלאַמפֿײַער וואָס פֿאַרצערט,
מיט וואָלקנבראָך און פֿלײַצונג און האָגלשטיין.
31 וואָרום פֿון דעם קול פֿון גאָט וועט צעבראָכן ווערן אַשור,
די רוט מיט וואָס ער פֿלעגט שלאָגן.
32 און וווּ נאָר עס גייט דורך דער שטעקן פֿון באַשערונג,
וואָס גאָט וועט אַראָפּלאָזן אויף אים,
וועט עס זײַן מיט פּויקן און מיט האַרפֿן;
און מיט מלחמות פֿון פֿעכטונג וועט ער מלחמה האַלטן אויף זיי.
33 וואָרום אָנגעגרייט פֿון נעכטן איז דער פֿײַעראָרט,
יאָ, פֿאַרן מלך איז ער צוגעגרייט,
טיף איז ער, ברייט איז ער;
זײַן הויפֿן האָט פֿײַער און האָלץ אַ סך,
גאָטס אָטעם טוט ברענען
ווי אַ טײַך שוועבל דערין.

לא 1 וויי, די וואָס נידערן קיין מִצרַיִם נאָך הילף,
און אויף פֿערד פֿאַרלאָזן זיי זיך;
און זיי פֿאַרזיכערן זיך אויף רײַטוועגן, ווײַל זיי זײַנען פֿיל,
און אויף רײַטער, ווײַל זיי זײַנען מאַכטיק זייער;

און זיי קערן זיך ניט צו דעם הייליקן פֿון ישׂראל,
און גאָט טוען זיי ניט זוכן!
2אָבער פֿאַרוואָר, ער איז קלוג, און ער ברענגט דאָס בייז,
און זיינע ווערטער טוט ער ניט אָפּ.
און ער וועט אויפֿשטיין קעגן הויז פֿון די שלעכטסטוער,
און קעגן דער הילף פֿון די וואָס ווערקן אומרעכט.
3און די מִצרים זיינען מענטשן, און ניט גאָט,
און זייערע פֿערד זיינען פֿלייש, און ניט גייסט;
און גאָט וועט אויסשטרעקן זיין האַנט,
און שטרויכלען וועט דער העלפֿער,
און פֿאַלן וועט דער געהאָלפֿענער,
און אַלע אין איינעם וועלן זיי פֿאַרלענדט ווערן.
4וואָרום אַזוי האָט געזאָגט גאָט צו מיר:
אַזוי ווי דער לייב און דער יונגלייב ברומט איבער זיין רויב,
הגם אַ פֿולע פּאַסטוכער זיינען איינגעזאַמלט אַרום אים;
פֿאַר זייער קָול דערשרעקט ער זיך ניט,
און פֿאַר זייער ליאַרעם בייגט ער זיך ניט;
אַזוי וועט גאָט פֿון צבָאוֹת נידערן,
צו האַלטן מלחמה אויפֿן באַרג פֿון צִיוֹן
און אויף איר הויכן אָרט.
5ווי פֿויגלען פֿלאַטערנדיק,
אַזוי וועט גאָט פֿון צבָאוֹת באַשירעמען ירוּשָלַיִם,
באַשירעמען און מציל זיין,
פֿאַרשוינען און ראַטעווען.

6קערט אַייך אום צו וועמען איר האָט טיף ווידערשפּעניקט,
קינדער פֿון ישׂראל.
7פֿאַרוואָר, אין יענעם טאָג וועלן זיי פֿאַראַכטן

איטלאַכער זײַנע אָפּגעטער פון זילבער,
און זײַנע אָפּגעטער פון גאָלד,
וואָס אײַערע הענט האָבן אײַך געמאַכט צו זינד.
8 און אַשור וועט פאַלן דורך דער שווערד פון ניט אַ מאַן,
און די שווערד פון ניט אַ מענטשן וועט אים פאַרצערן;
און ער וועט אַנטלויפן פאַרן שווערד,
און זײַנע יונגע לײַט וועלן צו צינז ווערן.
9 און זײַן פעלז וועט פון מורא פאַרגיין,
און אַנגסטן פאַר דער פאָן וועלן זײַנע האַרן,
זאָגט גאָט, וואָס זײַן פײַער איז אין ציון,
און זײַן אויוון אין ירושָלַיִם.

לב 1 זע, מיט רעכטפאַרטיקייט וועט קיניגן דער קיניג,
און האַרן—זיי וועלן הערשן מיט גערעכטיקייט.
2 און איטלאַכער וועט זײַן
ווי אַ באַהעלטעניש פון ווינט,
און אַ פאַרבאָרגעניש פון גוסרעגן;
ווי בעכן וואַסער אין אַ טריקעניש,
ווי דער שאָטן פון אַ שווערן פעלז
אין אַ פאַרשמאַכטן לאַנד.
3 און ניט פאַרקלעפּט זײַן וועלן די אויגן פון די זעער,
און די אויערן פון די הערער וועלן פאַרנעמען.
4 און דאָס האַרץ פון די איבעראײַלטע וועט פאַרשטיין צו וויסן,
און די צונג פון די שטאַמלער וועט רעדן געלויפיק קלאָר.
5 און דעם געמיינעם וועט מען ניט רופן מער אַדלמאַן,
און אויפן גײַציקן וועט מען ניט זאָגן מער נדבן.
6 וואָרום דער געמיינער רעדט געמיין,
און זײַן האַרץ אַרבעט אומרעכט,

צו טאָן פאַלשקייט,
און צו רעדן וועגן גאָט מיט גענאַר;
צו לאָזן ליידיק דעם לייַב פון דעם הונגעריקן,
און דעם טראַנק פון דעם דאָרשטיקן צו מינערן.
7 און דער גייציקער, זיינע געצייגא זיינען שלעכט,
בייזע מחשבות באַראָט ער,
אומצוברענגען דעם אָרעמאַן מיט רייד פון ליגן,
אַפילו ווען דער אביון טענהט גערעכט.
8 אָבער דער אַדלמאַן באַראָט אַדלקייט,
און אויף אַדלקייט וועט ער באַשטיין.

9 איר רואיקע ווייבער,
שטייט אויף, הערט מיין קָול;
איר זיכערע טעכטער,
פאַרנעמט מיין זאָג.
10 טעג און יאָרן וועט איר ציטערן,
איר זיכערע,
וואָרום די לעז איז פאַרלענדט,
קיין איינזאַמלונג וועט ניט קומען.
11 שוידערט, איר רואיקע,
ציטערט, איר זיכערע;
טוט אַייך אויס און אַנטבלייזט אַייך,
און גורט [זאַק] אויף די לענדן,
12 אויף די בריסט זיך שלאָגנדיק,
איבער די גלוסטיקע פעלדער,
איבערן פרוכטיקן ווייַנשטאָק;
13 איבער דער ערד פון מיין פאָלק,
פאַרוואַקסן מיט דערנער און ווילדגעוועקס;

א וואָרטשפּיל: וְכֵלַי כֵּלָיו.

יאָ, איבער אַלע הײַזער פֿון לוסטיקײט,
איבערן פֿריילאַכן כּרך.
14 וואָרום דער פּאַלאַץ איז פֿאַרלאָזט,
דער טומל פֿון שטאָט האָט אויפֿגעהערט;
דער ערדוואַל און דער טורעם
זײַנען פֿאַר הײלן אויף אײביק,
אַ פֿרייד פֿאַר װאַלדאײזלען,
אַ פּיטערונג פֿאַר סטאַדעס.
15 ביז אויסגעגאָסן װעט װערן אויף אונדז
אַ גײַסט פֿון דער הײך,
און דער מדבר װעט װערן אַ פּרוכטגאָרטן,
און דער פּרוכטגאָרטן װעט פֿאַר אַ װאַלד גערעכנט װערן.
16 און אין מדבר װעט רוען גערעכטיקײט,
און רעכטפֿאַרטיקײט װעט װוינען אין פּרוכטגאָרטן.
17 און דאָס װערק פֿון רעכטפֿאַרטיקײט װעט זײַן שלום,
און דער אויפֿטו פֿון רעכטפֿאַרטיקײט—
רו און זיכערקײט אויף אײביק.
18 און מײַן פֿאָלק װעט זיצן אין אַ װוינונג פֿון שלום,
און אין װוינערטער זיכערע, און אין רואונגען שטילע.
19 און מע װעט זיך צעשפּרײטן אויף דעם אַראָפּגאַנג* פֿון װאַלד,
און ביז אין דער נידערונג װעט נידערן די שטאָט.
20 װויל צו אײַך װאָס זײט בײַ אַלע װאַסערן,
װאָס לאָזט אַרויס פֿרײַ דעם פֿוס פֿון דעם אָקס און דעם אײזל.

לג 1 װײ, דו פֿאַרװיסטער װאָס װערסט ניט פֿאַרװיסט,
און דו פֿעלשער װאָס מע פֿעלשט ניט אָן דיר!
אַז דו װעסט אויפֿהערן פֿאַרװיסטן, װעסטו פֿאַרװיסט װערן,
אַז דו װעסט ענדיקן פֿעלשן, װעט מען פֿעלשן אָן דיר.

* װאָרטשפּיל: וּבָרַד בְּרֶדֶת.

2גאָט לייטזעליק אונדז,
צו דיר האָבן מיר געהאָפט;
זיי זייער אָרעם אַלע פרימאָרגן,
און אונדזער הילף אין צייט פון נויט.

3פון קול פון דעם טומל זיינען די אומות אַנטלאָפן,
פון דיין אויפהייבן זיך ווערן די פעלקער צעשפּרייט.
4און אויפגעקליבן וועט ווערן אײַער רויב
ווי דער היישעריק קלייבט אויף,
ווי גרילן שפּרינגען,
טוט מען שפּרינגען דערויף.

5דערהויבן איז גאָט, וואָרום ער רוט אין דער הייך;
ער פילט אָן ציון מיט רעכט און גערעכטיקייט.
6און די זיכערקייט פון דיינע צייטן וועט זיין
אַ שאַץ מיט ישועות: חכמה און דערקענונג;
מורא פאַר גאָט, דאָס וועט זיין זיין אוצר.

7זע, זייערע העלדן קלאָגן דרויסן,
די שלוחים פון שלום טוען ביטער וויינען.
8פאַרוויסט זיינען די וועגן,
אויפגעהערט דער וועגפאָרער;
ער האָט פאַרשטערט דעם בונד,
ער האָט פאַראַכט די שטעט,
ער אַכט ניט אויף קיין מענטשן.
9פאַרטרויערט, פאַרשניטן איז דאָס לאַנד,
פאַרשעמט איז דער לבנון, פאַרוועלקט;
דער שרון איז ווי אַ מדבר געוואָרן,
און אָפּגעטרייסלט איז בשן און כּרמל.

10 אַצונד וועל איך אויפשטיין, זאָגט גאָט,
אַצונד וועל איך זיך דערהייכן,
אַצונד וועל איך זיך אויפהייבן.
11 איר טראָגט שפּריי, וועט איר געבערן שטרוי;
אײַער אָטעם–אַ פֿייער וואָס וועט אײַך פֿאַרצערן.
12 און די פֿעלקער וועלן זיין ווי קאַלך פֿאַרבּרענטע,
ווי דערנער אָפּגעהאַקטע וואָס ווערן אין פֿייער געצונדן.
13 הערט, איר ווייטע, וואָס איך האָב געטאָן,
און ווייסט, איר נאָנטע, מיין גבורה.
14 עס אַנגסטן אין ציון די זינדיקע,
אַ ציטערניש האָט אָנגענומען די פֿאַלשע:
ווער פֿון אונדז קען ווילן אין דעם פֿייער וואָס פֿאַרצערט?
ווער פֿון אונדז קען ווילן אין די אייביקע בראַנדן?
15 דער וואָס גייט אין רעכטפֿאַרטיקייט, און רעדט ערלאַך,
דער וואָס פֿאַראַכט דעם געווין פֿון רויב,
דער וואָס שאָקלט אָפּ זיינע הענט פֿון אָננעמען שוחד,
דער וואָס פֿאַרשטאָפּט זיין אויער פֿון הערן וועגן בלוט,
און פֿאַרדריקט זיינע אויגן פֿון קוקן אויף שלעכטס.
16 ער וועט רוען אין דער הייך;
פֿעסטונגען פֿון פֿעלזן וועלן זיין זיין באַשיצונג;
זיין ברויט איז געגעבן, זיין וואַסער איז זיכער.

17 דעם מלך אין זיין שיינקייט וועלן אָנקוקן דיינע אויגן;
זיי וועלן זען אַ לאַנד פֿון ווייטענישן.
18 דיין האַרץ וועט טראַכטן אָן דער אימה:
ווו איז דער וואָס האָט געציילט?
ווו דער וואָס האָט געוווֹיגן?
ווו דער וואָס האָט די טורעמס געציילט?

19 דאָס פֿאַרשײַטע פֿאָלק װעסטו מער ניט זען,
דאָס פֿאָלק מיט אַ טונקעלער שפּראַך, ניט צו פֿאַרשטײן,
מיט אַ שטאַמלדיקן לשון, ניט קלוג צו װערן.
20 קוק אָן ציון, די שטאָט פֿון אונדזער אײַנזאַמלונג;
דײַנע אױגן װעלן זען ירושלים,
אַ װױנונג אַ רואיקע,
אַ געצעלט װאָס װעט ניט אַװעקגערוקט װערן,
װאָס זײַנע פּלעקלאַך װעלן אײביק ניט אַרױסגעצױגן װערן,
און אַלע זײַנע שטריק װעלן ניט אָפּגעריסן װערן.
21 נאָר דאָרטן װעט גאָט אונדז זײַן מאַכטיק,
װי אַן אָרט פֿון טײַכן, שטראָמען ברײטרומיקע,
װאָס קײן רודערשיף קען אױף אים ניט גײן,
און קײן שטאַרקער אָקרענט קען אים ניט איבערפֿאָרן.
22 װאָרום גאָט איז אונדזער ריכטער,
גאָט איז אונדזער געזעצגעבער,
גאָט איז אונדזער מלך;
ער װעט אונדז העלפֿן.
23 לױז געװאָרן זײַנען דײַנע שטריק,
זײ האַלטן ניט פֿעסט זײער מאַסט,
זײ שפּרײטן דעם זעגל ניט אױס.
דענסמאָל װערט פֿאַנג פֿון פֿיל זאַקרױב צעטײלט,
הינקעדיקע רױבן רױב.
24 און קײן אײַנװױנער װעט ניט זאָגן: איך בין קראַנק;
דעם פֿאָלק װאָס זיצט דערין איז פֿאַרגעבן די זינד.

לד 1 גענענט, איר פֿעלקער, צו הערן,
און איר אומות, פֿאַרנעמט;
זאָל הערן די ערד און איר פֿולקײט,

די וועלט און אַלע אירע שפּראָצונגען.
2 וואָרום גאָט האָט אַ כּעס אויף אַלע פֿעלקער,
און אַ גרימצאָרן אויף זייער גאַנצן חיל;
ער האָט זיי צו חרם געמאַכט,
זיי איבערגעגעבן צו דער שחיטה.
3 און זייערע דערשלאָגענע וועלן זיך וואַלגערן,
און פֿון זייערע פּגרים וועט אויפֿגיין אַ געשטאַנק,
און די בערג וועלן צעגיין פֿון זייער בלוט.
4 און דער גאַנצער חיל פֿון הימל וועט צעקריכן,
און די הימלען וועלן ווי אַ מגילה זיך אויפֿוויקלען,
און זייער גאַנץ חיל וועט אַראָפּוועלקן,
ווי אַ בלאַט וועלקט פֿון ווײַנשטאָק,
און ווי פֿאַרוועלקטס פֿון אַ פֿײַגנבוים.
5 וואָרום אָנגעטרונקען אין הימל האָט זיך מײַן שווערד,
אָט וועט זי אויף אֱדום אַראָפּנידערן,
און אויף דעם פֿאָלק פֿון מײַן חרם, צום משפּט.
6 גאָטס שווערד איז פֿול מיט בלוט,
געזעפּטיקט מיט פֿעטס,
מיט בלוט פֿון לעמער און בעק,
מיט נירנפֿעטס פֿון ווידערס;
וואָרום גאָט האָט אַ שלאַכטונג אין בָּצרָה,
און אַ גרויסע שעכטונג אין לאַנד אֱדום.
7 און נידערן וועלן וויזלטירן מיט זיי,
און בולן מיט אָקסן;
און אָנטרינקען וועט זיך זייער ערד מיט בלוט,
און זייער שטויב וועט זיך זעפּטיקן מיט פֿעטס.
8 וואָרום אַ טאָג פֿון נקמה איז בײַ גאָט,
אַ יאָר פֿון באַצאָלונג פֿאַר דעם קריג פֿון ציון.

9און פֿאַרקערט ווערן אין פּעך װעלן אירע שטראָמען,
און איר שטויב אין שוועבל,
און איר ערד וועט ווערן ברענענדיקע פּעך.
10טאָג און נאַכט וועט זי ניט פֿאַרלאָשן ווערן,
אויף אײביק וועט אויפֿגיין איר רויך;
פֿון דור צו דור וועט זי וויסט זיין,
אויף אייביקאײביקײטן וועט קיינער ניט דורכגיין דורך איר.
11און יַרשענען וועלן זי דער פּעליקאַן און דער זומפּבושל,
און די אַייל און דער ראָב וועלן רוען אין איר;
און ער וועט ציִען אויף איר אַ שנור פֿון וויסטקייט,
און אַ גרונטוואָג פֿון ליידיקייט.
12פֿון אירע אַדלליט וועט ניט זיין דאָרט
ווער עס זאָל אַ מלוכה אויסרופֿן;
און אַלע אירע שׂררות וועלן ווערן צו נישט.
13און אויפֿגיין וועלן דערנער אין אירע פּאַלאַצן,
און קראָפּיווע און שטעכגעוועקס אין אירע פֿעסטונגען;
און זי וועט זיין אַ וווינונג פֿון שאַקאַלן,
אַ געהעפֿט פֿאַר שטרויספֿויגלען.
14און ווילדע קעץ וועלן אָנטרעפֿן מדבר־הינט,
און אַ שד וועט רופֿן צו זיין חבר;
יאָ, דאָרטן טוט לילית רוען,
און געפֿינט איר מנוחה.
15דאָרט מאַכט די פּיילשלאַנג איר נעסט, און לייגט,
און בריט און וואַרעמט אין איר שאָטן;
יאָ, דאָרט זאַמלען זיך האַביכפֿויגלען
איינער צום אַנדערן.
16פֿאָרשט אין גאָטס בוך, און לייענט:
קיינס פֿון די דאָזיקע איז ניט געמינערט,

קיינס פעלט ניט צום אַנדערן.
וואָרום מײַן מויל האָט באַפוילן,
און זײַן אָטעם האָט זיי אײַנגעזאַמלט.
17און ער האָט זיי געוואָרפן אַ גורל,
און זײַן האַנט האָט עס זיי צעטיילט מיט אַ שנור;
ביז אײביק וועלן זיי עס ירשענען,
אויף דור־דורות וועלן זיי רוען דערין.

לה 1לוסטיק זײַן וועלן דער מדבר און די טריקעניש,
און פרייען וועט זיך די וויסטע,
און בליען ווי אַ רויז.
2בליען וועט זי בליען, און זיך פרייען,
יאָ, מיט פרייד און געזאַנג;
די פּראַכט פון לבֿנון איז איר געגעבן,
די שיינקייט פון כּרמל און שרון;
זיי וועלן זען די פּראַכט פון יהוה,
די שיינקייט פון אונדזער גאָט.
3שטאַרקט די שלאַפע הענט,
און די שטרויכלדיקע קני טוט פעסטיקן.
4זאָגט צו די אומרואיקע הערצער:
זייט שטאַרק, האָט ניט מורא;
אָט איז אײַער גאָט,
ער וועט קומען מיט נקמה,
מיט פאַרגעלטונג פון גאָט
וועט ער קומען און אײַך העלפן.
5דענסמאָל וועלן אויפגעמאַכט ווערן די אויגן פון בלינדע,
און די אויערן פון טויבע וועלן געעפנט ווערן.
6דענסמאָל וועט אַ הינקעדיקער שפּרינגען ווי אַ הינד,

און די צונג פון אַ שטומען וועט זינגען;
וואָרום אין מדבר ברעכן אויס וואַסערן,
און בעכן אין דער וויסטע.
7 און דאָס הייסע געזעמד וועט ווערן צום געמויזאַכץ,
און אַ דאָרשטעניש צו קוואַלן וואַסער;
אין וווינאָרט פון שאַקאַלן וועט זיין אַ הויערונג [פון שאָף],
אַ געהעפט פאַר ראָר און יאַמש.
8 און דאָרט וועט זיין אַ שטעג און אַ וועג,
און דער הייליקער וועג וועט מען אים רופן;
ניט דורכגיין וועט אים אַן אומריינער,
נייערט פאַר זיי וועט ער זיין;
וועגגייער אַפילו אומגעניטע וועלן ניט בלאָנדזשען.
9 דאָרט וועט ניט זיין קיין לייב,
און קיין ווילדע חיה וועט ניט אַרויפגיין אויף אים—
זיי וועלן זיך דאָרט ניט געפינען.
און די אויסגעלייזטע וועלן גיין,
10 און די דערלייזטע פון גאָט וועלן צוריקקערן,
און וועלן קומען קיין ציון מיט געזאַנג,
און אַ אייביקע שמחה וועט זיין אויף זייער קאָפּ;
ששון־ושמחה וועט זיי אָניאָגן,
און אַנטלויפן וועלן טרויער און זיפצעניש.

לו 1 און עס איז געווען אין פערצנטן יאָר פון מלך חזקיָהון,
איז אַרויפגעגאַנגען סַנחֵריב דער מלך פון אַשור אויף אַלע
באַפעסטיקטע שטעט פון יהודה, און האָט זיי איינגענומען. 2 און
דער מלך פון אַשור האָט געשיקט רַבשָקהן פון לָכיש קיין
ירושָלַים צום מלך חזקיָהון מיט אַ גרויסן חיל. און ער האָט
זיך געשטעלט בײַ דעם גראָבן פון דעם אויבערשטן טייך אויפן

וועג פון וועשערפעלד. 3איז אַרויסגעגאַנגען צו אים אֶלְיָקים
דער זון פון חִלְקִיָהון, וואָס איבערן פּאַלאַץ, און שֶׁבנאָ דער
שרײַבער, און יוֹאָח דער זון פון אָסָפן, דער דערמאָנער.
4און רַבשָׁקֵה האָט צו זײ געזאָגט: זאָגט אַקאָרשט צו חִזקִיָהון:
אַזוי האָט געזאָגט דער גרויסער מלך, דער מלך פון אַשור:
וואָס איז דידאָזיקע פאַרזיכערונג וואָס דו פאַרזיכערסט זיך?
5איך זאָג: דאָס איז נאָר ליפּנגערייד; אָן עצה און גבורה דאַרף
מען פאַר מלחמה. אַצונד, אויף וועמען פאַרזיכערסטו זיך,
וואָס דו האָסט ווידערשפּעניקט אָן מיר? 6זע, דו פאַרזיכערסט
זיך אויף דעם שטעקן פון דעמדאָזיקן צעבראָכענעם ראָר—
אויף מִצרַיִם—וואָס אַז אַ מענטש לענט זיך אויף אים אָן, גייט ער
אים אַרײַן אין דער האַנט, און לעכערט זי דורך; אַזוי איז פַּרעה
דער מלך פון מִצרַיִם פאַר אַלע וואָס פאַרזיכערן זיך אויף
אים. 7און אַז דו וועסט מיר זאָגן: מיר פאַרזיכערן זיך אויף
יהוה אונדזער גאָט; איז דאָס ניט דער וואָס חִזקִיָהו האָט אָפּ־
געטאָן זײַנע בָמות און זײַנע מזבחות, און האָט געזאָגט צו יהודה
און צו ירושָלַיִם: פאַר דעמדאָזיקן מזבח זאָלט איר זיך בוקן?
8און אַצונד, פאַרוועט זיך אַקאָרשט מיט מײַן האַר דעם מלך
פון אַשור, און איך וועל דיר געבן צוויי טויזנט פערד,
אויב דו קענסט דיר אַרויפזעצן רײַטער אויף זײ. 9היינט ווי
קענסטו אָפּשטויסן דעם פּנים פון אַ הויפּטמאַן, איינעם פון די
קלענסטע קנעכט פון מײַן האַר? פון דעסטוועגן פאַרזיכערסטו
זיך אויף מִצרַיִם וועגן רײַטוועגן און רײַטער. 10און אַצונד,
בין איך דען אָן יהוה אַרויפגעקומען אויף דעמדאָזיקן לאַנד,
עס צו פאַרוויסטן? יהוה האָט צו מיר געזאָגט: גיי אַרויף אויף
דעמדאָזיקן לאַנד, און פאַרוויסט עס.
11האָט אֶלְיָקים און שֶׁבנאָ און יוֹאָח געזאָגט צו רַבשָׁקֵהן:
רעד, איך בעט דיך, צו דײַנע קנעכט אַראַמיש, וואָרום מיר

פאַרשטייען עס, און רעד ניט צו אונדז יהודיש אין די אויערן
פון דעמדאָזיקן פאָלק וואָס אויף דער מויער.
12 האָט רַבשָקֵה געזאָגט: האָט דען צו דיין האַר און צו דיר
מיך געשיקט מיין האַר צו רעדן דידאָזיקע ווערטער, און ניט
צו די מענטשן וואָס זיצן אויף דער מויער, צו עסן זייער קויט,
און צו טרינקען זייער לײַבוואַסער, בײַ אײַך?
13 און רַבשָקֵה האָט זיך געשטעלט, און האָט אויסגערופן
אויף אַ הויכן קול, אויף יהודיש, און האָט געזאָגט: הערט די
ווערטער פון דעם גרויסן מלך, דעם מלך פון אַשור: 14 אַזוי
האָט געזאָגט דער מלך: זאָל אײַך חִזקִיָהו ניט נאַרן, וואָרום
ער קען אײַך ניט מציל זיין. 15 און זאָל אײַך חִזקִיָהו ניט
פאַרזיכערן אויף יהוה, אַזוי צו זאָגן: מציל זיין וועט אונדז מציל
זיין יהוה; דידאָזיקע שטאָט וועט ניט איבערגעגעבן ווערן אין
דער האַנט פון דעם מלך פון אַשור. 16 איר זאָלט זיך ניט
צוהערן צו חִזקִיָהון, וואָרום אַזוי האָט געזאָגט דער מלך פון
אַשור: מאַכט מיט מיר שלום, און קומט אַרויס צו מיר, און עסט
איטלאַכער פון זיין ווײַנשטאָק און איטלאַכער פון זיין פײַגנבוים,
און טרינקט איטלאַכער דאָס וואַסער פון זיין ברונעם; 17 ביז
איך קום, און וועל אײַך נעמען אין אַ לאַנד אַזוי ווי אײַער לאַנד,
אַ לאַנד פון תבואה און ווײַן, אַ לאַנד פון ברויט און ווײַנ־
גערטנער. 18 זאָל אײַך נאָר חִזקִיָהו ניט אײַנרעדן, אַזוי צו זאָגן:
יהוה וועט אונדז מציל זיין. האָבן דען מציל געווען די געטער
פון די פעלקער איטלאַכער זיין לאַנד פון דער האַנט פון דעם
מלך פון אַשור? 19 ווו זיינען די געטער פון חֲמָת און אַרפַּד? ווו
זיינען די געטער פון ספרַויִם? און האָבן זיי דען מציל געווען
שומרון פון מיין האַנט? 20 ווער זיינען צווישן אַלע געטער פון
דידאָזיקע לענדער, וואָס האָבן מציל געווען זייער לאַנד פון
מיין האַנט, אַז יהוה זאָל מציל זיין ירושָלַים פון מיין האַנט?

21האָבן זיי געשוויגן, און האָבן אים אַ וואָרט ניט געענטפערט,
וואָרום דער באַפעל פון מלך איז געווען, אַזוי צו זאָגן: איר
זאָלט אים ניט ענטפערן.
22איז געקומען אֶליָקים דער זון פון חִלקִיָהון, וואָס איבערן
פּאַלאַץ, און שֶבנאָ דער שרײַבער, און יוֹאָח דער זון פון אָסָפן,
דער דערמאָנער, צו חִזקִיָהון, מיט צעריסענע קליידער, און
זיי האָבן אים דערציילט די ווערטער פון רַבשָקֵהן.
לז 1און עס איז געווען, ווי דער מלך חִזקִיָהו האָט עס געהערט,
אַזוי האָט ער צעריסן זײַנע קליידער, און זיך צוגעדעקט
מיט זאַק, און ער איז געקומען אין הויז פון גאָט. 2און ער
האָט געשיקט אֶליָקימען וואָס איבערן פּאַלאַץ, און שֶבנאָ דעם
שרײַבער, און די עלטסטע פון די כֹּהנים, צוגעדעקטע מיט
זאַקקליידער, צו ישַעיָהו הַנָביא דעם זון פון אָמוֹצן. 3און זיי
האָבן צו אים געזאָגט: אַזוי האָט געזאָגט חִזקִיָהו: אַ טאָג פון נויט
און שטראָף און שמאַך איז דער הײַנטיקער טאָג; וואָרום די
קינדער זײַנען געקומען צום מוטערמויל, און ניטאָ קיין כּוח צו
געבערן. 4אפשר וועט יהוה דײַן גאָט הערן די ווערטער פון
רַבשָקֵהן, וואָס זײַן האַר דער מלך פון אַשור האָט אים געשיקט
צו לעסטערן דעם לעבעדיקן גאָט, און ער וועט שטראָפן פאַר
די רייד וואָס יהוה דײַן גאָט האָט געהערט; דרום זאָלסטו אויפ־
הייבן אַ תּפילה פאַר דעם איבערבלײַב וואָס געפינט זיך דאָ.
5און ווי די קנעכט פון חִזקִיָהון זײַנען געקומען צו ישַעיָהון,
6האָט ישַעיָהו צו זיי געזאָגט: אַזוי זאָלט איר זאָגן צו אײַער האַר:
אַזוי האָט גאָט געזאָגט: זאָלסט ניט מורא האָבן פאַר די ווערטער
וואָס דו האָסט געהערט, מיט וואָס די יונגען פון דעם מלך פון
אַשור האָבן מיך געשענדט. 7זע, איך גיב אַרײַן אין אים אַ
גײַסט, און ער וועט הערן אַ הערונג, און וועט זיך אומקערן צו

זיין לאַנד; און איך וועל אים מאַכן פאַלן דורכן שווערד אין
זיין לאַנד.
8 און רבשקה האָט זיך אומגעקערט, און האָט געפונען דעם
מלך פון אשור מלחמה האַלטנדיק אויף לבנה; וואָרום ער האָט
געהאַט געהערט אַז ער האָט אַוועקגעצויגן פון לכיש.
9 און [סנחריב] האָט געהערט אויף תּרהקה דעם מלך פון
כּוש, אַזוי צו זאָגן: ער איז אַרויסגעגאַנגען מלחמה צו האַלטן
מיט דיר. און ווי ער האָט דאָס געהערט, האָט ער געשיקט
שלוחים צו חזקיָהון, אַזוי צו זאָגן: 10 אַזוי זאָלט איר זאָגן צו חזקיָהו
דעם מלך פון יהודה, אַזוי צו זאָגן: זאָל דיר ניט נאַרן דיין גאָט
וואָס דו פאַרזיכערסט זיך אויף אים, אַזוי צו זאָגן: ירושלים
וועט ניט איבערגעגעבן ווערן אין דער האַנט פון דעם מלך פון
אשור. 11 אָט האָסטו געהערט וואָס די מלכים פון אשור האָבן
געטאָן צו אַלע לענדער, זיי צו פאַרוויסטן, און דו ווילסט ניצול
ווערן? 12 האָבן די געטער פון די פעלקער מציל געווען די וואָס
מיינע עלטערן האָבן צעשטערט, גוזן, און חרן, און רצף, און
די קינדער פון עדן וואָס אין תּלשׂר? 13 ווו איז דער מלך פון חמת,
און דער מלך פון אַרפּד, און דער מלך פון דער שטאָט ספרוים,
פון הנע, און עוה?
14 האָט חזקיָהו צוגענומען דעם בריוו פון דער האַנט פון די
שלוחים, און האָט אים איבערגעלייענט, און ער איז אַרויפֿ-
געגאַנגען אין הויז פון גאָט. און חזקיָהו האָט אים אויסגעשפּרייט
פאַר גאָט. 15 און חזקיָהו האָט מתפּלל געווען צו גאָט, אַזוי צו
זאָגן: 16 יהוה פון צבאות, גאָט פון ישׂראל וואָס זיצסט איבער
די כּרובים; דו אַליין ביסט דער גאָט איבער אַלע קיניגרייכן
פון דער ערד; דו האָסט געמאַכט די הימלען און די ערד.
17 נייג, יהוה, דיין אויער, און הער; עפן, יהוה, דיינע אויגן, און
זע; און הער די אַלע ווערטער פון סנחריבן, וואָס האָט געשיקט

צו לעסטערן דעם לעבעדיקן גאָט. 18אמת, יהוה, די מלכים
פון אַשור האָבן חרב געמאַכט די אַלע מדינות מיט זייער לאַנד,
19און זיי האָבן איבערגעגעבן זייערע געטער צום פייער; וואָרום
זיי זיינען קיין געטער ניט געווען, נאָר בלויז דאָס ווערק פון אַ
מענטשנס הענט, האָלץ און שטיין; דרום האָבן זיי זיי אונטער־
געבראַכט. 20און אַצונד, יהוה אונדזער גאָט, העלף אונדז פון
זיין האַנט, און זאָלן אַלע קיניגרייכן פון דער ערד וויסן אַז דו
אַליין ביסט יהוה.
21האָט ישעיָהו דער זון פון אָמוֹצן געשיקט צו חִזקִיָהון, אַזוי
צו זאָגן: אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פון ישׂראל: וואָס דו
האָסט מתפלל געווען צו מיר וועגן סַנחֵריב דעם מלך פון
אַשור—22איז דאָס דאָס וואָרט וואָס גאָט האָט וועגן אים גערעדט:
עס פאַראַכט דיך, עס שפּאָט פון דיר
די יונגפרוי טאָכטער ציון;
עס שאָקלט דעם קאָפּ הינטער דיר
די טאָכטער ירושָלַיִם.
23וועמען האָסטו געלעסטערט און געשענדט?
און איף וועמען האָסטו דיין קָול אויפגעהויבן?
יאָ, האָסט געהויבן דיינע אויגן אין דער הייך,
אַקעגן דעם הייליקן פון ישׂראל.
24דורך דיינע קנעכט האָסטו געלעסטערט גאָט,
און געזאָגט: מיט מיינע פיל רייטוועגן
בין איך צו דער הייך פון די בערג אַרויף,
צו די ווינקלען פון לבָנון;
און איך האַק אָפּ זיינע הויכע צעדערן,
זיינע געקליבענע ציפּרעסבוימער;
און איך קום צו זיין העכסטן שפּיץ,
צום וואַלד פון זיין פרוכטגאָרטן.

25 איך האָב געגראָבן און געטרונקען וואַסער,
און טריקן אויס מיט מײַנע פּוסטריט
אַלע טײַכן פֿון מִצרַיִם.

26 האָסטו דען ניט געהערט?
פֿון לאַנג אָן האָב איך עס צוגעגרייט,
פֿון אַלטע טעג האָב איך עס געפֿורעמט;
אַצונד האָב איך עס געבראַכט עס זאָל געשען,
צו פֿאַרוויסטן אויף חורבה־הויפֿנס
באַפֿעסטיקטע שטעט.
27 דרום זײַנען זײערע באַוווינער קורצמאַכטיק,
זיי זײַנען צעבראָכן און פֿאַרשעמט;
זיי זײַנען געוואָרן גראָז פֿון פֿעלד,
און קרייטעכץ גרינע,
מאָך פֿון די דעכער,
און אַ פֿעלד אײדער אויפֿגעוואַקסן.

28 אָבער איך ווייס דײַן זיצן
און דײַן גיין און דײַן קומען,
און דײַן שטורעמען קעגן מיר.
29 ווײַל דײַן שטורעמען קעגן מיר
און דײַן ליאַרעם איז אַרויף אין מײַנע אויערן,
דרום וועל איך אַרײַנטאָן מײַן רינג אין דײַן נאָז,
און מײַן צאַם אין דײַנע ליפּן,
און איך וועל דיך אומקערן אויף דעם וועג
וואָס דו ביסט געקומען אויף אים.

30 און דאָס וועט דיר זײַן דער צייכן:
איר וועט עסן הײַאָר נאָכוווקס,

און אויפֿן צווייטן יאָר ווידערוווּקס;
און אויפֿן דריטן יאָר זייט און שנײַדט,
און פֿלאַנצט ווײַנגערטנער, און עסט זייער פּרוכט.
31 און דער אַנטרונענער איבערבלײַב פֿון דעם הויז פֿון יהודה
ועט ווידער וואָרצלען אונטן, און טראָגן פּרוכט אויבן.
32 וואָרום פֿון ירושָלַיִם וועט אַרויסקומען אַן איבערבלײַב,
און אַן אַנטרינונג פֿון באַרג צִיוֹן;
דאָס אָנגעמען זיך פֿון גאָט פֿון צבָאוֹת וועט דאָס טאָן.

33 פֿאַרוואָר, אַזוי האָט גאָט געזאָגט אויף דעם מלך פֿון אַשור:
ער וועט ניט אַרײַנקומען אין דערדאָזיקער שטאָט,
און ניט אַרײַנשיסן אַהין אַ פֿײַל,
און ניט קומען פֿאַר איר מיט אַ שילד,
און ניט אָנשיטן אַרום איר אַן ערדוואַל.
34 אויף דעם וועג וואָס ער איז געקומען,
אויף אים וועט ער זיך אומקערן,
און אין דערדאָזיקער שטאָט
וועט ער ניט אַרײַנקומען, זאָגט גאָט.
35 און איך וועל באַשירעמען דידאָזיקע שטאָט, זי צו העלפֿן,
פֿון מײַנעטוועגן און פֿון מײַן קנעכט דודס וועגן.

36 און אַ מלאַך פֿון גאָט איז אַרויסגעגאַנגען, און האָט
געשלאָגן אין דעם לאַגער פֿון אַשור הונדערט און פֿינף און
אַכציק טויזנט; און אַז מע איז אויפֿגעשטאַנען אין דער פֿרי,
ערשט זיי זײַנען אַלע טויטע פּגרים.
37 און סַנחֵריב דער מלך פֿון אַשור האָט אַוועקגעצויגן, און
איז געגאַנגען און האָט זיך אומגעקערט; און ער איז געבליבן
אין נִינְוֵה

38 און עס איז געווען, ווי ער בוקט זיך אין הויז פון זיין גאָט
נסרוך, אַזוי האָבן זיינע זין אַדרַמֶלֶך און שַׂראֶצֶר אים דערשלאָגן
מיטן שווערד; און זיי זיינען אַנטרונען געוואָרן אין לאַנד אַרָרָט.
און זיין זון אֵסַר־חַדוֹן איז געוואָרן מלך אויף זיין אָרט.

לח

1 אין יענער צייט איז חִזקִיָהו קראַנק געוואָרן צו שטאַרבן;
איז צו אים געקומען ישַׁעְיָהו הַנָביא דער זון פון אָמוֹצן,
און האָט צו אים געזאָגט: אַזוי האָט גאָט געזאָגט: מאַך דיין צוָואה
וועגן דיין הויזגעזינט, וואָרום דו שטאַרבסט, און וועסט ניט
גענעזן ווערן.
2 האָט חִזקִיָהו אומגעדרייט זיין פּנים צו דער וואַנט, און
האָט מתפּלל געווען צו גאָט, 3 און האָט געזאָגט: איך בעט דיך,
גאָט, געדענק ווי איך בין געגאַנגען פאַר דיר מיט אמת און מיט
אַ גאַנצן האַרצן, און וואָס איז גוט אין דיינע אויגן האָב איך
געטאָן.
און חִזקִיָהו האָט געוויינט אַ גרויס געוויין.
4 איז דאָס וואָרט פון גאָט געווען צו ישַׁעְיָהון, אַזוי צו זאָגן:
5 גיי און זאָלסט זאָגן צו חִזקִיָהון: אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט
פון דיין פאָטער דודן: איך האָב געהערט דיין תּפילה, איך האָב
געזען דיין טרער; זע, איך לייג־צו צו דיינע טעג פופצן יאָר.
6 און פון דער האַנט פון דעם מלך פון אַשור וועל איך דיך און
דידאָזיקע שטאָט מציל זיין, און איך וועל באַשירעמען די־
דאָזיקע שטאָט. 7 און דאָס וועט דיר זיין אַ צייכן פון גאָט, אַז
גאָט וועט טאָן דידאָזיקע זאַך וואָס ער האָט גערעדט: 8 זע, איך
קער אום דעם שאָטן פון די שטאַפּלען וואָס האָט אַראָפּ־
גענידערט אויף די זונשטאַפּלען פון אָחָזן, צוריק צען שטאַפּלען.
און די זון האָט זיך אומגעקערט צען שטאַפּלען, אויף די
שטאַפּלען וואָס זי האָט אַראָפּגענידערט.

9אַ געשריפֿץ פֿון חִזקִיָהו דעם מלך פֿון יהודה, ווען ער
איז קראַנק געווען, און איז גענעזן געוואָרן פֿון זײַן קראַנקשאַפֿט.
10איך האָב געווּעסט געזאָגט:
אין מיטן פֿון מײַנע טעג וועל איך אַוועקגײן
אין די טויערן פֿון אונטערערד;
איך ווער געמינערט דעם רעשט פֿון מײַנע יאָרן.
11איך האָב געזאָגט: איך וועל ניט זען גאָט,
גאָט אין לאַנד פֿון די לעבעדיקע;
איך וועל מער אַ מענטשן ניט אָנקוקן
מיט די באַוווינער פֿון דער וועלט.
12מײַן וווינונג איז אַוועקגערוקט און אָפּגעטאָן פֿון מיר,
אַזוי ווי אַ פּאַסטוכגעצעלט;
איך האָב אויפֿגעוויקלט ווי אַ וועבער מײַן לעבן;
פֿון דער צוויט וועט ער מיך אָפּרײַסן;
פֿון טאָג ביז נאַכט וועסטו מיך ענדיקן.
13איך האָב געטראַכט: ביז פֿרימאָרגן,
ווי אַ לײב, אַזוי וועט ער אַלע מײַנע בײנער צעברעכן;
פֿון טאָג ביז נאַכט וועסטו מיך ענדיקן.
14ווי אַ שוואַלב, ווי אַ בושל, אַזוי האָב איך געפּיפּסט,
איך האָב געברומט ווי אַ טויב;
מײַנע אויגן זײַנען אויסגעגאַנגען צו דער הײך:
גאָט, געדריקט בין איך, שטעל זיך אײַן פֿאַר מיר.

15וואָס זאָל איך רעדן?
אַז ער האָט מיר געזאָגט, און ער האָט געטאָן;
זאַכט וועל איך גײן אַלע מײַנע יאָרן,
איבער דער ביטערניש פֿון מײַן זעל.
16גאָט, דערויף לעבט מען,

און אין גאַנצן דערין איז דאָס לעבן פֿון מײַן גײַסט;
דרום שטאַרק מיך, און לאָז מיך לעבן.
17 זע, צום גוטן איז מיר פֿאַרביטן געוואָרן די ביטערניש[א],
און דו האָסט געגלוסט מײַן זעל
פֿון דער גרוב פֿון אונטערגאַנג;
וואָרום האָסט אַוועקגעוואָרפֿן הינטער דײַן רוקן
אַלע מײַנע זינד.
18 וואָרום ניט די אונטערערד טוט דיך לויבן,
ניט דער טויט טוט דיך רימען;
עס האָפֿן ניט אויף דײַן אמת
די וואָס נידערן אין גרוב.
19 דער לעבעדיקער, דער לעבעדיקער,
ער טוט דיך לויבן, אַזוי ווי איך הײַנט;
אַ פֿאָטער מאַכט וויסן די קינדער דײַן אמת.
20 גאָט איז דאָ מיך צו העלפֿן;
און מײַנע געזאַנגען וועלן מיר זינגען,
אַלע טעג פֿון אונדזער לעבן אין הויז פֿון גאָט.

21 און ישעיָהו האָט געזאָגט: זאָל מען נעמען געפּרעסטע
פֿײַגן, און אָנרײַבן אויף דעם אויסשלאָג, און ער וועט גענעזן
ווערן. 22 האָט חזקיָהו געזאָגט: וואָס איז דער צײכן אַז איך
וועל אַרויפֿגיין אין הויז פֿון גאָט?[ב]

לט 1 אין יענער צײַט האָט מראֹדך־בַּלְאֲדָן דער זון פֿון
בַּלְאֲדָנען, דער מלך פֿון בָּבל, געשיקט אַ בריוו און אַ
מתנה צו חִזְקִיָהון; וואָרום ער האָט געהערט אַז ער איז געווען
קראַנק, און איז געזונט געוואָרן. 2 האָט חִזְקִיָהו זיך דערפֿרייט
מיט זיי, און ער האָט זיי געוויזן זײַן שאַצהויז, דאָס זילבער, און

[א] וואָרטשפּיל: מַר לִי מָר. [ב] פֿאַרבינדט זיך מיט פּסוק 7. פֿאַרגלײַך מלכים ב׳, כ, 7–9.

דאָס גאָלד, און די בשָׂמים, און דאָס גוטע אייל, און דאָס גאַנצע
הויז פון זיינע וואָפן, און אַלץ וואָס האָט זיך געפונען אין זיינע
שאַצקאַמערן; ניט געווען אַ זאַך אין זיין הויז, און אין זיין גאַנצער
געוועלטיקייט, וואָס חִזקִיָהו האָט זיי ניט געוויזן. [3]איז יְשַעְיָהו
הַנָביא געקומען צום מלך חִזקִיָהון, און האָט צו אים געזאָגט:
וואָס האָבן דידאָזיקע מענער געזאָגט? און פון וואַנען קומען זיי
צו דיר? האָט חִזקִיָהו געזאָגט: פון אַ ווייטן לאַנד זיינען זיי צו
מיר געקומען, פון בָבֶל. [4]האָט ער געזאָגט: וואָס האָבן זיי געזען
אין דיין הויז? האָט חִזקִיָהו געזאָגט: אַלץ וואָס אין מיין הויז האָבן
זיי געזען; ניט געווען אַ זאַך אין מיינע שאַצקאַמערן וואָס איך
האָב זיי ניט געוויזן. [5]האָט יְשַעְיָהו געזאָגט צו חִזקִיָהון: הער
דאָס וואָרט פון גאָט פון צבָאוֹת: זע, טעג קומען, און אַלץ וואָס
אין דיין הויז, און וואָס דיינע עלטערן האָבן אָנגעקליבן ביז
היינטיקן טאָג, וועט אַוועקגעטראָגן ווערן קיין בָבֶל; קיין זאַך
וועט ניט איבערבלייבן, זאָגט גאָט. [6]און פון דיינע זין וואָס
וועלן אַרויסגיין פון דיר, וואָס דו וועסט געבערן, וועט מען
נעמען, און זיי וועלן זיין הויפדינער אין פּאַלאַץ פון דעם מלך
פון בָבֶל.

[7]האָט חִזקִיָהו געזאָגט צו יְשַעְיָהון: גוט איז דאָס וואָרט פון
גאָט וואָס דו האָסט גערעדט. און ער האָט געזאָגט: אויב שלום
און זיכערקייט וועט זיין אין מיינע טעג!

מ [1]טרייסט, טרייסט מיין פאָלק,
זאָגט אײַער גאָט.
[2]רעדט צום האַרצן פון ירושָלַיִם,
און רופט צו איר,
אַז זי האָט דערפילט איר צייט,
אַז אָפּגעצאָלט איז איר פאַרברעך;

אַז זי האָט געקריגן פון גאָטס האַנט
טאָפּל פאַר אַלע אירע זינד.

3אַ קָול רופט:
ראַמט אָפּ אין מדבר דעם וועג פון יהוה,
גלייכט אויס אין דער וויסטע
אַ שטעג פאַר אונדזער גאָט.
4יעטוועדער טאָל זאָל דערהויבן ווערן,
און יעטוועדער באַרג און הייך זאָל דערנידערט ווערן;
און דאָס קרומע זאָל ווערן גלייך,
און די באַרגקייטן אַ פלוין.
5און דער כבוד פון גאָט וועט אַנטפּלעקט ווערן,
און אַלע לײַבער אין איינעם וועלן זען;
וואָרום דאָס מויל פון גאָט האָט גערעדט.

6אַ קָול זאָגט: רוף!
און ער זאָגט: וואָס זאָל איך רופן?
אַלע לײַבער זײַנען גראָז,
און אַל זייער חן ווי אַ בלום פון פעלד;
7פאַרטריקנט ווערט דאָס גראָז,
פאַרוועלקט ווערט די בלום,
אַז דער אָטעם פון גאָט בלאָזט דערויף;
פאַרוואָר, גראָז איז דאָס פאָלק.
8פאַרטריקנט ווערט דאָס גראָז,
פאַרוועלקט ווערט די בלום,
אָבער דאָס וואָרט פון אונדזער גאָט
וועט אויף אייביק באַשטיין.

9 אויף אַ הויכן באַרג גיי דיר אַרויף,
אָנזאָגערן פון ציון;
הייב אויף מיט כּוח דיין קול,
אָנזאָגערן פון ירושלים;
הייב אויף, האָב ניט מורא,
זאָג צו די שטעט פון יהודה:
אָט איז אײַער גאָט!

10 זע, גאָט דער האַר קומט אַ מאַכטיקער,
און זיין אָרעם געוועלטיקט פאַר אים;
זע, זיין שׂכר איז מיט אים,
און זיין לוין אים פאַרויס;
11 ווי אַ פּאַסטוך וואָס פּיטערט זיין סטאַדע;
אין זיין אָרעם קלייבט ער אויף די לעמער,
און טראָגט אין זיין בוזעם;
די זייגעדיקע פירט ער פּאַמעלאַך.

12 ווער האָט געמאָסטן מיט זיין הויפן די וואַסערן,
און די הימלען מיט אַ שפּאַן מאַרקירט,
און פאַרנומען אין אַ מאָס דעם שטויב פון דער ערד,
און געוווגן די בערג אויפן וואָג,
און די הייכן אויף וואָגשאָלן?

13 ווער האָט דערפאָרשט דעם גייסט פון גאָט?
און ווער איז זיין בעל־עצה וואָס האָט אים צוגעוויזן?
14 מיט וועמען האָט ער זיך געעצהט,
וואָס האָט אים געגעבן צו פאַרשטיין,
און אים געלערנט דעם וועג פון גערעכטיקייט,

און אים געלערנט קענשאַפט,
און דעם וועג פון פאַרשטאַנדיקייט אים געמאַכט וויסן?
15 זע, פעלקער זיינען ווי אַ טריף פון אַן עמער,
און ווי שטויב פון וואָגשאָלן זיינען זיי גערעכנט;
זע, אינזלען הייבט ער אויף ווי אַ זעמדל.
16 און דער לבָנון איז ניט גענוג ברענוואַרג,
און זיינע חיות ניט גענוג בראַנדאָפּפער.
17 אַלע פעלקער זיינען ווי גאָרניט קעגן אים,
פון נישט און גאָרנישט זיינען זיי גערעכנט ביי אים.
18 און צו וועמען קענט איר צוגלייכן גאָט?
און וואָסער געשטאַלט קענט איר אים גלייך שטעלן?
19 דעם געץ וואָס אַ מייַנסטער האָט אויסגעגאָסן,
און אַ שמעלצער ציט אים איבער מיט גאָלד,
און שמעלצט צו קייטלאַך פון זילבער?
20 אַ שטיינדעמב ווערט אויסגעקליבן,
האָלץ וואָס פוילט ניט ווײַלט מען אויס;
אַ קלוגן מייַנסטער זוכט מען זיך,
אויפצושטעלן אַ געץ וואָס זאָל זיך ניט וואַקלען.

21 ווייסט איר דען ניט?
הערט איר דען ניט?
איז אײַך פון אָנהייב אָן ניט דערציילט געוואָרן?
פאַרשטייט איר ניט די גרונטפעסטן פון דער ערד?
22 ער איז דער וואָס זיצט איבער דעם צירקל פון דער ערד,
און אירע באַוווינער זיינען ווי היישעריקן;
דער וואָס שפּרייט ווי אַ טול די הימלען,
און ציט זיי אויס ווי אַ געצעלט צום וווינען;
23 דער וואָס פאַרקערט פירשטן צו ניוועץ,

וואָס מאַכט ווי גאָרניט די ריכטער פֿון דער ערד.
24 נאָך צומאָל ניט אײַנגעפֿלאַנצט זײַנען זיי,
נאָך צומאָל ניט פֿאַרזייט זײַנען זיי,
נאָך צומאָל ניט אײַנגעוואָרצלט אין דער ערד זייער שטאַם,
און שוין טוט ער אַ בלאָז אויף זיי, און זיי ווערן פֿאַרטריקנט,
און אַ שטורעם טראָגט זיי ווי שטרוי אַוועק.
25 און צו וועמען קענט איר מיך צוגלײַכן, איך זאָל גלײַך זײַן?
זאָגט דער הייליקער.
26 הייבט אויף אין דער הייך אײַערע אויגן,
און זעט: ווער האָט באַשאַפֿן די דאָזיקע?
ער, וואָס פֿירט אַרויס מיט אַ צאָל זייער חיל,
זיי אַלע רופֿט ער מיטן נאָמען;
דורך גרויס מאַכט, און ווײַל ער איז שטאַרק אין כּוח,
איז קיינער ניט געמינערט.

27 פֿאַרוואָס זאָלסטו זאָגן, יעקבֿ,
און זאָלסטו רעדן, ישׂראל:
פֿאַרבאָרגן איז מײַן וועג פֿון יהוה,
און פֿון מײַן גאָט איז מײַן משפּט אַוועק.
28 ווייסטו דען ניט?
צי האָסטו ניט געהערט?
יהוה איז דער אײביקער גאָט,
דער באַשעפֿער פֿון די עקן פֿון דער ערד.
ער ווערט ניט מיד און ניט מאַט;
ניט צו דערפֿאָרשן איז זײַן פֿאַרשטאַנדיקייט.
29 ער גיט דעם מידן כּוח,
און דעם אוממאַכטיקן מערט ער שטאַרקייט.
30 און יונגע לייט וועלן מיד און מאַט ווערן,

און יונגען וועלן שטרויכלען געשטרויכלט ווערן;
31אָבער די וואָס האָפֿן אויף גאָט וועלן באַנייען דעם כּוח,
זיי וועלן אויפֿהייבן פֿליגלען ווי די אָדלערס;
זיי וועלן לויפֿן און ניט מיד ווערן,
זיי וועלן גיין און ניט מאַט ווערן.

מא 1שווייגט פֿאַר מיר, איר אינזלען,
און זאָלן די פֿעלקער באַנייען דעם כּוח;
זאָלן זיי זיך נעענטערן, דענסמאָל זאָלן זיי רעדן;
באַנאַנד לאָמיר צום משפּט גענענען.
2ווער האָט דערוועקט פֿון מזרח
דעם וואָס זיג באַגעגנט אויף זיין טריט?
ער גיט די פֿעלקער פֿאַר אים,
און מאַכט אים געוועלטיקן איבער מלכים;
ווי שטויב מאַכט זיי זיין שווערד,
ווי געטריבענעם שטרוי זיין בויגןא.
3ער יאָגט זיי נאָך, ער גייט בשלום אַריבער
אַ וועג וואָס ער האָט מיט זיינע פֿיס ניט באַטרעטן.
4ווער האָט דאָס געמאַכט און געטאָן?
דער וואָס רופֿט אויס די דורות פֿון אָנהייב.
איך יהוה בין דער ערשטער,
און מיט די לעצטע בין איך דער אייגענער.
5די אינזלען האָבן געזען, און האָבן מורא,
די עקן פֿון דער ערד טוען ציטערן;
זיי האָבן גענענט און זיינען געקומען.

6איינער העלפֿט דעם אַנדערן,
און ער זאָגט צו זיין ברודער: זיי שטאַרק;

א וואָרטשפּיל: בְּקַשׁ־קַשְׁתּוֹ.

7און דער טישלער שטאַרקט דעם שמעלצער,
דער וואָס גלעט מיטן האַמער,
דעם וואָס קלאַפּט אויפן אַמבאָס;
ער זאָגט אויפן צוניפל̇ייט: ער איז גוט;
און באַפעסטיקט עס מיט נעגל,
עס זאָל זיך ניט וואַקלען[א].

8און דו ישׂראל מיין קנעכט,
יעקב, וואָס איך האָב דיך אויסדערוויילט,
דער זאָמען פון אַברהם מיין ליבהאָבער,
9וואָס איך האָב דיך אָנגענומען פון די עקן ערד,
און פון אירע ברעגן דיך גערופן,
און געזאָגט צו דיר: מיין קנעכט ביסטו,
איך האָב דיך אויסדערוויילט און דיך ניט פאַראַכט;
10זאָלסט ניט מורא האָבן, וואָרום איך בין מיט דיר,
זאָלסט זיך ניט אומקוקן, וואָרום איך בין דיין גאָט;
איך שטאַרק דיך און איך העלף דיך,
און איך לען דיך אונטער
מיט דער רעכטער האַנט פון מיין גערעכטיקייט.
11יזע, פאַרשעמט און צו שאַנד וועלן ווערן
אַלע וואָס זיינען אָנגעצונדן אויף דיר;
ווי נישט וועלן ווערן און אונטערגיין
די מענטשן אין קריג מיט דיר;
12וועסט זיי זוכן און זיי ניט געפינען,
די מענטשן אין שטרייט מיט דיר;
ווי נישט און ווי גאָרנישט וועלן ווערן
די מענטשן אין מלחמה מיט דיר.
13וואָרום איך בין יהוה דיין גאָט

א פּסוקים 6–7 פאַרבינדן זיך מיט מ, 20.

וואָס האַלט דיין רעכטע האַנט,
דער וואָס זאָגט צו דיר:
זאָלסט ניט מורא האָבן איך העלף דיך.

14 זאָלסט ניט מורא האָבן, וואָרעם יעקב,
הייפּעלע ישׂראל;
איך העלף דיך, זאָגט גאָט,
און דיין אויסלייזער איז דער הייליקער פון ישׂראל.
15 זע, איך מאַך דיך פאַר אַ דרעששליטן אַ נייעם,
מיט שפּיצן אַ סך;
וועסט דרעשן בערג און צעמאָלן,
און הייכן וועסטו ווי שפּריי מאַכן.
16 וועסט זיי ווינטשופלען, און אַ ווינט וועט זיי אַוועקטראָגן,
און אַ שטורעם וועט זיי צעשפּרייטן;
און דו וועסט זיך פריען מיט גאָט,
מיט דעם הייליקן פון ישׂראל וועסטו זיך רימען.

17 די אָרעמע און באַדערפטיקע זוכן וואַסער און ניטאָ,
זייער צונג איז פאַרטריקנט פון דאָרשט;
איך, יהוה, וועל זיי ענטפערן,
איך, גאָט פון ישׂראל, וועל זיי ניט פאַרלאָזן.
18 איך וועל עפענען שטראָמען אויף הויכע ערטער,
און קוואַלן אין מיטן פון טאָלן;
איך וועל מאַכן דעם מדבר פאַר אַ געמויזאַכץ וואַסער,
און טרוקן לאַנד פאַר אויסגאַנגען וואַסער.
19 איך וועל געבן אין מדבר צעדער,
אַקאַציע, און מירט, און איילבוים;
איך וועל אַיינזעצן אין דער וויסטע ציפּרעס,

טענענבוים און בוקסנבוים אין איינעם;
20 כּדי זיי זאָלן זען און וויסן,
און באַטראַכטן און פֿאַרשטיין צוגלייך,
אַז די האַנט פֿון גאָט האָט דאָס געטאָן,
און דער הייליקער פֿון ישׂראל האָט עס געשאַפֿן.

21 ברענגט אַהער אײַער קריג, זאָגט גאָט,
גענענט אײַערע טענות, זאָגט דער קיניג פֿון יעקב.
22 זאָלן זיי גענענען און אונדז זאָגן
די זאַכן וואָס געשעען;
די פֿריערדיקע—וואָס זיינען זיי?
זאָגט, כּדי מיר זאָלן צולייגן אונדזער האַרץ,
און דערקענען זייער אויסלאָז;
אָדער די קומעדיקע לאָזט אונדז הערן.
23 דערציילט אונדז וואָס וועט קומען שפּעטער,
און מיר וועלן וויסן אַז איר זייט געטער;
יאָ, טוט גוטס אָדער טוט שלעכטס,
און מיר וועלן זיך אומקוקן און זען צוגלייך.
24 זעט, איר זייט פֿון נישט,
און אײַער ווערק פֿון גאָרנישט;
אומווערדיק איז דער וואָס טוט אײַך אויסוויילן.

25 איך האָב דערוועקט פֿון צפֿון, און ער איז געקומען,
פֿון זונאויפֿגאַנג דעם וואָס רופֿט מיין נאָמען;
און ער גייט אויף פֿירשטן ווי אויף קויט,
און ווי אַ טעפּער טרעט ליים.
26 ווער האָט אָנגעזאָגט פֿון אָנהייב, אַז מיר זאָלן וויסן,
און פֿון פֿריער, אַז מיר זאָלן זאָגן: ער איז גערעכט?

קיינער צומאָל האָט ניט אָנגעזאָגט,
קיינער צומאָל האָט ניט געלאָזט הערן,
קיינער צומאָל האָט ניט געהערט אַייערע ווערטער.
27 אַן ערשטער [וועט קומען] קיין ציון: זע, אָן זיינען זיי!
און ירושלַיִם וועל איך געבן אַן אָנזאָגער.
28 אָבער איך קוק, און קיינער איז ניטאָ,
און פון דידאָזיקע איז ניטאָ קיין יועץ,
וואָס איך זאָל זיי פרעגן,
און זיי זאָלן ענטפערן אַ וואָרט.
29 זע, זיי אַלע זיינען גאָרנישט,
נישטיק זיינען זייערע ווערק,
ווינט און וויסטקייט זייערע געצן.

מב 1 אָט איז מיין קנעכט וואָס איך לען אים אונטער,
מיין אויסדערוויילטער וואָס מיין זעל באַגערט;
איך האָב אַרויפגעטאָן מיין גייסט אויף אים,
אַ משפט צו די פעלקער וועט ער אַרויסלאָזן.
2 ער וועט ניט שרייען, און ניט הילכן,
און ניט לאָזן הערן אין גאַס זיין קָול.
3 אַן אַיינגעבראָכן שטעקל וועט ער ניט צעברעכן,
און אַ טונקעלן קנויט וועט ער ניט פאַרלעשן;
לויטן אמת וועט ער אַרויסלאָזן אַ משפט.
4 ער וועט ניט מאַט ווערן און ניט געבראָכן ווערן,
ביז ער וועט טאָן אויף דער ערד גערעכטיקייט;
און אינזלען וועלן וואַרטן אויף זיין תּורה.

5 אַזוי האָט געזאָגט גאָט דער האַר,
וואָס האָט באַשאַפן די הימלען און זיי אויסגעצויגן,

וואָס האָט אויסגעשפּרייט די ערד מיט אירע שפּראָצונגען,
וואָס גיט אָטעם דעם פאָלק אויף איר,
און אַ גײַסט די וואָס גייען אויף איר:
6 איך גאָט האָב דיך גערופן אין גערעכטיקייט,
און איך וועל אָננעמען דײַן האַנט, און דיך היטן,
און דיך מאַכן פאַר אַ בונד מיט די פעלקער,
פאַר אַ ליכט פון די אומות;
7 צו עפענען בלינדע אויגן,
אַרויסצוציען פון געפענקעניש דעם געפאַנגענעם,
פון תפיסה די וואָס זיצן אין פינצטערניש.
8 איך בין יהוה, דאָס איז מײַן נאָמען;
און מײַן כבוד וועל איך צו קיין אַנדערן ניט געבן,
און מײַן לויב–צו קיין געצן.
9 דאָס פריערדיקע, זע, איז אָנגעקומען,
און נײַס וועל איך אָנזאָגן;
אײדער עס שפּראָצט אַרויס
וועל איך עס אײַך מאַכן הערן.

10 זינגט צו גאָט אַ נײַ געזאַנג,
זײַן לויב פון עק פון דער ערד,
איר וואָס נידערט אויפן ים און זײַן פולקייט,
אינזלען און זייערע באַוווינער.
11 זאָלן הילכן דער מדבר און זײַנע שטעט,
די דערפער וואָס קֵדר באַוווינט;
זאָלן זינגען די באַוווינער פון פעלז,
פון שפּיץ בערג זאָלן זיי שרײַען.
12 זאָלן זיי טאָן כבוד צו גאָט,
און זײַן לויב אין די אינזלען דערציילן.

13 גאָט וועט אַרויסגיין ווי אַ גיבור,
ווי אַ קריגסמאַן וועט ער וועקן זיין צאָרן;
ער וועט שאַלן און וועט שרייען,
איבער די פיינט זיינע וועט ער זיך שטאַרקן.

14 איך האָב געשוויגן פון לאַנג אָן,
איך פלעג שטיל זיין, זיך איינהאַלטן;
אַצונד וועל איך שרייען ווי אַ געווינערן,
איך וועל העשען און סאָפּען אין איינעם.
15 איך וועל פאַרוויסטן די בערג און די הייכן,
און אַל זייער גראָז וועל איך פאַרדאַרן;
און איך וועל מאַכן טייכן פאַר אינזלען,
און געמויזאַכצן וועל איך פאַרטריקענען.
16 און איך וועל מאַכן גיין בלינדע
אויף אַ וועג וואָס זיי האָבן ניט געוווּסט,
אויף שטעגן וואָס זיי האָבן ניט געוווּסט
וועל איך זיי פירן;
איך וועל מאַכן זיי פאַרויס פינצטערניש צו ליכט,
און קרומענישן פאַר אַ פּלוין.
דידאָזיקע זאַכן, זיי טו איך,
און לאָז זיי ניט אויס.
17 אָפּטרעטן אַהינטער, שעמען וועלן זיך שעמען,
די וואָס פאַרזיכערן זיך אויפן געשניצטן בילד,
די וואָס זאָגן צו געגאָסענע געצן:
איר זייט אונדזערע געטער.

18 איר טויבע הערט,
און איר בלינדע, קוקט זעט.

19 ווער איז בלינד אויב ניט מײַן קנעכט?
אָדער טויב ווי מײַן שליח וואָס איך שיק?
ווער איז בלינד ווי דער איבערגעבענער,
און בלינד ווי דער קנעכט פֿון גאָט?
20 געזען פֿיל, אָבער דו מערקסט ניט;
אָפֿן די אויערן, אָבער ער הערט ניט.
21 גאָט האָט באַוויליקט פֿון וועגן זײַן גערעכטיקייט,
ער זאָל גרייסן די תּורה און פּראַכטיקן.
22 אָבער עס איז אַ באַרויבט און באַראַבעוועט פֿאָלק,
געפֿאַנגען אין לעכער האָט מען זיי אַלע,
און אין תּפֿיסות זײַנען זיי באַהאַלטן;
זיי זײַנען געוואָרן צו רויב, און ניטאָ ווער זאָל מציל זײַן,
צו איסרויבונג, און ניטאָ ווער זאָל זאָגן: קער אום!
23 ווער צווישן אײַך וויל פֿאַרנעמען דאָסדאָזיקע,
האָרכן און פֿאַרשטיין פֿאַרויס?
24 ווער האָט געגעבן צו איסרויבונג יעקבֿ,
און ישׂראל צו רויבער?
איז דאָס ניט גאָט, וואָס מיר האָבן געזינדיקט צו אים,
און אין זײַנע וועגן האָט מען ניט געוואָלט גיין,
און זײַן תּורה האָט מען ניט צוגעהערט?
25 דרום האָט ער אויסגעגאָסן אויף אים דעם גרים פֿון זײַן צאָרן,
און די שטאַרקייט פֿון מלחמה;
און זי האָט אים אָנגעצונדן רונד אַרום,
און ער האָט ניט געמערקט,
און זי האָט אים געברענט,
און ער נעמט ניט צום האַרצן.

מג 1 און אַצונד האָט אַזוי געזאָגט גאָט דײַן בּוֹרא, יעקב,
און דײַן באַשעפער, ישׂראל:
זאָלסט ניט מוֹרא האָבּן, וואָרום איך לײז דיך אויס,
איך רוף דיך בײַם נאָמען, מײַנער בּיסטו.
2 אַז דו וועסט גײן דורך וואַסער, בּין איך מיט דיר,
און אַז דורך טײַכן, וועלן זײ דיך ניט פאַרפלײצן;
און דו וועסט גײן דורך פײַער, וועסטו ניט אָנגעבּרענט ווערן,
און קײן פלאַם וועט דיך ניט אָנצינדן.
3 וואָרום איך בּין יהוה דײַן גאָט,
דער הײליקער פון ישׂראל, דײַן העלפער;
איך גיב מִצרַיִם פאַר דײַן אויסלײז,
כּוּש און סבאָ אַנשטאָט דיר.
4 ווײַל טײַער בּיסטו אין מײַנע אויגן,
געאַכט, און איך האָב דיך ליב;
דרום גיב איך מענטשן אָנשטאָט דיר,
און פעלקער אָנשטאָט דײַן לעבּן.
5 זאָלסט ניט מוֹרא האָבּן,
וואָרום איך בּין מיט דיר;
פון מזרח וועל איך בּרענגען דײַן זאָמען,
און פון מערב וועל איך דיך אײַנזאַמלען;
6 איך וועל זאָגן צו צפון: גיב אַהער!
און צו דָרום: זאָלסט ניט צוריקהאַלטן!
בּרענג מײַנע זין פון דער ווײַט,
און מײַנע טעכטער פון עק ערד;
7 איטלאַכן וואָס ווערט גערופן מיט מײַן נאָמען,
און וואָס איך האָב אים פאַר מײַן כּבוד באַשאַפן,
אים געפורעמט און אים געמאַכט.

8 ציט אַרויס דאָס פאָלק וואָס איז בלינד, און האָט אויגן,
און די וואָס זיינען טויב, און האָבן אויערן.

9 אַלע פעלקער זאָלן זיך אײַנזאַמלען אין אײנעם,
און לאָזן זיך אויפקלײַבן די אומות;
ווער צווישן זײ קען דאָס זאָגן,
און פאַרויסגעזעגנס אונדז לאָזן הערן?
זאָלן זײ ברענגען זײערע עדות, און גערעכט זײַן,
און זאָל מען הערן און זאָגן: עס איז אמת.
10 איר זײַט מײַנע עדות, זאָגט גאָט,
און מײַן קנעכט וואָס איך האָב אויסדערוויילט,
כּדי איר זאָלט וויסן, און גלויבן אין מיר,
און פאַרשטײן אַז איך בין דאָס;
פאַר מיר איז ניט געשאַפן געוואָרן קײן גאָט,
און נאָך מיר וועט ניט זײַן.
11 איך, איך בין יהוה,
און חוץ מיר איז קײן העלפער ניטאָ.
12 איך האָב אָנגעזאָגט און געהאָלפן,
און איך האָב געמאַכט הערן,
און ניט אַ פרעמדער איז געווען צווישן אײַך;
און איר זײַט מײַנע עדות, זאָגט יהוה,
אַז איך בין גאָט.
13 אויך הײַנט בין איך דער אײגענער,
און ניטאָ ווער זאָל מציל זײַן פון מײַן האַנט;
איך טו, און ווער קען עס אָפּהאַלטן?

14 אַזוי האָט געזאָגט אײַער אויסלײזער,
דער הײליקער פון ישׂראל:

פון אַייערטוועגן שיק איך קיין בָּבל,
און וועל זיי אַלע מאַכן נידערן אַנטלאָפּענע,
און די כַּשׂדים—אין זייערע לוסטיקע שיפן.
15 איך בין יהוה, אַייער הייליקער,
דער באַשעפער פון ישׂראל, אַייער קיניג.

16 אַזוי האָט גאָט געזאָגט,
דער וואָס האָט געגעבן דורכן ים אַ וועג,
און דורך מאַכטיקע וואַסערן אַ שטעג;
17 וואָס האָט געלאָזט אַרויסציִען רייטוועגן און פערד[א],
חיל און שטאַרקייט,
זיי זאָלן ליגן אין אײנעם, זיי זאָלן ניט אויפשטיין—
זיי האָבן געצאַנקט,
זיי האָבן ווי אַ קנויט זיך אויסגעלאָשן:
18 איר זאָלט ניט דערמאָנען דאָס פריערדיקע,
און דאָס אַמאָליקע זאָלט איר ניט באַטראַכטן.
19 אָט טו איך אַ נײַס;
אַצונד שפּראָצט עס; דערקענט איר עס ניט?
יאָ, איך וועל מאַכן אין מדבר אַ וועג,
אין דער וויסטעניש טײַכן.
20 ערלאַכן וועט מיך די חיה פון פעלד,
שאַקאַלן און שטרויספויגלען,
ווייל איך גיב אין מדבר וואַסער,
טײַכן אין דער וויסטעניש,
אָנצוטרינקען מיין פאָלק, מיין אויסדערוויילטס;
21 דאָס פאָלק וואָס איך האָב מיר באַשאַפן,
זיי זאָלן דערציילן מיין לויב.

[א] זע שמות יד.

22 און מיך האָסטו ניט גערופֿן, יעקב,
אַז דו זאָלסט זיין מיד פֿון מיר, ישׂראל;
23 האָסט מיר ניט געבראַכט דאָס לאָם פֿון דיינע בראַנדאָפּפֿער,
און מיט דיינע שלאַכטאָפּפֿער האָסטו מיך ניט געערלאַכט;
איך האָב דיך ניט באַשווערט מיט שפּייזאָפּפֿער,
און דיך ניט מיד געמאַכט מיט ווייַרויך.
24 האָסט מיר ניט געקויפֿט פֿאַר געלט געווירצראָר[א],
און מיט פֿעטס פֿון דיינע שלאַכטאָפּפֿער מיך ניט געזועט;
נייערט האָסט מיך באַשווערט מיט דיינע חטאים,
מיך מיד געמאַכט מיט דיינע זינד.
25 איך, איך בין דער וואָס מעק אויס
דיינע פֿאַרברעכן פֿון מיינעטוועגן,
און דיינע חטאים וועל איך ניט דערמאָנען.
26 דערמאָן מיר, לאָמיר זיך משפּטן מיטאַנאַנדער,
דערצייל דו, כּדי זאָלסט גערעכט זיין.
27 דיין ערשטער פֿאָטער האָט געזינדיקט,
און דיינע פֿירשפּרעכער האָבן געבראָכן אָן מיר.
28 דרום האָב איך פֿאַרשוועכט די האַרן פֿון הייליקטום,
און געגעבן צו פֿאַרוויסטונג יעקב,
און ישׂראל צו לעסטערונג.

מד 1 און אַצונד, הער, יעקב מיין קנעכט,
און ישׂראל, וועמען איך האָב אויסדערוויילט;
2 אַזוי האָט געזאָגט גאָט דיין באַשאַפֿער,
און דיין פֿורעמער פֿון מוטערלייב, וואָס העלפֿט דיך:
זאָלסט ניט מורא האָבן, מיין קנעכט יעקב,
און ישורון, וועמען איך האָב אויסדערוויילט.
3 וואָרום איך וועל גיסן וואַסער אויף דאָרשטיק לאַנד,

[א] וואָרטשפּיל: קָנִיתָ–קָנֶה.

און פלוסן אויף טריקעניש;
איך וועל אויסגיסן מיין גייסט אויף דיין זאָמען,
און מיין ברכה אויף דיינע שפּראָצן.
4און זיי וועלן שפּראָצן ווי צווישן גראָז,
ווי ווערבעס ביי בעכן וואַסער.
5דער וועט זאָגן: איך געהער צו יהוה;
און דער וועט זיך רופן מיטן נאָמען פון יעקב,
און דער וועט אויפשרייבן אויף זיין האַנט „צו יהוה",
און מיטן נאָמען ישׂראל זיך טיטלען.

6אַזוי האָט געזאָגט יהוה, דער קיניג פון ישׂראל,
און זיין אויסלייזער, יהוה פון צבָאות:
איך בין דער ערשטער, און איך בין דער לעצטער,
און חוץ מיר איז ניטאָ קיין גאָט.
7און ווער ווי איך קען פאַרויסרופן—
זאָל ער עס זאָגן און אויסלייגן פאַר מיר—
פון זינט איך האָב באַשאַפן דאָס עלטסטע פאָלק?
און דאָס קומעדיקע און וואָס וועט געשען
זאָלן זיי דערציילן.
8איר זאָלט ניט אַנגסטן און ניט פאָרכטן;
פאַרוואָר, פון לאַנג אָן
האָב איך דיך געלאָזט הערן און דערציילט,
און איר זייט מיינע עדות.
איז דען דאָ אַ גאָט אַחוץ מיר,
אַז ניטאָ אַ באַשיץ איך זאָל ניט וויסן?

9די פורעמער פון אַ געץ זיינען נישטיק אַלע,
און זייערע גלוסטיקע בילדער נוצן ניט;

און זיי אַליין זײַנען זייערע עדות,
אַז זיי הערן ניט און ווייסן ניט;
דרום װעלן זיי פֿאַרשעמט װערן.
10 װער פֿורעמט עס אַ גאָט,
און גיסט אויס אַ געץ װאָס נוצט ניט!
11 זע, אַלע באַהעפֿטע אָן אים װעלן זיך שעמען,
און די מײַנסטערס—זיי מער פֿון אַלע מענטשן;
זאָלן זיי אַלע זיך אײַנזאַמלען, זאָלן זיי זיך שטעלן,
זיי װעלן אַנגסטן, זיך שעמען, אין אײנעם.

12 דער אײַזנשמיד [מאַכט] אַ האַק,
און אַרבײַט אויף קוילן,
און מיט האַמערס טוט ער זי פֿורעמען,
און אַרבעט זי אויס מיט זײַן שטאַרקן אָרעם;
אויך װערט ער הונגעריק, און איז אָן כּוח,
ער טרינקט ניט קיין װאַסער, און װערט פֿאַרשמאַכט.
13 דער האָלצמײַנסטער ציט אויס אַ שנור;
ער צייכנט עס מיט אַ שטיפֿט,
ער מאַכט עס מיט הובלען צורעכט,
און מיט אַ צירקל צייכנט ער עס אַרום,
און ער מאַכט עס לויט דער געשטאַלט פֿון אַ מאַן,
לויט דער שיינקייט פֿון אַ מענטשן,
אויף צו װוינען אין אַ הויז.

14 ער האַקט זיך אויס צעדערן,
און נעמט אַ האַרטדעמב אָדער אַן אייכנבוים,
און װײַלט זיך אויס צווישן די בוימער פֿון װאַלד;
ער פֿלאַנצט אַ פֿיכטבוים, און דער רעגן מאַכט װאַקסן.

15און עס איז פאַר דעם מענטשן אויף צו ברענען;
און ער נעמט דערפון, און וואַרעמט זיך,
אויך הייצט ער, און באַקט ברויט;
דערצו מאַכט ער אַ גאָט, און בוקט זיך;
מאַכט עס צום געץ, און קניט דערצו.
16טייל דערפון האָט ער פאַרברענט אין פייער,
אויף טייל דערפון עסט ער פלייש—
בראָט בראָטן און זעטיקט זיך,
אויך וואַרעמט ער זיך, און זאָגט: אַה!
מיר איז וואַרעם, איך שפּיר דאָס פייער;
17און דעם איבערבלייב דערפון
מאַכט ער פאַר אַ גאָט—פאַר זיין געץ;
קניט צו אים און בוקט זיך און טוט תּפילה צו אים,
און זאָגט: ראַטעווע מיך, וואָרום מיין גאָט ביסטו.

18זיי וויסן ניט, און זיי פאַרשטייען ניט,
וואָרום פאַרקלעפּט פון צו זען זיינען זייערע אויגן,
פון צו פאַרשטיין—זייערע הערצער.
19און קיינער איבערלייגט ניט אין זיין האַרצן,
און ניטאָ קיין דערקענונג און קיין שׂכל צו זאָגן:
טייל דערפון האָב איך פאַרברענט אין פייער,
און אויך געבאַקן אויף זיינע קוילן ברויט,
געבראָטן פלייש און געגעסן;
און דעם רעשט דערפון
זאָל איך פאַר אַן אומווערדיקייט מאַכן?
צו אַ שייט האָלץ זאָל איך קניען?
20ער יאָגט זיך נאָך אַש,
אַ פאַרנאַרט האַרץ האָט אים אַראָפּגעפירט,

און ער איז ניט מציל זײַן נפש, און זאָגט ניט:
פֿאַרוואָר, ליגן איז אין מײַן רעכטער האַנט.

21 געדענק דאָסדאָזיקע, יעקב,
און ישׂראל, אַז מײַן קנעכט ביסטו;
איך האָב דיך געפֿורעמט, אַ קנעכט ביסטו מיר;
ישׂראל, זאָלסט מיך ניט פֿאַרגעסן.
22 איך האָב אָפּגעמעקט ווי אַ כמאַרע דײַנע פֿאַרברעכן,
און ווי אַ וואָלקן דײַנע זינד;
קער זיך אום צו מיר,
וואָרום איך האָב דיך אויסגעלייזט.

23 זינגט איר הימלען, וואָרום גאָט האָט אויפֿגעטאָן;
שאַלט, איר טיפֿענישן פֿון דער ערד,
ברעכט אויס, איר בערג, אין געזאַנג,
דער וואַלד און יעטוועדער בוים אין אים;
וואָרום גאָט האָט אויסגעלייזט יעקב,
און מיט ישׂראל טוט ער זיך רימען.

24 אַזוי האָט געזאָגט גאָט דײַן אויסלייזער,
און דײַן פֿורעמער פֿון מוטערלײַב:
איך בין יהוה וואָס האָב אַלצדינג געמאַכט,
וואָס האָב אויסגעצויגן די הימלען אַליין,
וואָס האָב אויסגעשפּרייט די ערד פֿון מיר זעלבערט;
25 וואָס פֿאַרשטערט די צייכנס פֿון די ליגנערס,
און די וואָרזאָגער מאַכט ער צעדולט;
וואָס קערט די חכמים אַהינטער,
און זייער שׂכל באַנאַרישט ער;

26וואָס איז מקיים דאָס וואָרט פֿון זיין קנעכט,
און דעם באַראָט פֿון זיינע שלוחים פֿירט ער אויס;
וואָס זאָגט אויף ירושלַיִם: זי זאָל באַזעצט ווערן;
און אויף די שטעט פֿון יהודה: זיי זאָלן אָפּגעבויט ווערן,
און אירע חורבות וועל איך אויפֿריכטן;
27וואָס זאָגט צו דער טיפֿעניש: ווער טרוקן,
און דיינע טייכן וועל איך אויסטריקענען;
וואָס זאָגט אויף כּוֹרֶשן: ער איז מיין פּאַסטוך,
און אַל מיין באַגער וועט ער אויספֿירן,
צו זאָגן אויף ירושָלַיִם: זי זאָל געבויט ווערן,
און צום טעמפּל: זאָלסט געגרונטפֿעסט ווערן.

מה 1אַזוי האָט געזאָגט גאָט צו זיין געזאַלבטן,
צו כּוֹרֶשן וואָס איך האַלט זיין רעכטע האַנט,
צו מאַכן אונטערטעניק פֿאַר אים פֿעלקער,
און איך זאָל לויז מאַכן די לענדן פֿון מלכים;
צו עפֿענען פֿאַר אים טירן,
און טויערן זאָלן ניט פֿאַרשלאָסן זיין:
2איך וועל גיין דיר פֿאַרויס,
און קרומע ערטער וועל איך אויסגלייכן;
קופּערנע טירן וועל איך צעברעכן,
און אַייזערנע ריגלען וועל איך צעהאַקן.
3און איך וועל דיר געבן די אוֹצרות פֿון דער פֿינצטערניש,
און די שאַצן פֿון פֿאַרבאָרגענישן,
כּדי זאָלסט וויסן אַז איך בין יהוה,
וואָס רופֿט דיך ביים נאָמען, דער גאָט פֿון ישׂראל.
4פֿון וועגן דעם קנעכט מיינעם יעקבֿ,
און ישׂראל מיין אויסדערוויילטן,

האָב איך דיך גערופֿן בײַ דײַן נאָמען,
דיך באַטיטלט, הגם דו האָסט מיך ניט געקענט.
5איך בין יהוה, און מער איז ניטאָ,
חוץ מיר איז קײַן גאָט ניט פֿאַראַן;
איך האָב דיך באַגורט, הגם דו האָסט מיך ניט געקענט;
6כּדי מע זאָל וויסן פֿון אויפֿגאַנג פֿון זון
און פֿון איר אונטערגאַנג,
אַז ניטאָ אויסער מיר;
איך בין יהוה, און מער איז ניטאָ;
7דער װאָס פֿורעמט ליכט, און באַשאַפֿט פֿינצטערניש,
מאַכט פֿריד, און באַשאַפֿט בײז;
איך יהוה מאַך אַלדידאָזיקע.

8טריפֿט, איר הימלען, פֿון אויבן,
און די װאָלקנס זאָלן רינען גערעכטיקייט;
זאָל די ערד זיך עפֿענען,
און ישועות זאָלן זיך פֿרוכפּערן,
און רעכטפֿאַרטיקייט זאָל זי מאַכן שפּראָצן באַגלײַך;
איך יהוה האָב דאָס באַשאַפֿן.

9װײ, דער װאָס קריגט זיך מיט זײַן באַשעפֿער—
אַ שערבל צװישן שערבלאַך פֿון דער ערד!
װעט דען זאָגן דער ליים צו זײַן פֿורעמער: װאָס טוסטו?
אָדער: דײַן אַרבעט איז אָן הענט?
10װײ, דער װאָס זאָגט צו דעם פֿאָטער:
נאָך װאָס מאַכסטו געבערן?
און צו דער פֿרוי:
נאָך װאָס האָסטו װײען?

11אַזוי האָט גאָט געזאָגט,
דער הייליקער פון ישׂראל און זיין באַשעפער:
פרעגט מיך דאָס קומעדיקע,
באַפעלט מיר וועגן מיינע קינדער
און וועגן דעם ווערק פון מיינע הענט.
12איך האָב געמאַכט די ערד,
און דעם מענטשן אויף איר באַשאַפן;
איך—מיינע הענט האָבן אויסגעצויגן די הימלען,
און זייער גאַנצן חיל האָב איך באַפוילן.
13איך האָב אים דערוועקט מיט גערעכטיקייט,
און אַלע זיינע וועגן וועל איך אויסגלייכן;
ער וועט בויען מיין שטאָט,
און מיינע פאַרטריבענע וועט ער אַרויסלאָזן,
ניט אום געצאָלט, און ניט אום שוחד,
זאָגט גאָט פון צבָאוֹת.

14אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
די מי פון מִצרַיִם, און דער מסחר פון כּוש,
און די סבָאים, די הויכע לייט,
וועלן איבערגיין צו דיר, און דיינע וועלן זיי ווערן;
הינטער דיר וועלן זיי גיין,
אין קייטן וועלן זיי אַריבערקומען,
און בוקן וועלן זיי זיך צו דיר;
בעטן וועלן זיי זיך בײַ דיר:
נאָר בײַ דיר איז גאָט, און מער איז ניטאָ;
ניט פאַראַן נאָך אַ גאָט.

15פאַרוואָר, ביסט אַ גאָט וואָס פאַרבאָרגט זיך,
גאָט פון ישׂראל, דו העלפער.

16 פֿאַרשעמט און אויך צו שאַנד װערן זײ אַלע,
מיט שאַנד גײען אַװעק אין אײנעם
אַלע מײנסטערס פֿון געצנבילדער.
17 ישׂראל װערט געהאָלפֿן פֿון גאָט
אַן אײביקע הילף;
איר װעט ניט פֿאַרשעמט און ניט צו שאַנד װערן
ביז אײביקאײביקײטן.

18 װאָרום אַזױ האָט געזאָגט יהוה דער באַשעפֿער פֿון די הימלען,
ער, גאָט, װאָס האָט געפֿורעמט די ערד און זי געמאַכט;
ער װאָס האָט זי אױפֿגעשטעלט,
ניט פֿאַר אַ װיסטעניש זי באַשאַפֿן,
נאָר צום װױנען זי געפֿורעמט:
איך בין יהוה, און מער איז ניטאָ.
19 ניט אין פֿאַרבאָרגעניש האָב איך גערעדט,
אין אַן אָרט פֿון פֿינצטערלאַנד;
איך האָב ניט געזאָגט צו דעם זאָמען פֿון יעקב:
אין װיסטעניש זוכט מיך;
איך יהוה רעד גערעכטיקײט,
זאָג אָן די ריכטיקײט.
20 זאַמלט אַײך אַײן און קומט, גענענט אין אײנעם,
איר אַנטרונענע פֿון די פֿעלקער;
אָן פֿאַרשטאַנד זײַנען די װאָס טראָגן זײער האָלצגעשניץ,
און טוען תּפֿילה צו אַ גאָט װאָס העלפֿט ניט.
21 זאָגט אָן, און מאַכט זײ גענענען,
און לאָמען האַלטן אַן עצה אין אײנעם:
װער האָט דאָס געלאָזט הערן פֿון פֿאַרצײַטן,
פֿון לאַנג אָן דאָס אָנגעזאָגט?

פֿאַרוואָר, איך יהוה,
און ניטאָ מער קיין גאָט אַחוץ מיר,
אַ גאָט אַ גערעכטער און אַ העלפֿער;
ניטאָ אויסער מיר.
22 קערט אײַך צו מיר, און ווערט געהאָלפֿן,
אַלע עקן פֿון דער ערד;
וואָרום איך בין גאָט, און מער איז ניטאָ.
23 איך האָב געשוואָרן בײַ מיר:
אַ וואָרט איז אַרויס פֿון מײַן מויל אין גערעכטיקייט,
און וועט זיך ניט אומקערן,
אַז צו מיר זאָל זיך בײַגן יעטוועדער קני,
זאָל שווערן יעטוועדער צונג.
24 נאָר אין יהוה—וועט מען זאָגן—
איז מיר גערעכטיקייט און שטאַרקייט;
צו אים וועלן קומען און זיך שעמען
אַלע וואָס זײַנען אָנגעצונדן אויף אים.
25 דורך גאָט וועט גערעכט ווערן און זיך רימען
דער גאַנצער זאָמען פֿון ישׂראל.

מו יגעקניט איז בֵּל, געבויגן איז נבוֹ;
זייערע געצן זײַנען אויף בהמות און אויף לאַסטפֿי;
די וואָס איר פֿלעגט זיך אומטראָגן מיט זיי,
זײַנען אויפֿגעלאָדן, אַ משׂא אויף מידע בהמות.
2 זיי זײַנען געבויגן, געקניט אין אײנעם;
זייא האָבן ניט געקענט ראַטעווען די משׂא,
און זיי אַליין זײַנען אין געפֿאַנגענשאַפֿט אַוועק.

3 הערט מיר צו, איר הויז פֿון יעקב,
און דער גאַנצער איבערבלײַב פֿון הויז ישׂראל,

א די דינער פֿון די אפּגעטער.

איר געפּעסטעטע פון מוטערלייב,
איר געטראָגענע פון געבערמוטער:
4 אַפילו ביז עלטער בין איך דער אייגענער,
און ביז גראָע האָר וועל איך טראָגן;
איך האָב געמאַכט, און איך וועל טראָגן,
און איך וועל אויף זיך נעמען און וועל ראַטעווען.

5 צו וועמען ווילט איר מיך צוגלייכן און גלייכשטעלן,
און מיך פאַרגלייכן, אַז מיר זאָלן גלייך זיין?
6 איר וואָס שיט גאָלד פון בייטל,
און וועגט זילבער אויפן וואָגשטאַנג;
וואָס דינגט אַ שמעלצער ער זאָל דערפון מאַכן אַ גאָט,
מע זאָל זיך קניען און בוקן.
7 מע נעמט אים אויפן אַקסל, מע טראָגט אים,
און מע שטעלט אים אַוועק אויף זיין פּלאַץ,
און ער שטייט, ער רירט זיך ניט פון זיין אָרט;
אַפילו עמיצער שרייט צו אים, ענטפערט ער ניט,
פון זיין נויט טוט ער אים ניט העלפן.

8 געדענקט דאָס, און מינטערט אייך אויף,
נעמט, איר פאַרברעכער, צום האַרצן.
9 געדענקט דאָס פריערדיקע פון אייביק אָן:
אַז איך בין גאָט, און מער איז ניטאָ,
גאָט, און נישטאָ מיין גלייכן.
10 איך זאָג אָן פון אָנהייב דעם סוף,
און פון פאַרצייטן, וואָס איז נאָך ניט געשען;
איך זאָג: מיין באַראָט זאָל באַשטיין,
און אַל מיין באַגער וועל איך טאָן.

11 איך רוף פון מזרח דעם רויבפויגל,
פון אַווייטן לאַנד דעם מאַן פון מיין באַראָט;
יאָ, איך האָב גערעדט, און איך וועל עס ברענגען,
איך האָב באַשערט, און איך וועל עס טאָן.

12 הערט מיר צו, איר שטאַרקהאַרציקע,
וואָס שפּירט זיך ווייט פון גערעכטיקייט:
13 איך דערנען מיין גערעכטיקייט, זי איז ניט ווייט,
און מיין ישועה וועט ניט זאַמען;
און איך וועל געבן אין ציון אַ ישועה
פאַר ישׂראל מיין צירונג.

מז 1 נידער אַראָפּ און זיץ אין שטויב
יונגפרוי טאָכטער בבל;
זיץ אויף דער ערד אָן אַ טראָן,
טאָכטער פון כּשׂדים;
וואָרום מער וועט מען דיך ניט רופן
איידעלע און פאַרצערטלטע.
2 נעם אַ זשאָרנע, און מאָל מעל;
דעק אָפּ דיין שלייער,
הייב אויף די שלעפּ,
אַנטפּלעק די היפּט,
גיי טייכן אַריבער.
3 אָפּגעדעקט וועט ווערן דיין נאַקעטקייט,
אויך געזען ווערן וועט דיין שאַנד;
נקמה וועל איך נעמען,
און ניט לאָזן אַ מענטשן זיך אָפּבעטן.
4 אונדזער אויסלייזער–יהוה פון צבֿאות איז זיין נאָמען,

דער הײליקער פון ישׂראל.
5 זיץ שטיל, און גײ אַרײן אין פינצטערניש,
טאָכטער פון כַּשׂדים;
וואָרום מער װעט מען דיך ניט רופן
האַרנטע פון קיניגרײכן.
6 איך האָב געצערנט אויף מײן פאָלק,
איך האָב פאַרשװעכט מײן אַרבֿ[א],
און זײ געגעבן אין דײן האַנט;
האָסטו זײ קײן רחמנות ניט געשענקט,
אויף אַ זקן האָסטו באַשװערט דײן יאָך ביז גאָר.
7 און האָסט געזאָגט:
אויף אײביק װעל איך אַ האַרנטע זײן;
אַזױ אַז דו האָסט דאָס ניט גענומען צום האַרצן,
ניט געדאַכט אָן דעם סָוף דערפון.

8 און אַצונד הער דאָס צו, דו װאָלטאָגערן;
װאָס זיצט אין זיכערקײט,
װאָס זאָגט אין איר האַרצן:
איך, און חוץ מיר איז ניטאָ מער.
איך װעל ניט זיצן אַן אַלמנה;
און ניט װיסן פון בלײבן אָן קינדער:
9 אָבער דידאָזיקע בײדע װעלן קומען אויף דיר
אין אַ רגע אין אײן טאָג:
בלײבן אָן קינדער און אַלמנהשאַפט;
אין זײער פולער מאָס קומען זײ אויף דיר,
בײ אַל דײנע פיל כּישופן,
בײ אַלדער גרױס שטאַרקײט פון דײנע שפּרוכן.

א װאָרטשפּיל: חִלַּלְתִּי נַחֲלָתִי.

10 און ביסט געווען זיכער אין דיין שלעכטיקייט,
האָסט געזאָגט: קיינער זעט מיך ניט;
דיין חכמה און דיין קענשאַפט,
זי האָט דיך פאַרפירט;
און האָסט געזאָגט אין דיין האַרצן:
איך, און חוץ מיר איז ניטאָ מער.
11 אָבער קומען וועט אויף דיר אַ בייז
וואָס דו וועסט ניט וויסן ווי עס אָפּצושפּרעכן,
און אָנפאַלן וועט אויף דיר אַ בראָך
וואָס דו וועסט אים ניט קענען אָפּטאָן,
און קומען וועט אויף דיר פּלוצלינג אַ פאַרוויסטונג,
אַז דו וועסט גאָר ניט מערקן.

12 שטיי אַקאָרשט אויף מיט דיינע שפּרוכן,
און מיט דיינע פיל כּישופן,
אויף וואָס דו האָסט זיך געמיט פון דיין יוגנט אָן;
אפשר וועסטו קענען נוצן,
אפשר וועסטו אָנשרעקן.
13 ביסט מיד פון דיינע פיל עצות;
זאָלן די הימלקוקער, די שטערנזעער,
די פאַרויסזאָגער פון די חדשים,
אַקאָרשט אויפשטיין און דיך העלפן
פון די וואָס וועלן קומען אויף דיר.
14 זע, זיי ווערן אַזוי ווי שטרוי,
אַ פייער טוט זיי פאַרברענען,
זיי וועלן זיך אַליין ניט מציל זיין
פון דער מאַכט פון דער פלאַם;
ניט אַ קויל זיך צו וואַרעמען וועט עס זיין—

אַ פּייער צו זיצן פֿאַר אים.
15 אַזוי װערן צו דיר
די װאָס דו האָסט זיך געמיט אום זיי;
די װאָס האָבן געהאַנדלט מיט דיר פֿון דיין יוגנט אָן,
װאַנדערן איטלאַכער אין זיין זייט,
קיינער העלפֿט דיך ניט.

מח 1 הערט דאָס צו, איר הויז פֿון יעקב,
די װאָס װערן גערופֿן מיטן נאָמען ישׂראל,
און פֿון קװאַל פֿון יהודה זיינען זיי אַרויס;
װאָס שװערן ביים נאָמען יהוה,
און דעם גאָט פֿון ישׂראל דערמאָנען זיי—
ניט מיט אמת, און ניט מיט גערעכטיקייט.
2 װאָרום אויף דער הייליקער שטאָט רופֿן זיי זיך,
און אויף דעם גאָטפֿון ישׂראל לענען זיי זיך,
װאָס יהוה פֿון צבֿאות איז זיין נאָמען.
3 דאָס פֿריערדיקע האָב איך פֿון אַמאָל אָנגעזאָגט,
און פֿון מיין מויל איז עס אַרויס,
און איך האָב עס געלאָזט הערן;
פּלוצים האָב איך געטאָן, און עס איז געשען.
4 װייל איך האָב געװוּסט אַז האַרט ביסטו,
און אַן אייזערנער אָדער איז דיין נאַקן,
און דיין שטערן איז קופּער;
5 דרום האָב איך דיר אָנגעזאָגט פֿון אַמאָל,
איידער עס איז געקומען, האָב איך דיך געלאָזט הערן;
כּדי זאָלסט ניט זאָגן: מיין געץ האָט עס געטאָן,
און מיין געשניצט און מיין געגאָסן בילד האָט עס באַפֿוילן.
6 האָסט געהערט, זע, אַלדאָסדאָזיקע,

און איר וועט עס דאָך צוגעבן;
איך האָב דיך געלאָזט הערן נייסן אַצונד,
און פאַרבאָרגנס וואָס דו האָסט ניט געוווּסט.
7 אַצונד איז עס באַשאַפן געוואָרן, און ניט פון אַמאָל,
און אַ טאָג פריער האָסטו פון דעם ניט געהערט;
כּדי זאָלסט ניט זאָגן: זע, איך האָב עס געוווּסט.
8 ניט צומאָל געהערט האָסטו, ניט צומאָל געוווּסט האָסטו,
ניט צומאָל געעפנט האָט זיך דיין אויער פון אַמאָל;
וואָרום איך האָב געוווּסט אַז פעלשן וועסטו פעלשן,
און פאַרברעכער פון מוטערלייב האָט מען דיך גערופן.
9 פון מיין נאָמען וועגן וועל איך איינהאַלטן מיין צאָרן,
פון מיין לויב וועגן וועל איך מיך צאַמען קעגן דיר,
כּדי דיך ניט צו פאַרשניידן.
10 זע, איך האָב דיך געלייטערט, אָבער ניט ווי זילבער,
איך האָב דיך געפּרוּווט אין שמעלצאויוון פון פּיין.
11 פון מיינעטוועגן, פון מיינעטוועגן וועל איך טאָן;
וואָרום ווי זאָל [מיין נאָמען] פאַרשוועכט ווערן?
און מיין כּבוד וועל איך קיין אַנדערן ניט געבן.

12 הער מיר צו, יעקב,
און ישׂראל מיין גערופענער:
איך בין דאָס; איך בין דער ערשטער,
איך בין אויך דער לעצטער.
13 יאָ, מיין האַנט האָט געגרונטפעסט די ערד,
און מיין רעכטע האָט אויסגעשפּרייט די הימלען;
איך רוף צו זיי,
שטעלן זיי זיך אויף אין איינעם.
14 זאַמלט אייך אַיין, איר אַלע, און הערט:

װער צװישן זײ האָט פֿאַרױסגעזאָגט דאָסדאָזיקע?
דער װאָס גאָט האָט אים ליב, װעט טאָן זײַן באַגער אין בָּבל,
און זײַן אָרעם װעט זײַן אױף די כַּשׂדים.
15 איך, איך האָב גערעדט, און האָב אים גערופֿן,
אים געבראַכט, און ער װעט באַגליקן אױף זײַן װעג.

16 גענענט צו מיר, הערט דאָס צו:
פֿון אָנהײב אָן האָב איך ניט אין פֿאַרבאָרגעניש גערעדט,
פֿון זינט עס געשעט בין איך דערבײַ;
און אַצונד האָט גאָט דער האַר מיך געשיקט מיט זײַן גײַסט.
17 אַזױ האָט געזאָגט גאָט דײַן אױסלײזער,
דער הײליקער פֿון ישׂראל:
איך, יהוה דײַן גאָט, לערן דיך צו נוץ,
פֿיר דיך אױף דעם װעג װאָס דו זאָלסט גײן.
18 הלװאַי װאָלסטו פֿאַרנומען מײַנע געבאָט,
װאָלט געװען װי אַ טײַך דײַן פֿרײד,
און דײַן הילף װי די אינדן פֿון ים;
19 און געװען װי זאַמד װאָלט דײַן זאָמען,
און די שפּראָצן פֿון דײַן לײַב װי זײַנע קערנער[א];
ניט פֿאַרשניטן און ניט פֿאַרטיליגט
װאָלט װערן זײַן נאָמען פֿון פֿאַר מיר.

20 גײט אַרױס פֿון בָּבל,
אַנטלױפֿט פֿון די כַּשׂדים,
מיט אַ קָול פֿון געזאַנג;
זאָגט אָן, מאַכט דאָס הערן,
טראָגט עס פֿאַנאַנדער
ביז צום עק פֿון דער ערד;

א װאָרטשפּיל: מְעָיו כִּמְעֹתָיו.

וזאָגט: גאָט האָט אויסגעלייזט
יעקב זיין קנעכט.
21 און זיי האָבן ניט געדאָרשט
ווען ער האָט זיי דורך וויסטענישן געפירט;
וואַסער פון פעלז
האָט ער געמאַכט רינען פאַר זיי;
יאָ, אַ פעלז האָט ער געשפּאָלטן,
און וואַסער האָט געפלאָסן.

22 ניטאָ קיין שלום, זאָגט גאָט,
פאַר די רשעים.

מט 1 הערט מיר צו, איר אינזלען,
און פאַרנעמט, איר פעלקער פון דער ווייט:
גאָט האָט מיך פון טראַכט גערופן,
פון מיין מוטערס לייב האָט ער מיין נאָמען דערמאָנט.
2 און ער האָט געמאַכט מיין מויל ווי אַ שאַרפע שווערד,
אין שאָטן פון זיין האַנט האָט ער מיך באַהאַלטן;
און ער האָט מיך געמאַכט פאַר אַ בלאַנקער פייל,
אין זיין פיילבייטל האָט ער מיך פאַרבאָרגן.
3 און ער האָט צו מיר געזאָגט: מיין קנעכט ביסטו,
ישׂראל, וואָס איך רים זיך מיט דיר.
און איך האָב געוועסט געזאָגט: אומנישט האָב איך מיך געמיט,
4 אויף נישט און ניוועץ האָב איך מיין כּוח פאַרלענדט;
אָבער מיין משפּט איז ביי יהוה,
און מיין לוין ביי מיין גאָט.
5 און אַצונד האָט גאָט געזאָגט—
דער וואָס האָט מיך געפורעמט פון טראַכט

פֿאַר אַ קנעכט צו אים—
אומצוקערן צו זיך יעקבֿ,
און ישׂראל זאָל אײַנגעזאַמלט װערן צו אים;
און איך בין געאַכט אין די אױגן פֿון יהוה,
און מײַן גאָט איז מײַן שטאַרקײט.
6און ער האָט געזאָגט:
קנאַפּ איז—װײל דו ביסט מײַן קנעכט—
אױפֿצוריכטן די שטאַמען פֿון יעקבֿ,
און די צװײַגן פֿון ישׂראל אומצוקערן;
נאָר איך װעל דיך מאַכן פֿאַר אַ ליכט פֿון די פֿעלקער.
אַז מײַן הילף זאָל זײַן ביז צום עק פֿון דער ערד.

7אַזױ האָט גאָט געזאָגט,
דער אױסלײזער פֿון ישׂראל, און זײַן הײליקער,
צו דעם פֿאַראַכטן פֿון מענטשן,
צו דעם פֿאַראומװערדיקטן פֿון פֿעלקער,
צו דעם קנעכט פֿון געװעלטיקער:
מלכים װעלן זען און װעלן אױפֿשטײן,
שׂררות—און װעלן זיך בוקן,
פֿון װעגן גאָט װאָס איז געטרײַ,
דעם הײליקן פֿון ישׂראל װאָס האָט דיך אױסדערװײלט.

8אַזױ האָט גאָט געזאָגט:
אין צײַט פֿון באַװיליקונג טו איך דיר ענטפֿערן,
און אין טאָג פֿון ישועה טו איך דיך העלפֿן;
און איך װעל דיך היטן, און דיך מאַכן
פֿאַר אַ בונד מיט די אומות,
כּדי אױפֿצוריכטן דאָס לאַנד,

צו מאַכן אַרבן נחלות פֿאַרוויסטע;
9 צו זאָגן צו די געפֿאַנגענע: גייט אַרויס!
צו די וואָס אין פֿינצטערניש: אַנטפּלעקט אײַך!
בײַ די וועגן וועלן זיי זיך פּיטערן,
און אויף אַלע הויכע ערטער וועט זײַן זייער פּיטערונג.
10 זיי וועלן ניט הונגערן און ניט דאָרשטן,
און ניט פּלאָגן וועט זיי היץ און זון,
וואָרום זייער דערבאַרימער וועט זיי באַלייטן,
און בײַ קוואַלן וואַסער וועט ער זיי פֿירן.
11 און איך וועל מאַכן אַלע מײַנע בערג פֿאַר אַ וועג,
און מײַנע שטעגן וועלן דערהײכט ווערן.
12 זע, די וועלן קומען פֿון דער ווײַט,
און דיאָ וועלן קומען פֿון צפֿון און פֿון מערב,
און די, פֿון לאַנד סינים.

13 זינגט, איר הימלען, און פֿריי זיך, דו ערד,
און ברעכט אויס, איר בערג, אין געזאַנג,
וואָרום גאָט האָט געטרייסט זײַן פֿאָלק,
און זײַנע אָרעמע טוט ער דערבאַרימען.
14 און ציון האָט געזאָגט: פֿאַרלאָזן האָט מיך יהוה,
און גאָט האָט פֿאַרגעסן אָן מיר.
15 קען אַ פֿרוי פֿאַרגעסן איר ברוסטקינד,
ניט צו דערבאַרימען דעם זון פֿון איר לײַב?
אַפֿילו דידאָזיקע זאָלן פֿאַרגעסן,
וועל איך אָן דיר ניט פֿאַרגעסן.
16 זע, אויף די האַנטפֿלעכן האָב איך דיך אויסגעקריצט,
דײַנע מויערן זײַנען תּמיד פֿאַר מיר.
17 אײַליק קומען דײַנע קינדער;

דײַנע צעשטערער און דײַנע פֿאַרװיסטער
װעלן אַרױס פֿון דיר.
18 הײב אױף רונד אַרום דײַנע אױגן, און זע:
זײ אַלע זײַנען אײַנגעזאַמלט, און קומען צו דיר.
אַזױ װי איך לעב, זאָגט גאָט,
אַז זײ אַלע װעסטו װי אַ צירונג אָנטאָן,
און װעסט זײ אָנקניפּן אַזױ װי אַ כּלה;
19 װאָרום דײַנע חורבות און דײַנע װיסטענישן,
און דײַן לאַנד דאָס צעשטערטע—
פֿאַרװאָר, װעסט אַצונד ענג זײַן פֿון װױנער,
און דערװײַטערט װעלן זײַן דײַנע אומברענגער.
20 זאָגן װעלן נאָך אין דײַנע אױערן
דײַנע אָנגעװאָרענע קינדער:
ענג איז מיר דער אָרט,
טרעט מיר אָפּ, איך זאָל קענען װױנען.
21 און װעסט זאָגן אין דײַן האַרצן:
װער האָט מיר דידאָזיקע געבאָרן?
איך בין געװען אָן קינדער און עלנד,
פֿאַרטריבן און פֿאַרװאָגלט;
און דידאָזיקע װער האָט אױפֿגעצױגן?
זע, איך בין דאָך געבליבן אַלײן,
דידאָזיקע װו זײַנען געװען?

22 אַזױ האָט געזאָגט גאָט דער האַר:
זע, איך װעל אױפֿהײבן צו די פֿעלקער מײַן האַנט,
און צו די אומות װעל איך אױפֿשטעלן מײַן פֿאָן,
און זײ װעלן ברענגען דײַנע זין אין בוזעם,
און דײַנע טעכטער װעלן אױפֿן אַקסל געטראָגן װערן.

23און מלכים וועלן זיין דײַנע דערציִער,
און זייערע שׂררותטעס דײַנע אַמען;
מיטן פּנים צו דער ערד וועלן זיי זיך בוקן צו דיר,
און דעם שטויב פֿון דײַנע פֿיס וועלן זיי לעקן;
און וועסט וויסן אַז איך בין יהוה,
וואָס ניט פֿאַרשעמט ווערן די וואָס האָפֿן צו מיר.

24ווערט אַוועקגענומען פֿון דעם גיבור דער רויב,
צי ווערט דער פֿאַנג פֿון דעם זיגער אַנטרונען?
25פֿאַרוואָר, אַזוי זאָגט גאָט דער האַר:
אַפֿילו דער פֿאַנג פֿון דעם גיבור זאָל אַוועקגענומען ווערן,
און דער רויב פֿון דעם שטאַרקן זאָל אַנטרונען ווערן,
אָבער מיט דײַנע קריגער וועל איך קריגן,
און דײַנע קינדער וועל איך העלפֿן.
26און איך וועל מאַכן עסן דײַנע דריקער זייער פֿלייש,
און ווי טרויבנזאַפֿט וועלן זיי זייער בלוט שיכּורן;
און אַלע לײַבער וועלן וויסן אַז איך יהוה בין דײַן העלפֿער,
און דײַן אויסלייזער איז דער מאַכטיקער פֿון יעקבֿ.

נ 1אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
ווו איז דער גט פֿון אײַער מוטער,
אַז איך האָב זי אַוועקגעשיקט?
אָדער ווער איז פֿון מײַנע מאָנער,
וואָס איך האָב אײַך פֿאַרקויפֿט צו אים?
זעט, איבער אײַערע זינד
זײַט איר פֿאַרקויפֿט געוואָרן,
און איבער אײַערע פֿאַרברעכן
איז אײַער מוטער אַוועקגעשיקט געוואָרן.

2פאַרוואָס בין איך געקומען, און קיין מענטש איז ניט געווען?
גערופן, און קיינער האָט ניט געענטפערט?
איז דען קורץ מיין האַנט אויסצולייזן,
צי ניטאָ קיין כּוח אין מיר, אַייך מציל צו זיין?
זעט, מיט מיין אָנגעשריי טריקן איך אויס דעם ים.
איך מאַך פון טייכן אַ מדבר;
זייערע פיש ווערן דומפיק אָן וואַסער,
און שטאַרבן פון דאָרשטיקייט.
3איך קלייד די הימלען אין שוואַרצקייט,
און מאַך זאַק זייער צודעק.

4גאָט דער האַר האָט מיר געגעבן
אַ צונג פון געלערנטע,
צו וויסן צו העלפן דעם מידן מיט אַ וואָרט;
ער וועקט פרימאָרגן אין פרימאָרגן,
ער וועקט מיר דאָס אויער,
צו הערן אַזוי ווי די געלערנטע.
5גאָט דער האַר האָט מיר געעפנט דאָס אויער,
און איך האָב ניטווידערשפּעניקט,
ניט אָפּגעטרעטן אַהינטער.
6מיין רוקן האָב איך געגעבן צו די שלעגער,
און מיינע באַקן צו די פּליקער;
איך האָב ניט פאַרבאָרגן מיין פּנים
פון שאַנדן און שפּייאַכץ.
7אָבער גאָט דער האַר וועט מיר העלפן,
דרום ווער איך ניט פאַרשעמט;
דרום האָב איך געמאַכט מיין פּנים ווי קיזל,
און איך ווייס אַז איך וועל ניט אין בּיוש בלייבן.

8נאָנט איז מײַן גערעכטגעבער;
ווער וויל זיך לאָדן מיט מיר?
לאָמיר זיך שטעלן באַנאַנד;
ווער איז מײַן בעל־דין?
זאָל ער גענענען צו מיר.
9זע, גאָט דער האַר ועט מיר העלפֿן;
ווער איז דער וואָס וועט מיך אומגערעכט מאַכן?
זע, זײ אַלע וועלן ווי אַ בגד צעפֿאַלן,
מאָיל וועט זײ אויפֿעסן.

10ווער איז צווישן אײַך וואָס האָט מורא פֿאַר גאָט,
וואָס הערט צו דעם קָול פֿון זײַן קנעכט?
וואָס איז געגאַנגען אין פֿינצטערניש,
און האָט קײן ליכט ניט געהאַט?
זאָל ער זיך פֿאַרזיכערן אויף דעם נאָמען פֿון יהוה,
און זיך אָנלענען אויף זײַן גאָט.
11אָט איר אַלע וואָס צינדט אָן אַ פֿײַער,
וואָס גורט אָן פֿונקען—
גײט אין דער פֿלאַם פֿון אײַער פֿײַער,
און אין די פֿונקען וואָס איר האָט אָנגעצונדן!
פֿון מײַן האַנט געשעט דאָס אײַך,
אין ווײטאָק וועט איר ליגן.

נא 1הערט מיר צו, איר וואָס יאָגט זיך נאָך גערעכטיקײט,
איר וואָס זוכט גאָט:
קוקט אויף דעם פֿעלז פֿון וואַנען איר זײַט אויסגעהאַקט,
און אויף דער ברונעמגרוב פֿון וואַנען איר זײַט אויסגעגראָבן;
2קוקט אויף אַברהם אײַער פֿאָטער,

און אויף שׂרהן וואָס האָט אַייך געבאָרן;
הגם איינער, האָב איך אים גערופֿן,
כּדי איך זאָל אים בענטשן, און זאָל אים מערן.
3 פֿאַרוואָר, גאָט טוט טרייסטן ציון,
ער טרייסט אַלע אירע חורבות;
און ער מאַכט איר מדבר ווי עֵדן,
און איר וויסטע ווי דער גאָרטן פֿון גאָט;
שָׂשׂון־ושׂמחה וועט זיך געפֿינען אין איר,
אַ לויב און אַ קָול פֿון געזאַנג.

4 האָרכט צו מיר, מיין פֿאָלק,
און פֿאַרנעמט צו מיר, מיין אומה,
וואָרום אַ תּורה וועט אַרויסגיין פֿון מיר,
און מיין משפּט וועל איך צום ליכט פֿון די פֿעלקער אַרויסלאָזן.
5 נאָנט איז מיין גערעכטיקייט,
אַרויס איז מיין הילף,
און מיינע אָרעמס וועלן משפּטן די פֿעלקער;
די אינזלען וועלן האָפֿן אויף מיר,
און אויף מיין אָרעם וועלן זיי האַרן.
6 הייבט אויף צו די הימלען אייערע אויגן,
און קוקט אויף דער ערד פֿון אונטן,
וואָרום די הימלען וועלן ווי רויך צעקראָכן,
און די ערד וועט ווי אַ בגד צעפֿאַלן,
און אירע באַוווינער וועלן ווי אומגעציפֿער שטאַרבן;
אָבער מיין הילף וועט זיין אייביק,
און מיין גערעכטיקייט וועט ניט אָפּגעבראָכן ווערן.

7 הערט מיר צו, איר וואָס ווייסט גערעכטיקייט,
דאָס פֿאָלק וואָס מײַן תּורה איז אין זייער האַרצן:
איר זאָלט ניט מורא האָבן פֿאַרן שמאַך פֿון מענטשן,
און פֿאַר זייערע לעסטערונגען זאָלט איר ניט אַנגסטן.
8 וואָרום אַזוי ווי אַ בגד וועט זיי מאָיל אויפֿעסן,
און אַזוי ווי וואָל וועט זיי דער וואָרעם אויפֿעסן,
אָבער מײַן גערעכטיקייט וועט זײַן אײביק,
און מײַן הילף אויף דור־דורות.

9 דערוועק דיך, דערוועק דיך,
באַקלייד דיך מיט שטאַרקייט,
דו אָרעם פֿון גאָט;
דערוועק דיך ווי אין די טעג פֿון אַמאָל,
אין די דורות פֿון פֿאַרצײַטן.
ביסטו ניט דער וואָס האָט צעהאַקט רַהַב,
וואָס האָט דערשטאָכן די שלאַנג?
10 ביסטו ניט דער וואָס האָט אויסגעטריקנט דעם ים,
די וואַסערן פֿון דעם תּהום דעם גרויסן;
וואָס האָט געמאַכט די טיפֿענישן פֿון ים פֿאַר אַ וועג,
פֿאַר די אויסגעלייזטע אַריבערצוגיין?
11 און די דערלייזטע פֿון גאָט זאָלן זיך אומקערן,
און קומען קיין ציון מיט געזאַנג,
און אַן אײביקע שׂמחה זאָל זײַן אויף זייער קאָפּ;
שׂשׂון־ושׂמחה זאָל זיי אָניאָגן,
אַנטלויפֿן זאָלן טרויער און זיפֿצעניש.

12 איך, איך בין אײַער טרייסטער;
ווער ביסטו, זאָלסט מורא האָבן

פאַר אַ מענטשן וואָס שטאַרבט,
און פאַר אַ מענטשנקינד וואָס ווערט צו גראָז געמאַכט?
13 און האָסט פאַרגעסן אָן גאָט דײַן באַשעפער,
וואָס האָט אויסגעשפּרייט די הימלען,
און געגרונטפעסט די ערד;
און האָסט געאַנגסט נאָכאַנאַנד אַ גאַנצן טאָג
פאַרן גרימצאָרן פון דעם דריקער,
ווי ער האָט זיך אָנגעברייט אומצוברענגען;
אָבער וווּ איז דער גרימצאָרן פון דעם דריקער?
14 גיך ווערט דער געבויגענער אָפּגעבונדן,
און ער וועט ניט שטאַרבן אין גרוב,
און ניט געמינערט ווערן וועט זײַן ברויט.
15 וואָרום איך בין יהוה דײַן גאָט,
וואָס צערודערט דעם ים, און זײַנע אינדן ברומען,
וואָס יהוה פון צבֿאָות איז זײַן נאָמען.
16 און איך האָב אַרײַנגעטאָן מײַנע ווערטער אין דײַן מויל,
און מיטן שאָטן פון מײַן האַנט האָב איך דיך צוגעדעקט,
כּדי צו פלאַנצן די הימלען, און צו גרונטפעסטן די ערד,
און זאָגן צו ציון: מײַן פאָלק ביסטו.

17 דערוועק דיך, דערוועק דיך,
שטיי אויף, ירושלַיִם,
דו וואָס האָסט געטרונקען פון גאָטס האַנט
דעם כּוס פון זײַן גרימצאָרן;
דעם בעכער, דעם כּוס פון פאַרטומלעניש,
געטרונקען און אויסגעזויגן.
18 ניטאָ ווער זאָל זי פירן,
פון אַלע זין וואָס זי האָט געבאָרן,

און ניטאָ װער זאָל האַלטן איר האַנט,
פון אַלע זין װאָס זי האָט אױפגעצױגן.
[19]די בײדע האָבן דיך געטראָפן–
װער קען דיך באַקלאָגן?
פאַרװיסטונג און בראָך, און הונגער און שװערד–
װי קען איך דיך טרײסטן?
[20]דײנע זין ליגן געחלשטע אין אַלע עק גאַסן,
װי אַ װילדציג אין נעץ;
פול מיט דעם גרימצאָרן פון יהוה,
מיט דעם אָנגעשרײ פון דײן גאָט.

[21]דרום הער נאָר צו דאָסדאָזיקע, דו אָרעמע,
און פאַרשיכורטע, אָבער ניט פון װײן;
[22]אַזױ האָט געזאָגט דײן האַר יהוה,
און דײן גאָט װאָס נעמט זיך אָן פאַר זײן פאָלק:
זע, איך האָב אַװעקגענומען פון דײן האַנט
דעם כּוס פון פאַרטומלעניש,
דעם בעכער, דעם כּוס פון מײן גרימצאָרן;
װעסט אים מער װידער ניט טרינקען.
[23]און איך װעל אים אַרײנטאָן אין דער האַנט פון דײנע װײטוער,
װאָס האָבן געזאָגט צו דײן זעל:
בײג זיך אײַן, מיר זאָלן אַריבערגײן;
און האָסט געמאַכט װי די ערד דײן רוקן,
און װי די גאַס פאַר אַריבערגײער.

נב [1]דערװעק דיך, דערװעק דיך,
טו אָן דײן שטאַרקײט, ציון;
טו אָן דײנע פּראַכטיקע בגדים,

ירושָלַיִם, דו הײליקע שטאָט;
וואָרום מער ווידער וועט ניט קומען אין דיר
אַן אומבאַשניטענער און אומרײנער.
2שאָקל דיך אָפּ פון שטויב,
הײבּ דיך אויף, זעץ דיך, ירושָלַיִם;
מאַך דיר לויז די בינדשטריק פון דײן האַלדז,
געפאַנגענע טאָכטער צִיון.

3וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
אומזיסט זײט איר פאַרקויפט געוואָרן,
און ניט פאַר געלט וועט איר אויסגעלײזט ווערן.
4וואָרום אַזוי האָט געזאָגט גאָט דער האַר:
קײן מִצרַיִם האָט גענידערט מײן פאָלק צוערשט,
דאָרטן צו וווינען,
און אַשור האָט אים פאַר גאָרנישט געדריקט.
5און אַצונד, וואָס האָבּ איך דאָ, זאָגט גאָט,
ווען מײן פאָלק איז אַוועקגענומען געוואָרן פאַר אומזיסט?
זײנע געוועלטיקער רימען זיך, זאָגט גאָט,
און תָּמיד אַ גאַנצן טאָג ווערט מײן נאָמען געלעסטערט.
6דרום וועט מײן פאָלק געוואָר ווערן מײן נאָמען;
פאַרוואָר, אין יענעם טאָג–
אַז איך בין דער וואָס רעדט; דאָ בין איך.

7ווי שײן זײנען אויף די בערג
די פיס פון דעם אָנזאָגער
וואָס לאָזט הערן שלום,
וואָס זאָגט אָן גוטס,
וואָס לאָזט הערן הילף;

װאָס זאָגט צו צִיוֹן:
דײַן גאָט טוט קיניגן.
[8]האָרך! דײַנע װעכטער הײבן אויף זײער קָול,
זײ זינגען אין אײנעם,
װאָרום אויג אין אויג זעען זײ
װי גאָט קערט זיך אום קײן צִיוֹן.
[9]ברעכט אויס, זינגט אין אײנעם,
איר חורבות פון ירושָלַיִם,
װאָרום גאָט האָט געטרײסט זײן פאָלק,
ער האָט אויסגעלײזט ירושָלַיִם.
[10]גאָט האָט אַנטבלײזט זײן הײליקן אָרעם
פאַר די אויגן פון אַלע פעלקער,
און אַלע עקן פון דער ערד װעלן זען
די ישועה פון אונדזער גאָט.

[11]טוט אײַך אָפּ, טוט אײַך אָפּ, גײט אַרויס פון דאָרטן,
אומרײנס זאָלט איר ניט אָנרירן;
גײט אַרויס פון איר מיט, רײניקט אײַך,
איר טרעגער פון די כלים פון גאָט!
[12]פאַרװאָר, ניט אין אײַלעניש װעט איר אַרויס,
און ניט אין געלאַף װעט איר גײן;
װאָרום אײַך פאַרויס גײט יהוה,
און אײַך נאָכבאַלײט דער גאָט פון ישׂראל.

[13]זע, באַגליקן װעט מײַן קנעכט,
ער װעט דערהײכט און דערהויבן װערן און זײן זײער הויך.
[14]אַזױ װי פיל האָבן געגאפט אויף דיר—
אַזױ פאַרקריפּלט, ניט פון אַ מענטשן איז געװען זײן אויסזען,

און זײַן געשטאַלט ניט פֿון מענטשנקינדער—
15אַזױ װעט ער מאַכן אױפֿשפּרינגען פֿיל פֿעלקער,
מלכים װעלן צומאַכן זײער מױל פֿאַר אים;
װאָרום װאָס זײ איז ניט דערצײלט געװאָרן,
װעלן זײ זען,
און װאָס זײ האָבן ניט געהערט,
װעלן זײ אָנקוקן.

נג 1װער װאָלט געגלױבט אונדזער הערונג?
און דער אָרעם פֿון גאָט האָט זיך אױף װעמען אַנטפּלעקט?
2װאָרום ער איז אױפֿגעגאַנגען װי אַ שפּראָץ גלײַך אַרױף,
און װי אַ װאָרצל פֿון טרוקענער ערד;
ער האָט קײן געשטאַלט ניט געהאַט און קײן שײנקײט,
אַז מיר זאָלן אים אָנקוקן,
און קײן אױסזען,
אַז מיר זאָלן אים גלוסטן.
3ער איז געװען פֿאַראַכט, און אױסגעמיטן פֿון מענטשן,
אַ מענטש מיט װײטאָקן און צו קראַנקשאַפֿט געװױנט,
און װי אײנער װאָס מע פֿאַרבאָרגט דעם פּנים פֿון אים;
פֿאַראַכט, און מיר האָבן אים גערעכנט פֿאַר גאָרנישט.
4אָבער דאָס האָט ער אונדזער קראַנקשאַפֿט געליטן,
און אונדזערע װײטאָקן, זײ האָט ער געטראָגן,
בעת מיר האָבן אים גערעכנט פֿאַר אַ געפּלאָגטן,
פֿאַר אַ געשלאָגענעם פֿון גאָט און געפּײניקטן.
5און ער איז פֿאַרװוּנדט געװען איבער אונדזערע פֿאַרברעכן,
צעדריקט איבער אונדזערע זינד;
די אָפּקומעניש פֿאַר אונדזער גליק איז געװען אױף אים,
און דורך זײַנע בײלן זײַנען מיר געהײלט געװאָרן.

6 מיר אַלע האָבן ווי שאָף געבלאָנדזשעט,
איטלאַכער צו זיין וועג זיך געקערט;
און גאָט האָט אויסגעלאָזט אויף אים
די זינד פון אונדז אַלעמען.
7 ער איז געדריקט געוואָרן,
אָבער ער האָט זיך געבויגן,
און פּלעגט זיין מויל ניט עפענען,
ווי אַ לאַם וואָס ווערט צו דער שחיטה געפירט,
און ווי אַ שעפּס וואָס איז שטום פאַר אירע שערער;
יאָ, ער פלעגט זיין מויל ניט עפענען.
8 דורך דריקונג און דורך שטראָף איז ער אַוועקגענומען געוואָרן,
און מיט זיין דור ווער האָט אַיינגעטענהט?
וואָרום ער איז פאַרשניטן געוואָרן פון לאַנד פון די לעבעדיקע,
פאַר דעם פאַרברעך פון מיין פאָלק
וואָס די פּלאָג האָט זיי געקומט.
9 און מע האָט געמאַכט מיט רשעים זיין קבר,
און מיטן תּקיף זיין בערגל,
הגם ער האָט קיין אומרעכט ניט געטאָן,
און קיין באַטרוג איז ניט געווען אין זיין מויל.
10 אָבער גאָט האָט אים געוואָלט צעדריקן מיט קראַנקשאַפט,
צו זען אויב זיין זעל וועט זיך מאַכן פאַר אַ קרבן;
כּדי ער זאָל זען זאָמען, דערלענגערן זיינע טעג,
און דער רצון פון גאָט דורך זיין האַנט זאָל געלינגען.
11 מאַטערניש פון זיין זעל וועט ער זיך אָנזען צו זאַט;
מיט זיין דערקענונג וועט מיין קנעכט דער גערעכטער
גערעכט מאַכן פיל,
און זייערע זינד וועט ער טראָגן.
12 דרום וועל איך אים אַיינטיילן צווישן די גרויסע,

און מיט מאַכטיקע וועט ער טיילן רויב;
דערפֿאַר וואָס ער האָט אַנטבלייזט צום טויט זיין זעל,
און איז מיט פֿאַרברעכער געציילט געוואָרן,
בעת דעם חטא פֿון פֿיל האָט ער געטראָגן,
און פֿלעגט פֿאַר פֿאַרברעכער זיך איינשטעלן.

נד 1זינג, דו עֲקָרָה,
וואָס האָט ניט געבאָרן,
ברעך אויס אין געזאַנג און שריי אויס,
דו וואָס האָסט ניט געווייטאָקט;
וואָרום מער זיינען די קינדער פֿון דער וויסטער,
ווי די קינדער פֿון דער באַמאַנטער, זאָגט גאָט.
2ברייט אויס דעם אָרט פֿון דיין געצעלט,
און די אומהאַנגען פֿון דיינע וווינונגען זאָל מען אויסשטרעקן;
ניט שפּאָר, מאַך לאַנג דיינע שטריק,
און דיינע פֿלעקלאַך באַפֿעסטיק.
3וואָרום רעכטס און לינקס וועסטו זיך שפּרייטן,
און דיין זאָמען וועט אַרבן די פֿעלקער,
און שטעט פֿאַרוויסטע וועלן זיי באַזעצן.
4זאָלסט ניט מורא האָבן,
וואָרום וועסט ניט אין בּיוש בלייבן,
און זאָלסט ניט פֿאַרשעמט זיין,
וואָרום וועסט ניט צו שאַנד ווערן.
וואָרום דעם בּיוש פֿון דיין יוגנט וועסטו פֿאַרגעסן,
און די חרפּה פֿון דיין אַלמנהשאַפֿט וועסטו מער ניט דערמאָנען.
5וואָרום דיין באַשעפֿער איז דיין מאַן,
יהוה פֿון צבָאוֹת איז זיין נאָמען;
און דיין אויסלייזער איז דער הייליקער פֿון ישׂראל,

גאָט פון דער גאַנצער ערד ווערט ער גערופֿן.
6וואָרום ווי אַ ווײַב פֿאַרלאָזן און פֿאַראומערט אין געמיט
טוט דיך צוריקרופֿן יהוה;
און אַ יוגנטווײַב, קען זי דען נמאס ווערן?
זאָגט דײַן גאָט.
7אויף אַ קליין רגע האָב איך דיך פֿאַרלאָזן,
אָבער מיט גרויס דערבאַרימונג וועל איך דיך אײַנזאַמלען.
8אין אויסגוס פֿון כּעס[א]
האָב איך אַ רגע פֿאַרבאָרגן מײַן פּנים פֿון דיר,
אָבער מיט אײביקער גענאָד
טו איך דיך דערבאַרימען,
זאָגט דײַן אויסלייזער, גאָט.
9וואָרום דאָס געוויסער פֿון נח איז דאָס מיר:
אַזוי ווי איך האָב געשוואָרן אַז דאָס געוויסער פֿון נח
זאָל מער ניט אַריבערגיין איבער דער ערד,
אַזוי האָב איך געשוואָרן ניט צו צערענען אויף דיר,
און ניט אָנצושרײַען אויף דיר.
10וואָרום די בערג מעגן זיך אָפּטאָן,
און די הייכן מעגן זיך וואַקלען,
אָבער מײַן גענאָד וועט זיך פֿון דיר ניט אָפּטאָן,
און מײַן בונד פֿון שלום וועט זיך ניט וואַקלען,
זאָגט דײַן דערבאַרימער, גאָט.

11דו אָרעמע, פֿון שטורעם געטריבענע,
דו ניט געטרייסטע,
זע, איך לייג אויס דײַנע שטיינער אין פֿאַרבן,
און וועל דיך גרונטפֿעסטן מיט סאַפּירשטיינער.
12און איך וועל מאַכן דײַנע טורעמשפּיצן פֿון רובין,

א וואָרטשפּיל: בְּשֶׁצֶף קֶצֶף.

און דײַנע טויערן פֿון גאַרפֿונקלשטײנער,
און דײַן גאַנצן געמאַרק פֿון גלוסטיקע שטײנער.
13 און אַלע דײַנע קינדער װעלן זײַן געלערנטע פֿון גאָט;
און גרויס װעט זײַן דער שלום פֿון דײַנע קינדער.
14 אויף גערעכטיקײט װעסטו אױפֿגעשטעלט װערן;
זײַ װײַט פֿון דריקונג[א], װאָרום דאַרפֿסט ניט מורא האָבן,
און פֿון אַ בראָך, װאָרום ער װעט ניט גענענען צו דיר.
15 זע, זאַמלען מעג מען זיך זאַמלען, אָבער אָן מײַן װילן;
װער עס זאַמלט זיך אױף דיר, װעט פֿאַלן פֿון װעגן דיר.
16 זע, איך האָב באַשאַפֿן דעם מײַנסטער,
װאָס בלאָזט אין דעם קױלפֿײַער,
און ברענגט אַרױס אַ געצײַג פֿאַר זײַן אַרבעט;
און איך האָב באַשאַפֿן דעם פֿאַרװיסטער צו צעשטערן.
17 איטלאַך געצײַג װאָס װעט געפֿורעמט װערן קעגן דיר,
װעט ניט געלינגען,
און איטלאַך צונג װאָס װעט זיך שטעלן אין משפּט מיט דיר,
װעסטו שולדיק מאַכן.
דאָס איז די אַרבּ פֿון די קנעכט פֿון גאָט,
און זײער גערעכטער לױן פֿון מיר, זאָגט גאָט.

נה 1 העי, אַלע דאָרשטיקע, קומט נאָך װאַסער,
צומאָל דער װאָס האָט ניט קײן געלט;
קומט שאַפֿט אײַך אײַן און עסט,
און קומט שאַפֿט אײַך אײַן אָן געלט
און אָן געצאָלט װײַן און מילך.
2 נאָך װאָס זאָלט איר געלט צאָלן פֿאַר ניט־ברױט?
און אײַער מי פֿאַר װאָס זעטיקט ניט?
הערן הערט מיר צו, און עסט גוטס,

[א] ד. ה. פון אנגסט פאר דריקונג.

און אײַער זעל װעט זיך קװיקן מיט פֿעטס.
3 נײגט אײַער אויער, און קומט צו מיר,
הערט, און אײַער זעל װעט לעבן;
און איך װעל אײַך שליסן אַן אײביקן בונד,
װי די געטרײַע חסדים צו דודן.
4 זע, אַן עדות צו די פֿעלקער האָב איך אים געמאַכט,
אַ פֿירשט און באַפֿעלער פֿון די אומות.
5 זע, אַ פֿאָלק װאָס דו קענסט ניט, װעסטו רופֿן,
און אַ פֿאָלק װאָס קען דיך ניט, װעט לויפֿן צו דיר,
פֿון װעגן יהוה דײַן גאָט,
און צוליב דעם הײליקן פֿון ישׂראל,
װײַל ער האָט דיך באַשײנט.

6 זוכט גאָט װען ער קען געפֿונען װערן,
רופֿט אים װען ער איז נאָנט.
7 זאָל דער רשע פֿאַרלאָזן זײַן װעג,
און דער מאַן פֿון אומרעכט זײַנע טראַכטונגען;
און זאָל ער זיך אומקערן צו יהוה,
און ער װעט אים דערבאַרימען,
און צו אונדזער גאָט,
װאָרום ער פֿאַרגיט אַ סך.
8 װאָרום ניט מײַנע טראַכטונגען זײַנען אײַערע טראַכטונגען,
און ניט אײַערע װעגן זײַנען מײַנע װעגן, זאָגט גאָט.
9 װאָרום װי דער הימל איז העכער פֿון דער ערד,
אַזױ זײַנען מײַנע װעגן העכער פֿון אײַערע װעגן,
און מײַנע טראַכטונגען פֿון אײַערע טראַכטונגען.
10 װאָרום אַזױ װי עס נידערט פֿון הימל
דער רעגן און דער שנײ,

און קערט זיך אַהינצו ניט אום,
נייערט ער טרינקט אָן די ערד,
און באַפרוכט זי און באַשפּראָצט זי,
און גיט זריעה צו דעם זייער,
און ברויט צו דעם עסער;
11אַזוי וועט זיין מיין וואָרט וואָס גייט אַרויס פון מיין מויל:
עס וועט זיך ניט אומקערן צו מיר ליידיק,
נייערט עס וועט טאָן וואָס איך האָב געוואָלט,
און באַגליקן אום וואָס איך האָב עס געשיקט.
12וואָרום מיט שׂמחה וועט איר אַרויסגיין,
און בשלום וועט איר געפירט ווערן;
די בערג און די הייכן
וועלן אויסברעכן פאַר אייך אין געזאַנג,
און אַלע בוימער פון פעלד
וועלן קלאַפּן די הענט.
13אָנשטאָט דאָרן וועט אויפגיין אַ ציפּרעס,
און אָנשטאָט ווילדגעוועקס וועט אויפגיין אַ מירט;
און עס וועט זיין פאַר אַ נאָמען צו גאָט,
פאַר אַן אייביקן צייכן וואָס וועט ניט פאַרשניטן ווערן.

נו 1אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
היט רעכט, און טוט גערעכטיקייט,
וואָרום נאָנט איז מיין הילף צו קומען,
און מיין גערעכטיקייט זיך צו אַנטפּלעקן.
2וויל צו דעם מאַן וואָס טוט דאָסדאָזיקע,
און דעם מענטשנקינד וואָס האַלט זיך דראָן!
וואָס היט שבת, אים ניט צו פאַרשוועכן,
און היט זיין האַנט פון צו טאָן אַ שום בייז.

3און ניט זאָגן זאָל דער פרעמדגעבאָרענער,
וואָס באַהעפט זיך צו גאָט, אַזוי צו זאָגן:
אָפּזונדערן וועט מיך אָפּזונדערן
גאָט פון זיין פאָלק;
און ניט זאָגן זאָל דער סָריס:
זע, איך בין אַ טרוקענער בוים.
4וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט
אויף די סָריסים וואָס היטן מיינע שבתים,
און ווילן אויס דאָס וואָס איך וויל,
און האַלטן זיך אָן מיין בונד:
5זיי וועל איך געבן אין מיין הויז
און אין מיינע מויערן
אַן אָנדענק און אַ נאָמען,
בעסער פון זין און פון טעכטער;
אַן אייביקן נאָמען וועל איך זיי געבן,
וואָס וועט ניט פאַרשניטן ווערן.
6און די פרעמדגעבאָרענע וואָס באַהעפטן זיך צו גאָט,
אים צו טאָן דינסט,
און ליב צו האָבן דעם נאָמען פון גאָט,
אים צו זיין פאַר קנעכט;
איטלעכער וואָס היט שבת אים ניט צו פאַרשוועכן,
און האַלט זיך אָן מיין בונד,
7זיי וועל איך ברענגען צו מיין הייליקן באַרג,
און וועל זיי דערפרייען אין מיין הויז פון געבעט;
זייערע בראַנדאָפּפער און זייערע שלאַכטאָפּפער
וועלן זיין צו באַווייליקונג אויף מיין מזבח;
וואָרום מיין הויז וועט גערופן ווערן
דאָס הויז פון געבעט פאַר אַלע פעלקער.

8אַזוי זאָגט גאָט דער האַר,
דער וואָס זאַמלט אַיין די פאַרשטויסענע פון ישׂראל:
איך וועל נאָך אַיינזאַמלען צו אים,
די וואָס פלעגן זיך אַיינזאַמלען קעגן אים.

9אַלע חיות פון פעלד, קומט אַהער עסן,
אַלע חיות אין וואַלד!
10זיינע וועכטער זיינען בלינדע אַלע,
זיי ווייסן גאָרניט;
שטומע הינט זיינען זיי אַלע,
זיי קענען ניט בילן;
זיי ליגן און חלומען,
זיי האָבן ליב שלאָפן.
11און די הינט זיינען ווילד זשעדנע,
זיי ווייסן ניט פון זעט;
און יענע זיינען פאַסטוכער
וואָס ווייסן ניט אַכט צו געבן;
זיי אַלע קערן זיך צו זייער וועג,
איטלאַכער צו זיין גייציקייט, פון עק צו עק.
12„קומט, איך וועל ברענגען וויין,
און לאָמיר זויפן דעם טרונק;
און ווי דער אַזוי זאָל זיין מאָרגעדיקער טאָג,
און גרעסער נאָך פיל".

נז 1דער גערעכטער גייט אונטער,
און קיין מענטש נעמט ניט צום האַרצן,
און פרומע לייט ווערן אַוועקגענומען,
און קיינער באַטראַכט ניט,

אַז פֿון װעגן דער שלעכטיקייט
איז אַװעקגענומען געװאָרן דער גערעכטער.
2ער גייט צו זײַן פֿריד;
אויף זייערע קבר־געלעגערס רוען
די װאָס זײַנען געגאַנגען אין זייער ערלאַכקייט.

3און איר גענענט אַהער,
זין פֿון אַ כּישופֿמאַכערן,
זאָמען פֿון אַ נואף און אַ זונה.
4אויף װעמען מאַכט איר אײַך לוסטיק?
אויף װעמען רייסט איר אויף דאָס מויל,
שטעקט איר אַרויס אַ צונג?
פֿאַרװאָר, איר זײַט קינדער פֿון פֿאַרברעך,
זאָמען פֿון ליגן,
5איר װאָס דערהיצט אײַך צװישן די אייכנבוימער,
אונטער יעטװעדער צװײַגהאַפֿטיקן בוים;
װאָס שעכט די קינדער אין די טאָלן,
אונטער די שפּאַלטן פֿון די פֿעלזן.
6צװישן די גלאַטע שטיינער פֿון טאָל איז דײַן טייל*,
זיי, זיי זײַנען דײַן גורל;
צו זיי אויך האָסטו געגאָסן גיסאָפּפֿער,
האָסטו אויפֿגעבראַכט שפּײַזאָפּפֿער.
זאָל איך װעגן דעם זיך באַרועקן?
7אויף אַ הויכן און דערהויבענעם באַרג
האָסטו דײַן געלעגער געמאַכט;
אַהין אויך ביסטו אַרויפֿגעגאַנגען
שלאַכטאָפּפֿער צו שלאַכטן.
8און הינטער דער טיר און דעם בײַשטידל

* װאָרטשפּיל: בְּחַלְּקֵי נַחַל חֶלְקֵךְ.

האָסטו אַרויפֿגעטאָן דײַן דערמאָנצײַכן,
וואָרום פֿון מיר ביסטו אָפּן אַוועקגעגאַנגען;
האָסט ברייט געמאַכט דײַן געלעגער,
און האָסט דיר אויסגעקליבן פֿון די
וואָס דו האָסט זייער געלעגער ליב געהאַט,
זייער האַנט געזען.
9און ביסט געגאַנגען צום מלך מיט זאַלב,
און האָסט געמערט דײַנע בשׂמים;
און האָסט געשיקט דײַנע שלוחים ביז אין דער ווײַט,
און ביז אין אונטערערד געמאַכט נידערן.
10פֿון דײַנע פֿיל וועגן ביסטו מיד געוואָרן,
אָבער האָסט ניט געזאָגט: פֿאַרפֿאַלן!
שטאַרקייט אין דײַן האַנט האָסטו געפֿונען,
דרום האָסטו זיך ניט געקימערט.
11און פֿאַר וועמען האָסטו זיך געשראָקן און מורא געהאַט,
אַז דו זאָלסט זיך פֿאַרשטעלן?
אַז אָן מיר האָסטו ניט געדאַכט,
ניט גענומען זיך צום האַרצן;
פֿאַרוואָר, איך שווײַג, און פֿון אייביק אָן,
דרום האָסטו ניט מורא פֿאַר מיר.
12וועל איך דערציילן דײַן „גערעכטיקייט",
און דײַנע מעשׂים, זיי וועלן דיר ניט גוטס טאָן.
13אַז דו שרײַסט, זאָלן דײַנע געזעמלען דיך מציל זײַן;
אָבער זיי אַלעמען וועט דער ווינט אַוועקטראָגן,
וועט אַ הויך אַוועקנעמען;
און דער וואָס באַשיצט זיך אין מיר
וועט אַרבן דאָס לאַנד,
און ירשענען מײַן הייליקן באַרג.

14 און ער וועט זאָגן:
טרעט אויס, טרעט אויס, ראַמט אָפּ דעם וועג,
הייבט אויף די שטרויכלונג
פון דעם וועג פון מיין פאָלק.
15 וואָרום אַזוי זאָגט דער הויכער און דערהויבענער,
דער וואָס רוט אייביק, און הייליק איז זיין נאָמען:
אין הויכקייט און הייליקייט טו איך רוען,
אָבער אויך ביים דערשלאָגענעם און געפאַלענעם אין געמיט,
אויפצולעבן דאָס געמיט פון געפאַלענע,
און אויפצולעבן דאָס האַרץ פון דערשלאָגענע.
16 וואָרום ניט אייביק טו איך קריגן,
און ניט תמיד טו איך צערענען;
וואָרום דער גייסט וואָס באַקליידט זיך, איז פון מיר,
און די נשמות האָב איך געמאַכט.
17 פאַר דער זינד פון זיין גייציקייט
האָב איך געצערנט, און אים געשלאָגן,
מיך פאַרבאָרגן און געצערנט,
ווייל ער איז אָפּקעריש געגאַנגען
אין וועג פון זיין האַרצן.
18 איך האָב געזען זיינע וועגן,
אָבער איך וועל אים היילן, און וועל אים פירן,
און וועל באַצאָלן נחמות
אים און זיינע טרויערער.
19 איך באַשאַף אַ ליפּנפרוכט:
„שלום, שלום צום נאָענטן און צום וויטן!"
זאָגט גאָט,
און איך וועל אים היילן.
20 אָבער די רשעים זיינען ווי אַ ים אַ געטריבענער,

וואָס קען זיך ניט אײַנשטילן,
און זײַנע וואַסערן טרײַבן קויט און ליים.
21 ניטאָ קיין שלום, זאָגט מײַן גאָט,
פאַר די רשעים.

נח 1 רוף מיט קעל, זאָלסט ניט צוריקהאַלטן,
אַזוי ווי אַ שופר הייב אויף דײַן קָול,
און זאָג מײַן פאָלק זייער פאַרברעך,
און דעם הויז פון יעקב זייערע זינד.
2 און זיי זוכן מיך נאָך טאָג פאַר טאָג,
און וויסן מײַנע וועגן באַגערן זיי!
אַזוי ווי אַ פאָלק וואָס טוט גערעכטיקייט,
און פאַרלאָזט ניט דאָס געזעץ פון זײַן גאָט,
פאַרלאַנגען זיי פון מיר משפּטים גערעכטע,
די נאָנטקייט פון גאָט באַגערן זיי.
3 „פאַרוואָס פאַסטן מיר, און דו זעסט ניט?
פּײַניקן מיר אונדזער זעל, און דו מערקסט ניט?"
זעט, אין טאָג פון אײַער פאַסטן געפינט איר אַן עסק,
און אַלע אײַערע אַרבעטער טוט איר דריקן.
4 איר פאַסט דאָך נאָר פאַר קריג און שטרײַט,
און צו שלאָגן מיטן פויסט פון אומרעכט;
איר פאַסט ניט אין אַזאַ טאָג
צו מאַכן הערן אין דער הייך אײַער קָול.
5 איז אַזאַ דאָס פאַסטן וואָס איך האָב אויסגעוויילט?
אַ טאָג פאַר אַ מענטשן צו פּײַניקן זײַן זעל?
צו בייגן ווי אַ וואַסערריטל זײַן קאָפּ,
און זאַק און אַש זאָל ער זיך אויסבעטן?
צי דאָס רופסטו פאַסטן,

און אַ טאָג פון באַווייליקונג צו גאָט?
6 איז ניט דאָס דאָס פֿאַסטן וואָס איך האָב אויסגעוויילט:
לויז מאַכן די קייטן פון אומרעכט,
אָפּבינדן די בינדשטריק פון יאָך,
און אַרויסלאָזן פריי די געדריקטע,
און יעטוועדער יאָך זאָלט איר צעברעכן?
7 איז עס ניט, אָפּצוברעכן פון דיין ברויט דעם הונגעריקן,
און פאַרוואָגלטע אָרעמע זאָלסטו אַריינברענגען אין הויז?
אַז דו זעסט אַ נאַקעטן, זאָלסטו אים באַדעקן,
און פון דיין אייגן פלייש זאָלסטו זיך ניט פאַרהוילן?
8 דענסמאָל וועט אויסברעכן ווי דער פרימאָרגן דיין ליכט,
און דיין היילונג וועט אַרויסשפּראָצן גיך;
און דיר פאַרויס וועט גיין דיין גערעכטיקייט,
און די פּראַכט פון גאָט וועט דיך נאָכבאַלייטן.
9 דענסמאָל וועסטו רופן, און גאָט וועט ענטפערן;
וועסט שרייען, און ער וועט זאָגן: דאָ בין איך!
אַז דו וועסט אָפּטאָן פון צווישן דיר פאַריאָכונג,
טייטלען מיטן פינגער, און רעדן אומרעכט;
10 און וועסט אויסשטרעקן צום הונגעריקן דיין זעל,
און די געדריקטע זעל וועסטו זעטן;
דענסמאָל וועט אויפשיינען אין חושך דיין ליכט,
און דיין פינצטערקייט ווי מיטן טאָג.
11 און גאָט וועט דיך פירן תּמיד,
און וועט זעטן אין טריקענישן דיין זעל,
און דיינע ביינער וועט ער שטאַרקן;
און וועסט זיין ווי אַ גאָרטן אַן אָנגעטרונקענער,
און ווי אַן אויסגאַנג וואַסער
וואָס זיינע וואַסערן טוען ניט פעלשן.

12און מע וועט אָפּבויען בײַ דיר אײביקע חורבות,
גרונטפֿעסטן פֿון דור־דורות וועסטו אויפֿשטעלן;
און מע וועט דיך רופֿן פֿאַרמויערער פֿון בראָכן,
באַנײער פֿון וועגן צום וווינען.
13אַז דו וועסט אָפּהאַלטן צוליב שבת דײַן פֿוס,
פֿון טאָן דײַנע עסקים אין מײַן הײליקן טאָג;
און וועסט רופֿן שבת אַ תּענוג,
דעם הײליקן [טאָג] פֿון גאָט, געערלאַכט;
און וועסט אים ערלאַכן, ניט צו טאָן דײַנע גאַנגען,
ניט צו געפֿינען דיר אַן עסק, אָדער אָפּרעדן אַ זאַך;
14דענסמאָל וועסטו זיך קוויקן מיט גאָט,
און איך וועל דיך אַרויפֿזעצן אויף די הייכן פֿון דער ערד,
און דיך מאַכן עסן די אַרב פֿון דײַן פֿאָטער יעקב;
וואָרום דאָס מויל פֿון גאָט האָט גערעדט.

נט 1זעט, די האַנט פֿון גאָט איז ניט קורץ צו העלפֿן,
און זײַן אויער איז ניט שווער צו הערן;
2נאָר אײַערע זינד פֿלעגן צעשײדן
צווישן אײַך און אײַער גאָט,
און אײַערע חטאים האָבן פֿאַרבאָרגן זײַן פּנים פֿון אײַך,
ניט צוצוהערן.
3וואָרום אײַערע הענט זײַנען באַפֿלעקט מיט בלוט,
און אײַערע פֿינגער מיט זינד;
אײַערע ליפּן זאָגן ליגן,
אײַער צונג רעדט אומרעכט.
4קײנער לאָדט ניט מיט גערעכטיקייט,
און קײנער טענהט ניט מיט אמת;
מע פֿאַרזיכערט זיך אויף נישט, און מע רעדט פֿאַלש,

מע טראָגט אומגליק, און מע געבערט אומרעכט.
5 אייער פון אַ שלאַנג ברייען זיי אויס,
און שפּינוועבס טוען זיי וועבן;
דער וואָס עסט פון זייערע אייער שטאַרבט,
און דאָס צעדריקטע ברעכט אויס אין אַ נאָטערשלאַנג.
6 זייערע געוועבן זיינען ניט אויף אַ בגד,
און מע קען זיך ניט צודעקן מיט זייערע אַרבעט;
זייערע אַרבעט איז אַרבעט פון אומרעכט,
און אויפטו פון רויב איז אין זייערע הענט.
7 זייערע פיס לויפן צו שלעכטס,
און זיי איילן צו פאַרגיסן אומשולדיק בלוט;
זייערע טראַכטונגען זיינען טראַכטונגען פון אומרעכט,
פאַרוויסטונג און בראָך זיינען אין זייערע שליאַכן.
8 דעם וועג פון שלום ווייסן זיי ניט,
און ניטאָ קיין גערעכטיקייט אין זייערע גענג;
זיי האָבן פאַרקרימט זייערע שטעגן,
קיינער וואָס טרעט דערויף ווייס ניט פון שלום.

9 דרום איז גערעכטיקייט ווייט פון אונדז,
און אונדז דערגרייכט ניט קיין הילף;
מיר האָפן אויף ליכט, ערשט עס איז חושך,
אויף שיין, און מיר גייען אין פינצטערניש.
10 מיר טאַפּן ווי בלינדע אָן דער וואַנט,
און אַזוי ווי אָן אויגן טאַפּן מיר אַרום;
מיר שטרויכלען אין מיטן טאָג, ווי אין אָוונט,
מיר זיינען אין חושכנישן אַזוי ווי די מתים.
11 מיר ברומען ווי די בערן אַלע,
און קלאָגן ווי די טויבן קלאָגן מיר;

מיר האָפן אויף גערעכטיקייט, און ניטאָ,
אויף אַ ישועה, און זי איז ווייט פון אונדז.
12 וואָרום פיל זיינען אונדזערע פאַרברעכן פאַר דיר,
און אונדזערע חטאים זאָגן עדות קעגן אונדז;
וואָרום אונדזערע פאַרברעכן זיינען בײַ אונדז,
און אונדזערע זינד–זיי ווייסן מיר וויל:
13 ברעכן און לייקענען אָן יהוה,
און זיך אָפּקערן פון הינטער אונדזער גאָט,
רעדן רויב און אָפּקערונג,
טראָגן און אַרויסברענגען פון האַרצן פאַלשע רייד.
14 און אָפּגעטרעטן אַהינטער איז גערעכטיקייט,
און רעכטפאַרטיקייט שטייט פון דער ווייטן,
וואָרום געשטרויכלט אין גאַס איז דער אמת,
און ערלאַכקייט קען ניט אַרײַנקומען.
15 און דער אמת פעלט,
און דער וואָס קערט זיך אָפּ פון בייז,
ווערט פאַר משוגע געהאַלטן.

און גאָט האָט געזען,
און עס איז געווען שלעכט אין זיינע אויגן,
וואָס קיין גערעכטיקייט איז ניטאָ.
16 און ער האָט געזען, אַז קיין מענטש איז ניטאָ,
און זיך פאַרוווּנדערט, וואָס קיינער שטעלט זיך ניט אײַן;
האָט אים זיין אָרעם געהאָלפן,
און זיין גערעכטיקייט, זי האָט אים אונטערגעלענט.
17 און ער האָט אָנגעטאָן גערעכטיקייט ווי אַ פאַנצער,
און אַ קיווער פון הילף אויף זיין קאָפּ;
און ער האָט אָנגעטאָן קליידער פון נקמה צום מלבוש,

און זיך אײַנגעוויקלט ווי אין אַ מאַנטל אין צאָרן.
18 אַזוי ווי נאָך די טואונגען, אַזויערנאָך וועט ער באַצאָלן,
גרימצאָרן צו זײַנע פײַנט, פאַרגעלטונג צו זײַנע שׂונאים;
צו די אינזלען וועט ער פאַרגעלטונג באַצאָלן.
19 און מע וועט מורא האָבן פאַרן נאָמען יהוה פון מערב,
און פון אויפגאַנג פון זון פאַר זײַן פּראַכט;
וואָרום דער פײַנט וועט קומען ווי אַ שטראָם,
וואָס דער אָטעם פון גאָט טרײַבט אים אָן.

20 און קומען וועט אַן אויסלײזער פאַר ציון,
און פאַר די אָפּגעקערטע פון זינד אין יעקב,
זאָגט גאָט.
21 און איך—דאָס איז מײַן בונד מיט זיי,
זאָגט גאָט:
מײַן גײַסט וואָס אויף דיר,
און מײַנע ווערטער וואָס איך האָב אַרײַנגעטאָן אין דײַן מויל,
וועלן זיך ניט אָפּטאָן פון דײַן מויל,
און פון דעם מויל פון דײַנע קינדער,
און פון דעם מויל פון דײַנע קינדסקינדער,
זאָגט גאָט,
פון אַצונד און ביז אײביק.

ס 1 שטיי אויף, לײַכט אויף, וואָרום דײַן ליכט איז געקומען,
און די פּראַכט פון גאָט שײַנט אויף איבער דיר.
2 וואָרום זע, פינצטערניש וועט באַדעקן די ערד,
און אַ נעבל די פעלקער,
אָבער אויף דיר וועט אויפשײַנען גאָט,
און זײַן פּראַכט וועט זיך ווײַזן אויף דיר.

3אוּן פֿעלקער װעלן גײן פֿאַר דײַן ליכט,
אוּן מלכים פֿאַר דער העלקײט פֿוּן דײַן שײַן.

4הײב אויף רוּנד אַרוּם דײַנע אויגן, אוּן זע:
זײ אַלע זײַנען אײַנגעזאַמלט, זײ קוּמען צוּ דיר;
דײַנע זין קוּמען אָן פֿוּן דער װײַט,
אוּן דײַנע טעכטער װערן אויפֿן זײַט געטראָגן.
5דענסמאָל װעסטוּ זען אוּן װעסט לײַכטן,
אוּן ציטערן אוּן ברײט װערן װעט דײַן האַרץ;
װאָרוּם איבערגײן צוּ דיר װעט די רײַכקײט פֿוּן ים,
דער פֿאַרמעג פֿוּן די פֿעלקער װעט קוּמען צוּ דיר.
6אַ שפֿע פֿוּן קעמלען װעט דיך באַדעקן,
יוּנגקעמלען פֿוּן מִדיָן אוּן עֵיפָה,
אַלע פֿוּן שבֿאָ געקוּמען;
גאָלד אוּן װײַרוּיך װעלן זײ טראָגן,
אוּן די לױבן פֿוּן גאָט װעלן זײ אָנזאָגן.
7אַלע שאָף פֿוּן קֵדָר װעלן אײַנגעזאַמלט װערן צוּ דיר,
די װידערס פֿוּן נְבָיוֹת װעלן זײַן דיר צוּ דינסט;
זײ װעלן אויפֿגײן מיט באַװיליקוּנג אויף מײַן מזבח;
אוּן מײַן הויז פֿוּן שײנקײט װעל איך באַשײנען.

8װער זײַנען די דאָזיקע װאָס פֿליען װי אַ װאָלקן,
אוּן װי די טויבן צוּ זײערע שלאָגן?
9פֿאַרװאָר, צוּ מיר װעלן די אינזלען זיך זאַמלען,
אוּן די שיפֿן פֿוּן תַּרשיש צוּערשט,
צוּ ברענגען דײַנע קינדער פֿוּן דער װײַט,
זײער גאָלד אוּן זײער זילבער מיט זײ,
צוּם נאָמען פֿוּן יהוה דײַן גאָט,

און צום הייליקן פֿון ישׂראל,
ווײַל ער האָט דיך באַשיינט.
10 און פֿרעמדגעבאָרענע וועלן בויען דײַנע מויערן,
און זייערע מלכים וועלן דיך באַדינען;
וואָרום אין מײַן צאָרן האָב איך דיך געשלאָגן,
און אין מײַן באַוויליקונג האָב איך דיך דערבאַרימט.
11 און אָפֿן וועלן זײַן דײַנע טויערן תּמיד,
טאָג און נאַכט וועלן זיי ניט פֿאַרשלאָסן ווערן,
כּדי צו ברענגען דעם פֿאַרמעג פֿון די פֿעלקער צו דיר;
און זייערע מלכים וועלן מיטפֿאָרן.
12 וואָרום דאָס פֿאָלק און דאָס קיניגרײַך,
וואָס וועלן דיר ניט דינען, וועלן אונטערגיין,
און די פֿעלקער וועלן וויסט פֿאַרוויסט ווערן.

13 די פּראַכט פֿון לבֿנון וועט קומען צו דיר,
ציפּרעס, טענענבוים, און בוקסנבוים אין איינעם,
צו באַשיינען דעם אָרט פֿון מײַן הייליקטום;
און דעם אָרט פֿון מײַנע פֿיס וועל איך ערלאַכן.
14 און געבויגן וועלן קומען צו דיר
די זין פֿון דײַנע פּײַניקער,
און בוקן זיך צו דײַנע פֿוסטריט
וועלן אַלע דײַנע לעסטערער;
און זיי וועלן דיך רופֿן די שטאָט פֿון גאָט,
ציון פֿון דעם הייליקן פֿון ישׂראל.

15 אָנשטאָט דײַן זײַן פֿאַרלאָזט און פֿאַרהאַסט,
און אָן אַ דורכגייער,
וועל איך דיך מאַכן צום אייביקן שטאָלץ,

אַ פרייד אויף דור־דורות.
16 און װעסט זױגן דאָס מילך פֿון די פֿעלקער,
און די ברוסט פֿון מלכים װעסטו זױגן;
און װעסט װיסן אַז איך יהוה בין דײַן העלפֿער,
און דײַן אױסלײזער איז דער מאַכטיקער פֿון יעקבֿ.

17 אַנשטאָטן קופּער װעל איך ברענגען גאָלד,
און אַנשטאָטן אײַזן װעל איך ברענגען זילבער,
און אַנשטאָט די האָלצן, קופּער,
און אַנשטאָט די שטײנער, אײַזן;
און איך װעל מאַכן פֿאַר דײַן אױפֿזעער שלום,
און פֿאַר דײַנע הערשער גערעכטיקײט.
18 מער װעט ניט געהערט װערן רויב אין דײַן לאַנד
פֿאַרװיסטונג און בראָך אין דײַנע געמאַרקן;
און װעסט רופֿן דײַנע מױערן „ישועה",
און דײַנע טױערן „לױב".

19 די זון װעט דיר מער ניט זײַן פֿאַר ליכט בײַ טאָג,
און פֿאַר העלקײט װעט דיר ניט שײַנען די לבֿנה,
נאָר יהוה װעט דיר זײַן פֿאַר אַן אײביקן ליכט,
און דײַן גאָט פֿאַר דײַן שײנקײט.
20 ניט אונטערגײן װעט דײַן זון מער,
און דײַן לבֿנה װעט ניט אײַנגעטאָן װערן,
װאָרום גאָט װעט דיר זײַן פֿאַר אַן אײביקן ליכט,
און געענדיקט װעלן זײַן די טעג פֿון דײַן טרױער.

21 און דײַן פֿאָלק װעלן זײַן אַלע גערעכטע,
אויף אײביק װעלן זײ אַרבן דאָס לאַנד—

דער צווייג פון מיין פלאַנצונג,
דאָס ווערק פון מיינע הענט זיך צום רימען.
22 דער קלענסטער וועט ווערן צו טויזנט,
און דער מינדסטער צום מאַכטיקן פאָלק;
איך גאָט וועל דאָס אַיילן אין זיין צייט.

סא 1 דער גייסט פון גאָט דעם האַר איז אויף מיר,
ווייל גאָט האָט מיך געזאַלבט
צו ברענגען אַ בשׂורה צו די פאַרליטענע;
מיך געשיקט צו פאַרבינדן די צעבראָכענע הערצער,
אויסצורופן פריישאַפט צו די געפאַנגענע,
און לויזלאָזונג צו די געבונדענע;
2 אויסצורופן אַ יאָר פון באַוויליקונג פון יהוה,
און אַ טאָג פון נקמה פון אונדזער גאָט;
צו טרייסטן אַלע טרויערער;
3 צו באַשערן די טרויערער פון ציון,
זיי צו געבן אַ הויב אָנשטאָט שטויב*,
אייל פון פרייד אָנשטאָט טרויער,
אַ מאַנטל פון לויב אָנשטאָט אַ באַטריבט געמיט;
און מע וועט זיי רופן די אייכנבוימער פון גערעכטיקייט,
די פלאַנצונג פון גאָט זיך צום רימען.
4 און זיי וועלן אָפּבויען אייביקע חורבות,
וויסטענישן פון פאַרצייטן וועלן זיי אויפריכטן,
און זיי וועלן באַנייען חרבע שטעט,
וויסטענישן פון דור־דורות.
5 און פרעמדע וועלן שטיין
און פיטערן אַייערע שאָף,
און פרעמדגעבאָרענע וועלן זיין

* װאָרטשפּיל: פְּאֵר תַּחַת אֵפֶר.

אײַערע אַקערלײַט און אײַערע װײַנגערטענירער.
6און איר װעט כּהנים פֿון יהוה גערופֿן װערן,
דינער פֿון אונדזער גאָט װעט געזאָגט װערן אויף אײַך.
דעם פֿאַרמעג פֿון די פֿעלקער װעט איר עסן,
און זײער פּראַכט װעט איר איבערנעמען.
7פֿאַר אײַער טאָפּעלער בושה,
און װײַל מע פֿלעגט זינגען: „שאַנד איז זײער חלק",
דרום װעלן זײ ירשען טאָפּל אין זײער לאַנד;
אַן אײביקע פֿרײד װעט בײַ זײ זײַן.

8װאָרום איך גאָט האָב ליב גערעכטיקײט;
איך האָב פֿײַנט גזלה מיט אומרעכט,
און איך װעל געבן װאָרהאַפֿטיק זײער לוין,
און אַן אײביקן בונד װעל איך זײ שליסן.
9און באַװוּסט בײַ די פֿעלקער װעט זײַן זײער זאָמען,
און זײערע שפּראָצן צװישן די אומות;
אַלע װאָס זעען זײ װעלן זײ דערקענען,
אַז זײ זײַנען דער זאָמען װאָס גאָט האָט געבענטשט.

10פֿרײען פֿרײ איך זיך מיט יהוה,
לוסטיק איז מײַן זעל מיט מײַן גאָט,
װאָרום ער האָט מיך אָנגעטאָן קלײדער פֿון הילף,
אַ מאַנטל פֿון זיג מיר אַרומגעװיקלט,
װי אַ חתן טוט אָן אַ כּהן־היטל,
און װי אַ כּלה צירט זיך אָן מיט אירע תּכשיטין.
11װאָרום װי די ערד לאָזט אַרויס איר שפּראָצונג,
און װי אַ גאָרטן מאַכט שפּראָצן זײַנע זאָמען,

אַזוי וועט גאָט דער האַר מאַכן שפּראָצן זיג און לויב,
אַנטקעגן פֿאַר אַלע פֿעלקער.

סב 1פֿון וועגן ציון וועל איך ניט שווייגן,
און פֿון וועגן ירושָלַיִם וועל איך ניט רוען,
ביז אַרויס ווי דער שײַן וועט איר גערעכטיקייט,
און איר הילף ווי אַ פֿלאַם וואָס ברענט.
2און די פֿעלקער וועלן זען דײַן גערעכטיקייט,
און אַלע מלכים דײַן כּבוד;
און מע וועט דיך רופֿן אַ נײַעם נאָמען,
וואָס דאָס מויל פֿון גאָט וועט אים אָנרופֿן.
3און וועסט זײַן אַ קרוין פֿון שײנקייט
אין דער האַנט פֿון יהוה,
און אַ מלכותדיקע הויב
אין דער האַנטפֿלעך פֿון דײַן גאָט.
4אויף דיר וועט מער ניט געזאָגט ווערן „פֿאַרלאָזטע“,
און אויף דײַן לאַנד וועט מער ניט געזאָגט ווערן „וויסטעניש“,
נאָר דיך וועט מען רופֿן „מײַן־גלוסט־צו־איר“[א],
און דאָס לאַנד דײַנס „באַמאַנטע“[ב];
וואָרום גאָט טוט דיך גלוסטן,
און דײַן לאַנד וועט באַמאַנט ווערן.
5וואָרום ווי אַ בחור באַמאַנט אַ יונגפֿרוי,
וועלן דיך באַמאַנען דײַנע קינדער;
און ווי די פֿרייד פֿון אַ חתן מיט דער כּלה,
וועט זיך פֿרייען מיט דיר דײַן גאָט.

6אויף דײַנע מויערן, ירושָלַיִם,
האָב איך אויפֿגעשטעלט שׁוֹמרים,

א חֶפְצִי־בָהּ. ב בְּעוּלָה.

אַ גאַנצן טאָג און אַ גאַנצע נאַכט,
זיי זאָלן תּמיד ניט שווייגן.
איר דערמאָנער פֿון גאָט,
קיין רו ניט צו אײַך!
7 און איר זאָלט ניט געבן קיין רו צו אים,
ביז ער וועט אויפֿריכטן,
און ביז ער וועט מאַכן ירושָלַיִם
אַ לויב אויף דער ערד.
8 גאָט האָט געשוואָרן בײַ זײַן רעכטער האַנט,
און בײַ זײַן מאַכטיקן אָרעם:
אויב איך וועל מער געבן דײַן תּבֿואה
פֿאַר שפּײַז צו דײַנע פֿײַנט!
און אויב פֿרעמדגעבאָרענע וועלן טרינקען דײַן ווײַן
וואָס דו האָסט זיך געמיט אויף אים!
9 נײַערט אירע אַרײַנגעמער וועלן זי עסן,
און וועלן לויבן גאָט;
און זײַנע אײַנזאַמלער וועלן אים טרינקען
אין די הויפֿן פֿון מײַן הייליקטום.

10 גייט דורך, גייט דורך די טויערן,
ראַמט אָפּ דעם וועג פֿון דעם פֿאָלק!
טרעט אויס, טרעט אויס דעם שטעג,
רייניקט אָפּ פֿון שטיינער!
הייבט אויף אַ פֿאָן צו די פֿעלקער!
11 זע, גאָט האָט געמאַכט הערן
ביז צום עק פֿון דער ערד:
זאָגט צו טאָכטער צִיוֹן:
זע, דײַן הילף איז געקומען;

זע, זיין לוין איז מיט אים,
און זיין פאַרגעלטונג אים פאַרויס.
13 און מע וועט זיי רופן דאָס הייליקע פאָלק,
די אויסדערלייזטע פון גאָט;
און דיך וועט מען רופן „געזוכטע",
„ניט פאַרלאָזענע שטאָט".

סג 1 ווער איז דער וואָס קומט פון אֶדום,
אין גערויטיקטע בגדים פון בָּצְרָה?
דער וואָס איז פּראַכטיק אין זיין מלבוש,
אויסגעבויגן אין זיין גרויס שטאַרקייט?
איך וואָס רעד מיט גערעכטיקייט,
וואָס בין מאַכטיק צו העלפן.
2 פאַרוואָס איז רויט אויף דיין קלייד,
און דיינע בגדים ווי ביים טרעטער אין אַ קעלטער?
3 איך האָב געטרעטן אַ קעלטער אַליין,
און פון די פעלקער איז קיינער מיט מיר ניט געווען;
און איך האָב זיי געטרעטן אין מיין כעס,
און זיי געטראַמפּלט אין מיין גרימצאָרן;
האָט געשפּריצט זייער זאַפט אויף מיינע בגדים,
און אַלע מיינע קליידער האָב איך באַפלעקט.
4 וואָרום אַ טאָג פון נקמה איז אין מיין האַרצן,
און מיין יאָר פון דערלייזונג איז געקומען.
5 און איך האָב מיך אומגעקוקט,
און ניט געווען קיין העלפער,
און איך האָב מיך געוווּנדערט,
און ניט געווען קיין אונטערלענער;
האָט מיך מיין אָרעם געהאָלפן,

און מיין גרימצאָרן, ער האָט מיך אונטערגעלענט.
6און איך האָב געטרעטן די פעלקער אין מיין כעס,
און זיי פאַרשיכורט מיט מיין גרימצאָרן,
און געמאַכט נידערן צו דער ערד זייער זאַפט.

7די חסדים פון יהוה וועל איך דערמאָנען,
די לויבונגען פון גאָט,
וועדליק אַלץ וואָס גאָט האָט אונדז געטאָן,
און די פיל טובֿות צום הויז פון ישׂראל,
וואָס ער האָט געטאָן צו זיי לויט זיין באַרימהאַרציקייט,
און לויט זיינע פיל חסדים.
8וואָרום ער האָט געזאָגט: זיי זיינען פאָרט מיין פאָלק,
קינדער וואָס וועלן ניט פעלשן;
און ער איז זיי געוואָרן פאַר אַ העלפער.
9אין אַל זייער לייד האָט ער געליטן,
און דער מלאך פון זיין פנים האָט זיי געהאָלפן;
אין זיין ליבשאַפט און אין זיין דערבאַרימונג
האָט ער זיי אויסגעלייזט,
און זיי געהויבן און זיי געטראָגן
אַלע טעג פון פאַרצייטן.
10אָבער זיי האָבן ווידערשפּעניקט
און באַטריבט זיין הייליקן גייסט,
און ער איז זיי פאַרקערט געוואָרן אין אַ פיינט;
ער האָט מלחמה געהאַלטן אויף זיי.
11און זיין פאָלק האָט געדאַכט
אָן די טעג פון פאַרצייטן, פון משהן:
וווּ איז דער וואָס האָט זיי אויפגעבראַכט פון ים,
דורך דעם פאַסטוך פון זיינע שאָף?

וו איז דער וואָס האָט אַרײַנגעטאָן אין אים
זײַן הײליקן גײַסט?
12 וואָס האָט באַלײט די רעכטע האַנט פון משהן
מיט דעם אָרעם פון זײַן פּראַכט?
וואָס האָט געשפּאָלטן די וואַסערן פון פאַר זײ,
זיך צו מאַכן אַן אײביקן נאָמען?
13 וואָס האָט זײ געפירט דורך תהומען
ווי אַ פערד דורך אַ סטעפּ,
זײ זאָלן ניט געשטרויכלט ווערן?
14 ווי פי וואָס טוט נידערן אין טאָל,
האָט דער גײַסט פון גאָט זײ באַרוט;
אַזוי האָסטו געפירט דײַן פאָלק,
דיר צו מאַכן אַ פּראַכטיקן נאָמען.

15 לוג פון הימל און זע,
פון דײַן הײליקער און פּראַכטיקער וווינונג;
וו איז דײַן אָנגעמען זיך און דײַנע גבורות?
די ברומונג פון דײַנע אינגעווײד און דײַן באַרימהאַרציקײט
האַלטן זיך אײַן קעגן מיר.
16 פאַרוואָר, דו ביסט אונדזער פאָטער;
וואָרום אַברהם ווײס אונדז ניט,
און ישׂראל קען אונדז ניט;
דו, גאָט, ביסט אונדזער פאָטער,
אונדזער אויסלײזער איז דײַן נאָמען פון אײביק אָן.
17 פאַרוואָס, גאָט, לאָזטו אונדז בלאָנדזשען פון דײַנע וועגן,
מאַכסט האַרט אונדזער האַרץ, ניט מורא צו האָבן פאַר דיר?
קער זיך אום פון וועגן דײַנע קנעכט,
די שבטים פון דײַן אַרב.

18 כּמעט פֿאַרטריבן האָבן זײ דײַן הײליק פֿאָלק;
אונדזערע פֿײַנט האָבן צעטרעטן דײַן הײליקטום.
19 מיר זײַנען געוואָרן ווי די
וואָס דו האָסט קײנמאָל ניט געוועלטיקט איבער זײ,
וואָס דײַן נאָמען איז ניט גערופֿן געוואָרן איבער זײ.

הלוואַי צערײַסטו די הימלען און נידערסט אַראָפּ,
די בערג זאָלן זיך טרײסלען פֿאַר דיר;
סד 1 אַזוי ווי פֿײַער צינדט אָן טרוקענע צווײַגן,
ווי פֿײַער טוט וואַסער צעבלעזולען—
כּדי צו מאַכן וויסן דײַן נאָמען צו דײַנע פֿײַנט;
די פֿעלקער זאָלן ציטערן פֿאַר דיר,
2 ווען דו טוסט פֿאָרכטיקע זאַכן
וואָס מיר האָבן צומאָל ניט געהאָפֿט—
הלוואַי נידערסטו אַראָפּ,
די בערג זאָלן זיך טרײסלען פֿאַר דיר!—
3 און וואָס זײ האָבן קײנמאָל ניט געהערט, ניט פֿאַרנומען,
וואָס קײן אויג האָט ניט געזען,
אַז אַ גאָט אַחוץ דיר זאָל טאָן
פֿאַר דעם וואָס טוט האַרן אויף אים.
4 האָסט געשלאָגן דעם וואָס האָט זיך געפֿרײט צו טאָן רעכט,
די וואָס האָבן געדאַכט אָן דיר מיט דײַנע וועגן;
זע, דו האָסט געצערנט, ווײַל מיר האָבן געזינדיקט,
דורך זײ אָבער פֿלעגן מיר אײביק געהאָלפֿן ווערן.
5 און מיר זײַנען געוואָרן ווי אַ טמא אַלע,
און ווי אַ באַפֿלעקט קלײד אַלע אונדזערע גערעכטיקײטן;
און מיר וועלקן אַוועק ווי אַ בלאַט אַלע,
און אונדזער זינד טראָגט אונדז ווי דער ווינט אַוועק.

6 און ניטאָ ווער זאָל רופן דיין נאָמען,
ווער זאָל זיך דערוועקן זיך צו האַלטן אָן דיר;
וואָרום האָסט פֿאַרבאָרגן דיין פּנים צו אונדז,
און אונדז געמאַכט צעגיין דורך אונדזערע זינד.

7 און אַצונד, גאָט, דו ביסט אונדזער פֿאָטער,
מיר זיינען דער ליים, און דו ביסט אונדזער טעפּער,
און דאָס ווערק פֿון דיינע הענט זיינען מיר אַלע.
8 ניט צערענעז זאָלסטו, גאָט, ביז גאָר,
און ניט אויף אייביק געדענקען די זינד;
זע, לוג, איך בעט דיך, דיין פֿאָלק זיינען מיר אַלע.
9 דיינע הייליקע שטעט זיינען געוואָרן אַ מדבר,
ציון איז אַ מדבר געוואָרן,
ירושלים אַ וויסטעניש;
10 אונדזער הייליק און אונדזער פּראַכטיק הויז,
ווו אונדזערע עלטערן האָבן דיך געלויבט,
איז אַוועק אין בראַנדפֿייער,
און אַלע אונדזערע גלוסטיקייטן זיינען געוואָרן צו וויסט.
11 ווילסטו אויף דעם זיך איינהאַלטן, גאָט?
ווילסטו שווייגן און אונדז פּייניקן ביז גאָר?

סה 1 איך בין געווען צו דערבעטן
פֿאַר די וואָס האָבן ניט געפֿרעגט;
איך בין געווען צו געפֿינען
פֿאַר די וואָס האָבן מיך ניט געזוכט;
איך האָב געזאָגט: דאָ בין איך, דאָ בין איך!
צו אַ פֿאָלק וואָס רופֿט זיך ניט אויף מיין נאָמען.
2 איך האָב אויסגעשפּרייט מיינע הענט אַ גאַנצן טאָג

צו אַ פֿאָלק אַן אָפּקערער
וואָס גייט אויפֿן ניט גוטן וועג,
נאָך די טראַכטונגען זײַערע;
3צו אַ פֿאָלק וואָס דערצערנט מיך
אין מײַן פּנים נאָכאַנאַנד;
וואָס שלאַכטן אין די גערטנער,
און רייכערן אויף די ציגל;
4וואָס זיצן צווישן די קבֿרים,
און אין באַהעלטענישן נעכטיקן זיי;
וואָס עסן פֿלייש פֿון חזיר,
און זופּ פֿון אומווערדיקייטן איז אין זייערע כּלים;
5וואָס זאָגן: רוק דיך אָפּ, זאָלסט ניט גענענען צו מיר,
וואָרום איך בין דיר הייליק.
די דאָזיקע זײַנען אַ רויך אין מײַן נאָז,
אַ פֿײַער וואָס ברענט אַ גאַנצן טאָג.
6זע, אויפֿגעשריבן איז דאָס פֿאַר מיר;
איך וועל ניט שווײַגן סײַדן איך האָב אָפּגעצאָלט,
יאָ, אָפּגעצאָלט אין זייער בוזעם,
7אײַערע זינד און אײַנעם מיט די זינד פֿון אײַערע עלטערן,
זאָגט גאָט,
וואָס האָבן גערייכערט אויף די בערג,
און אויף די הייכן מיך געלעסטערט;
דרום וועל איך אָפּמעסטן צוערשט
זייער לוין אין זייער בוזעם.

8אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
אַזוי ווי אַז דער ווײַן געפֿינט זיך אין הענגל,
זאָגט מען: זאָלסט עס ניט צעשטערן,

וואָרום אַ בענטשונג איז אין אים;
אַזוי וועל איך טאָן פון וועגן מײַנע קנעכט,
ניט צו צעשטערן אין גאַנצן.
9 און איך וועל אַרויסברענגען פון יעקבֿ אַ זאָמען,
און פון יהודה דעם יורש פון מײַנע בערג;
און יַרשענען וועלן עס מײַנע אויסדערוויילטע,
און מײַנע קנעכט וועלן דאָרט וווינען.
10 און דער שָרוֹן וועט זײַן פאַר אַ פּיטערפּלאַץ פון שאָף,
און דער טאָל עָכוֹר פאַר אַ הויערונג פון רינדער,
פאַר מײַן פאָלק וואָס האָט מיך געזוכט.
11 אָבער איר וואָס פאַרלאָזט גאָט,
וואָס פאַרגעסט אָן מײַן הייליקן באַרג,
וואָס גרייט אַ טיש צום מזל[א],
און פילט אָן אַ מישטראַנק צום באַשערר[ב],
12 איך וועל אײַך באַשערן צום שווערד,
און איר אַלע וועט קניען צו דער שחיטה;
ווײַל איך האָב גערופן און איר האָט ניט געענטפערט,
גערעדט, און איר האָט ניט געהערט;
נאָר איר האָט געטאָן וואָס איז שלעכט אין מײַנע אויגן,
און וואָס איך האָב ניט געוואָלט, האָט איר אויסגעוויילט.

13 דרום האָט גאָט דער האַר אַזוי געזאָגט:
זע, מײַנע קנעכט וועלן עסן,
און איר וועט זײַן הונגעריק;
זע, מײַנע קנעכט וועלן טרינקען,
און איר וועט זײַן דאָרשטיק;
זע, מײַנע קנעכט וועלן זיך פרייען,
און איר וועט פאַרשעמט ווערן.

א לַגַּד, צום גאָט פון מזל. ב לַמְנִי, צום גאָט פון באַשערונג אָדער שיקזאַל

14 זע, מײַנע קנעכט װעלן זינגען פֿון האַרצפֿרייד,
און איר װעט שרײַען פֿון האַרצװײ,
און פֿון אַ צעבראָכן געמיט װעט איר יאָמערן.
15 און איר װעט לאָזן אײַער נאָמען
פֿאַר אַ קללה צו מײַנע אויסדערװײלטע:
„אַזוי זאָל גאָט דער האַר דיך טײטן!"
און זײַנע קנעכט װעט ער רופֿן אַן אַנדער נאָמען;
16 אַז דער װאָס בענטשט זיך אויף דער ערד,
װעט זיך בענטשן בײַם גאָט פֿון אמת,
און דער װאָס שװערט אויף דער ערד,
װעט שװערן בײַם גאָט פֿון אמת;
װײַל פֿאַרגעסן זײַנען די פֿריערדיקע צרות,
און װײַל זײ זײַנען פֿאַרבאָרגן פֿון מײַנע אויגן.
17 װאָרום זע, איך באַשאַף הימלען נײַע,
און אַן ערד אַ נײַע;
און דאָס פֿריערדיקע װעט ניט געדאַכט װערן,
און אויפֿן זינען ניט אַרויפֿקומען.
18 נאָר זײַט לוסטיק און פֿרײט זיך ביז אײביק
מיט דעם װאָס איך באַשאַף;
װאָרום זע, איך באַשאַף ירושלים פֿאַר אַ לוסטיקײט,
און איר פֿאָלק פֿאַר אַ פֿרייד.
19 און איך װעל זיך פֿרײען מיט ירושלים,
און װעל לוסטיק זײַן מיט מײַן פֿאָלק;
און ניט געהערט װערן װעט אין איר מער
אַ קָול פֿון געװײן, און אַ קָול פֿון געשרײ.
20 מער װעט ניט זײַן פֿון דאָרטן
אַ קינד אין טעג, אָדער אַ זָקן,
װאָס װעט ניט דערפֿילן זײַנע טעג;

וואָרום דער אינגסטער וועט צו הונדערט יאָר שטאַרבן,
און אַ זינדיקער וועט מיט הונדערט יאָר געשאָלטן ווערן.
21 און זיי וועלן בויען הייזער און באַוווינען,
און פלאַנצן ווייַנגערטנער און עסן זייער פרוכט.
22 זיי וועלן ניט בויען,
און אַן אַנדערער זאָל באַוווינען
זיי וועלן ניט פלאַנצן,
און אַן אַנדערער זאָל עסן;
וואָרום אַזוי ווי די טעג פון אַ בוים
וועלן זיין די טעג פון מיין פאָלק,
און מיינע אויסדערוויילטע וועלן פאַרניצן
דאָס ווערק פון זייערע הענט.
23 זיי וועלן זיך ניט מיען אומניסט,
זיי וועלן ניט געבערן פאַר אַ בֶּהָלה,
וואָרום אַ זאָמען געבענטשט פון גאָט זיינען זיי,
און זייערע שפּראָצן מיט זיי.
24 און עס וועט זיין,
איידער זיי רופן, וועל איך ענטפערן,
ווי זיי רעדן נאָך, אַזוי וועל איך צוהערן.
25 אַ וואָלף און אַ לאַם וועלן זיך פיטערן אין איינעם,
און אַ לייב וועט ווי אַ רינד עסן שטרוי;
און אַ שלאַנג—איר שפּייז וועט זיין שטויב;
זיי וועלן ניט בייז טאָן און ניט פאַרדאַרבן
אויף מיין גאַנצן הייליקן באַרג,
זאָגט גאָט.

סו 1 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
דער הימל איז מיין טראָן,

און די ערד איז מײַן פֿוסבענקל;
װוּ איז דאָס הויז װאָס איר קענט מיר בויען?
און װוּ דער אָרט פֿון מײַן רואונג?
2 אַז די אַלע האָט מײַן האַנט געמאַכט,
און אַזױ זײַנען די אַלע געװאָרן,
זאָגט גאָט.
אָבער אויף אַזעלכן טו איך קוקן:
אויף דעם אָרעמאַן און דערשלאָגענעם אין געמיט,
און דעם װאָס ציטערט איבער מײַן װאָרט.

3 דער װאָס שעכט אַן אָקס,
דערשלאָגט אַ מענטשן;
דער װאָס שלאַכט אַ שעפּס,
האַקט אָפּ דאָס געניק פֿון אַ הונט;
דער װאָס ברענגט אויף אַ שפּײַזאָפּפֿער,
[ברענגט אויף] בלוט פֿון אַ חזיר;
דער װאָס רײכערט װײַרויך,
בענטשט אַן אָפּגאָט.
אַזױ װי זײ האָבן אויסגעװײלט זײערע װעגן,
און זײערע אומװערדיקײטן האָט באַגערט זײער זעל,
4 אַזױ װעל איך אויך אויסװײלן געשפּעטן איבער זײ,
און זײערע שרעקענישן װעל איך ברענגען אויף זײ;
װײַל איך האָב גערופֿן, און קײנער האָט ניט געענטפֿערט,
גערעדט, און זײ האָבן ניט געהערט;
נאָר זײ האָבן געטאָן װאָס איז שלעכט אין מײַנע אויגן,
און װאָס איך האָב ניט געװאָלט האָבן זײ אויסגעװײלט.

5 הערט דאָס װאָרט פֿון גאָט,
איר װאָס ציטערט איבער זײַן װאָרט:

עס האָבן געזאָגט אײַערע ברידער װאָס האָבן אײַך פײַנט,
די װאָס פֿאַרשטױסן אײַך פֿון װעגן מײַן נאָמען:
„זאָל גאָט געפֿרײלעכט װערן,
און לאָמיר זען אײַער שׂמחה!"
אָבער זײ װעלן פֿאַרשעמט װערן.
6אַ קָול פֿון טומל פֿון דער שטאָט,
אַ קָול פֿון דעם טעמפּל!
אַ קָול פֿון גאָט װאָס באַצאָלט
פֿאַרגעלטונג צו זײַנע פֿײַנט.
7אײדער זי האָט געװײטאָקט,
האָט זי געבאָרן,
אײדער װײעניש איז געקומען אױף איר,
אַזױ האָט זי אַ אינגל געהאַט.
8װער האָט געהערט אַזױנס?
װער האָט געזען אַזױ־װאָס?
װערט אַ לאַנד אױסגעװײטאָקט אין אײן טאָג?
װערט געבאָרן אַ פֿאָלק מיט אײן מאָל?
װאָרום װי זי האָט געװײטאָקט,
אַזױ האָט ציון אירע קינדער געבאָרן.
9װעל איך ביז געבורט ברענגען, און ניט מאַכן געבערן?
זאָגט גאָט;
װעל איך, װאָס מאַך געבערן, פֿאַרהאַלטן?
זאָגט דײַן גאָט.

10פֿרײט זיך מיט ירושָלַיִם, און קװעלט אָן אין איר,
אַלע אירע ליבהאָבער;
לוסטיקט אײַך לוסטיק מיט איר,
איר אַלע װאָס טרױערט אױף איר;

11וייל איר וועט זויגן און זיך זעטן
פון דער ברוסט פון אירע נחמות,
וייל איר וועט זופּן און זיך קוויקן
פון דעם זויגנאָפּל פון איר שֶפע.
12וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, איך נייג צו איר שלום ווי אַ טייך,
און ווי אַ פלייציקן שטראָם די רייכקייט פון די פעלקער,
און איר וועט זויגן דערפון.
אויפן זייט וועט איר געטראָגן ווערן,
און אויף די קני וועט איר געצערטלט ווערן.
13ווי איינער וואָס זיין מוטער טוט אים טרייסטן,
אַזוי וועל איך אייך טרייסטן;
און אין ירושָלַיִם וועט איר געטרייסט ווערן.
14און איר וועט זען, און אייער האַרץ וועט זיך פרייען,
און אייערע ביינער וועלן ווי גראָז בליען;
און די האַנט פון גאָט וועט דערוווּסט ווערן ביי זיינע קנעכט,
און ער וועט צערענען אויף זיינע פיינט.

15וואָרום זע, גאָט וועט קומען מיט פייער,
און ווי אַ שטורעמווינט זיינע רייטוועגן,
אויסצולאָזן מיט גרים זיין צאָרן,
און זיין אָנגעשריי מיט פלאַמען פייער.
16וואָרום מיט פייער טוט זיך משפטן גאָט,
און מיט זיין שווערד, מיט אַלע לייבער;
און פיל וועלן זיין די דערשלאָגענע פון גאָט.
17די וואָס הייליקן זיך און ריניקן זיך
צו גיין אין די גערטנער,
הינטער איינער אין מיטן,

די וואָס עסן פֿלייש פֿון חזיר,
און אומווערדיקייטן און מייז,
וועלן אין איינעם פֿאַרלענדט ווערן,
זאָגט גאָט.
18װאָרום [איך וויס] זייערע מעשׂים און זייערע טראַכטונגען;
[די צייט] קומט אײַנצוזאַמלען אַלע פֿעלקער און לשונות,
זיי זאָלן קומען און זען מײַן כּבוד.

19און איך וועל טאָן צווישן זיי אַ װוּנדערצייכן,
און איך וועל שיקן פֿון זיי אַנטרונענע צו די פֿעלקער,
צו תּרשיש, פּוּל, און לוּד, די בויגנשפּאַנערס,
צו תּוּבל און יָוָן, די ווײַטע אינזלען,
וואָס האָבן ניט געהערט מײַן הערונג, און ניט געזען מײַן כּבוד;
און זיי וועלן דערציילן מײַן כּבוד צווישן די פֿעלקער.
20און זיי וועלן ברענגען אַלע אײַערע ברידער,
פֿון אַלע פֿעלקער, אַ מתּנה צו גאָט,
אויף פֿערד און אויף קאַטשן און אויף טראָגװעגן,
און אויף מױלאייזלען, און אויף יאָגקעמלען,
צו מײַן הייליקן באַרג ירושָלַיִם, זאָגט גאָט,
אַזוי ווי די קינדער פֿון ישׂראל ברענגען דאָס שפּייזאָפּפֿער
אין אַ ריינער כּלי אין הויז פֿון גאָט.
21און אויך פֿון זיי וועל איך נעמען
פֿאַר כּהנים און פֿאַר לוִיִים, זאָגט גאָט.
22וואָרום ווי די נײַע הימלען,
און די נײַע ערד, וואָס איך מאַך,
וועלן באַשטיין פֿאַר מיר, זאָגט גאָט,
אַזוי וועט באַשטיין אײַער זאָמען און אײַער נאָמען.

23 און עס וועט זיין,
ראשחודש אין ראשחודש,
און שבת אין שבת,
וועלן קומען אַלע לייבער,
זיך בוקן פאַר מיר, זאָגט גאָט.
24 און זיי וועלן אַרויסגיין און וועלן קוקן
אויף די פּגרים פון די מענטשן
וואָס האָבן געבראָכן אָן מיר;
וואָרום זייער וואָרעם וועט ניט שטאַרבן,
און זייער פייער וועט ניט פאַרלאָשן ווערן,
און זיי וועלן זיין אַן עקל פאַר אַלע לייבער.

און עס וועט זיין,
ראשחודש אין ראשחודש,
און שבת אין שבת,
וועלן קומען אַלע לייבער,
זיך בוקען פאַר מיר, זאָגט גאָט.

ירמיה

יִרמְיָה

גאָט מאַכט יִרמְיָהן צום נביא פאַר די פעלקער	א	1
געצנדינערײַ און זינדיקײַט פון ישׂראל און יהודה	ב	1
װאָרענונג און אָנזאָג פון דער שטראָף װאָס קומט	ד	1
די פאַרדאָרבנקײט פון אַלע שיכטן פון פאָלק, און די שטראָף	ה	1
פאַרברעכן, געצנדינסט, און פאַרשװעכונג פון הײליקטום	ז	1
גאָטס צאָרן װעט אויסגיין אויף דעם זינדיקן פאָלק	ז	27
דעם נביאס קלאָג	ח	18
ניט חכמה אָדער גבורה, נאָר קענשאַפט פון גאָט איז דער עיקר	ט	22
גאָטס משפט אויף יהודה און אויף די אומות	ט	24
די אײנציקײט און גרויסקײט פון יהוה. די נאַרישקײט פון געצנדינסט	י	1
די פאַרװיסטונג פון לאַנד	י	17
שטראָף־נבואה צו יהודה	יא	1
דער געראָדפטער נביא קלאָגט זיך אויף זײַן גוֹרל	יא	18
גאָט פאַרלאָזט זײַן פאָלק און זײַן לאַנד	יב	7
גאָטס שטראָף אויף די פײַנט פון ישׂראל	יב	14
די נבואה מיט דעם פלאַקסענעם גאַרטל	יג	1
די נבואה מיט דעם װײַנקרוג	יג	12
שטראָף־נבואה	יג	15
װעגן די טריקענישן	יד	1
דער נביא שילט זײַן גוֹרל. גאָט טרײסט אים	טו	10
װײַטערע שטראָף־נבואות	טז	1

גאָט באַצאָלט איטלאַכן לויט זיינע מעשים	יז	5
דעם נביאס תּפילה	יז	12
אָפּהיטונג פון שבת	יז	19
די נבואה אין הויז פון דעם טעפּער	יח	1
ירמיָה קלאָגט צו גאָט וועגן זיינע פיינט	יח	18
די נבואה מיט דעם צעבראָכענעם קרוג	יט	1
פשחור שלאָגט ירמיָהן. דער נביא שילט דעם טאָג פון זיין געבאָרנשאַפט	כ	1
אָנזאָג אַז ירושָלַים וועט פאַלן	כא	1
קעגן דעם מלך פון יהודה	כא	11
וועגן שַלומען	כב	10
וועגן יהוֹיָקימען	כב	13
דער גָלות פון כּניָהון (יהוֹיָכינען)	כב	24
קעגן די אומגעטרייע פירער	כג	1
קעגן די פאַלשע נביאים	כג	9
די נבואה מיט די צוויי קערב פייגן	כד	1
דער אונטערגאַנג פון יהודה דורך נבוכַדנֶצאַרן	כה	1
דער כּוס פון גאָטס צאָרן אויף אַלע אומות	כה	15
ירמיָה ווערט אַריינגעזעצט אין תּפיסה	כו	1
דער מלך יהוֹיָקים לאָזט טייטן דעם נביא אוּריָהן	כו	20
ירמיָה הייסט דינען נבוכַדנֶצַרן, און וואָרנט קעגן די פאַלשע נביאים	כז	1
ירמיָה און דער פאַלשער נביא חֲנַניָה	כח	1
ירמיָהס וואָרנבריוו צו די פאַרטריבענע אין בָבל	כט	1
טרייסט־נבואות	ל	1
ירמיָה קויפט לאַנד זיצנדיק אין תּפיסה	לב	1
ירמיָהס תּפילה	לב	16
אומקער פון יהודה און ישׂראל. ווידעראויפשטעלונג פון דודס טראָן	לג	1

נבואה צו צדקִיָהן	לג	1
קענען די הערן וואָס האָבן צוריקגענומען זייערע באַפרייטע שקלאַפן	לד	8
ירמְיָה און די רֵכָבים	לה	1
יהוֹיָקים פאַרברענט ירמְיָהס נבואות	לו	1
ירמְיָה אין געפענקעניש	לז	1
עֶבֶד־מֶלֶך דער כּושי ראַטעוועט ירמְיָהן פון דער תּפיסה־גרוב	לח	1
ירושָלַים ווערט באַצוווּנגען	לח	23
נבוּכַדנֶצַר הייסט אָפּהיטן ירמְיָהן	לט	11
דער באַלוין פון עֶבֶד־מֶלֶך דעם כּושי	לט	15
נבוּזַרְאֲדָן באַפרייט ירמְיָהן פון געפאַנגענשאַפט	מ	1
גְדַליָה ווערט אויפגעזעצט איבער יהודה	מ	7
גְדַליָה ווערט דערמאָרדעט	מא	1
ירמְיָה וואָרנט קעגן אויסוואַנדערן קיין מִצרַיִם	מב	1
די געבליבענע הערן ניט צו ירמְיָהן און גייען קיין מִצרַיִם	מג	1
נבואה אויף מִצרַיִם	מג	8
נבואה אויף די אַנטלאָפענע קיין מִצרַיִם	מד	1
נבואה צו בָּרוכן	מה	1
נבואה אויף מִצרַיִם	מו	1
נבואה אויף די פּלִשתּים	מז	1
נבואה אויף מוֹאָב	מח	1
נבואה אויף די קינדער פון עַמוֹן	מט	1
נבואה אויף אֶדוֹם	מט	7
נבואה אויף דַמֶשֶׂק	מט	23
נבואה אויף קֵדָר און די קיניגרייכן פון חָצוֹר	מט	28
נבואה אויף עֵילָם	מט	34
דער אונטערגאַנג פון בָּבֶל	נ	1

יִרמְיָה גיט שְׂרָיָהן די נבואות אויף בָּבל אַריינצוואַרפֿן אין
פְּרָת מיט אַ קללה נא 59
דער חורבן פֿון ירושָלַיִם. דער גָלות קיין בָּבל נב 1
יהוֹיָכינס באַפֿרייאונג נב 31

יִרמיָהו

א [1]די ווערטער פון יִרמיָהו דעם זון פון חִלקִיָהון, פון די
כֹּהנים וואָס אין עֲנָתוֹת אין לאַנד בנימין, [2]וואָס דאָס וואָרט
פון גאָט איז צו אים געווען אין די טעג פון יאשִיָהו דעם זון פון
אָמוֹנען, דעם מלך פון יהודה, אין דרייצנטן יאָר פון זיין מלוכה,
[3]און איז אויך געווען אין די טעג פון יהוֹיָקים דעם זון פון יאשִיָהון,
דעם מלך פון יהודה, ביזן סוֹף פון עלפטן יאָר פון צִדקִיָהו
דעם זון פון יאשִיָהון, דעם מלך פון יהודה, ביז דעם גָלוּת פון
ירוּשָלַיִם אין פינפטן חודש.

[4]און דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו מיר, אַזוי צו זאָגן:

[5]איידער איך האָב דיך אין מוטערלייב געפורעמט,
האָב איך דיך דערקענט,
און איידער דו ביסט פון טראַכט אַרויס,
האָב איך דיך געהייליקט;
אַ נביא פאַר די פעלקער
האָב איך דיך געמאַכט.

[6]האָב איך געזאָגט: וויי, גאָט דו האַר, איך קען דאָך ניט
רעדן, וואָרום איך בין אַ אינגל. [7]האָט גאָט צו מיר געזאָגט:
זאָלסט ניט זאָגן: איך בין אַ אינגל,
נייערט אומעטום ווו איך וועל דיך שיקן זאָלסטו גיין,
און אַלץ וואָס איך וועל דיר באַפעלן זאָלסטו רעדן.
[8]זאָלסט ניט מורא האָבן פאַר זיי,
וואָרום איך בין מיט דיר, דיך מציל צו זיין,
זאָגט גאָט.

9און גאָט האָט אויסגעשטרעקט זיין האַנט און צוגערירט
צו מיין מויל, און גאָט האָט צו מיר געזאָגט:
אָט האָב איך געגעבן מיינע ווערטער אין דיין מויל;
10זע, איך האָב דיך געשטעלט היינטיקן טאָג
איבער די פֿעלקער און איבער די קיניגרייכן,
אויסצורייסן און איינצווואַרפֿן,
און אונטערצוברעכן און צו צעשטערן;
צו בויען און צו פֿלאַנצן.

11און דאָס וואָרט פֿון גאָט איז געווען צו מיר, אַזוי צו זאָגן:
וואָס זעסטו, ירמיָהו? האָב איך געזאָגט: אַ מאַנדלשטאָק[א] זע
איך. 12האָט גאָט צו מיר געזאָגט: האָסט וויל געזען, וואָרום
איך פֿאַס־אויף[א] אויף מיין וואָרט עס צו טאָן.
13און דאָס וואָרט פֿון גאָט איז געווען צו מיר אַ צווייט מאָל,
אַזוי צו זאָגן: וואָס זעסטו? האָב איך געזאָגט: אַ זודיקן טאָפּ זע
איך, און זיין פּאָדערזייט איז קעגן צפֿון. 14האָט גאָט צו מיר
געזאָגט:
פֿון צפֿון וועט אויסברעכן דאָס בייז
אויף אַלע באַוווינער פֿון לאַנד.
15וואָרום זע, איך רוף צו אַלע משפּחות
פֿון די קיניגרייכן צו צפֿון, זאָגט גאָט,
און זיי וועלן קומען, און וועלן שטעלן איטלאַכער זיין טראָן
ביים איינגאַנג פֿון די טויערן פֿון ירושלַיִם,
און קעגן אַלע אירע מויערן רונד אַרום,
און קעגן אַלע שטעט פֿון יהודה.
16און איך וועל זיי אַרויסזאָגן מיין משפּט
פֿאַר אַל זייער שלעכטיקייט,
וואָס זיי האָבן מיך פֿאַרלאָזן,

[א]וואָרטשפּיל: שָקֵד־שֹקֵד.

און געדרײַכערט צו פרעמדע געטער,
און זיך געבוקט צו די ווערק פון זײערע הענט.
17 און דו זאָלסט אַנגורטן דײַנע לענדן,
און זאָלסט אויפשטיין און רעדן צו זײ
אַלץ וואָס איך וועל דיר באַפעלן;
זאָלסט זיך ניט שרעקן פאַר זײ,
כּדי איך זאָל דיך ניט דערשרעקן פאַר זײ.
18 וואָרום זע, איך האָב דיך הײַנט געמאַכט
פאַר אַ באַפעסטיקטער שטאָט,
און פאַר אַן אײַזערנעם זײַל,
און פאַר קופּערנע מויערן אַקעגן גאַנצן לאַנד,
קעגן די מלכים פון יהודה, קעגן אירע האַרן,
קעגן אירע כּהנים, און קעגן דעם פאָלק פון לאַנד.
19 און זײ וועלן מלחמה האַלטן אַקעגן דיר,
און וועלן דיך ניט בײַקומען,
וואָרום איך בין מיט דיר, זאָגט גאָט,
דיך מציל צו זײַן.

ב 1 און דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו מיר, אַזוי צו זאָגן:
2 גײ און זאָלסט רופן אין די אויערן פון ירושָלַיִם, אַזוי צו
זאָגן: אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
איך געדענק דיר די גינציקײט פון דײַן יוגנט,
די ליבשאַפט פון דײַן כּלה־צײַט;
דײַן גײן נאָך מיר אין דער מדבר,
אין אַ לאַנד ניט געזײט.
3 הײליק בײַ גאָט איז ישׂראל,
דאָס ערשטע פון זײַן תּבֿואה;
אַלע זײַנע פאַרצערער וועלן פאַרוויסט ווערן;

אַ בײזעניש װעט קומען אויף זײ,
זאָגט גאָט.

4הערט דאָס װאָרט פון גאָט, איר הויז פון יעקב,
און אַלע משפּחות פון הויז פון ישׂראל;
5אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
װאָס האָבן אײַערע עלטערן אין מיר אַן עװלה געפונען,
װאָס זײ האָבן זיך דערװײטערט פון מיר,
און געגאַנגען נאָך נישט און נישטיק געװאָרן?
6און זײ האָבן ניט געזאָגט: װוּ איז גאָט
װאָס האָט אונדז אויפגעבראַכט פון לאַנד מִצרַיִם,
װאָס האָט אונדז געפירט דורכן מדבר,
דורך אַ לאַנד פון װיסטעניש און גריבער,
דורך אַ לאַנד פון טריקעניש און טויטשאָטן,
דורך אַ לאַנד װאָס קײן מענטש איז ניט דורכגעגאַנגען דערין,
און קײן מוטערמענטש האָט ניט געװוינט דאָרטן?
7און איך האָב אײַך געבראַכט אין אַ פרוכטיקן לאַנד,
צו עסן איר פרוכט און איר גוטס;
און איר זײט געקומען און האָט פאַראומרײניקט מײן לאַנד,
און געמאַכט מײַן אַרב פאַר אַן אומװערדיקײט.
8די כּהנים האָבן ניט געזאָגט: װוּ איז גאָט?
און די אויפהאַלטער פון דער תּורה האָבן מיך ניט געקענט,
און די פּאַסטוכער האָבן געבראָכן אָן מיר,
און די נביאים האָבן נביאות געזאָגט פאַר בַעַל,
און נאָך די װאָס נוצן ניט, זײנען זײ געגאַנגען.
9דרום װעל איך נאָך קריגן מיט אײַך, זאָגט גאָט,
און מיט אײַערע קינדסקינדער װעל איך קריגן.

10 וואָרום פאָרט דורך די אינזלען פון די כִּתּים, און זעט,
און קיין קֵדָר שיקט, און קוקט זיך גוט צו,
און זעט אויב אַזוינס איז געשען.
11 האָט דען אַ פאָלק פאַרביטן זיינע געטער?
וואָס זיי זיינען קיין געטער ניט;
און מיין פאָלק האָט פאַרביטן זיין כּבוד
אויף וואָס נוצט ניט.
12 גרוילט איר הימלען[א] איבער דעם,
און שוידערט, ווערט באַנומען ביז גאָר,
זאָגט גאָט.
13 וואָרום אַ צווייעדיק בייז האָט געטאָן מיין פאָלק:
זיי האָבן פאַרלאָזן מיך, דעם קוואַל פון לעבעדיקע וואַסער,
זיך צו האַקן ברונעמער, צעבראָכענע ברונעמער,
וואָס קענען דאָס וואַסער ניט האַלטן.

14 איז אַ קנעכט ישׂראל?
צי אַ הויזגעבאָרענער שקלאַף איז ער?
פאַרוואָס איז ער צו רויב געוואָרן?
15 אויף אים ברילן די יונגלייבן,
זיי לאָזן אַרויס זייער קָול,
און זיי האָבן געמאַכט זיין לאַנד צו וויסט;
זיינע שטעט זיינען חרב, אָן אַ באַוווינער.
16 אויך די זין פון נֹף און תַּחפַּנחֵס
טוען אויף דיין שאַרבן פּיטערן.
17 פאַרוואָר, דאָס האָט דיר אָנגעמאַכט
וואָס דו האָסט פאַרלאָזן יהוה דיין גאָט,
בעת ער האָט דיך אויפן וועג געפירט.

[א] וואָרטשפּיל: שֹמּוּ שָמַיִם.

18 און אַצונדערט ווי קומסטו אויפֿן וועג קיין מִצרַיִם,
צו טרינקען דאָס וואַסער פֿון שיחור?
און ווי קומסטו אויפֿן וועג קיין אַשור,
צו טרינקען דאָס וואַסער פֿון טייך[א]?
19 דיין שלעכטיקייט וועט דיך אָנלערנען,
און דיינע אָפּקערונגען וועלן דיך שטראָפֿן;
און וויס און זע, אַז שלעכט איז און ביטער
וואָס דו האָסט פֿאַרלאָזן יהוה דיין גאָט,
און מיין מורא איז ניט אויף דיר,
זאָגט יהוה דער גאָט פֿון צבָאות.

20 וואָרום פֿון אייביק אָן האָב איך צעבראָכן דיין יאָך,
צעריסן דיינע בינדשטריק,
און דו האָסט געזאָגט: איך וועל ניט איבערטרעטן;
אָבער אויף יעטוועדער הויכן בערגל,
און אונטער יעטוועדער צווייגהאַפֿטיקן בוים,
שטרעקסטו ווי אַ זונה זיך אויס.
21 און איך האָב דיך געפֿלאַנצט אַ וויל וויינריטל,
לויטער ריכטיקן זאָמען;
און ווי ביסטו מיר פֿאַרקערט געוואָרן
אין ווילדוווקסן פֿון פֿרעמדן ווינשטאָק!
22 וואָרום, אַז דו זאָלסט זיך וואַשן מיט לויג,
און זאָלסט מערן אויף דיר זייף,
איז געפֿלעקט דיין זינד פֿאַר מיר,
זאָגט גאָט דער האַר.

23 ווי קענסטו זאָגן: איך האָב מיך ניט פֿאַראומרייניקט,
נאָך די בַּעַל־געטער בין איך ניט געגאַנגען?

[א] פְּרָת.

זע דיין פּירונג אין טאָל,
מערק וואָס דו האָסט געטאָן,
דו פלינקע קעמעלין, וואָס פּאַרדרייט אירע וועגן;
24 אַ ווילדע אייזעלין צום מדבר געוווינט,
וואָס שלינגט דעם ווינט אין דער גלוסטונג פון איר זעל;
פון איר פּאָרונג ווער קען זי אָפּהאַלטן?
אַלע אירע זוכער דאַרפן זיך ניט אײַנמיען,
אין איר חודש וועלן זיי זי געפינען.
25 „פאַרמייד דיין פוס פון באָרוועס זיין,
און דיין קעל פון דאָרשטיקייט";
אָבער דו האָסט געזאָגט: אומזיסט, ניין!
נײַערט פרעמדע האָב איך ליב,
און נאָך זיי וועל איך גיין.

26 ווי די שאַנד פון אַ גנב אַז ער ווערט געפונען,
אַזוי איז צו שאַנד דאָס הויז פון ישׂראל,
זיי, זייערע מלכים, זייערע האַרן,
און זייערע כּהנים, און זייערע נביאים.
27 זיי זאָגן צו אַ האָלץ: ביסט מיין פאָטער!
און צו אַ שטיין: דו האָסט אונדז געבאָרן!
וואָרום זיי האָבן געקערט דעם רוקן צו מיר, און ניט דעם פּנים;
נאָר אין צייט פון זייער אומגליק זאָגן זיי:
שטיי אויף און העלף אונדז.
28 און וווּ זיינען דיינע געטער וואָס דו האָסט דיר געמאַכט?
זאָלן זיי אויפשטיין אויב זיי קענען דיר העלפן
אין צייט פון דיין אומגליק;
וואָרום אַזוי ווי די צאָל פון דיינע שטעט,
זיינען דיינע געטער, יהודה.

29 פֿאַרוואָס קריגט איר אויף מיר?
איר אַלע האָט געבראָכן אָן מיר,
זאָגט גאָט.
30 אומזיסט האָב איך געשלאָגן אײַערע קינדער,
זיי האָבן קיין מוסר ניט גענומען;
אײַער שווערד האָט פֿאַרצערט אײַערע נביאים,
ווי אַ מערדערישער לייב.
31 איר דור, זעט דאָס וואָרט פֿון גאָט:
בין איך דען געווען אַ מדבר צו ישׂראל?
צי אַ לאַנד פֿון שטאָקפֿינצטערניש?
פֿאַרוואָס זאָגט מײַן פֿאָלק:
מיר ווילן זיך אומטרײַבן,
מיר וועלן מער ניט קומען צו דיר?
32 קען אַ יונגפֿרוי פֿאַרגעסן איר צירונג,
אַ כּלה אירע שלײַפֿן?
און מײַן פֿאָלק האָט מיך פֿאַרגעסן
טעג אָן אַ צאָל.

33 ווי באַשײנסטו דײַן וועג
ליבשאַפֿט צו זוכן!
פֿאַרוואָר, אַפֿילו די ערגסטע
קענסטו דײַנע וועגן לערנען.
34 אין דײַנע ברעגן געפֿינט זיך אויך בלוט
פֿון נפֿשות פֿון אומשולדיקע אָרעמע–
ניט בײַ אַן אײַנברעכונג האָסטו זיי געפֿונען;
אָבער בײַ אַלעם דעם 35 זאָגסטו:
פֿאַרוואָר, איך בין אומשולדיק,
זײַן צאָרן האָט זיך געוויס אָפּגעקערט פֿון מיר.

זע, איך משפּט זיך מיט דיר
פאַר דײַן זאָגן: איך האָב ניט געזינדיקט.
36 ווי זייער וואָלוול דו מאַכסט זיך
צו בײַטן דײַן וועג!
וועסט אויך פון מִצרַיִם פאַרשעמט ווערן,
ווי דו ביסט פאַרשעמט געוואָרן פון אַשור.
37 אויך פון דעמדאָזיקן וועסטו אַרויסגיין
מיט דײַנע הענט איבער דײַן קאָפּ,
וואָרום גאָט פאַראַכט דײַנע בִּטחונות,
און וועסט מיט זיי ניט באַגליקן.

ג 1 ....אַזוי צו זאָגן:
אַז אַ מאַן שיקט אַוועק זײַן ווײַב,
און זי גייט אַוועק פון אים,
און ווערט אַן אַנדער מאַנס,
וועט ער דען זיך ווידער אומקערן צו איר?
וואָלט ניט זינדיק פאַרזינדיקט ווערן יענע לאַנד?
און דו האָסט מזנה געווען מיט ליבהאָבער אַ סך,
און ווילסט זיך אומקערן צו מיר,
זאָגט גאָט.
2 הייב אויף דײַנע אויגן אויף די הויכע ערטער,
און זע, וווּ ביסטו ניט געשענדט געוואָרן?
אויף די וועגן האָסטו געלויערט אויף זיי,
ווי אַן אַראַבער אין דער מדבר;
און האָסט זינדיק געמאַכט דאָס לאַנד
מיט דײַן זנות און מיט דײַן שלעכטיקייט.
3 דרום זײַנען די פרירעגנס פאַרמיטן געוואָרן,
און שפּעטרעגן איז ניט געווען;

אָבער אַ שטערן פון אַ זונה איז געווען בײַ דיר,
האָסט זיך ניט געוואָלט שעמען.
4האָסטו ניט אָקאָרשט גערופן צו מיר: פאָטער מײַן,
דער פאַרטרויטער פון מײַן יוגנט ביסטו?
5וועט ער אויף אייביק אַ שנאה טראָגן?
וועט ער שטענדיק זי אָנהאַלטן?
אָט האָסטו גערעדט, און דאָך געטאָן דאָס בייז,
און געפּועלט בײַ זיך.

6און גאָט האָט צו מיר געזאָגט אין די טעג פון מלך יאשיָהו:
האָסטו געזען וואָס די אָפּגעקערטע ישׂראל האָט געטאָן? זי איז
געגאַנגען אויף יעטוועדער הויכן בערגל, און אונטער יעדער
צווײַגהאַפטיקן בוים, און האָט דאָרטן מזנה געווען. 7און איך
האָב געווּעסט געזאָגט: נאָכדעם אַז זי האָט געטאָן דאָס אַלץ,
וועט זי זיך אומקערן צו מיר; אָבער זי האָט זיך ניט אומגעקערט.
און די פֿעלשערן איר שוועסטער יהודה האָט דאָס געזען.
8אָבער איך האָב געזען, אַז הגם דערפאַר וואָס די אָפּגעקערטע
ישׂראל האָט אומטרײַשאַפט באַגאַנגען, האָב איך זי אַוועק
געשיקט, און איר געגעבן איר שײדבריוו, האָט פון דעסטוועגן
ניט מורא געהאַט די פֿעלשערן יהודה איר שוועסטער, און זי
אויך איז געגאַנגען און האָט מזנה געווען. 9און עס איז געווען,
פון וועגן דער לײַכטיקייט פון איר זנות האָט זי זינדיק געמאַכט
דאָס לאַנד, און זי האָט אומטרײַשאַפט באַגאַנגען מיט שטיין און
מיט האָלץ. 10אָבער אַפילו נאָך אַלעם דעם האָט די פֿעלשערן
איר שוועסטער יהודה זיך ניט אומגעקערט צו מיר מיט איר
גאַנצן האַרצן, נאָר בלויז מיט ליגן, זאָגט גאָט. 11און גאָט האָט
צו מיר געזאָגט: די אָפּגעקערטע ישׂראל האָט זיך אַרויסגעוויזן

מער רעכטפאַרטיק פון דער פעלשערן יהודה. [12]גיי און
זאָלסט רופן דידאָזיקע ווערטער קעגן צפון, און זאָגן:
קער זיך אום, דו אָפּגעקערטע ישׂראל, זאָגט גאָט:
איך וועל ניט וואַרפן אַ בייז פּנים אויף אַייך,
וואָרום איך בין גענאָדיק, זאָגט גאָט,
איך האַלט ניט אַ שׂנאה אויף אייביק.
[13]נאָר זיי וויסן דיין זינד,
אַז אָן יהוה דיין גאָט האָסטו געבראָכן,
און האָסט צעשפּרייט דיינע וועגן צו פרעמדע,
אונטער יעטוועדער צווייגהאַפטיקן בוים;
און צו מיין קול האָט איר ניט צוגעהערט,
זאָגט גאָט.

[14]קערט אַייך אום, קינדער אָפּקערער,
זאָגט גאָט,
וואָרום איך בין אַייער האַר,
און איך וועל אַייך נעמען איינעם פון אַ שטאָט,
און צוויי פון אַ משפּחה,
און וועל אַייך ברענגען קיין ציון.
[15]און איך וועל אַייך געבן פּאַסטוכער נאָך מיין האַרצן,
און זיי וועלן אַייך פיטערן מיט קענשאַפט
און מיט פאַרשטאַנדיקייט.
[16]און עס וועט זיין,
אַז איר וועט זיך מערן און פרוכפּערן אין לאַנד,
אין יענע טעג, זאָגט גאָט,
וועט מען מער ניט זאָגן:
דער אָרון פון גאָטס בונד;
און ער וועט אויפן זינען ניט אַרויף,

און מע וועט אים ניט דערמאָנען און ניט דאַכטן;
און ער וועט מער ניט געמאַכט ווערן.
17 אין יענער צייט וועט מען רופן ירושָלַיִם דער טראָן פון גאָט,
און אײַנזאַמלען וועלן זיך צו איר אַלע פעלקער,
פון וועגן גאָטס נאָמען, קיין ירושָלַיִם,
און זיי וועלן מער ניט גיין
נאָך דער אײַנגעשפּאַרטקייט פון זייער בייזן האַרצן.
18 אין יענע טעג וועט גיין דאָס הויז פון יהודה
מיט דעם הויז פון ישׂראל,
און זיי וועלן קומען אין איינעם פון צפונדלאַנד
אין דעם לאַנד וואָס איך האָב געמאַכט אַרבן אײַערע עלטערן.

19 און איך האָב געוועסט געזאָגט:
ווי וועל איך דיך אויסריכטן צווישן די קינדער,
און דיר געבן אַ גלוסטיק לאַנד,
די שײנשענסטע נחלה פון די פעלקער!
און איך האָב געזאָגט: „פאָטער מײַן" וועסטו מיך רופן,
און פון הינטער מיר וועסטו זיך ניט אָפּקערן.
20 אָבער אַזוי ווי אַ ווײַב וואָס פעלשט אָן איר מאַן,
אַזוי האָט איר געפעלשט אָן מיר, הויז פון ישׂראל,
זאָגט גאָט.

21 אַ קָול ווערט אויף די הויכע ערטער געהערט,
אַ תּחנונים־געוויין פון די קינדער פון ישׂראל,
וואָרום זיי האָבן פאַרקרימט זייער וועג,
פאַרגעסן אָן יהוה זייער גאָט.
22 קערט אײַך אום, קינדער אָפּקערער,
איך וועל היילן אײַערע אָפּקערונגען.

דאָ זײַנען מיר, געקומען צו דיר,
װאָרום דו ביסט יהוה אונדזער גאָט.
23 פֿאַרװאָר, פֿאַלש איז װאָס פֿון די הײכן,
דער טומל פֿון די בערג;
פֿאַרװאָר, אין יהוה אונדזער גאָט
איז די הילף פֿון ישׂראל.
24 און די שאַנדגעטערײַ האָט אױפֿגעגעסן
די מי פֿון אונדזערע עלטערן, פֿון אונדזער יוגנט אָן,
זײערע שאָף און זײערע רינדער,
זײערע זין און זײערע טעכטער.
25 לאָמיר ליגן אין אונדזער שאַנד,
און זאָל אונדז באַדעקן אונדזער שמאַך,
װאָרום צו יהוה אונדזער גאָט האָבן מיר געזינדיקט,
מיר און אונדזערע עלטערן,
פֿון אונדזער יוגנט און ביז הײַנטיקן טאָג,
און מיר האָבן ניט צוגעהערט צו דעם קָול
פֿון יהוה אונדזער גאָט.

ד 1 אַז דו װעסט זיך אומקערן, ישׂראל, זאָגט גאָט,
צו מיר זיך אומקערן,
און אַז דו װעסט אָפּטאָן דײַנע אומװערדיקײטן פֿון מײַן פּנים,
און װעסט זיך ניט װאַקלען,
2 און װעסט שװערן: „אַזױ װי גאָט לעבט“.
מיט אמת, מיט רעכט, און מיט גערעכטיקײט,
װעלן זיך בענטשן מיט אים פֿעלקער,
און מיט אים װעלן זײ זיך רימען.

3 װאָרום אַזױ האָט גאָט געזאָגט

צו די מענער פון יהודה און צו ירושָלַיִם:
אַקערט אײַך אַן אַקער,
און איר זאָלט ניט זייען אויף דערנער.
4 באַשנײַדט אײַך צו גאָט,
און טוט אָפּ די פאָרהויטן פון אײַער האַרץ,
איר מענער פון יהודה און באַוווינער פון ירושָלַיִם,
כדי מײַן גרימצאָרן זאָל ניט אַרויסגיין ווי אַ פײַער,
און ברענען אַז קיין לעשער זאָל ניט זײַן,
פון וועגן אײַערע שלעכטע מעשׂים.

5 דערציילט אין יהודה, און מאַכט הערן אין ירושָלַיִם,
און זאָגט: בלאָזט אַ שופר אין לאַנד;
רופט מיט אַ פולער קעל, און זאָגט:
זאַמלט אײַך אײַן, און לאָמיר אַרײַן אין די פעסטונגשטעט.
6 הייבט אויף אַ פאָן קיין ציון,
אַנטרינט, איר זאָלט אײַך ניט אָפּשטעלן,
וואָרום איך ברענג אַן אומגליק פון צפון,
און אַ בראָך אַ גרויסן.
7 אַ לייב איז אויפגעגאַנגען פון זײַן געצווייג,
און אַן אומברענגער פון פעלקער
האָט געצויגן, איז אַרויס פון זײַן אָרט,
צו מאַכן דײַן לאַנד צו וויסט,
דײַנע שטעט זאָלן חרב זײַן, אָן אַ באַוווינער.
8 איבער דעם גורט אָן זאַקקליידער,
טוט קלאָגן און יאָמערן;
וואָרום ניט אָפּגעקערט האָט זיך
גאָטס גרימצאָרן פון אונדז.
9 און עס וועט זײַן אין יענעם טאָג,

זאָגט גאָט,
וועט פֿאַרגיין דאָס האַרץ פֿון דעם מלך,
און דאָס האַרץ פֿון די האַרן;
און די כּהנים וועלן באַנומען ווערן,
און די נביאים וועלן גאַפֿן.
10 האָב איך געזאָגט: ווי, גאָט דו האַר, פֿאַרוואָר, נאַרן
גענאַרט האָסטו דאָסדאָזיקע פֿאָלק און ירושלים, אַזוי צו זאָגן:
„שלום וועט זיין צו אייך", און די שווערד דערגרייכט ביזן נפֿש.

11 אין יענער צייט וועט באַפֿוילן ווערן
אויף דעמדאָזיקן פֿאָלק און אויף ירושלים
אַ הייסער ווינט פֿון די הויכע ערטער אין מדבר,
אויפֿן וועג צו דער טאָכטער מיין פֿאָלק;
ניט צו ווינטשופֿלען, און ניט צו רייניקן;
12 אַ ווינט שטאַרקער פֿון דעם וועט קומען פֿון מיר;
אַצונד וועל איך אויך אַרויסזאָגן אַ משפּט אויף זיי.
13 זע, ווי וואָלקנס גייט ער אויף,
און ווי דער שטורעמווינט זיינען זיינע רייטוועגן;
פֿלינקער פֿון אָדלערס זיינען זיינע פֿערד:
וויי אונדז, וואָרום מיר זיינען פֿאַרוויסט.
14 וואַש אָפּ פֿון בייז דיין האַרץ, ירושלים,
כּדי זאָלסט געהאָלפֿן ווערן.
ביז וואַנען וועלן רוען אין דיר
דיינע מחשבות פֿון אומרעכט?
15 וואָרום אַ קול זאָגט אָן פֿון דן,
און מאַכט הערן אומגליק פֿון געבערג פֿון אפֿרים:
16 דערציילט די פֿעלקער: אָט איז עס!
מאַכט הערן וועגן ירושלים:

באַלעגערער קומען פון אַ ווייטן לאַנד,
און לאָזן אַרויס אויף די שטעט פון יהודה זייער קול.
17 ווי פעלדהיטער זיינען זיי אויף איר פון רונד אַרום,
ווייל זי האָט מיר ווידערשפעניקט, זאָגט גאָט.
18 דיין פירונג און דיינע מעשׂים
האָבן דיר דאָס אָנגעמאַכט—
דידאָזיקע שלעכטיקייט דיינע—
וואָס עס איז ביטער,
וואָס עס רירט אָן ביז דיין האַרצן.

19 מיינע אינגעווייד, מיינע אינגעווייד!
איך דריי מיך פון ווייטאָק!
אָ די ווענט פון מיין האַרצן!
מיין האַרץ טוט ברומען אין מיר,
איך קען ניט שווייגן!
וואָרום אַ קול פון שופֿר האָסטו געהערט, מיין זעל,
אַ שאַל פון מלחמה.
20 אַ בראָך אויף אַ בראָך געשעט,
וואָרום פאַרוויסט געוואָרן איז דאָס גאַנצע לאַנד,
פּלוצים זיינען פאַרוויסט געוואָרן מיינע געצעלטן,
אין אַ רגע—מיינע פאָרהאַנגען.
21 ביז וואַנען וועל איך זען די פאָן,
וועל איך הערן דעם קול פון דעם שופֿר?

22 וואָרום נאַריש איז מיין פאָלק,
מיך קענען זיי ניט;
קינדער נאַרן זיינען זיי,
און ניט פאַרשטאַנדיק זיינען זיי;

זיי זיינען חכמים אויף טאָן שלעכטס,
און פון גוטס טאָן ווייסן זיי ניט.

23 איך האָב געזען די ערד,
ערשט זי איז וויסט און ליידיק
און די הימלען–
און זייער ליכט איז ניטאָ.
24 איך האָב געזען די בערג, ערשט זיי ציטערן,
און אַלע הייכן האָבן זיך געטרייסלט.
25 איך האָב געזען, ערשט קיין מענטש איז ניטאָ,
און אַלע פֿויגלען פון הימל זיינען אַוועק.
26 איך האָב געזען, ערשט דער כּרמל איז אַ מדבר,
און אַלע זיינע שטעט זיינען צעשטערט,
פֿאַר דעם אָנגעזיכט פון גאָט,
פֿאַר דעם גרים פון זיין צאָרן.

27 וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
אַ וויסטעניש וועט ווערן דאָס גאַנצע לאַנד,
הגם קיין פֿאַרלענדונג וועל איך ניט מאַכן.
28 אויף דעם וועט טרויערן די ערד,
און פינצטער ווערן וועלן די הימלען פון אויבן,
ווייל איך האָב גערעדט, איך האָב געטראַכט,
און איך האָב ניט חרטה, און וועל זיך ניט אָפּקערן דערפֿון.
29 פֿאַר דעם קול פון רייטער און בויגנשיסער,
אַנטלויפֿט די גאַנצע שטאָט;
זיי זיינען אַריין אין געדיכטע וועלדער,
און אויף פֿעלזן זיינען זיי אַרויפֿגעגאַנגען;
יעטוועדער שטאָט איז פֿאַרלאָזן,

און אין זיי וווינט ניט קיין מענטש.
30 און דו באַרויבטע, וואָס טוסטו,
וואָס דו קליידסט דיך אין רויט,
וואָס דו צירסט דיך מיט צירונג פון גאָלד,
וואָס דו רייסט אויף דיינע אויגן מיט פאַרב?
אומזיסט מאַכסטו זיך שיין,
דיינע ליבהאָבער פאַראַכטן דיך,
זיי זוכן דיין לעבן.
31 וואָרום אַ קָול ווי פון אַ ווייערן האָב איך געהערט,
אַנגסט ווי פון אַן ערשטגעווינערן.
דעם קָול פון טאָכטער ציון וואָס פאַרקייכט זיך,
וואָס שפּרייט אירע הענט פאַנאַנדער:
ווי מיר, וואָרום מיין זעל
איז אוממאַכטיק פאַר די טייטער.

ה 1 וואַנדערט אום אין די גאַסן פון ירושָלַים,
און זעט אַקאָרשט און ווערט געוואָר,
און זוכט אין אירע מערק,
אויב איר וועט געפינען אַ מענטשן,
אויב עס איז דאָ ווער עס טוט גערעכטיקייט,
ווער עס זוכט אמת,
און איך וועל איר פאַרגעבן.
2 אַפילו ווען זיי זאָגן: אַזוי ווי גאָט לעבט!
שווערן זיי פון דעסטוועגן פאַלש.

3 גאָט, דיינע אויגן זיינען דאָך אויף אמת;
האָסט זיי געשלאָגן, און זיי האָבן זיך ניט געקימערט,
האָסט זיי פאַרלענדט, און זיי האָבן קיין מוסר ניט גענומען;

זיי האָבן געמאַכט זייער פּנים האַרטער פון פעלז,
זיי האָבן זיך ניט געוואָלט אומקערן.
4 און איך האָב געהעסט געזאָגט:
דאָס זיינען נאָר די אָרעמע,
זיי זיינען נאַריש, ווייל זיי ווייסן ניט דעם וועג פון יהוה,
דאָס געזעץ פון זייער גאָט.
5 איך וועל מיר גיין צו די גרויסע,
און וועל רעדן מיט זיי;
וואָרום זיי ווייסן דעם וועג פון יהוה,
דאָס געזעץ פון זייער גאָט.
אָבער זיי האָבן דעסגלייכן צעבראָכן דעם יאָך,
צעריסן די בינדשטריק.
6 דרום דערשלאָגט זיי אַ לייב פון וואַלד,
אַ וואָלף פון מדבריות וועט זיי פאַרוויסטן,
אַ לעמפּערט טוט לויערן אויף זייערע שטעט,
איטלאַכער וואָס גייט אַרויס פון זיי, וועט פאַרצוקט ווערן;
וואָרום פיל זיינען זייערע פאַרברעכן,
שטאַרק זיינען זייערע אָפּקערונגען.

7 ווי זאָל איך פאַר דעם דיר פאַרגעבן?
דיינע קינדער האָבן מיך פאַרלאָזן,
און געשוואָרן ביי אומגעטער;
אַז איך האָב זיי אָנגעזעט, האָבן זיי מזנה געווען,
און אין הייזער פון זונות קלייבן זיי זיך אויף.
8 פערד אָפּגעפּיטערטע, אָגערס זיינען זיי,
איטלאַכער צו זיין חברס ווייב הירזשען זיי;
9 זאָל איך דערפאַר זיך ניט אָפּרעכענען?
זאָגט גאָט;

און זאָל אָן אַ פֿאָלק ווי דאָסדאָזיקע
זיך ניט נוֹקם זיין מיין זעל?

10 גייט אַרויף אין אירע רייען, און צעשטערט,
נאָר אַ פֿאַרלענדונג זאָלט איר ניט מאַכן;
טוט אָפּ אירע צווייגן,
וואָרום ניט גאָטס זיינען זיי.
11 וואָרום פֿעלשן געפֿעלשט האָבן אָן מיר
דאָס הויז פֿון ישׂראל און דאָס הויז פֿון יהודה,
זאָגט גאָט.
12 זיי האָבן געלייקנט אָן גאָט,
און געזאָגט: דאָס איז ניט ער,
און בייז וועט ניט קומען אויף אונדז,
און שווערד און הונגער וועלן מיר ניט אָנזען.
13 און פֿון די נביאים וועט זיך אויסלאָזן אַ ווינט,
וואָרום דאָס וואָרט איז אין זיי ניטאָ;
אַזוי זאָל זיי אַליין געשען!
14 דרום האָט יהוה דער גאָט פֿון צבֿאות אַזוי געזאָגט:
ווייל איר רעדט דאָסדאָזיקע גערייד,
אָט מאַך איך מיינע ווערטער אין דיין מויל צו פֿייער,
און דאָסדאָזיקע פֿאָלק, האָלץ,
און עס וועט זיי פֿאַרצערן.
15 זע, איך ברענג אויף אייך אַ פֿאָלק פֿון דער ווייט,
איר הויז פֿון ישׂראל, זאָגט גאָט;
אַ מאַכטיק פֿאָלק איז דאָס,
אַ פֿאָלק פֿון פֿאַרצייטן איז דאָס,
אַ פֿאָלק וואָס דו ווייסט ניט זיין לשון,
און פֿאַרשטייסט ניט וואָס ער רעדט.

16 זײַן פֿײַלבײטל איז ווי אַן אָפֿענער קבֿר;
זײ זײַנען אַלע גיבורים.
17 און ער וועט אויפֿעסן דײַן שניט, און דײַן ברויט;
זײ וועלן אויפֿעסן דײַנע זין און דײַנע טעכטער;
ער וועט אויפֿעסן דײַנע שאָף און דײַנע רינדער,
ער וועט אויפֿעסן דײַן ווײַנשטאָק און דײַן פֿײַגנבוים;
ער וועט צעקלאַפּן מיטן שווערד
דײַנע פֿעסטונגשטעט וואָס דו פֿאַרזיכערסט זיך אויף זײ.
18 הגם אויך אין יענע טעג, זאָגט גאָט,
וועל איך ניט מאַכן אַ פֿאַרלענדונג פֿון אײַך.
19 און עס וועט זײַן, אַז איר וועט זאָגן: פֿאַרוואָס האָט יהוה
אונדזער גאָט אונדז געטאָן דאָס אַלץ? זאָלסטו זאָגן צו זײ: אַזוי
ווי איר האָט מיך פֿאַרלאָזן, און געדינט פֿרעמדע געטער אין
אײַער לאַנד, אַזוי זאָלט איר דינען פֿרעמדע אין אַ לאַנד ניט
אײַערס.

20 זאָגט דאָס אָן אין הויז פֿון יעקבֿ,
און מאַכט עס הערן אין יהודה, אַזוי צו זאָגן:
21 הערט דאָס צו אַקאָרשט, איר נאַריש פֿאָלק אָן שׂכל,
וואָס האָבן אויגן און זעען ניט,
וואָס האָבן אויערן און הערן ניט;
22 האָט איר דען ניט מורא פֿאַר מיר? זאָגט גאָט,
צי ציטערט איר ניט פֿאַר מײַן אָנגעזיכט?
איך וואָס האָב געמאַכט זאַמד אַ גרענעץ צום ים,
אַן אײביק געזעץ וואָס ער קען ניט אַריבערגײן;
און זײַנע אינדן וואַרפֿן זיך, און קענען ניט בײקומען,
און זײ ברומען, און קענען עס ניט אַריבערגײן.
23 אָבער בײַ דעמדאָזיקן פֿאָלק

איז אַן אָפּגעקערט און ווידערשפּעניק האַרץ,
זיי האָבן זיך אָפּגעקערט און זיינען אַוועק.
24 און זיי האָבן ניט געזאָגט אין זייער האַרצן:
לאָמיר מורא האָבן פאַר יהוה אונדזער גאָט,
וואָס גיט רעגן, פרירעגן, און שפּעטרעגן, אין זיין צייט,
וואָס היט פאַר אונדז אָפּ די געשטעלטע וואָכן פון שניט.
25 אײַערע זינד האָבן אָפּגענייגט די דאָזיקע,
און אײַערע חטאים האָבן פאַרמיטן דאָס גוטס פון אײַך.
26 וואָרום צווישן מיין פאָלק געפינען זיך רשעים;
זיי קוקן נאָך, אַזוי ווי פויגלפאַנגער לויערן,
זיי שטעלן אַ פאַסטקע, מענטשן פאַנגען זיי.
27 ווי אַ שטייג פול מיט פויגלען,
אַזוי זיינען זייערע הייזער פול מיט באַטרוג;
דרום זיינען זיי גרויס און רייך געוואָרן.
28 פעט, גראָב זיינען זיי געוואָרן;
יאָ, זיי שטייגן אַריבער אין בייזע שטיק.
פאַר רעכט נעמען זיי זיך ניט אָן,
פאַרן רעכט פון יתום, אַז זיי זאָלן עס דורכפירן;
און דעם משפּט פון די אָרעמע משפּטן זיי ניט.
29 זאָל איך דערפאַר זיך ניט אָפּרעכענען?
זאָגט גאָט;
זאָל אָן אַ פאָלק ווי דאָסדאָזיקע
זיך ניט נוקם זיין מיין זעל?

30 אַ שרעק און אַ שוידער
געשעט אין לאַנד:
31 די נביאים זאָגן נביאות אויף ליגן,
און די כּהנים געוועלטיקן זיי צו דער האַנט,

און מײַן פֿאָלק האָט עס ליב אַזוי;
אָבער װאָס װעט איר טאָן צום סוף דערפֿון?

ו 1אַנטרינט, איר קינדער פֿון בנימין,
אַרויס פֿון ירושָלַיִם,
און אין תּקוֹעַ בלאָזט[א] אַ שופֿר,
און אין בֵּית־כֶּרֶם הײבט אויף אַ צײכן,
װאָרום אַן אומגליק קוקט אַרויס פֿון צפֿון,
און אַ בראָך אַ גרויסער.
2די שײנע און פֿאַרצערטלטע,
די טאָכטער צִיון טו איך פֿאַרשנײדן.
3צו איר קומען פּאַסטוכער מיט זײערע סטאַדעס,
זײ שטעלן אויף געצעלטן רונד אַרום איר,
זײ פּיטערן איטלאַכער זיך צו דער האַנט.

4„ברײט אָן אַ מלחמה אויף איר!
שטײט אויף, און לאָמיר אַרויפֿגײן אין מיטן טאָג!“—
„װײ אונדז! װאָרום דער טאָג קערט זיך אָפּ,
װאָרום עס שטרעקן זיך די שאָטנס פֿון אָװנט“—
5„שטײט אויף, און לאָמיר אַרויפֿגײן בײַ נאַכט,
און לאָמיר צעשטערן אירע פּאַלאַצן!“

6װאָרום אַזוי האָט געזאָגט גאָט פֿון צבָאוֹת:
שנײדט אָן געהילץ,
און שיט אָן אַרום ירושָלַיִם אַן ערדװאַל;
דאָס איז די שטאָט װאָס איז אין גאַנצן
אָנגעלײגט מיט רויב אין איר.
7װי אַ ברונעם קװעלט אַרויס זײַנע װאַסער,

[א] װאָרטשפּיל: וּבִתְקוֹעַ תִּקְעוּ.

אַזוי קוועלט זי אַרויס איר בייז;
אומרעכט און רויב הערט זיך אין איר,
פאַר מיין פנים איז תמיד קראַנקשאַפט און שלעג.
8נעם אַ מוסר, ירושלַים,
כּדי מיין זעל זאָל זיך ניט אָפּעקלען פון דיר,
כּדי איך זאָל דיך ניט מאַכן אַ וויסטעניש,
אַ לאַנד ניט באַוווינט.

9אַזוי האָט געזאָגט גאָט פון צבָאוֹת:
אַרומקלייבן ווי אַ ווייַנשטאָק וועט מען אַרומקלייבן
דעם איבערבלייב פון ישׂראל;
קער ווידער און ווידער דיין האַנט,
ווי אַ האַרבסטער אויף די צווייגלאַך.

10צו וועמען זאָל איך רעדן און וואָרענען,
אַז זיי זאָלן הערן?
זע, זייער אויער איז פאַרשטאָפּט,
און זיי קענען ניט פאַרנעמען;
זע, גאָטס וואָרט איז ביי זיי צום געשפּעט,
זיי ווילן עס ניט.
11דרום בין איך פול מיט דעם גרימצאָרן פון גאָט,
איך קען מער ניט איינהאַלטן:
גיס אים אויס אויף די קינדער אין גאַס,
און אויף דעם געזעמל פון יונגע לייט מיטאַנאַנדער;
וואָרום אי מאַן אי ווייב וועלן באַצוווּנגען ווערן,
דער זקן מיטן פולבאַטאָגטן.
12און זייערע הייזער וועלן איבערגיין צו אַנדערע,
פעלדער און ווייבער מיטאַנאַנדער;

וואָרום איך וועל אויסשטרעקן מײַן האַנט
אויף די באַוווינער פון לאַנד, זאָגט גאָט.
13 וואָרום פון זייער קלענסטן ביז זייער גרעסטן
איז איטלאַכער גײַציק נאָך געווין,
און פון נביא ביזן כּהן
טוט איטלאַכער פאַלשקייט.
14 און זיי היילן דעם בראָך פון מײַן פאָלק אויף גרינג,
אַזוי צו זאָגן: שלום! שלום! ווען קיין שלום איז ניטאָ.
15 זיי וועלן צו שאַנד ווערן,
ווײַל אומווערדיקייט האָבן זיי געטאָן;
צומאָל שעמען שעמען זיי זיך ניט,
צומאָל פון קיין בושה ווייסן זיי ניט;
דרום וועלן זיי פאַלן צווישן די געפאַלענע;
בעת איך רעכן זיך מיט זיי
וועלן זיי געשטרויכלט ווערן, זאָגט גאָט.

16 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
שטייט אויף די וועגן און זעט,
און פרעגט אויף די אַלטע שטעגן,
וווּ איז דער וועג צום גוטן,
און גייט אויף אים,
און געפינט אַן אָפּרו פאַר אײַער זעל.
אָבער זיי האָבן געזאָגט:
מיר וועלן ניט גיין.
17 און איך פלעג אויפשטעלן וועכטער איבער אײַך:
פאַרנעמט דעם קול פון שופר!
אָבער זיי האָבן געזאָגט:
מיר וועלן ניט פאַרנעמען.

18 דרום הערט, איר פעלקער,
און זײ װיסן, דו אײַנזאַמלונג, װאָס אויף זײ קומט.
19 הער, דו ערד;
זע, איך ברענג אַן אומגליק אויף דעמדאָזיקן פֿאָלק,
די פּרוכט פֿון זײערע טראַכטונגען,
װײל זײ האָבן מײַנע װערטער ניט פֿאַרנומען,
און מײַן תּורה—זי האָבן זײ פֿאַראַכט.
20 צו װאָס מיר דען װײַרױך װאָס קומט פֿון שבֿאָ,
און גוטער געװירצראָר פֿון אַ װײַטן לאַנד?
אײַערע בראַנדאָפּפֿער זײַנען ניט צו באַװיליקונג,
און אײַערע שלאַכטאָפּפֿער זײַנען מיר ניט אָנגעלײגט.
21 דרום האָט גאָט אַזױ געזאָגט:
זע, איך לײג שטרויכלונגען פֿאַר דעמדאָזיקן פֿאָלק,
און שטרויכלען װעלן דורך זײ
פֿאָטערס און זין אין אײנעם,
דער שכן און זײַן חבֿר;
און זײ װעלן אונטערגײן.

22 אַזױ האָט גאָט געזאָגט:
זע, אַ פֿאָלק קומט פֿון צפֿונדלאַנד,
און אַ גרױסע אומה דערװעקט זיך פֿון די עקן ערד.
23 בױגן און שפּיז האַלטן זײ,
אַכזרים זײַנען זײ, און האָבן קײן רחמנות ניט;
זײער קָול ברומט װי דער ים,
און אויף פֿערד רײַטן זײ;
אױסגעשטעלט װי אײן מאַן צו מלחמה
אויף דיר, טאָכטער ציון.

24 מיר האָבן געהערט זיין הערונג,
אונדזערע הענט זיינען שלאַף געוואָרן,
אַן אַנגסט האָט אונדז באַנומען,
אַ ווייטאָק ווי אַ געווינערן.
25 זאָלסט ניט אַרויס אין פעלד,
און אין וועג זאָלסטו ניט גיין,
וואָרום די שווערד פון דעם פיינט
איז אַ שרעק רונד אַרום.
26 טאָכטער מיין פאָלק, גורט אָן זאַק,
און קייקל זיך אין אַש;
אַ טרויער ווי נאָך אַן איינאיינציקן מאַך דיר,
אַ ביטערע קלאָג,
וואָרום פלוצים וועט קומען
דער פאַרוויסטער אויף אונדז.

27 אַ פרווער האָב איך דיך געמאַכט,
אַ גאָלדטיגל צווישן מיין פאָלק,
כדי זאָלסט געוואָר ווערן
און פרווון זייער וועג.
28 אָפגעקערטע אָפקערער זיינען זיי אַלע,
רכילות־טרייבער;
קופער און אייזן זיינען זיי,
אַלע פאַרדאָרבן זיינען זיי.
29 געסאָפעט האָט דער בלאָזזאַק,
פאַרלענדט געוואָרן פון פייער איז דאָס בלײַ—
אומזיסט האָט מען לייטערן געלייטערט,
וואָרום די שלעכטע זיינען ניט אָפגעשיידט געוואָרן.

30פאַראַכטע זילבער רופט מען זיי,
וואָרום פאַראַכט האָט זיי גאָט.

ז 1דאָס וואָרט וואָס איז געווען צו ירמיָהון פון גאָט, אַזוי צו
זאָגן: 2שטעל זיך אין טויער פון גאָטס הויז, און זאָלסט אויס־
רופן דאָרטן דאָסדאָזיקע וואָרט, און זאָגן: הערט דאָס וואָרט
פון גאָט, גאַנץ יהודה, וואָס קומט אין דידאָזיקע טויערן זיך צו
בוקן צו גאָט.
3אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאות
דער גאָט פון ישׂראל:
בעסערט אײַערע וועגן און אײַערע מעשׂים,
און איך וועל אײַך לאָזן רוען אין דעמדאָזיקן אָרט.
4איר זאָלט אײַך ניט פאַרזיכערן אויף די ווערטער פון ליגן,
אַזוי צו זאָגן: דער טעמפּל פון גאָט,
דער טעמפּל פון גאָט, דער טעמפּל פון גאָט איז דאָס.
5נײַערט, אויב בעסערן וועט איר בעסערן
אײַערע וועגן און אײַערע מעשׂים;
אויב טאָן וועט איר טאָן גערעכטיקייט
צווישן איטלאַכן און זײַן חבר,
6דעם פרעמדן, דעם יתום, און די אַלמנה וועט איר ניט דריקן,
און אומשולדיק בלוט וועט איר ניט פאַרגיסן
אין דעמדאָזיקן אָרט,
און נאָך פרעמדע געטער וועט איר ניט גײן,
צו אײַער אייגענער רָעה,
7וועל איך אײַך לאָזן רוען אין דעמדאָזיקן אָרט,
אין דעם לאַנד וואָס איך האָב געגעבן אײַערע עלטערן
פון אייביק און ביז אייביק.
8זעט, איר פאַרזיכערט אײַך

אויף ווערטער פון ליגן אָן אַ נוץ.
9 ווילט איר גנבען, טייטן, און נואפן,
און שווערן פאַלש, און רייכערן צו בַעַל,
און גיין נאָך פרעמדע געטער, וואָס איר קענט ניט,
10 און קומען און זיך שטעלן פאַר מיר אין דעמדאָזיקן הויז,
וואָס מיין נאָמען ווערט גערופן אויף אים,
און זאָגן: „מיר זיינען געראַטעוועט!"
כדי צו טאָן אַלע דידאָזיקע אומווערדיקייטן?
11 איז אַ הייל פון רויבער געוואָרן אין אײַערע אויגן
דאָסדאָזיקע הויז וואָס מיין נאָמען ווערט גערופן אויף אים?
אָבער איך, זעט, האָב צוגעקוקט, זאָגט גאָט.
12 וואָרום גייט אַקאָרשט צו מיין אָרט וואָס אין שילוֹ,
וואָס איך האָב געמאַכט רוען מיין נאָמען דאָרטן צוערשט,
און זעט וואָס איך האָב געטאָן צו אים,
פון וועגן דער שלעכטיקייט פון מיין פאָלק ישראל.
13 און אַצונד, ווייל איר טוט אַלע דידאָזיקע מעשׂים,
זאָגט גאָט,
און איך האָב צו אײַך גערעדט,
נאָכאַנאַנד און נאָכאַנאַנד גערעדט,
און איר האָט ניט צוגעהערט,
און איך האָב אײַך גערופן,
און איר האָט ניט געענטפערט—
14 דרום וועל איך טאָן צו דעם הויז,
וואָס מיין נאָמען ווערט גערופן אויף אים,
וואָס איר פאַרזיכערט אײַך אויף אים,
און צו דעם אָרט וואָס איך האָב געגעבן
אײַך און אײַערע עלטערן,
אַזוי ווי איך האָב געטאָן צו שילוֹ.

15 און איך וועל אײַך אַוועקוואַרפֿן פֿון פֿאַר מײַן פּנים,
אַזוי ווי איך האָב אַוועקגעוואָרפֿן אַלע אײַערע ברידער,
דעם גאַנצן זאָמען פֿון אפֿרים.

16 און דו, זאָלסט ניט מתפּלל זײַן פֿאַר דעמדאָזיקן פֿאָלק,
און ניט אויפֿהייבן אַ געשריי און אַ תּפֿילה פֿאַר זיי,
און זיך ניט שתּדלען בײַ מיר,
וואָרום איך הער דיך ניט צו.
17 זעסטו ניט וואָס זיי טוען
אין די שטעט פֿון יהודה און אין די גאַסן פֿון ירושלים?
18 די קינדער קלייבן האָלץ,
און די פֿאָטערס צינדן אָן דאָס פֿײַער,
און די ווײַבער קנעטן טייג
צו מאַכן קוכנס צו דער מלכּה פֿון הימל,
און זיי גיסן גיסאָפּפֿער צו פֿרעמדע געטער,
כּדי מיך ווי צו טאָן.
19 טוען זיי דען מיר וויי, זאָגט גאָט,
צי ניט זיך אַליין, צו דער שאַנד פֿון זייער פּנים?
20 דרום האָט גאָט דער האַר אַזוי געזאָגט:
זע, מײַן כּעס און מײַן גרימצאָרן
גיסט זיך אויס אויף דעמדאָזיקן אָרט,
אויף מענטשן, און אויף בהמות,
און אויף דעם בוים פֿון פֿעלד,
און אויף דער פֿרוכט פֿון דער ערד,
און ער וועט ברענען און ניט פֿאַרלאָשן ווערן.

21 אַזוי האָט געזאָגט יהוה פֿון צבֿאָות,
דער גאָט פֿון ישׂראל:

לייגט צו אײַערע בראַנדאָפּפער צו אײַערע שלאַכטאָפּפער,
און עסט זיך אָן מיט פליייש.
22 וואָרום איך האָב ניט גערעדט מיט אײַערע עלטערן,
און האָב זיי ניט באַפוילן,
אין דעם טאָג וואָס איך האָב זיי אַרויסגעצויגן פון לאַנד מִצרַיִם,
וועגן אַ בראַנדאָפּפער אָדער אַ שלאַכטאָפּפער.
23 נאָר בלויז דאָסדאָזיקע וואָרט האָב איך זיי באַפוילן,
אַזוי צו זאָגן: הערט צו מיין קָול,
און איך וועל אײַך זיין צום גאָט,
און איר וועט מיר זיין צום פאָלק;
און איר זאָלט גיין אין אַלדעם וועג וואָס איך באַפעל אייך,
כדי אײַך זאָל גוט זיין.
24 אָבער זיי האָבן ניט צוגעהערט,
און ניט צוגענייגט זייער אויער,
און זיי זיינען געגאַנגען אין די עצות,
אין דער אײַנעשפּאַרטקייט, פון זייער בייזן האַרצן,
און זיינען געווען אַהינטער און ניט פאַרויס,
25 פון דעם טאָג וואָס אײַערע עלטערן זיינען אַרויס פון לאַנד מִצרַיִם
ביז אויף היינטיקן טאָג;
און איך האָב געשיקט צו אײַך אַלע מיינע קנעכט די נביאים,
טאָגטעגלאַך, נאָכאַנאַנד געשיקט,
26 אָבער זיי האָבן ניט צוגעהערט צו מיר,
און ניט צוגענייגט זייער אויער,
און זיי האָבן האַרט געמאַכט זייער נאַקן;
זיי האָבן געטאָן ערגער פון זייערע עלטערן.

27 און וועסט רעדן צו זיי די אַלע ווערטער,
אָבער זיי וועלן ניט צוהערן צו דיר,
און וועסט רופן צו זיי,
אָבער זיי וועלן דיר ניט ענטפערן.
28 זאָלסטו זאָגן צו זיי:
דאָס איז דאָס פאָלק וואָס האָט ניט צוגעהערט
צו דעם קָול פון יהוה זיין גאָט,
און ניט גענומען קיין מוסר;
אונטערגעגאַנגען איז דער אמת,
און פאַרשניטן פון זייער מויל.
29 שנייד אָפּ דיין קרוין האָר און וואַרף אַוועק,
און אויף די הויכע ערטער הייב אויף אַ קלאָג,
וואָרום פאַראַכט האָט גאָט און פאַרלאָזן
דעם דָור פון זיין צאָרן.
30 וואָרום די קינדער פון יהודה האָבן געטאָן
וואָס איז שלעכט אין מיינע אויגן, זאָגט גאָט;
זיי האָבן אַריינגעטאָן זייערע אומווערדיקייטן אין דעם הויז
וואָס מיין נאָמען ווערט גערופן אויף אים,
עס צו פאַראומרייניקן.
31 און זיי האָבן געבויט די בָמות פון תוֹפֶת
וואָס אין טאָל פון בֶן־הִנוֹם,
צו פאַרברענען זייערע זין און זייערע טעכטער אין פייער,
וואָס ניט איך האָב באַפוילן,
און ניט עס איז אויף מיין זינען אַרויפגעקומען.
32 דרום זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און עס וועט מער ניט געזאָגט ווערן „תוֹפֶת"
און „טאָל פון בֶן־הִנוֹם",
נייערט „טאָל פון טייטונג",

און מע וועט באַגראָבן אין תּופֶת,
ווייל מער קיין אָרט וועט ניט זיין.
33 און די טויטע לייבער פון דעמדאָזיקן פאָלק
וועלן זיין צו שפּייז פאַרן פויגל פון הימל,
און פאַר דער חיה פון דער ערד,
און קיינער וועט זיי ניט אָפּשרעקן.
34 און איך וועל פאַרשטערן פון די שטעט פון יהודה,
און פון די גאַסן פון ירושָלַיִם,
דעם קָול פון לוסטיקייט און דעם קָול פון פרייד,
דעם קָול פון אַ חתן און דעם קָול פון אַ כּלה,
וואָרום צו וויסטעניש וועט ווערן דאָס לאַנד.

ח 1 אין יענער צייט, זאָגט גאָט,
וועט מען אַרויסציִען די ביינער פון די מלכים פון יהודה,
און די ביינער פון זיינע האַרן,
און די ביינער פון די כֹּהנים,
און די ביינער פון די נביאים,
און די ביינער פון די באַוווינער פון ירושָלַיִם,
פון זייערע קבָרים;
2 און מע וועט זיי אויסשפּרייטן
פאַר דער זון, און פאַר דער לבנה,
און פאַר דעם גאַנצן חיל פון הימל,
וואָס זיי האָבן זיי ליב געהאַט,
און וואָס זיי האָבן זיי געדינט,
און וואָס זיי זיינען געגאַנגען נאָך זיי,
און וואָס זיי האָבן זיי געזוכט,
און וואָס זיי האָבן זיך געבוקט צו זיי;
ניט איינגעזאַמלט און ניט באַגראָבן וועלן זיי ווערן;

צו מיסט אויפֿן גערזיכט פֿון דער ערד וועלן זיי זײַן.
3 און טויט וועט זײַן ליבער פֿון לעבן דעם גאַנצן איבערבלײַב
וואָס וועט בלײַבן פֿון דערדאָזיקער בייזער משפּחה,
די וואָס וועלן איבערבלײַבן אין אַלע ערטער
וואָס איך האָב זיי פֿאַרשטויסן אַהין,
זאָגט גאָט פֿון צבֿאָות.

4 און זאָלסט זאָגן צו זיי: אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
פֿאַלט מען און מע שטייט ניט אויף?
צי קערט מען זיך אָפּ, און מע קערט ניט צוריק?
5 פֿאַרוואָס האָט זיך אָפּגעקערט דאָסדאָזיקע פֿאָלק, ירושָלַיִם,
אַן אייביקע אָפּקערונג?
זיי האַלטן זיך אָן באַטרוג,
זיי ווילן ניט צוריקקערן.
6 איך האָב געהאָרכט און זיך צוגעהערט,
ניט די ריכטיקייט רעדן זיי.
קיינער האָט ניט חרטה אויף זײַן שלעכטיקייט,
צו זאָגן: וואָס האָב איך געטאָן!
איטלאַכער קערט זיך אַוועק אין זײַן געלאַף,
ווי אַ פֿערד וואָס יאָגט אין מלחמה.
7 אַפֿילו דער שטאָרך אין הימל
ווייס זײַנע געשטעלטע צײַטן,
און די טורטלטויב און די שוואַלב און דער בושל
היטן די צײַט פֿון זייער קומען;
נאָר מײַן פֿאָלק ווייס ניט
דאָס געזעץ פֿון גאָט.
8 ווי קענט איר זאָגן: חכמים זײַנען מיר,
און די תּורה פֿון גאָט איז בײַ אונדז?

פאַרוואָר, זע, אומנישט האָט געאַרבעט
די פאַלשע פען פון די שרייבער.
9 פאַרשעמט זיינען די חכמים,
דערשראָקן און באַצוואונגען;
זע, דאָס וואָרט פון גאָט האָבן זיי פאַראַכט,
און וואָסער חכמה איז ביי זיי?

10 דרום וועל איך געבן זייערע ווייבער צו אַנדערע,
און זייערע פעלדער צו אָפּיַרשער;
וואָרום פון קלענסטן ביזן גרעסטן
איז איטלאַכער גייציק נאָך געווין;
פון נביא ביזן כהן
טוט איטלאַכער פאַלשקייט.
11 און זיי היילן דעם בראָך פון דער טאָכטער מיין פאָלק אויף גרינג,
אַזוי צו זאָגן: שלום! שלום! ווען קיין שלום איז ניטאָ.
12 זיי וועלן צו שאַנד ווערן,
ווייל אומווערדיקייט האָבן זיי געטאָן;
צומאָל שעמען שעמען זיי זיך ניט,
און פון קיין בושה ווייסן זיי ניט;
דרום וועלן זיי פאַלן צווישן די געפאַלענע;
אין דער צייט פון זייער רעכנשאַפט
וועלן זיי געשטרויכלט ווערן, זאָגט גאָט.

13 פאַרלענדן וועל איך זיי פאַרלענדן,
זאָגט גאָט;
קיין טרויבן אויפן ווייַנשטאָק,
און קיין פייגן אויפן פייגנבוים,

און דאָס בלאַט פאַרוועלקט!
און וואָס איך האָב זיי געגעבן, וועט אַוועק פון זיי.

14 נאָך וואָס זיצן מיר?
זאַמלט אײַך אײַן און לאָמיר אַרײַן אין די פעסטונגשטעט,
און דאָרטן פאַרשניטן ווערן;
וואָרום יהוה אונדזער גאָט האָט אונדז פאַרשניטן,
און אונדז אָנגעטרונקען מיט גיפטוואַסער,
ווײַל מיר האָבן געזינדיקט צו גאָט.
15 געהאָפט אויף שלום,
און קײן גוטס איז ניטאָ;
אויף אַ צײַט פון הײלונג,
ערשט אַ שרעקעניש.

16 פון דן הערט זיך דאָס סאָפּען פון זײַנע פערד,
פון דעם קול פון די הירזשעס פון זײַנע אָגערס
ציטערט דאָס גאַנצע לאַנד;
און זיי קומען און פאַרצערן
דאָס לאַנד און איר פולקײט,
די שטאָט און די וווינער אין איר.
17 וואָרום זעט, איך שיק אָן אויף אײַך שלענג פּיפּערנאָטערס,
וואָס פאַר זיי איז קײן שפּרוך ניטאָ,
און זיי וועלן אײַך בײַסן, זאָגט גאָט.

18 איך וויל מיך דערמונטערן אין קומער,
איז מײַן האַרץ אין מיר קראַנק.
19 זע, אַ קול פון געשריי פון דער טאָכטער מײַן פאָלק,
פון אַ לאַנד אַ ווײַטן:

איז גאָט ניטאָ אין צִיוֹן?
איז איר קיניג ניטאָ אין איר?
פאַרוואָס האָבן זיי מיך דערצערנט מיט זייערע געצן,
מיט נישטיקייטן פון דער פרעמד?
20 אַריבער דער שניט, געענדיקט דער זומער,
און מיר זיינען ניט געהאָלפן געוואָרן.
21 איבער דעם בראָך פון דער טאָכטער מיין פאָלק
בין איך צעבראָכן,
פינצטער בין איך,
אַ שרעק האָט מיך אָנגענומען.
22 איז קיין באַלזאַם ניטאָ אין גִלעָד?
צי איז קיין רופא ניטאָ דאָרט?
פאַרוואָס דען קומט ניט קיין היילונג
צו דער טאָכטער מיין פאָלק?
ווער מאַכט מיין קאָפּ וואַסער,
און מיין אויג אַ קוואַל טרערן,
איך וואָלט באַוויינט טאָג און נאַכט
די דערשלאָגענע פון דער טאָכטער מיין פאָלק!

ט 1 ווער גיט מיר אין מדבר
אַ האַרבעריק פאַר וואַנדערער,
איך וואָלט פאַרלאָזן מיין פאָלק,
און אַוועקגיין פון זיי!
וואָרום אַלע זיינען זיי נואפים,
אַ געזעמל פון פעלשער.
2 און זיי שפּאַנען זייער צונג–זייער בויגן פון ליגן,
און ניט פאַר אמת זיינען זיי שטאַרק אין לאַנד;
וואָרום פון בייז צו בייז גייען זיי

און מיך קענען זײ ניט, זאָגט גאָט.
3 היט אַײך איטלאַכער פון זײַן חבר,
און אויף קײן ברודער זאָלט איר אַײך ניט פאַרזיכערן,
וואָרום נאַרן נאַרט איטלאַכער ברודער,
און איטלאַכער חבר טרײַבט רכילות.
4 און אײנער דעם אַנדערן גענאַרן זײ,
און אמת זאָגן זײ ניט;
זײ האָבן אַײנגעװױנט זײער צונג זאָגן ליגן,
זײ מאַטערן זיך צו פאַרברעכן.
5 דײַן זיצן איז צװישן באַטרוג;
פון װעגן באַטרוג װילן זײ מיך ניט קענען,
זאָגט גאָט.

6 דרום האָט גאָט פון צבָאוֹת אַזױ געזאָגט:
זע, איך לײַטער זײ, און װעל זײ פּרוּװן,
װאָרום װי דען זאָל איך טאָן
פון װעגן דער טאָכטער מײַן פאָלק?
7 אַ פאַרשפּיצטע פײַל איז זײער צונג,
זי רעדט באַטרוג;
מיטן מויל רעדט מען שלום מיטן חבר,
און אין זיך מאַכט מען אַ לויערונג אויף אים.
8 זאָל איך דערפאַר זיך ניט אָפּרעכענען מיט זײ,
זאָגט גאָט;
זאָל אָן אַ פאָלק װי דאָסדאָזיקע
זיך ניט נוֹקם זײַן מײַן זעל?

9 װעגן די בערג װעל איך אויפהײבן אַ געװײן און אַ יאָמער,
און װעגן די פּיטערפּלעצער פון מדבר אַ קלאָג,

וואָרום זיי זיינען פאַרוויסט, אַז קיין מענטש גייט ניט דורך,
און זיי הערן ניט קיין קָול פון פי;
פון אַ פויגל פון הימל ביז אַ בהמה
זיינען אַנטלאָפן, אַוועק.
10 און איך וועל מאַכן ירושָלַים פאַר הויפנס,
אַ וווינונג פון שאַקאַלן,
און די שטעט פון יהודה וועל איך מאַכן אַ וויסטעניש,
אָן אַ באַוווינער.

11 ווער איז דער קלוגער מאַן,
ער זאָל דאָס פאַרשטיין?
און דער וואָס גאָטס מויל האָט צו אים גערעדט,
ער זאָל דאָס זאָגן?
פאַרוואָס איז אונטערגעגאַנגען דאָס לאַנד,
פאַרוויסט ווי אַ מדבר, אָן אַ דורכגייער?
12 און גאָט האָט געזאָגט:
פאַרוואָס זיי האָבן פאַרלאָזן מיין תּורה,
וואָס איך האָב געלייגט פאַר זיי,
און זיי האָבן ניט צוגעהערט צו מיין קָול,
און ניט געגאַנגען אין איר;
13 נייערט געגאַנגען אין דער אַיינגעשפּאַרטקייט פון זייער האַרצן,
און נאָך די בַעַל־געטער וואָס זייערע עלטערן האָבן זיי געלערנט.
14 דרום האָט אַזוי געזאָגט יהוה פון צבָאות,
דער גאָט פון ישׂראל:
זע, איך מאַך זיי עסן, דאָסדאָזיקע פאָלק, ווערמוט,
און איך וועל זיי מאַכן טרינקען גיפטוואַסער.
15 און איך וועל זיי צעשפּרייטן צווישן די פעלקער.

וואָס ניט זיי און ניט זייערע עלטערן האָבן געקענט,
און איך וועל נאָכשיקן נאָך זיי די שווערד,
ביז איך טו זיי פאַרלענדן.

16אַזוי האָט געזאָגט גאָט פון צבָאות:
קוקט זיך אום, און רופט די קלאָגערנס, זיי זאָלן קומען,
און נאָך די קלוגע ווייבער שיקט, זיי זאָלן קומען;
17און זאָלן זיי אײַלן און אויפהייבן אויף אונדז אַ יאָמער,
אַז אונדזערע אויגן זאָלן צעגיין אין טרערן,
און אונדזערע ברעמען זאָלן פליסן מיט וואַסער.
18וואָרום אַ יאָמער־קול הערט זיך פון ציון:
ווי זײַנען מיר פאַרוויסט געוואָרן!
מיר זײַנען פאַרשעמט ביז גאָר,
ווײַל מיר האָבן פאַרלאָזן דאָס לאַנד,
ווײַל אַרויסגעוואָרפן האָבן אונדז אונדזערע וווינונגען.
19וואָרום הערט, איר ווייבער, דאָס וואָרט פון גאָט,
און זאָל פאַרנעמען אײַער אויער דאָס וואָרט פון זײַן מויל,
און לערנט אײַערע טעכטער אַ יאָמער,
און אײנע די אַנדערע אַ קלאָג.
20וואָרום דער טויט איז אַרויפגעגאַנגען אין אונדזערע פענצטער,
געקומען אין אונדזערע פּאַלאַצן,
צו פאַרשניידן אַ קינד פון דער גאַס,
בחורים פון די מערק.–
21רעד: אַזוי איז דער שפּרוך פון גאָט–
און די טויטע לײַבער פון מענטשן וועלן פאַלן
ווי מיסט אויפן פרייען פעלד,
און ווי אַ הייפל הינטערן שניטער,
וואָס קײנער קלײַבט ניט אויף.

22אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זאָל זיך ניט רימען דער חכם מיט זיין חכמה,
און זאָל זיך ניט רימען דער גיבור מיט זיין גבורה;
זאָל זיך ניט רימען דער עושר מיט זיין עשירות;
23נאָר דערמיט זאָל זיך רימען דער וואָס רימט זיך,
מיט פאַרשטיין און קענען מיך,
אַז איך יהוה טו חסד,
רעכט, און גערעכטיקייט, אויף דער ערד;
ווייל דידאָזיקע באַגער איך,
זאָגט גאָט.

24זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און איך וועל זיך רעכענען
מיט אַלע באַשניטענע און אומבאַשניטענע:
25מיט מִצרַיִם, און מיט יהודה, און מיט אֶדום,
און מיט די קינדער פון עַמון, און מיט מואָב,
און מיט אַלע וואָס מיט אָפּגעהאַקטע האָרעקן,
וואָס וווינען אין מדבר;
וואָרום אַלע פעלקער זיינען אומבאַשניטן,
און דאָס גאַנצע הויז פון ישׂראל זיינען אומבאַשניטן אין האַרצן.

י 1הערט דאָס וואָרט וואָס גאָט האָט אויף אַייך גערעדט,
איר הויז פון ישׂראל: 2אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
דעם וועג פון די פעלקער זאָלט איר זיך ניט אָפּלערנען,
און פאַר די צייכנס פון הימל זאָלט איר זיך ניט שרעקן,
ווייל די פעלקער שרעקן זיך פאַר זיי.
3וואָרום די מנהגים פון די אומות, דאָס איז נישטיקייט;
וואָרום עס איז אַ האָלץ וואָס מע האָט פון וואַלד אויסגעהאַקט,

דאָס ווערק פון אַ מיינסטערס הענט מיט דער הובל.
4 מיט זילבער און מיט גאָלד באַשיינט מען עס,
מיט נעגל און מיט האַמערס באַפעסטיקט מען עס,
עס זאָל זיך ניט וואַקלען.
5 ווי אַ פלאָקן אין אַ פלוצערפעלד זיינען זיי,
און זיי קענען ניט רעדן;
טראָגן מוזן זיי געטראָגן ווערן,
ווייל זיי קענען ניט שפרייזן.
איר זאָלט ניט מורא האָבן פאַר זיי,
וואָרום זיי קענען ניט בייז טאָן,
און אויך גוטס טאָן איז ניט אין זיי.

6 ניטאָ דיין גלייכן, יהוה,
גרויס ביסטו, און גרויס איז דיין נאָמען אין גבורה.
7 ווער זאָל דיך ניט פאָרכטן,
קיניג פון די פעלקער?
פאַרוואָר, דיר קומט עס,
וואָרום צווישן אַלע קליגסטע פעלקער,
און אין אַל זייער מלוכה,
איז ניטאָ דיין גלייכן.
8 און אַלע אין איינעם זיינען זיי פאַרגרעבט און נאַריש;
אַ נישטיקע לערנונג, אַ האָלץ איז דאָס.
9 זילבערבלעך פון תּרשיש געבראַכט,
און גאָלד פון אופז,
די אַרבעט פון אַ מיינסטער,
און אַ שמעלצערס הענט;
בלאָ און פורפל איז זייער מלבוש,
די אַרבעט פון קינצלער זיינען זיי אַלע.

10 אָבער יהוה איז דער אמתער גאָט,
ער איז דער לעבעדיקער גאָט, און דער אײביקער קיניג;
פֿון זײַן כּעס ציטערט די ערד,
און פֿעלקער קענען ניט אויסהאַלטן זײַן צאָרן.
11 אַזוי זאָלט איר זאָגן צו זײ:
די געטער וואָס האָבן די הימלען און די ערד ניט געמאַכט,
וועלן אונטערגײן פֿון דער ערד
און פֿון אונטער דידאָזיקע הימלען*.
12 ער האָט געמאַכט די ערד מיט זײַן כּוח,
באַפֿעסטיקט די וועלט מיט זײַן חכמה,
און מיט זײַן פֿאַרשטאַנדיקײט די הימלען פֿאַרשפּרײט.
13 בײַם קָול פֿון זײַן דונערן
ווערט אַ פּילקײט פֿון וואַסער אין הימל;
און ער ברענגט אויף וואָלקן
פֿון עק פֿון דער ערד;
ער מאַכט בליצן צום רעגן,
און ציט אַרויס פֿון זײַנע שפּײַכלערס דעם ווינט.
14 איטלאַכער מענטש איז פֿאַרגרעבט, אָן פֿאַרשטאַנד,
איטלאַכער שמעלצער ווערט צו שאַנד פֿון דעם געץ;
וואָרום פֿאַלש איז זײַן געגאָסענער אָפּגאָט,
און קײן אָטעם איז אין זײ ניטאָ.
15 נישטיק זײַנען זײ, אַ ווערק פֿון פֿאַרפֿירעניש;
אין דער צײַט פֿון זײער רעכנשאַפֿט וועלן זײ אונטערגײן.
16 ניט ווי דידאָזיקע איז דער חלק פֿון יעקב;
וואָרום ער איז דער באַשעפֿער פֿון אַלץ,
און ישׂראל איז דער שבט פֿון זײַן אַרב;
יהוה פֿון צבָאות איז זײַן נאָמען.

* פּסוק 11 איז אין טעקסט אין אַראַמיש.

17קלייב אויף פון דער ערד דיין בינטל,
דו וואָס זיצסט אין באַלעגערונג.
18וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, איך שליידער אַרויס דאָס מאָל די באַוווינער פון לאַנד,
און וועל זיי צודריקן, כּדי זיי זאָלן דערשפּירן.

19וויי מיר אויף מיין בראָך!
שווער איז מיין ווונד!
און איך האָב געוועסט געזאָגט:
אַ קראַנקשאַפט נאָר איז דאָס,
און איך וועל זי אַריבערטראָגן.
20מיין געצעלט איז פאַרוויסט,
און אַלע מיינע שטריק זיינען צעריסן,
מיינע קינדער זיינען אַרויס פון מיר און זיינען ניטאָ.
ניטאָ ווער זאָל אויסשפּרייטן ווידער מיין געצעלט,
און ווער זאָל אויפציען מיינע פאָרהאַנגען.
21וואָרום פאַרגרעבט זיינען די פּאַסטוכער,
און גאָט האָבן זיי ניט געזוכט;
דרום האָבן זיי ניט באַגליקט,
און זייער גאַנצע סטאַדע איז צעשפּרייט געוואָרן.
22האָרך! אַ הערונג אָט קומט,
און אַ גרויסער רַעַש פון צפונדלאַנד,
צו מאַכן די שטעט פון יהודה אַ וויסטעניש,
אַ וווינונג פון שאַקאַלן.

23איך ווייס, גאָט, אַז ניט ביים מענטשן איז זיין וועג,
ניט ביים מענטשן איז גייענדיק צו לענקען זיין טריט.
24שטראָף מיך, גאָט, אָבער מיט גערעכטיקייט

ניט אין דיין צאָרן, כּדי זאָלסט מיך ניט פֿאַרמינערן.
25 גיס אויס דיין גרימצאָרן אויף די פֿעלקער וואָס קענען דיך ניט,
און אויף די משפּחות וואָס רופֿן ניט דיין נאָמען,
וואָרום פֿאַרצערט האָבן זיי יעקבֿ,
יאָ, אים פֿאַרצערט און אים פֿאַרלענדט[א],
און זיין וווּנונג פֿאַרוויסט.

יא 1 דאָס וואָרט וואָס איז געווען צו ירמיָהון פֿון גאָט, אַזוי צו
זאָגן:
2 הערט די ווערטער פֿון דעמדאָזיקן בונד,
און איר זאָלט רעדן צו די מענער פֿון יהודה,
און צו די באַוווינער פֿון ירושָלַיִם,
3 און זאלסט זאָגן צו זיי:
אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פֿון ישׂראל:
פֿאַרשאָלטן דער מאַן וואָס וועט ניט צוהערן
די ווערטער פֿון דעמדאָזיקן בונד,
4 וואָס איך האָב באַפֿוילן אײַערע עלטערן
אין דעם טאָג וואָס איך האָב זיי אַרויסגעצויגן
פֿון לאַנד מִצרַיִם, פֿון דעם אײַזנשמעלצאויוון,
אַזוי צו זאָגן: הערט צו מיין קָול;
און איר זאָלט זיי טאָן, אַזוי ווי אַלץ וואָס איך באַפֿעל אײַך:
און איר וועט מיר זיין צום פֿאָלק,
און איך וועל אײַך זיין צום גאָט;
5 כּדי מקַיֵם צו זיין די שבֿועה
וואָס איך האָב געשוואָרן אײַערע עלטערן,
זיי צו געבן אַ לאַנד וואָס פֿליסט מיט מילך און האָניק,
אַזוי ווי היינטיקן טאָג.
האָב איך געענטפֿערט און געזאָגט: אָמן, גאָט!

א וואָרטשפּיל: וַאֲכָלֻהוּ וַיְכַלֻּהוּ.

6און גאָט האָט צו מיר געזאָגט: רוף אויס די אַלע ווערטער
אין די שטעט פון יהודה, און אין די גאַסן פון ירושָלַיִם, אַזוי
צו זאָגן:

הערט די ווערטער פון דעמדאָזיקן בונד,
און איר זאָלט זיי טאָן.
7וואָרום וואָרענען האָב איך געוואָרנט אײַערע עלטערן
פון דעם טאָג וואָס איך האָב אײַך אויפגעבראַכט פון לאַנד
מִצרַיִם,
ביז אויף הײַנטיקן טאָג,
נאָכאַנאַנד און נאָכאַנאַנד געוואָרנט,
אַזוי צו זאָגן: הערט צו מײַן קָול.
8אָבער זיי האָבן ניט צוגעהערט,
און ניט צוגענייגט זייער אויער,
און זיי זײַנען געגאַנגען איטלאַכער
אין דער אײַנגעשפּאַרטקייט פון זייער בייזן האַרצן,
און איך האָב געבראַכט אויף זיי
אַלע ווערטער פון דעמדאָזיקן בונד,
וואָס איך האָב זיי באַפוילן צו טאָן,
און זיי האָבן ניט געטאָן.

9און גאָט האָט צו מיר געזאָגט: אַ בונט געפינט זיך בײַ די
מענער פון יהודה, און בײַ די באַוווינער פון ירושָלַיִם. 10זיי
האָבן זיך אומגעקערט צו די זינד פון זייערע אורעלטערן, וואָס
האָבן ניט געוואָלט צוהערן מײַנע ווערטער; און זיי זײַנען
געגאַנגען נאָך פרעמדע געטער זיי צו דינען; פאַרשטערט האָבן
דאָס הויז פון ישׂראל און דאָס הויז פון יהודה מײַן בונד וואָס
איך האָב געשלאָסן מיט זייערע עלטערן. 11דרום האָט גאָט
אַזוי געזאָגט:

זע, איך ברענג אויף זיי אַן אומגליק

וואָס זיי וועלן פון אים ניט קענען אַרויסגיין,
און זיי וועלן שרייען צו מיר,
און איך וועל ניט צוהערן צו זיי.
12און די שטעט פון יהודה
און די באַוווינער פון ירושלים
וועלן גיין און וועלן שרייען
צו די געטער וואָס זיי רייכערן צו זיי,
אָבער העלפן וועלן זיי זיי ניט העלפן
אין דער צייט פון זייער אומגליק.
13וואָרום אַזוי ווי די צאָל פון דיינע שטעט
זיינען דיינע געטער, יהודה,
און אַזוי ווי די צאָל פון די גאַסן פון ירושלים
האָט איר געמאַכט מזבחות צו שאַנדגעצן,
מזבחות פאַר רייכערן צו בעל.
14און דו, זאָלסט ניט מתפלל זיין פאַר דעמדאָזיקן פאָלק,
און ניט אויפהייבן אַ געשריי און אַ תפילה פאַר זיי.
וואָרום איך הער ניט צו בעת זיי רופן צו מיר
פון וועגן זייער אומגליק.

15וואָס טוט מיין ליבפריינט אין מיין הויז,
אַז זי באַגייט שענדלאַכקייט מיט פיל?
און זאָל דורך הייליק פלייש דאָס אָפּגעטאָן ווערן פון דיר?
אַז ביי דיין שלעכטיקייט, דעמאָלט פרייסטו זיך.
16אַ צווייגהאַפטיגער אײלבערטבוים,
שיין מיט פרוכט פיינע,
האָט גאָט גערופן דיין נאָמען;
אָבער מיט גרויס ליאַרעמגעפילדער
האָט ער אָנגעצונדן אַ פייער דערויף,

און זײַנע צװײַגן װעלן צעשטערט װערן.
17 װאָרום גאָט פֿון צבֿאָות, װאָס האָט דיך געפֿלאַנצט,
האָט אָנגעזאָגט שלעכטס אױף דיר,
פֿון װעגן דער שלעכטיקײט פֿון דעם הױז פֿון ישׂראל
און דעם הױז פֿון יהודה,
װאָס זײ האָבן בײַ זיך געטאָן,
מיך צו דערצערענען מיט רײכערן צו בּעל.

18 און גאָט האָט מיך געלאָזט װיסן, און איך װײס;
דענסמאָל האָסטו מיר באַװיזן זײערע מעשׂים.
19 און איך בין געװען װי אַ שאָף אַ מילדע,
װאָס װערט צו דער שחיטה געפֿירט;
און איך האָב ניט געװוּסט
אַז זײ טראַכטן אױף מיר טראַכטונגען:
„לאָמיר אומברענגען דעם בױם מיט זײַן פֿרוכט,
און אים פֿאַרשנײַדן פֿון לאַנד פֿון די לעבעדיקע,
אַז זײַן נאָמען זאָל מער ניט געדאַכט װערן".
20 און דו גאָט פֿון צבֿאָות װאָס משפּטסט גערעכט,
װאָס פּרוּװסט די נירן און דאָס האַרץ,
לאָמיך זען דײַן נקמה אױף זײ,
װאָרום צו דיר האָב איך אַנטפּלעקט מײַן קריג.

21 דרום האָט גאָט אַזױ געזאָגט אױף די לײַט פֿון ענתוֹת
װאָס זוכן דײַן לעבן, אַזױ צו זאָגן:
זאָלסט ניט נבֿיאות זאָגן אין נאָמען פֿון גאָט,
כּדי זאָלסט ניט שטאַרבן פֿון אונדזער האַנט;
22 דרום האָט גאָט פֿון צבֿאָות אַזױ געזאָגט:
זע, איך רעכן זיך אָפּ מיט זײ;

די יונגעלייט וועלן שטאַרבן פון שווערד,
זייערע זין און זייערע טעכטער וועלן שטאַרבן פון הונגער.
23און קיין איבערבלייב וועט ניט זיין פון זיי,
וואָרום איך ברענג אַן אומגליק אויף די לייט פון ענתות,
דאָס יאָר פון זייער רעכנשאַפט.

יב 1גערעכט וועסטו בלייבן, גאָט,
ווען איך זאָל זיך קריגן מיט דיר;
אָבער גערעכטיקייט וויל איך רעדן צו דיר:
פאַרוואָס איז דער וועג פון רשעים מצליח?
פאַרוואָס לעבן רואיק אַלע פעלשער פאַלשע?
2פלאַנצסט זיי, און זיי וואָרצלען זיך אײַן,
זיי גייען אויף און טראָגן פרוכט;
נאָנט ביסטו אין זייער מויל,
און ווייט פון זייערע נירן.
3און דו, גאָט, קענסט מיך,
זעסט מיך, און האָסט געפּרווט מײַן האַרץ צו דיר;
שלעפּ זיי אַוועק ווי שאָף צו דער שחיטה,
און גיב זיי אָפּ צום טאָג פון טייטונג.

4ביז וואַנען וועט טרויערן דאָס לאַנד,
און דאָס גראָז פון גאַנצן פעלד וועט זיין פאַרטריקנט?
פון וועגן דער שלעכטיקייט פון די וווינער אין איר
זיינען אומגעקומען בהמות און פויגלען;
ווייל זיי האָבן געזאָגט:
ער זעט ניט אונדזער סוף.

5אויב מיט פוסגייער ביסטו געלאָפן,
און זיי האָבן דיך מיד געמאַכט,

היינט ווי ווילסטו זיך מיט פערד פאַרמעסטן?
און ביסטו זיכער אין לאַנד פון פריד,
ווי וועסטו אָבער טאָן אין דעם געוועלד פון יַרדן?
6וואָרום אַפילו דײַנע ברידער און דײַן פאָטערס הויז,
אַפילו זיי האָבן געפעלשט אָן דיר,
אַפילו זיי האָבן דיר נאָכגעשריען מיט אַ פולער קעל;
ניט גלויב זיי ווען זיי רעדן גוט צו דיר.

7איך האָב פאַרלאָזן מײַן הויז,
איך האָב אַוועקגעוואָרפן מײַן אַרב;
איך האָב איבערגעגעבן די געליבטע פון מײַן זעל
אין דער האַנט פון אירע פײַנט.
8מײַן אַרב איז מיר געוואָרן ווי אַ לײב אין וואַלד,
זי האָט אויפגעהויבן איר קָול אויף מיר,
דרום האָב איך זי פײַנט געקראָגן.
9איז אַ קלויאיקער רויבפויגל מײַן אַרב מיר?
די רויבפויגלען זײַנען רונד אַרום איר;
גייט זאַמלט אַלע חיות פון פעלד,
ברענגט זיי אַהער צו עסן.

10פיל פאַסטוכער האָבן פאַרדאָרבן מײַן ווײַנגאָרטן,
צעטרעטן מײַן פעלד;
זיי האָבן געמאַכט מײַן גלוסטיק פעלד
פאַר אַ מדבר אַ וויסטן.
11מע האָט עס געמאַכט פאַר אַ וויסטעניש,
עס טרויערט צו מיר וויסטערהייט;
פאַרוויסט איז דאָס גאַנצע לאַנד,
וואָרום קיין מענטש נעמט ניט צום האַרצן.

13 אויף אַלע הויכע ערטער אין מדבר
זיינען פאַרוויסטער געקומען,
וואָרום גאָטס שווערד פאַרצערט פון עק לאַנד ביז עק לאַנד,
ניטאָ קיין פריד פאַר קיין לייב.
13 זיי האָבן געזייט ווייץ, און דערנער געשניטן,
זיך געפּלאָגט–קיין נוץ ניט געבראַכט;
דרום שעמט אייך מיט אייערע תבואות,
פון וועגן דעם גרימצאָרן פון גאָט.

14 אַזוי האָט גאָט געזאָגט–אויף אַלע מײַנע בײזע שכנים, וואָס רירן אָן די אַרב וואָס איך האָב געמאַכט אַרבן מײַן פאָלק ישׂראל:
זע, איך רײַס זיי אויס פון זייער ערד,
און דאָס הויז פון יהודה וועל איך אויסרײַסן פון צווישן זיי.
15 און עס וועט זײַן,
נאָכדעם ווי איך רײַס זיי אויס
וועל איך זיי ווידער דערבאַרימען,
און וועל זיי אומקערן איטלאַכן צו זײַן נחלה,
און איטלאַכן צו זײַן לאַנד.
16 און עס וועט זײַן,
אויב לערנען וועלן זיי לערנען
די וועגן פון מײַן פאָלק,
צו שווערן בײַ מײַן נאָמען: „אַזוי ווי יהוה לעבט!"
אַזוי ווי זיי האָבן געלערנט מײַן פאָלק צו שווערן בײַ בעַל,
וועלן זיי אויפגעריכט ווערן צווישן מײַן פאָלק.
17 אויב אָבער זיי וועלן ניט צוהערן,
וועל איך אויסרײַסן יענע אומה,
אויסרײַסן און אונטערברענגען, זאָגט גאָט.

יג 1 אַזוי האָט גאָט צו מיר געזאָגט: גיי און זאָלסט דיר קויפן
אַ פלאַקסענעם גאַרטל, און אים אָנטאָן אויף דײַנע לענדן,
און אין וואַסער זאָלסטו אים ניט לאָזן קומען. 2 האָב איך
געקויפט דעם גאַרטל אַזוי ווי דאָס וואָרט פון גאָט, און אָנגעטאָן
אויף מײַנע לענדן. 3 און דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו מיר
אַ צווייט מאָל, אַזוי צו זאָגן: 4 נעם דעם גאַרטל וואָס דו האָסט
געקויפט, וואָס אויף דײַנע לענדן, און שטיי אויף, גיי דיר קיין
פּרָת, און באַהאַלט אים דאָרטן אין אַ שפּאַלט פון פעלז. 5 בין
איך געגאַנגען און האָב אים באַהאַלטן אין פּרָת, אַזוי ווי גאָט
האָט מיר באַפוילן. 6 און עס איז געווען צום סוף פון פיל טעג,
האָט גאָט צו מיר געזאָגט: שטיי אויף, גיי קיין פּרָת, און נעם
אַרויס פון דאָרטן דעם גאַרטל, וואָס איך האָב דיר באַפוילן
אים דאָרטן צו באַהאַלטן. 7 בין איך געגאַנגען קיין פּרָת, און
האָב אויפגעגראָבן, און אַרויסגענומען דעם גאַרטל פון דעם
אָרט וואָס איך האָב אים דאָרטן באַהאַלטן; ערשט דער גאַרטל
איז געווען פאַרדאָרבן, ער האָט ניט געטויגט צו קיין זאַך. 8 איז
דאָס וואָרט פון גאָט געווען צו מיר, אַזוי צו זאָגן:

9 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
אַזוי וועל איך פאַרדאַרבן דעם שטאָלץ פון יהודה,
און דעם שטאָלץ פון ירושָלַיִם, דעם גרויסן.
10 דאָסדאָזיקע בייזע פאָלק
וואָס ווילן ניט הערן מײַנע ווערטער,
וואָס גייען אין דער אײַנגעשפּאַרטקייט פון זייער האַרצן,
און זײַנען געגאַנגען נאָך פרעמדע געטער
זיי צו דינען, און זיך צו בוקן צו זיי,
וועלן ווערן ווי דערדאָזיקער גאַרטל
וואָס טויג ניט צו קיין זאַך.
11 וואָרום אַזוי ווי דער גאַרטל איז באַהעפט

צו די לענדן פון אַ מאַן,
אַזוי האָב איך באַהעפט צו מיר דאָס גאַנצע הויז פון ישׂראל,
און דאָס גאַנצע הויז פון יהודה, זאָגט גאָט,
מיר צו זײַן פאַר אַ פאָלק,
און פאַר אַ נאָמען, און פאַר אַ לויב, און פאַר אַ שײנקייט;
אָבער זײ האָבן ניט צוגעהערט.
12און זאָלסט זאָגן צו זײ דאָסדאָזיקע וואָרט:
אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פון ישׂראל:
יעטװעדער קרוג װערט אָנגעפילט מיט װײַן.
און אַז זײ װעלן זאָגן צו דיר:
װײסן מיר דען ניט װויל,
אַז יעטװעדער קרוג װערט אָנגעפילט מיט װײַן?
13זאָלסטו זאָגן צו זײ: אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, איך פיל אָן אַלע באַװוינער פון דעמדאָזיקן לאַנד,
און די מלכים װאָס זיצן פון דודן אויף זײַן טראָן,
און די כּהנים, און די נביאים,
און אַלע באַװוינער פון ירושָלַיִם, מיט שיכּרות.
14און איך װעל זײ צעהאַקן אײנעם אָן אַנדערן,
אי די פאָטערס אי די זין אין אײנעם, זאָגט גאָט;
איך װעל ניט שױנען, און ניט דערבאַרימען,
און ניט רחמנות האָבן, זײ ניט אומצוברענגען.

15הערט און לײגט צו דאָס אויער,
איר זאָלט אײַך ניט דערהײבן,
װאָרום גאָט האָט גערעדט;
16גיט כּבוד צו יהוה אײַער גאָט,
אײדער עס װעט פינצטער װערן,
און אײדער אײַערע פיס װעלן זיך אָפּשלאָגן

אויף די נאַכטיקע בערג,
און איר װעט האָפֿן אויף ליכט,
און ער װעט עס מאַכן צו טויטשאָטן,
און פֿאַרקערן אין חושכניש.
17 און אַז איר װעט דאָס ניט צוהערן,
װעט װיינען אין פֿאַרבאָרגעניש מיין זעל
פֿון װעגן דער האָפֿערדיקייט,
און טרערן װעט טרערן,
און צעגיין װעט אין טרערן, מיין אויג,
װאָס די סטאַדע פֿון גאָט װערט געפֿאַנגען.

18 זאָג צו דעם מלך און צו דער מוטער־מלכּה:
זעצט אײַך אַראָפּ נידעריק,
װאָרום גענידערט האָט אײַער קאָפּצירונג,
אײַער פּראַכטיקע קרוין.
19 די שטעט פֿון דָרום זיינען פֿאַרשלאָסן,
און ניטאָ װער זאָל עפֿענען;
גאַנץ יהודה איז פֿאַרטריבן געװאָרן,
פֿאַרטריבן געװאָרן אין גאַנצן.

20 הייבט אויף אײַערע אויגן, און זעט
די װאָס קומען פֿון צפֿון;
װוּ איז די סטאַדע װאָס איז דיר געגעבן געװאָרן?
די שיינע שאָף דיינע?
21 װאָס װעסטו זאָגן װען ער װעט אָנזעצן אויף דיר,
די װאָס דו האָסט זיי אײַנגעװוינט פֿאַר פֿירשטן איבער דיר?
פֿאַרװאָר, װייען װעלן דיר אָננעמען,
װי אַ פֿרוי צו קינד.

22 און אויב דו וועסט זאָגן אין דײַן האַרצן:
פֿאַרוואָס האָט דאָס מיר געטראָפֿן?
פֿאַר דײַן גרויס זינד זײַנען אויפֿגעדעקט געוואָרן דײַנע ברעגן,
אַנטבלייזט געוואָרן דײַנע טריט.
23 קען אַ כּושי בײַטן זײַן הויט,
און אַ לעמפּערט זײַנע פֿלעקן?
אַזוי קענט איר גוטס טאָן,
איר צוגעוווינטע בײַז צו טאָן.
24 דרום וועל איך זיי צעשפּרײטן ווי שפּרײ וואָס פֿאַרגייט
פֿאַרן ווינט פֿון מדבר.
25 דאָס איז דײַן גורל,
דײַן צוגעמאָסטענער טייל פֿון מיר, זאָגט גאָט,
ווײַל דו האָסט פֿאַרגעסן אָן מיר,
און זיך פֿאַרזיכערט אויף ליגן.
26 דרום דעק איך אויך אויף דײַנע ברעגן איבער דײַן פּנים,
און געזען ווערן וועט דײַן שאַנד.
27 דײַן ניאוף און דײַנע הירושעס,
די שענדלאַכקייט פֿון דײַן זנות–
אויף די הייכן אין פֿעלד
האָב איך געזען דײַנע אומווערדיקייטן.
וויי דיר, ירושלַיִם, ווילסט ניט ריין ווערן!
ביז איבער וואַנען נאָך?

יד 1 וואָס דאָס וואָרט פֿון גאָט איז געווען צו ירמיָהון וועגן די
טריקענישן.
2 עס טרויערט יהודה,
און אירע טויערן זײַנען פֿאַרשמאַכט,
זיי זײַנען פֿינצטער צו דער ערד;

און דאָס געשריי פֿון ירושָלַיִם גייט אויף.
3און זייערע פּנִי שיקן זייערע יונגען נאָך וואַסער;
זיי קומען צו די גריבער, געפֿינען זיי ניט קיין וואַסער,
זייערע כּלים קערן זיך אום ליידיק;
זיי זיינען אין בּיוש און פֿאַרשעמט,
און פֿאַרדעקן זייערע קעפּ.
4פֿון וועגן דער ערד וואָס איז צעפּלאַצט,
ווייל קיין רעגן איז ניטאָ אין לאַנד,
זיינען די אַקערלייט אין בּיוש,
זיי פֿאַרדעקן זייערע קעפּ.
5וואָרום אַפילו אַ הינדין אין פֿעלד געבערט און פֿאַרלאָזט,
ווייל קיין גראָז איז ניטאָ.
6און די ווילדע אייזלען שטייען אויף די הויכע ערטער,
זיי שלינגען דעם ווינט ווי שאַקאַלן;
זייערע אויגן גייען אויס,
ווייל קיין קרייטאַכץ איז ניטאָ.

7אויב אונדזערע זינד זאָגן עדות קעגן אונדז,
גאָט, טו פֿון דיין נאָמען וועגן;
וואָרום פֿיל זיינען אונדזערע אָפּקערונגען,
מיר האָבן געזינדיקט צו דיר.
8דו האָפֿענונג פֿון ישׂראל,
זיין העלפֿער אין צייט פֿון נויט,
פֿאַרוואָס זאָלסטו זיין ווי אַ פֿרעמדער אין לאַנד,
און ווי אַ וואַנדערער וואָס פֿאַרקערט צו נעכטיקן?
9פֿאַרוואָס זאָלסטו זיין ווי אַ צעטומלטער מענטש,
ווי אַ גיבּור וואָס קען ניט העלפֿן?
דו בּיסט דאָך צווישן אונדז, גאָט,

אוּן דײַן נאָמען ווערט גערופֿן אויף אונדז;
ניט טו אונדז פֿאַרלאָזן.

10 אַזוי האָט גאָט געזאָגט צו דעמדאָזיקן פֿאָלק:
אַזוי האָבן זיי ליב אומצוװאַנדערן,
זיי האַלטן ניט אָפּ זייערע פֿיס;
דרום באַוויליקט זיי ניט גאָט;
אַצונד וועט ער געדענקען זייער פֿאַרברעך,
און דערמאָנען זייערע זינד.

11 און גאָט האָט צו מיר געזאָגט:
זאָלסט ניט מתפּלל זיין פֿאַר דעם דאָזיקן פֿאָלק צום גוטן.
12 אַז זיי פֿאַסטן, הער איך ניט צו זייער געשריי,
און אַז זיי ברענגען אויף בראַנדאָפּפֿער און שפּייזאָפּפֿער,
באַוויליק איך זיי ניט;
נייערט מיט שווערד און מיט הונגער און מיט פּעסט
טו איך זיי פֿאַרלענדן.
13 האָב איך געזאָגט: ווײ, גאָט דו האַר, זע, די נביאים זאָגן צו זיי:
איר וועט ניט אָנזען קיין שווערד, און קיין הונגער וועט בײַ אײַך
ניט זיין, וואָרום אַ זיכערן שלום וועל איך אײַך געבן אין דעמ־
דאָזיקן אָרט.
14 האָט גאָט צו מיר געזאָגט:
ליגן זאָגן נביאות די נביאים אין מײַן נאָמען;
ניט איך האָב זיי געשיקט,
און ניט איך האָב זיי באַפֿוילן,
און ניט איך האָב צו זיי גערעדט;
זעאונג פֿון ליגן, און וואָרזאָגאַכץ און נישטיקייט,
און באַטרוג פֿון זייער האַרצן, זאָגן זיי אײַך נביאות.

15 דרום האָט גאָט אַזוי געזאָגט —
אויף די נביאים וואָס זאָגן נביאות אין מיין נאָמען,
ווען איך האָב זיי ניט געשיקט,
און זיי זאָגן: קיין שווערד און קיין הונגער
וועט ניט זיין אין דעמדאָזיקן לאַנד:
פון שווערד און פון הונגער
וועלן פאַרלענדט ווערן יענע נביאים.
16 און דאָס פאָלק וואָס זיי זאָגן נביאות צו זיי,
וועלן ליגן אַוועקגעוואָרפן אין די גאַסן פון ירושלים
פון וועגן דעם הונגער און דער שווערד,
און זיי וועלן קיין באַגרעבער ניט האָבן;
זיי, זייערע ווייבער, און זייערע זין, און זייערע טעכטער;
און איך וועל אויסגיסן אויף זיי זייער שלעכטיקייט.

17 און זאָלסט זאָגן צו זיי דאָסדאָזיקע וואָרט:
צעגיין זאָלן מיינע אויגן אין טרערן
טאָג און נאַכט, און ניט אויפהערן,
וואָרום אַ גרויס בראָך איז צעבראָכן געוואָרן
די יונגפרוי טאָכטער מיין פאָלק;
אַ שווערן שלאַק ביז גאָר.
18 אַז איך גיי אַרויס אין פעלד,
ערשט, דערשלאָגענע פון שווערד;
און אַז איך קום אַריין אין שטאָט,
ערשט, יסורים פון הונגער.
וואָרום אי דער נביא אי דער כּהן
דרייען זיך איבערן לאַנד, און ווייסן גאָרנישט.

19 האָסטו פאַראַכטן פאַראַכט יהודה?
צי האָט זיך פון ציון פאַרעקלט דיין זעל?

פאַרוואָס האָסטו אונדז געשלאָגן,
אַז פאַר אונדז איז קיין היילונג ניטאָ?
געהאָפט אויף שלום,
און קיין גוטס איז ניטאָ;
און אויף אַ צייט פון היילונג,
ערשט אַ שרעקעניש!
20 מיר ווייסן, גאָט, אונדזער שלעכטיקייט,
די זינד פון אונדזערע עלטערן;
וואָרום מיר האָבן געזינדיקט צו דיר.
21 ניט פאַראַכט אונדז פון דיין נאָמען וועגן,
ניט שענד דעם טראָן פון דיין כּבוד;
דערמאָן זיך, זאָלסט ניט פאַרשטערן דיין בונד מיט אונדז.
22 זיינען דאָ צווישן די נישטיקע געצן פון די פעלקער רעגנגעבער?
אָדער גיבן די הימלען אַליין שפּרייערעגן?
פאַרוואָר, דו ביסט יהוה אונדזער גאָט,
און מיר האָפן צו דיר,
וואָרום דו מאַכסט דאָס אַלץ.

טו 1 און גאָט האָט צו מיר געזאָגט:
ווען אויפשטיין זאָל משה און שמואל פאַר מיר,
איז מיין זעל ניט מיט דעמדאָזיקן פאָלק;
שיק זיי אַוועק פון מיין פּנים, און זאָלן זיי אַוועקגיין.
2 און עס וועט זיין, אַז זיי וועלן זאָגן צו דיר:
וווהין זאָלן מיר אַוועקגיין?
זאָלסטו זאָגן צו זיי:
אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
ווער צום טויט, צום טויט,
און ווער צום שווערד, צום שווערד,

און ווער צום הונגער, צום הונגער,
און ווער צו געפאַנגענשאַפט, צו געפאַנגענשאַפט.
3און איך וועל אָנזעצן אויף זיי פיר משפחות,
זאָגט גאָט:
די שווערד צו הרגען, און די הינט צו שלעפן,
און דעם פויגל פון הימל, און די חיה פון דער ערד,
צו עסן און אומצוברענגען.
4און איך וועל זיי מאַכן צו שוידער
ביי אַלע קיניגרייכן פון דער ערד,
פון וועגן מנשה דעם זון פון יחזקיָהון,
דעם מלך פון יהודה,
פאַר וואָס ער האָט געטאָן אין ירושָלַים.

5וואָרום ווער וועט דיך דערבאַרימען, ירושָלַים?
און ווער וועט דיך באַדויערן?
און ווער וועט זיך אָפּקערן
דיך צו פרעגן אויף פריד?
6דו האָסט מיך אַוועקגעוואָרפן, זאָגט גאָט,
אַהינטער טוסטו גיין,
דרום שטרעק איך אויס מיין האַנט אויף דיר און צעשטער דיך;
איך בין מיד געוואָרן זיך צו דערבאַרימען.
7און איך ווינטשופל זיי מיט אַ ווינטשופל
אין די טויערן פון לאַנד;
איך לאָז אָן קינדער, איך ברענג אונטער מיין פאָלק,
וויל זיי קערן זיך ניט אום פון זייערע וועגן.
8זייערע אַלמנות ווערן דורך מיר מער ווי זאַמד פון די ימען;
איך ברענג אויף זיי–אויף דער מוטער–אַן אויסדערוויילטן,
אַ פאַרוויסטער אין מיטן טאָג.

איך וואַרף אָן אויף איר פּלוצים
אַנגסט און שרעקעניש.
9פאַרוועלקט ווערט די געווינערן פון זיבן,
זי הויכט אויס איר נשמה;
איר זון גייט אונטער ווען נאָך טאָג,
זי ווערט צו שאַנד און פאַרשעמט.
און זייער איבערבלייב וועל איך איבערגעבן
צום שווערד פאַר זייערע פיינט, זאָגט גאָט.

10וויי מיר, מוטער מיינע,
וואָס דו האָסט מיך געבאָרן
אַ מענטש פון קריג,
און אַ מענטש פון שטרייט קעגן גאַנצן לאַנד;
ניט איך מאָן, און ניט מע מאָנט ביי מיר,
פון דעסטוועגן שילטן זיי מיך אַלע.

11האָט גאָט געזאָגט:
פאַרוואָר, איך וועל דיך דערלייזן צום גוטן;
פאַרוואָר, איך וועל מאַכן דעם פיינט זיך בעטן ביי דיר
אין צייט פון אומגליק און אין צייט פון נויט.
12קען מען אײַזן צעברעכן—
אײַזן פון צפון, און קופּער?

13דיין פאַרמעג און דיינע אוצרות
וועל איך געבן צו רויב אָן געצאָלט;
יאָ, פאַר אַלע דיינע זינד
אַוש אין אַלע דיינע געמאַרקן.
14און איך וועל דיך אַריבערפירן ביי דיינע פיינט,

אין אַ לאַנד וואָס דו קענסט ניט;
וואָרום אַ פײַער איז אָנגעצונדן אין מײַן נאָז,
אויף אײַך וועט עס ברענען.

15 דו, גאָט, ווייסט דאָך,
גערענק מיך, און דערמאָן זיך אָן מיר,
און זיי זיך נוקם אָן מײַנע נאָכיאָגער;
פון וועגן דײַן לאַנגעמיט ניט נעם מיך אַוועק;
מערק מײַן לײַדן פון דײַנעטוועגן שאַנד.
16 ווי דײַנע ווערטער זײַנען געפונען געוואָרן,
אַזוי האָב איך זיי אײַנגעשלונגען,
און דײַן וואָרט איז מיר געווען פאַר אַ פרייד,
און פאַר אַ שׂמחה פון מײַן האַרצן,
ווײַל דײַן נאָמען איז אויף מיר גערופן געוואָרן,
יהוה דו גאָט פון צבֿאָות.
17 איך בין ניט געזעסן אין געזעמל פון פרײַלאַכע
און זיך לוסטיק געמאַכט;
פון וועגן דײַן האַנט בין איך געזעסן אַליין,
וואָרום מיט צאָרן האָסטו מיך אָנגעפילט.
18 פאַרוואָס איז אייביק מײַן ווייטאָג,
און מײַן וווּנד איז מסוכן, זי וויל זיך ניט היילן?
ווילסטו מיר זײַן ווי אַ טײַך אַ פאַלשער,
ווי וואַסערן אומגעטרײַע?

19 דרום האָט גאָט אַזוי געזאָגט:
אַז דו וועסט זיך אומקערן, און איך וועל דיך אומקערן,
וועסטו שטיין פאַר מיר;
און אַז דו וועסט אַרויסציען טײַערס פון געמײַנעם,

וועסטו אַזוי ווי מײַן מויל זײַן;
זיי וועלן זיך אומקערן צו דיר,
און דו וועסט זיך ניט אומקערן צו זיי.
[20]און איך וועל דיך מאַכן אַקעגן דעמדאָזיקן פֿאָלק
פֿאַר אַ באַפֿעסטיקטער מויער פֿון קופּער,
און זיי וועלן מלחמה האַלטן קעגן דיר,
און וועלן דיך ניט בײַקומען;
וואָרום איך בין מיט דיר, דיך צו העלפֿן,
און דיך מציל צו זײַן, זאָגט גאָט.
[21]און איך וועל דיך מציל זײַן פֿון דער האַנט פֿון די שלעכטע,
און וועל דיך אויסלייזן פֿון דעם פֿויסט פֿון די מאַכטיקע.

טז [1]און דאָס וואָרט פֿון גאָט איז געווען צו מיר, אַזוי צו זאָגן:
[2]זאָלסט דיר ניט נעמען קיין ווײַב,
און ניט האָבן קיין זין און קיין טעכטער אין דעמדאָזיקן אָרט.
[3]וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט
אויף די זין און אויף די טעכטער
וואָס ווערן געבאָרן אין דעמדאָזיקן אָרט,
און אויף זייערע מוטערס וואָס האָבן זיי געהאַט,
און אויף זייערע פֿאָטערס וואָס האָבן זיי געבאָרן
אין דעמדאָזיקן לאַנד:
[4]טויטן פֿון יסורים וועלן זיי שטאַרבן;
ניט באַקלאָגט און ניט באַגראָבן וועלן זיי ווערן,
צו מיסט אויפֿן געזיכט פֿון דער ערד וועלן זיי זײַן;
און פֿון שווערד און פֿון הונגער וועלן זיי פֿאַרלענדט ווערן;
און זייערע טויטע לײַבער וועלן זײַן צו שפּײַז
פֿאַרן פֿויגל פֿון הימל,

און פאַר דער חיה פון דער ערד.
5וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זאָלסט ניט קומען אין הויז פון יאָמער,
און זאָלסט ניט גיין באַקלאָגן,
און זאָלסט זיי ניט באַדויערן,
וואָרום איך האָב אַוועקגענומען מיין שלום
פון דעמדאָזיקן פאָלק, זאָגט גאָט,
די גענאָד, און די דערבאַרימונג.
6און גרויס און קליין וועלן שטאַרבן
אין דעמדאָזיקן לאַנד;
ניט זיי וועלן באַגראָבן ווערן,
און ניט מע וועט קלאָגן נאָך זיי,
און ניט מע וועט זיך אײַנשניידן,
און ניט מע וועט זיך אַ פּליך מאַכן נאָך זיי;
7און ניט מע וועט ברעכן ברויט פאַר זיי אין אַבלות,
זיי צו טרייסטן נאָך אַ טויטן,
און ניט מע וועט זיי געבן טרינקען אַ בעכער פון טרייסטונג
נאָך זייער פאָטער און נאָך זייער מוטער.
8און אין הויז פון אַ סעודה זאָלסטו ניט גיין,
צו זיצן מיט זיי, צו עסן און צו טרינקען.
9וואָרום אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת,
דער גאָט פון ישׂראל:
זע, איך פאַרשטער פון דעמדאָזיקן אָרט,
פאַר אײַערע אויגן און אין אײַערע טעג,
דעם קָול פון לוסטיקייט און דעם קָול פון פרייד,
דעם קָול פון אַ חתן און דעם קָול פון אַ כלה.
10און עס וועט זיין, אַז דו וועסט זאָגן צו דעמדאָזיקן פאָלק
די אַלע ווערטער, און זיי וועלן זאָגן צו דיר: פאַרוואָס האָט

גאָט אָנגעזאָגט אויף אונדז אַלדאָסדאָזיקע גרויסע בייז, און וואָס
איז אונדזער פאַרברעך, און וואָס איז אונדזער זינד וואָס מיר
האָבן געזינדיקט צו יהוה אונדזער גאָט? [11]זאָלסטו זאָגן צו זיי:
פאַרוואָס אײַערע עלטערן האָבן מיך פאַרלאָזן, זאָגט גאָט,
און זיי זײַנען געגאַנגען נאָך פרעמדע געטער, און האָבן זיי
געדינט, און זיך געבוקט צו זיי, און מיך האָבן זיי פאַרלאָזן, און
מײַן תּורה האָבן זיי ניט געהיט. [12]און איר האָט נאָך ערגער
געטאָן פון אײַערע עלטערן, און אָט גייט איר איטלאַכער נאָך
דער אײַנגעשפּאַרטקייט פון זײַן בייזן האַרצן, מיך ניט צו הערן.
[13]דרום וועל איך אײַך פאַרוואַרפן פון דעמדאָזיקן לאַנד אין
אַ לאַנד וואָס ניט איר און ניט אײַערע עלטערן האָבן געקענט,
און איר וועט דאָרטן דינען פרעמדע געטער טאָג און נאַכט;
וואָרום איך וועל אײַך ניט געבן קיין לײַטזעליקייט.

[14]פאַרוואָר, זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און עס וועט מער ניט געזאָגט ווערן:
אַזוי ווי עס לעבט גאָט וואָס האָט אויפגעבראַכט
די קינדער פון ישׂראל פון לאַנד מִצרַיִם!
[15]נייערט: אַזוי ווי עס לעבט גאָט וואָס האָט אויפגעבראַכט
די קינדער פון ישׂראל פון צפון־לאַנד
און פון אַלע לענדער וואָס ער האָט זיי פאַרשטויסן אַהין!
און איך וועל זיי אומקערן אויף זייער ערד
וואָס איך האָב געגעבן זייערע עלטערן.

[16]זע, איך שיק נאָך פישערס אַ סך, זאָגט גאָט,
און זיי וועלן זיי אַרויספישן;
און דערנאָך וועל איך שיקן נאָך אַ סך יעגערס,
און זיי וועלן זיי צעטיפיאָגן

פון יעטוועדער באַרג, און פון יעטוועדער הייך,
און פון די שפּאַלטן פון די פעלזן.
17 וואָרום מײַנע אויגן זײַנען אויף אַלע זייערע וועגן,
ניט פאַרבאָרגן זײַנען זיי פון פאַר מיר,
און ניט פאַרהוילן איז זייער פאַרברעך פון אַקעגן מײַנע אויגן.
18 און איך וועל צוערשט באַצאָלן טאָפּל
זייער פאַרברעך און זייער זינד,
פאַרוואָס זיי האָבן פאַרשוועכט מײַן לאַנד
מיט די נבֿלות פון זייערע מיאוסע אָפּגעטער,
און זייערע אומווערדיקייטן האָבן אָנגעפילט מײַן אַרב.

19 גאָט, מײַן פעסטיקייט און מײַן פעסטונג,
און מײַן אַנטרינונג אין טאָג פון נויט
צו דיר וועלן פעלקער קומען
פון די עקן ערד, און וועלן זאָגן:
נאָר ליגן האָבן געירשעט אונדזערע עלטערן,
נישטיקייטן וואָס אין זיי איז קיין נוץ ניטאָ.
20 קען אַ מענטש זיך מאַכן געטער,
אַז זיי זײַנען קיין געטער ניט?

21 פאַרוואָר, זע, איך מאַך זיי וויסן,
דאָס מאָל וועל איך זיי מאַכן וויסן
מײַן האַנט און מײַן גבֿורה,
און זיי וועלן וויסן אַז מײַן נאָמען איז יהוה.

יז 1 די זינד פון יהודה איז אויפגעשריבן
מיט אַן אײַזערנער פּען, מיט אַ דימענטענעם שפּיץ;
אויסגעקריצט אויפן טאָוול פון זייער האַרצן,

אונ אויף די הערנער פונ אײערע מזבחות.
2 ווי זיי בענקען נאָך זייערע קינדער—אַזוי נאָך זייערע מזבחות,
אונ זייערע געצנשטאַנגען בײם צווײגהאַפטיקן בוים,
אויף די בערגלאַך די הויכע.

3 מײן געבערג אינ פעלד!
דײן פאַרמעג, אַלע דײנע אוצרות וועל איך געבן צו רויב,
דײנע הײכן—פאַר די זינד אינ אַלע דײנע געמאַרקן.
4 אונ וועסט זיך אָפּוואַרפן פונ זיך אַליין פונ דײן נחלה,
וואָס איך האָב דיר געגעבן;
אונ איך וועל דיך מאַכן דינען דײנע פײנט,
אינ אַ לאַנד וואָס דו קענסט ניט;
וואָרום אַ פײער האָט איר אָנגעצונדן אינ מײן נאָז,
ביז אײביק וועט עס ברענען.

5 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
פאַרשאָלטן דער מאַן וואָס פאַרזיכערט זיך אויף אַ מענטשן,
אונ מאַכט פלייש זײן אָנהאַלט,
אונ פונ גאָט קערט זיך אָפּ זײן האַרץ!
6 וואָרום ער וועט זײן ווי אַ טאַמאַריסק אינ דער וויסטע,
אונ וועט ניט זען ווען עס קומט גוטס,
אונ וועט וווינען אינ טריקענישן אינ דער מדבר,
אינ אַ לאַנד אַ זאַלציקן וואָס איז ניט באַזעצט.
7 געבענטשט דער מאַן וואָס פאַרזיכערט זיך אויף גאָט,
אונ גאָט איז זײן פאַרזיכערונג!
8 וואָרום ער וועט זײן ווי אַ בוים געפלאַנצט בײ וואַסער,
וואָס בײ אַ באַך לאָזט ער אַרויס זײנע וואָרצלען,
אונ ער מערקט ניט ווען עס קומט אַ היץ,

און זײַן בלאַט איז גרין,
און אין אַ יאָר פֿון טריקעניש דאגהט ער ניט,
און הערט ניט אויף טראָגן פֿרוכט.

9 פֿאַרדרײטער פֿון אַלץ איז דאָס האַרץ,
און שוואַך איז עס—ווער קען עס קאָנען?
10 איך, גאָט, טו פֿאָרשן דאָס האַרץ,
טו פּרוּװן די נירן,
כּדי צו געבן איטלאַכן לויט זײַנע װעגן,
לויט דער פֿרוכט פֿון זײַנע מעשׂים.

11 אַ פֿעלדהון װאָס ברײט אויף װאָס זי האָט ניט געלײגט,
איז דער װאָס מאַכט אַן עשירות, אָבער ניט מיט גערעכטיקײט;
אין העלפֿט פֿון זײַנע טעג װעט ער עס פֿאַרלאָזן,
און אין זײַן סוף װעט ער בלײַבן אַ מנוול.

12 דו טראָן פֿון פּראַכטיקײט, דערהויבן פֿון אָנהײב אָן,
דו אָרט פֿון אונדזער הײליקײט,
13 דו האָפֿענונג פֿון ישׂראל, גאָט,
אַלע װאָס פֿאַרלאָזן דיך, װעלן פֿאַרשעמט װערן;
און די אָפּגעקערטע פֿון מיר
װעלן אין דער ערד פֿאַרשריבן װערן,
װײַל זײ האָבן פֿאַרלאָזן גאָט,
דעם קװאַל פֿון לעבעדיקע װאַסער.

14 הײל מיך, גאָט, איך זאָל געהײלט װערן,
העלף מיך, איך זאָל געהאָלפֿן װערן,
װאָרום דו ביסט מײַן לויב.

15 זע, זיי זאָגן צו מיר:
ווּ איז דאָס וואָרט פון גאָט?
זאָל עס נאָר קומען.
16 און איך, ניט איך בין אַנטלאָפן
פון זיין אַ פּאַסטוך הינטער דיר,
און ניט איך האָב באַגערט דעם אומגליקלאַכן טאָג;
דו ווייסט עס;
וואָס איז אַרויס פון מיינע ליפּן,
איז פאַר דיין פּנים געווען.
17 זאָל עס מיר ניט זיין צום בראָך;
דו ביסט דאָך מיין באַשיצונג אין טאָג פון אומגליק.
18 זאָלן מיינע נאָכיאָגער פאַרשעמט ווערן,
און איך זאָל ניט פאַרשעמט ווערן;
זאָלן זיי דערשראָקן ווערן,
און איך זאָל ניט דערשראָקן ווערן.
ברענג אויף זיי דעם טאָג פון אומגליק,
און אַ צווייאיקן בראָך צעברעך זיי.

19 אַזוי האָט צו מיר גאָט געזאָגט: גיי און זאָלסט זיך שטעלן
אין טויער פון די קינדער פון פאָלק, וואָס דורך אים קומען
אַריין די מלכים פון יהודה, און וואָס דורך אים גייען זיי אַרויס,
און אין אַלע טויערן פון ירושָלַיִם; 20 און זאָלסט זאָגן צו זיי: הערט
דאָס וואָרט פון גאָט, איר מלכים פון יהודה, און גאַנץ יהודה,
און אַלע באַוווינער פון ירושָלַיִם, וואָס קומען אין דידאָזיקע
טויערן; 21 אַזוי האָט גאָט געזאָגט: היט אַייך אום אַייער זעל,
און איר זאָלט ניט טראָגן קיין משׂא אין טאָג פון שבת און אַרייַנ
ברענגען אין די טויערן פון ירושָלַיִם. 22 און איר זאָלט ניט
אַרויסטראָגן קיין משׂא פון אַייערע הייזער אין טאָג פון שבת,

און קיין שום אַרבעט זאָלט איר ניט טאָן, און איר זאָלט האַלטן
הייליק דעם טאָג פון שבת, אַזוי ווי איך האָב באַפוילן אייערע
עלטערן. 23אָבער זיי האָבן ניט געהערט און ניט צוגענייגט
זייער אויער, און זיי האָבן האַרט געמאַכט זייער נאַקן ניט צו־
צוהערן, און ניט צו נעמען קיין מוסר. 24דרום וועט זיין: אויב
צוהערן וועט איר צוהערן צו מיר, זאָגט גאָט, ניט אַריינצוברענגען
קיין משׂא אין די טויערן פון דערדאָזיקער שטאָט אין טאָג פון
שבת, נייערט צו האַלטן הייליק דעם טאָג פון שבת, ניט צו טאָן
אין אים קיין שום אַרבעט, 25וועלן קומען אין די טויערן פון
דערדאָזיקער שטאָט מלכים און האַרן וואָס זיצן אויפן טראָן
פון דוד, וואָס רייטן אויף רייטוועגן און אויף פערד, זיי, און
זייערע האַרן, די מענער פון יהודה, און די באַוווינער פון
ירושָלַיִם; און דידאָזיקע שטאָט וועט זיין באַזעצט אויף אייביק.
26און מע וועט קומען פון די שטעט פון יהודה, און פון רונד אַרום
ירושָלַיִם, און פון לאַנד בנימין, און פון דער נידערונג, און
פונעם געבערג, און פונעם דָרום, ברענגענדיק בראַנדאָפּפער,
און שלאַכטאָפּפער, און שפּייזאָפּפער, און ווייַרויך, און
ברענגענדיק דאַנקאָפּפער, אין הויז פון גאָט. 27אויב אָבער
איר וועט ניט צוהערן צו מיר, צו האַלטן הייליק דעם טאָג פון
שבת, און ניט צו טראָגן קיין משׂא און אַריינקומען דערמיט אין
די טויערן פון ירושָלַיִם אין טאָג פון שבת, וועל איך אָנצינדן אַ
פייער אין אירע טויערן, און עס וועט פאַרצערן די פּאַלאַצן
פון ירושָלַיִם, און וועט ניט פאַרלאָשן ווערן.

יח 1דאָס וואָרט וואָס איז געווען צו ירמיָהון פון גאָט, אַזוי צו
זאָגן: 2שטיי אויף, און זאָלסט אַראָפּנידערן צום הויז פון
דעם טעפּער, און דאָרטן וועל איך דיך מאַכן הערן מיינע
ווערטער. 3האָב איך אַראָפּגענידערט צום הויז פון דעם,

טעפּער, ערשט ער מאַכט אַרבעט אויפן ווערקשטיין. 4און
אַז די כּלי וואָס ער האָט געמאַכט פון ליים איז פאַרדאָרבן
געוואָרן אין דער האַנט פון דעם טעפּער, האָט ער זי איבער־
געמאַכט אין אַן אַנדער כּלי, אַזוי ווי עס איז ווילגעפעלן אין
די אויגן פון דעם טעפּער צו מאַכן.

5איז דאָס וואָרט פון גאָט געווען צו מיר אַזוי צו זאָגן:

6קען איך דען ניט טאָן מיט אײַך אַזוי ווי דערדאָזיקער טעפּער,
איר הויז פון ישׂראל? זאָגט גאָט.
זעט, ווי ליים אין דער האַנט פון דעם טעפּער,
זײַט איר אין מײַן האַנט, הויז פון ישׂראל.
7איין רגע רעד איך אויף אַ פאָלק און אויף אַ קיניגרײַך,
אויסצורײַסן און אײַנצוּוואַרפן און אונטערצוּברעכן;
8אָבער אַז דאָס פאָלק וואָס איך האָב אויף אים גערעדט,
קערט זיך אום פון זײַן שלעכטיקייט,
האָב איך חרטה אויף דעם בייז
וואָס איך האָב געטראַכט אים צו טאָן.
9און איין רגע רעד איך אויף אַ פאָלק און אויף אַ קיניגרײַך,
צו בויען און צו פלאַנצן;
10אָבער אַז עס טוט וואָס איז שלעכט אין מײַנע אויגן,
ניט צוצוהערן מײַן קול,
האָב איך חרטה אויף דעם גוטס
וואָס איך האָב געזאָגט אים צו באַגיטיקן.
11און אַצונד זאָג אַקאָרשט צו די מענער פון יהודה,
און צו די באַוווינער פון ירושלים,
אַזוי צו זאָגן: אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זעט, איך באַשאַף אויף אײַך אַן אומגליק,
און טראַכט אויף אײַך אַ טראַכטונג;
קערט אײַך אום פאָרט איטלאַכער פון זײַן שלעכטן וועג,

אוּן בּעסערט אײַערע װעגן אוּן אײַערע מעשׂים.
[12] אָבּער זײ זאָגן: אוּמזיסט!
נײערט נאָך אוּנדזערע געדאַנקען װעלן מיר גײן,
אוּן איטלאַכער לוּיט דער אײַנגעשפּאַרטקײט פוּן זײן בײזן
האַרצן װעלן מיר טאָן.

[13] דרוּם האָט גאָט אַזױ געזאָגט:
פרעגט אַקאָרשט בײ די פעלקער,
װער האָט אַזױנס געהערט?
שוידערהאַפטיקס ביז גאָר
האָט באַגאַנגען די יוּנגפרױ ישׂראל.
[14] װעט פוּן װעגן אַ פעלז פוּן פעלד
דער שנײ דעם לבֿנון פאַרלאָזן?
װעט צוּליב דוּמפּיקע װאַסער
קאַלטע פליסעדיקע אַװעקגעװאָרפן װערן?
[15] װאָרוּם מײן פאָלק האָט פאַרגעסן אָן מיר,
צוּ נישטיקײט רײכערן זײ,
אוּן מע האָט זײ געמאַכט שטרױכלען אין זײערע װעגן–
די אײבּיקע שטעגן,
כּדי צוּ גײן אוּיף בײשטעגן,
אוּיף אַ װעג ניט אוּיסגעטרעטן.
[16] כּדי צוּ מאַכן זײן לאַנד פאַר אַ שרעק,
פאַר אַן אײבּיקער שמוּצערוּנג.
איטלאַכער װאָס גײט איר פאַרבּײ װעט זיך דערשרעקן,
אוּן װעט שאָקלען זײן קאָפּ.
[17] װי מיט אַ מזרח־װינט װעל איך זײ צעשפּרײטן
פאַר דעם פײנט;

זייער רוקן און ניט זייער פּנים וועל איך זען,
אין טאָג פֿון זייער בראָך.

18יאָ, זיי האָבן געזאָגט:
קומט לאָמיר אויסטראַכטן תּחבולות קעגן ירמיָהון;
וואָרום די תּורה וועט ניט אונטערגיין פֿון דעם כּהן,
און די עצה פֿון דעם חכם, און דאָס וואָרט פֿון דעם נביא.
קומט און לאָמיר אים שלאָגן מיט דער צונג,
און ניט פֿאַרנעמען אַלע זיינע רייד.
19פֿאַרנעם צו מיר, גאָט,
און הער צו דעם קול פֿון מיינע קריגער.
20זאָל פֿאַר אַ טובֿה אַ רעה באַצאָלט ווערן?
וואָרום זיי האָבן געגראָבן אַ גרוב פֿאַר מיין לעבן.
געדענק מיין שטיין פֿאַר דיר,
צו רעדן גוטס אויף זיי,
אָפּצוקערן דיין גרימצאָרן פֿון זיי.
21דרום גיב זייערע קינדער צום הונגער,
און שליידער זיי אין דער מאַכט פֿון שווערד;
און זאָלן זייערע ווייבער בלייבן אָן קינדער, און אַלמנות,
און זייערע מענער זאָלן זיין הרוגים פֿון פּעסט,
זייערע בחורים, דערשלאָגן פֿון שווערד אין מלחמה.
22זאָל זיך הערן אַ געשריי פֿון זייערע הייזער,
ווען דו וועסט ברענגען אויף זיי פּלוצים אַ מחנה;
וואָרום זיי האָבן געגראָבן אַ גרוב מיך צו פֿאַנגען,
און נעצן באַהאַלטן פֿאַר מיינע פֿיס.
23און דו, גאָט, ווייסט
זייער גאַנצן באַראָט מיך צו טייטן;
ניט פֿאַרגעבן זאָלסטו זייער פֿאַרברעך,

און ניט פֿאַרמעקן זאָלסטו זייער זינד פֿון פֿאַר דיר,
און זאָלן זיי געשטרויכלט ווערן פֿאַר דיר;
אין צײַט פֿון דײַן צאָרן רעכן זיך מיט זיי.

יט [1]אַזוי האָט גאָט געזאָגט: גיי און זאָלסט דיר קויפֿן אַ טעפּער־
קרוג און [נעם מיט] פֿון די עלטסטע פֿון פֿאָלק, און פֿון די
עלטסטע פֿון די כֹּהנים, [2]און זאָלסט אַרויסגיין צום טאָל פֿון
בֶּן־הִנּוֹם, וואָס ביים אַיינגאַנג פֿון טויער חַרסית, און אויסרופֿן
דאָרטן די ווערטער וואָס איך וועל רעדן צו דיר, [3]און זאָלסט
זאָגן:
הערט דאָס וואָרט פֿון גאָט, איר מלכים פֿון יהודה,
און באַוווינער פֿון ירושָלַיִם:
אַזוי האָט געזאָגט יהוה פֿון צבָאות,
דער גאָט פֿון ישׂראל:
זע, איך ברענג אַן אומגליק אויף דעמדאָזיקן אָרט,
אַז איטלאַכער וואָס הערט עס, וועלן אים די אויערן קלינגען;
[4]פֿאַרוואָס זיי האָבן מיך פֿאַרלאָזן,
און האָבן פֿאַרפֿרעמדט דעמדאָזיקן אָרט,
און גערייכערט אין אים צו פֿרעמדע געטער,
וואָס ניט זיי, און ניט זייערע עלטערן,
און ניט די מלכים פֿון יהודה, האָבן זיי געקענט;
און זיי האָבן אָנגעפֿילט דעמדאָזיקן אָרט
מיט בלוט פֿון אומשולדיקע.
[5]און זיי האָבן געבויט די בָּמות צו בַּעַל,
צו פֿאַרברענען זייערע קינדער אין פֿייער,
בראַנדאָפּפֿער צו בַּעַל,
וואָס ניט איך האָב באַפֿוילן, און ניט איך האָב געזאָגט,
און ניט עס איז מיר אויפֿן זינען אַרויפֿגעקומען.

6דרום זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און דערדאָזיקער אָרט וועט ניט מער גערופן ווערן „תּוֹפֶת",
און „דער טאָל פון בֶּן־הִנוֹם",
נייערט „דער טאָל פון טייטונג".
7און איך וועל מאַכן צו נישט
דעם באַראָט פון יהודה און ירושָלַיִם אין דעמדאָזיקן אָרט,
און וועל זיי מאַכן פאַלן דורכן שווערד פאַר זייערע פיינט,
און דורך דער האַנט פון די וואָס זוכן זייער לעבן;
און איך וועל געבן זייערע טויטע לייבער
צו שפּייז פאַרן פויגל פון הימל,
און פאַר דער חיה פון דער ערד.
8און איך וועל מאַכן דידאָזיקע שטאָט
פאַר אַ שרעק און פאַר אַ שמוצערונג;
איטלאַכער וואָס גייט איר פאַרביי וועט זיך דערשרעקן,
און וועט שמוצערן אויף אַלע אירע פּלאָגן.
9און איך וועל זיי מאַכן עסן דאָס פלייש פון זייערע זין,
און דאָס פלייש פון זייערע טעכטער,
און איינער דעם אַנדערנס פלייש וועלן זיי עסן,
אין דער באַלעגערונג און אין דער דריקונג,
וואָס זייערע פיינט, און די וואָס זוכן זייער לעבן,
וועלן זיי דריקן.
10און זאָלסט צעברעכן דעם קרוג פאַר די אויגן פון די
מענטשן וואָס גייען מיט דיר, 11און זאָלסט זאָגן צו זיי:
אַזוי האָט געזאָגט גאָט פון צבָאוֹת:
אַזוי וועל איך צעברעכן דאָסדאָזיקע פאָלק
און דידאָזיקע שטאָט,
אַזוי ווי מע צעברעכט אַ כּלי פון אַ טעפּער,
אַז זי קען ניט מער פאַרריכט ווערן;

און מע וועט באַגראָבן אין תּוֹפֶת,
ווייל מער קיין אָרט וועט ניט זיין אויף צו באַגראָבן.
12אַזוי וועל איך טאָן צו דעמדאָזיקן אָרט, זאָגט גאָט,
און צו זיינע באַוווינער,
כּדי צו מאַכן דידאָזיקע שטאָט אַזוי ווי תּוֹפֶת.
13און די הייזער פון ירושָלַיִם,
און די הייזער פון די מלכים פון יהודה, די אומריינע,
וועלן זיין אַזוי ווי דער אָרט פון תּוֹפֶת—
אַלע הייזער וואָס מע האָט גערייכערט אויף זייערע דעכער
צום גאַנצן חיל פון הימל,
און געגאָסן גיסאָפּפער צו פרעמדע געטער.

14און יִרמְיָהוּ איז געקומען פון תּוֹפֶת, וואָס גאָט האָט אים
אַהין געשיקט נביאות זאָגן, און ער האָט זיך געשטעלט אין הויף
פון גאָטס הויז, און האָט געזאָגט צום גאַנצן פאָלק:
15אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת,
דער גאָט פון ישראל:
זע, איך ברענג אויף דעמדאָזיקן כּרך,
און אויף אַלע זיינע שטעט,
דאָס גאַנצע בייז וואָס איך האָב אָנגעזאָגט אויף אים,
ווייל זיי האָבן האַרט געמאַכט זייער נאַקן,
ניט צוצוהערן מיינע ווערטער.

כ 1און פַּשחור דער זון פון אִמֵר דעם כּהן, וואָס איז געווען
דער אויבעראויפזעער אין הויז פון גאָט, האָט געהערט
יִרמְיָהון נביאות זאָגן דידאָזיקע ווערטער. 2און פַּשחור האָט
געשלאָגן יִרמְיָהו הַנָבִיאן, און האָט אים אַריינגעשטעלט אין דעם
צוואַנגקלאָץ וואָס אין אויבערשטן טויער פון בנימין, וואָס אין
הויז פון גאָט. 3און עס איז געווען אויף מאָרגן, אַז פַּשחור האָט

אַרויסגענומען יִרמיָהון פון צוואַנקלאָץ, האָט יִרמיָהו צו אים
געזאָגט: ניט פַּשחור האָט גאָט גערופן דײַן נאָמען, נייערט מָגור־
מִסָבִיב[א].
4 וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, איך מאַך דיך פאַר אַ שרעק פאַר דיר אַליין,
און פאַר אַלע דײַנע ליבהאָבער;
און זיי וועלן פאַלן דורך דער שווערד פון זייערע פײַנט,
און דײַנע אויגן וועלן עס צוזען;
און גאַנץ יהודה וועל איך געבן
אין דער האַנט פון דעם מלך פון בָבֶל,
און ער וועט זיי פאַרטרײַבן קיין בָבֶל,
און וועט זיי דערשלאָגן מיטן שווערד.
5 און איך וועל געבן אַלדאָס רײַכטום פון דערדאָזיקער שטאָט
און אַל איר מי, און אַל איר טײַערקייט,
אויך אַלע אוצרות פון די מלכים פון יהודה
וועל איך געבן, אין דער האַנט פון זייערע פײַנט,
און זיי וועלן זיי צערויבן,
און וועלן זיי נעמען און זיי ברענגען קיין בָבֶל.
6 און דו, פַּשחור, און אַלע באַוווינער פון דײַן הויז,
וועט גיין אין געפאַנגענשאַפט,
און קיין בָבֶל וועסטו קומען,
און דאָרטן וועסטו שטאַרבן,
און דאָרטן וועסטו באַגראָבן ווערן,
דו און אַלע דײַנע ליבהאָבער
וואָס דו האָסט זיי נביאות געזאָגט מיט ליגן.

7 האָסט מיך איבערגערעדט, גאָט,
און איך בין איבערגערעדט געוואָרן,

[א] אַ שרעק רונד ארום.

האָסט מיך איבערגעשטאַרקט, און ביסט בײַגעקומען;
איך בין געוואָרן צום געלעכטער אַ גאַנצן טאָג,
איטלאַכער טוט שפּעטן פון מיר.
8וואָרום ווען נאָר איך רעד, טו איך שרײַען,
„אומרעכט און רויב!" רוף איך אויס.
פאַרוואָר, דאָס וואָרט פון גאָט איז מיר געוואָרן
צו שאַנד און צו לעסטערונג אַ גאַנצן טאָג.
9און איך האָב געוועסט געזאָגט: איך וועל אים ניט דערמאָנען,
און וועל מער ניט רעדן אין זײַן נאָמען;
אָבער עס איז אין מײַן האַרצן ווי אַ ברענעדיק פײַער,
אײַנגעשלאָסן אין מײַנע בײנער,
און איך מאַטער זיך עס אײַנצוהאַלטן,
אָבער איך קען ניט.
10יאָ, איך האָב געהערט די בײזע רייד פון פיל,
אַ שרעק רונד אַרום:
„מסרט, און לאָמיר אים פאַרמסרן!"
אַלע מײַנע גוטע פרײַנט
לויערן אויף מײַן בראָך:
אפשר וועט ער פאַרנאַרט ווערן,
און מיר וועלן אים בײַקומען,
און נעמען אונדזער נקמה פון אים.
11אָבער גאָט איז מיט מיר
ווי אַ גיבור אַ מאַכטיקער,
דרום וועלן מײַנע נאָכיאָגער געשטרויכלט ווערן,
און וועלן ניט אויספירן;
זיי ווערן פאַרשעמט זייער, ווײַל זיי האָבן ניט באַגליקט,
אַן אײביקע שאַנד וואָס וועט ניט פאַרגעסן ווערן.
12און דו גאָט פון צבָאוֹת, וואָס פּרוווסט דעם גערעכטן,

װאָס זעסט די נירן און דאָס האַרץ,
לאָמיך זען דײַן נקמה פֿון זײ,
װאָרום צו דיר האָב איך אַנטפּלעקט מײַן קריג.

13 זינגט צו גאָט,
טוט לויבן גאָט,
װאָרום ער האָט מציל געװען די זעל פֿון דעם אָרעמען
פֿון דער האַנט פֿון די שלעכטסטוער.

14 פֿאַרשאָלטן דער טאָג
װאָס איך בין אין אים געבאָרן געװאָרן!
דער טאָג װאָס מײַן מוטער האָט מיך געבאָרן
זאָל זײַן ניט געבענטשט!
15 פֿאַרשאָלטן דער מענטש װאָס האָט מײַן פֿאָטער
די בשׂורה געבראַכט, אַזוי צו זאָגן:
אַ אינגל איז דיר געבאָרן געװאָרן;
פֿרײען דערפֿרײט האָט ער אים!
16 יענער מענטש זאָל זײַן װי די שטעט
װאָס גאָט האָט איבערגעקערט און ניט דערבאַרימט;
און ער זאָל הערן אַ יללה אין דער פֿרי,
און אַ געשרײ אין מיטן טאָג;
17 פֿאַרװאָס ער[א] האָט מיך ניט געטײט פֿון טראַכט,
אַז מײַן מוטער זאָל מײַן קבֿר זײַן,
און איר טראַכט אײביק טראָגעדיק.
18 נאָך װאָס גאָר בין איך פֿון טראַכט אַרויס
צו זען מאַטערניש און קומער,
און אויסגײן אין שאַנד זאָלן מײַנע טעג?

[א] גאָט.

כא [1]דאָס וואָרט וואָס איז געווען צו יִרמְיָהון פון גאָט, ווען
דער מלך צִדקִיָהו האָט צו אים געשיקט פַּשחור דעם זון
פון מַלכִּיָהן, און צפַניָה דעם זון פון מַעֲשֵׂיָהן, דעם כֹּהן, אַזוי צו
זאָגן: [2]פרעג, איך בעט דיך, פאַר אונדז ביי גאָט, וואָרום
נבוּכַדרֶאצַר דער מלך פון בָבל האַלט מלחמה אויף אונדז;
אפשר וועט גאָט טאָן מיט אונדז אַזוי ווי אַלע זיינע וווּנדער, און
ער וועט אָפּציִען פון אונדז.
[3]האָט ירמיהו צו זיי געזאָגט: אַזוי זאָלט איר זאָגן צו
צִדקִיָהון:
[4]אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פון ישׂראל:
זע, איך דריי אום די כּלי־מלחמה וואָס אין אייער האַנט,
וואָס איר האַלט דערמיט מלחמה דרויסן פון דער מויער
אַקעגן דעם מלך פון בָבל,
און אַקעגן די כַּשׂדים, וואָס לעגערן אויף אייך,
און איך וועל זיי אײַנזאַמלען אין דערדאָזיקער שטאָט.
[5]און איך גופא וועל מלחמה האַלטן מיט אייך,
מיט אַן אויסגעשטרעקטער האַנט און מיט אַ שטאַרקן אָרעם,
און מיט כּעס, און מיט גרים, און מיט גרויס צאָרן.
[6]און איך וועל שלאָגן די באַוווינער פון דערדאָזיקער שטאָט,
אי מענטש אי בהמה;
פון אַ גרויסער פּעסט וועלן זיי שטאַרבן.
[7]און דערנאָך, זאָגט גאָט,
וועל איך געבן צִדקִיָהו דעם מלך פון יהודה,
און זיינע קנעכט, און דאָס פאָלק,
די וואָס זיינען איבערגעבליבן אין דערדאָזיקער שטאָט
פון דער פּעסט, פון דער שווערד, און פון דעם הונגער,
אין דער האַנט פון נבוּכַדרֶאצַר דעם מלך פון בָבל,
און אין דער האַנט פון זייערע פיינט,

און אין דער האַנט פֿון די וואָס זוכן זייער לעבן;
און ער וועט זיי דערשלאָגן מיטן שאַרף פֿון שווערד;
ער וועט זיי ניט שוינען,
און וועט ניט דערבאַרימען און ניט רחמנות האָבן.

8און צו דעמדאָזיקן פֿאָלק זאָלסטו זאָגן:
אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, איך לייג פֿאַר אײַך דעם וועג פֿון לעבן
און דעם וועג פֿון טויט.
9דער וואָס בלייבט זיצן אין דערדאָזיקער שטאָט,
וועט שטאַרבן פֿון שווערד,
און פֿון הונגער, און פֿון פּעסט,
אָבער דער וואָס גייט אַרויס
און וועט צופֿאַלן צו די כַּשׂדים וואָס לעגערן אויף אײַך,
וועט בלייבן לעבן,
און זיין נפֿש וועט אים זיין צום געווינס.
10וואָרום איך האָב געטאָן מיין פּנים קעגן דערדאָזיקער שטאָט
צום בייזן און ניט צום גוטן, זאָגט גאָט;
אין דער האַנט פֿון דעם מלך פֿון בָּבל
וועט זי איבערגעגעבן ווערן
און ער וועט זי פֿאַרברענען אין פֿייער.

11און צום הויז פֿון דעם מלך פֿון יהודה:
הערט דאָס וואָרט פֿון גאָט.
12הויז פֿון דוד, אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
האַלט אַ משפּט אין דער פֿרי,
און זייט מציל דעם בּאַגזלטן פֿון דעם דריקערס האַנט,
כּדי מיין גרימצאָרן זאָל ניט אַרויסגיין ווי אַ פֿייער,

און ברענען אַז קיין לעשער זאָל ניט זײַן,
פון וועגן אײַערע בייזע מעשׂים.

13 זע, איך קום צו דיר, באַוווינערן פון טאָל,
דו פעלז פון פלוין, זאָגט גאָט;
איר וואָס זאָגט: ווער וועט נידערן אויף אונדז?
און ווער וועט קומען אין אונדזערע וווינונגען?
14 און איך וועל זיך אָפּרעכענען מיט אײַך
לויט דער פרוכט פון אײַערע מעשׂים, זאָגט גאָט;
און איך וועל אָנצינדן אַ פײַער אין איר וואַלד,
און עס וועט פאַרצערן אַלץ וואָס אַרום איר.

כב 1 אַזוי האָט גאָט געזאָגט: נידער אַראָפּ צום הויז פון דעם
מלך פון יהודה, און זאָלסט רעדן דאָרטן דאָסדאָזיקע
וואָרט, 2 און זאָגן: הער דאָס וואָרט פון גאָט, דו מלך פון יהודה
וואָס זיצסט אויפן טראָן פון דוד, דו, און דײַנע קנעכט, און דײַן
פאָלק, וואָס קומען אין די דאָזיקע טויערן. 3 אַזוי האָט גאָט
געזאָגט:
טוט רעכט און גערעכטיקייט, און זייט מציל דעם באַגזלטן
פון דעם דריקערס האַנט; און אַ פרעמדן, אַ יתום, און אַן
אַלמנה, זאָלט איר ניט קריוודען, ניט באַרויבן, און אומשולדיק
בלוט זאָלט איר ניט פאַרגיסן אין דעמדאָזיקן אָרט. 4 וואָרום
אויב טאָן וועט איר טאָן דידאָזיקע זאַך, וועלן קומען אין די
טויערן פון דעמדאָזיקן הויז מלכים וואָס זיצן אויפן טראָן פון
דוד, וואָס רײַטן אויף רײַטוועגן און אויף פערד, ער, און זײַנע
קנעכט, און זײַן פאָלק. 5 אויב אָבער איר וועט ניט צוהערן
דידאָזיקע ווערטער, שווער איך בײַ מיר, זאָגט גאָט, אַז צו וויסט
וועט ווערן דאָסדאָזיקע הויז. 6 וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט
אויף דעם הויז פון דעם מלך פון יהודה:

גִלְעָד ביסטו מיר געווען,
דער שפּיץ פון לְבָנוֹן;
אויב איך וועל דיך ניט מאַכן פאַר אַ מדבר,
פאַר שטעט ניט באַוווינטע!
7 און איך וועל אָנברייטן אויף דיר צעשטערער,
איטלאַכן מיט זיין געצייג,
און זיי וועלן אָפּהאַקן דיינע געקליבענע צעדערן,
און אַריינוואַרפן אין פייער.
8 און פיל פעלקער וועלן פאַרבייגיין פאַרביי דערדאָזיקער
שטאָט, און זיי וועלן זאָגן איינער צום אַנדערן: פאַרוואָס האָט
גאָט אַזוי געטאָן צו דערדאָזיקער גרויסער שטאָט? 9 און מע וועט
זאָגן: פאַרוואָס זיי האָבן פאַרלאָזן דעם בונד פון יהוה זייער גאָט,
און האָבן זיך געבוקט צו פרעמדע געטער, און זיי געדינט.

10 איר זאָלט ניט וויינען אויפן טויטן,
און ניט באַדויערן אויף אים;
וויינען וויינט אויף דעם וואָס גייט אַוועק,
וואָרום ער וועט זיך מער ניט אומקערן
און זען דאָס לאַנד פון זיין געבורט.
11 וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט אויף שַלוּם דעם זון פון
יֹאשִיָהוּ דעם מלך פון יהודה, וואָס האָט געקיניגט אויף דעם
אָרט פון זיין פאָטער יֹאשִיָהוּן, און וואָס איז אַוועקגעגאַנגען פון
דעמדאָזיקן אָרט: ער וועט זיך מער ניט אומקערן אַהין.
12 נייערט אין דעם אָרט וווהין מע האָט אים פאַרטריבן, דאָרטן
וועט ער שטאַרבן, און דאָסדאָזיקע לאַנד וועט ער מער ניט
אָנזען.

13 ווי, דער וואָס בויט זיין הויז מיט אומערלאַכקייט,
און זיינע אויבערשטובן מיט אומרעכט;

װאָס אַרבעט מיט זײַן חבר אומזיסט,
און גיט אים ניט זײַן לױן;
14װאָס זאָגט: איך װעל מיר אױפֿבױען אַ גרױס הױז,
און אױבערשטובן געראַמע;
און ער שנײַדט זיך אױס פֿענצטער;
און ער באַדעקט עס מיט צעדער,
און באַשמירט עס מיט פֿאַרב!
15װילסטו קיניגן, װײַל דו פֿאַרמעסט זיך מיט צעדערהאָלץ?
דײַן פֿאָטער, פֿאַרװאָר, האָט געגעסן און געטרונקען,
אָבער ער האָט געטאָן רעכט און גערעכטיקײט,
דרום איז אים גוט געװען.
16ער האָט געמשפּט דעם משפּט פֿון אָרעמאַן און אביון,
דרום איז געװען גוט.
פֿאַרװאָר, דאָס איז דערקענען מיך,
זאָגט גאָט.
17אָבער דײַנע אױגן און דײַן האַרץ זײַנען ניט מער
װי נאָר אױף דײַן געװין,
און אױף אומשולדיק בלוט צו פֿאַרגיסן,
און אױף רױב און אױף דריקונג צו באַגײן.
18דרום האָט גאָט אַזױ געזאָגט אױף יהױָקים דעם זון פֿון
יאשִיָהון דעם מלך פֿון יהודה:
מע װעט ניט קלאָגן אױף אים:
„װײ מײַן ברודער!“ און: „װײ שװעסטער!“
מע װעט ניט קלאָגן אױף אים:
„װײ האַר!“ און: „װײ זײַן גלאַנץ!“
19די באַגרעבעניש פֿון אַן אײזל װעט ער באַגראָבן װערן,
געשלעפּט און אַװעקגעװאָרפֿן,
אַװעק פֿון די טױערן פֿון ירושָלַיִם.

20גיי אַרויף צום לְבָנוֹן און שריי,
און אין בָּשָׁן לאָז אַרויס דיין קוֹל,
און שריי פון עֲבָרִים,
וואָרום צעבראָכן זיינען אַלע דיינע ליבהאָבער.
21איך האָב גערעדט צו דיר אין דיין שַׁלוָה,
האָסטו געזאָגט: איך וויל ניט הערן;
דאָס איז דיין וועג פון דיין יוגנט אָן,
אַז דו הערסט ניט צו מיין קוֹל.
22אַלע דיינע פּיטערער וועט פּיטערן דער ווינט,
און דיינע ליבהאָבער וועלן אין געפאַנגענשאַפט גיין;
ערשט דענסמאָל וועסטו זיך שעמען און צו שאַנד ווערן
פון וועגן אַל דיין שלעכטיקייט.
23דו באַוווינערן פון לְבָנוֹן,
דו איינגענעסטע אין צעדערן,
ווי באַחֵנט וועסטו זיין, ווען אויף דיר קומען ווייען,
אַ ווייטאָק ווי פון אַ געווינערן!

24אַזוי ווי איך לעב, זאָגט גאָט,
ווען כָּנְיָהוּ דער זון פון יהוֹיָקימען, דער מלך פון יהודה,
זאָל זיין דער זיגלרינג אויף מיין רעכטער האַנט,
וועל איך דיך פון דאָרטן אַראָפּרייסן!
25און איך וועל דיך געבן
אין דער האַנט פון די וואָס זוכן דיין לעבן,
און אין דער האַנט פון די וואָס דו שרעקסט זיך פאַר זיי,
און אין דער האַנט פון נבוּכַדרֶאצַר דעם מלך פון בָּבֶל,
און אין דער האַנט פון די כַּשׂדים.
26און איך וועל פאַרוואַרפן דיך,
און דיין מוטער וואָס האָט דיך געבאָרן,

אין אַן אַנדער לאַנד,
וואָס איר זייט דאָרטן ניט געבאָרן געוואָרן;
און דאָרטן וועט איר שטאַרבן.
27און אין דעם לאַנד וואָס זייער האַרץ ציט זיי
זיך אומצוקערן אַהין,
אַהין וועלן זיי זיך ניט אומקערן.

28איז אַ פאַראַכט געפעס אַ צעבראָכנס
דערדאָזיקער מאַן כָּניָהו?
איז ער אַ כּלי אַ נישטווערטיקע?
פאַרוואָס זיינען זיי פאַרוואָרפן געוואָרן, ער און זיין זאָמען,
און פאַרשלײדערט אין דעם לאַנד וואָס זיי קענען ניט?
29לאַנד, לאַנד, לאַנד,
הער דאָס וואָרט פון גאָט!
30אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
פאַרשרייבט דעמדאָזיקן מענטשן אָן קינדער,
אַ מאַן וואָס באַגליקט ניט אין זיינע טעג,
וואָרום קיינער פון זיין זאָמען וועט ניט באַגליקן,
צו זיצן אויפן טראָן פון דוד,
און ווייטער געוועלטיקן אויף יהודה.

כג 1וויי, די פאַסטוכער וואָס ברענגען אום און צעשפּרייטן
די שאָף פון מיין פּיטערונג, זאָגט גאָט.
2דרום האָט יהוה דער גאָט פון ישׂראל אַזוי געזאָגט
אויף די פאַסטוכער וואָס פּיטערן מיין פאָלק:
איר האָט צעשפּרייט מיינע שאָף, און זיי פאַרשטויסן,
און האָט ניט אַכטונג געגעבן[א] אויף זיי;
זעט, איך רעכן זיך [א] מיט אייך

[א] פְּקַדְתֶּם-פֹּקֵד.

פאַר אײַערע בייזע מעשׂים, זאָגט גאָט.
3 און איך וועל אײַנזאַמלען דעם איבערבלייב פון מײַנע שאָף
פון אַלע לענדער וואָס איך האָב זיי פאַרשטויסן אַהין,
און איך וועל זיי אומקערן צו זייער פיטערפּלאַץ,
און זיי וועלן זיך פרוכפּערן און מערן.
4 און איך וועל אויפשטעלן איבער זיי פּאַסטוכער,
און זיי וועלן זיי פיטערן;
און זיי וועלן מער ניט מורא האָבן און ניט אַנגסטן,
און זיי וועלן ניט געמינערט ווערן, זאָגט גאָט.

5 זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און איך וועל אויפשטעלן פון דודן אַ גערעכטן שפּראָץ,
און קיניגן וועט אַ קיניג וואָס וועט באַגליקן,
און טאָן רעכט און גערעכטיקייט אין לאַנד.
6 אין זײַנע טעג וועט געהאָלפן ווערן יהודה,
און ישׂראל וועט רוען אין זיכערקייט;
און דאָס איז זײַן נאָמען וואָס מע וועט אים רופן:
„גאָט איז אונדזער גערעכטיקייט!“[א]
7 פאַרוואָר, זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און מע וועט מער ניט זאָגן:
אַזוי ווי עס לעבט גאָט וואָס האָט אויפגעבראַכט
די קינדער פון ישׂראל פון לאַנד מִצרַיִם!
8 נייערט: אַזוי ווי עס לעבט גאָט וואָס האָט אויפגעבראַכט
און וואָס האָט אַהערגעפירט
דעם זאָמען פון דעם הויז פון ישׂראל,
פון צפון־לאַנד און פון אַלע לענדער
וואָס איך האָב זיי פאַרשטויסן אַהין!
און זיי וועלן זיצן אויף זייער ערד.

א. יְהֹוָה צִדְקֵנוּ.

9 וועגן די נביאים.
צעבראָכן איז מײַן האַרץ אין מיר,
אַלע מײַנע בײנער ציטערן;
איך בין געוואָרן ווי אַ מענטש אַ שיכּורער,
און ווי אַ מאַן וואָס וויין האָט אים איבערגעשטאַרקט;
פון וועגן גאָט, און פון וועגן זײַנע הייליקע ווערטער.
10 וואָרום פול איז מיט נואפים דאָס לאַנד,
וואָרום פון וועגן אַ קללה טרויערט דאָס לאַנד,
זײַנען פאַרטריקנט די פּיטערפּלעצער פון מדבר;
און זייער לויפעניש איז צום בייזן,
און זייער גבורה איז ניט ערלאַך.
11 וואָרום אי דער נביא אי דער כּהן זײַנען זינדיק,
אַפילו אין מײַן הויז האָב איך געפונען זייער בייז,
זאָגט גאָט.
12 דרום וועט זייער וועג זיי זײַן
ווי אַ גליטשיקער אָרט אין דער פינצטער.
זיי וועלן געשטויסן ווערן און פאַלן אויף אים,
וואָרום איך וועל ברענגען אַן אומגליק אויף זיי,
דאָס יאָר פון זייער רעכנשאַפט,
זאָגט גאָט.

13 אויך בײַ די נביאים פון שומרון
האָב איך געזען לעסטערונג;
זיי האָבן נביאות געזאָגט פאַר בעל,
און האָבן פאַרפירט מײַן פאָלק ישׂראל.
14 אָבער בײַ די נביאים פון ירושלים
האָב איך שוידערהאַפטיקס געזען:
מזנה זײַן, און אומגיין מיט ליגן;

אוּן זײ שטאַרקן די הענט פֿוּן די שלעכטסטוּער,
אַז זײ זאָלן זיך ניט אוּמקערן קײנער פֿוּן זײַן בײז;
זײ זײַנען מיר אַלע װי סדום געװאָרן,
אוּן אירע בּאַװױנער אַזױ װי עֲמוֹרָה.
15 דרוּם האָט גאָט פֿוּן צבָאוֹת אַזױ געזאָגט אוֹיף די נביאים:
זע, איך מאַך זײ עסן װערמוּט,
אוּן װעל זײ מאַכן טרינקען גיפֿטװאַסער,
װאָרוּם פֿוּן די נביאים פֿוּן ירוּשָלַיִם
איז אַרוֹיס די זינדיקײט איבּערן גאַנצן לאַנד.

16 אַזױ האָט געזאָגט גאָט פֿוּן צבָאוֹת:
איר זאָלט ניט הערן צוּ די װערטער פֿוּן די נביאים
װאָס זאָגן אײַך נביאוֹת;
זײ פֿאַרנאַרישן אײַך;
די זעאוּנג פֿוּן זײער האַרצן רעדן זײ,
ניט אוֹיסן מוֹיל פֿוּן גאָט.
17 זאָגן זאָגן זײ צוּ די װאָס פֿאַראַכטן מיך:
גאָט האָט גערעדט: איר װעט האָבּן שלוֹם;
אוּן איטלאַכן װאָס גײט אין דער אײַנגעשפּאַרטקײט פֿוּן זײַן
האַרצן,
זאָגן זײ: אוֹיף אײַך װעט ניט קוּמען קײן בּײז.
18 אָבּער װער איז געשטאַנען אין דעם סָוד פֿוּן גאָט,
אַז ער זאָל מערקן אוּן הערן זײַן װאָרט?
װער האָט פֿאַרנוּמען זײַן װאָרט אוּן זיך צוּגעהערט?

19 זע, אַ שטוּרעם פֿוּן גאָט,
אַ גרימצאָרן איז אַרוֹיס,
יאָ, אַ דרײַיִקער שטוּרעמװינט;

אויף די קעפּ פון די רשעים וועט ער פּאַלן.
20 ניט אָפּגיין וועט דער צאָרן פון גאָט,
ביז ער טוט, און ביז ער איז מקיים,
די טראַכטונגען פון זיין האַרצן;
אין סוף פון די טעג וועט איר דאָס גוט פאַרשטיין.
21 איך האָב ניט געשיקט די נביאים,
און זיי זיינען געלאָפן,
איך האָב ניט גערעדט צו זיי,
און זיי האָבן נביאות געזאָגט.
22 און אויב זיי זיינען געשטאַנען אין מיין סוד,
זאָלן זיי לאָזן הערן מיין פאָלק מיינע ווערטער,
און זאָלן זיי זיי אומקערן פון זייער שלעכטן וועג,
און פון זייערע שלעכטע מעשים.

23 בין איך דען אַ גאָט פון נאָנטן, זאָגט יהוה,
און ניט אַ גאָט פון דער ווייטן?
24 צי קען זיך פאַרבאָרגן אַ מענטש אין פאַרבאָרגענישן,
אַז איך זאָל אים ניט זען? זאָגט גאָט.
בין איך ניט פול די הימלען און די ערד?
זאָגט גאָט.
25 איך האָב געהערט וואָס די נביאים זאָגן,
די וואָס זאָגן נביאות אין מיין נאָמען ליגן,
אַזוי צו זאָגן:
מיר האָט זיך געחלומט, מיר האָט זיך געחלומט!
26 ביז וואַנען נאָך?
איז דען אין האַרצן פון די נביאים וואָס זאָגן נביאות ליגן,
און די נביאים פון דעם באַטרוג פון זייער האַרצן—
27 טראַכטן זיי דען צו מאַכן מיין פאָלק פאַרגעסן מיין נאָמען

מיט זייערע חלומות וואָס זיי דערציילן איינער דעם אַנדערן,
אַזוי ווי זייערע עלטערן האָבן פֿאַרגעסן מיין נאָמען דורך
בַּעַל?

28 דער נביא וואָס בײַ אים איז אַ חלום,
זאָל דערציילן אַ חלום,
און דער וואָס מיין וואָרט איז בײַ אים,
זאָל רעדן מיין וואָרט וואָרהאַפטיק.
וואָס האָט שטרוי צו קאָרן?
זאָגט גאָט.
29 פֿאַרוואָר, מיין וואָרט איז אַזוי ווי פֿייער,
זאָגט גאָט,
און ווי אַ האַמער וואָס צעהאַקט פֿעלז.

30 דרום זע, איך קום אויף די נביאים, זאָגט גאָט,
וואָס גנבֿען מיינע ווערטער איינער פֿון אַנדערן.
31 זע, איך קום אויף די נביאים, זאָגט גאָט,
וואָס נעמען זייער צונג און זאָגן אַ געזאָג.
32 זע, איך קום אויף די וואָס זאָגן נביאות פֿאַלשע חלומות,
זאָגט גאָט,
און דערציילן זיי, און פֿאַרפֿירן מיין פֿאָלק
מיט זייערע שקרים און מיט זייער לייכטזיניקייט,
ווען איך האָב זיי ניט געשיקט און זיי ניט באַפֿוילן;
און נוצן נוצן זיי ניט דעמדאָזיקן פֿאָלק, זאָגט גאָט.

33 און אַז דאָסדאָזיקע פֿאָלק, אָדער דער נביא, אָדער אַ
כּהן, וועט דיך פֿרעגן, אַזוי צו זאָגן: וואָס איז די משׂא[a] פֿון גאָט?
זאָלסטו זאָגן צו זיי: וואָס איז די משׂא?—אַז איך וועל אײַך פֿאַר־
וואַרפֿן, זאָגט גאָט. 34 און דער נביא, און דער כּהן, און דאָס
פֿאָלק, וואָס וועט זאָגן „די משׂא פֿון גאָט", וועל איך זיך אָפּ־

[a] אַ צווייטייטיק וואָרט וואָס מיינט אי פֿאָרטראָג אָדער נבֿואה אי לאַסט.

רעכענען מיט יענעם מענטשן און מיט זיין הויז. 35אַזוי זאָלט
איר זאָגן איטלאַכער צו זיין חבר, און איטלאַכער צו זיין
ברודער: וואָס האָט גאָט געענטפערט? און: וואָס האָט גאָט
גערעדט? 36אָבער „משׂא פון גאָט" זאָלט איר מער ניט דערמאָנען
וואָרום אַ משׂא וועט ווערן פאַר איטלאַכן זיין אייגן וואָרט, ווייל
איר פאַרדרייט די ווערטער פון דעם לעבעדיקן גאָט, יהוה
פון צבָאוֹת אונדזער גאָט. 37אַזוי זאָלסטו זאָגן צום נביא: וואָס
האָט דיר גאָט געענטפערט? און: וואָס האָט גאָט גערעדט?
38אָבער אַז איר זאָגט „די משׂא פון גאָט"–פאַרוואָר, אַזוי האָט
גאָט געזאָגט: ווייל איר האָט געזאָגט דאָסדאָזיקע וואָרט „די
משׂא פון גאָט", ווען איך האָב געשיקט צו אײַך, אַזוי צו זאָגן:
איר זאָלט ניט זאָגן „די משׂא פון גאָט", 39דרום זעט, איך וועל
אײַך רייסנדיק אויסרייסן, און וועל אַוועקוואַרפן אײַך, און
די שטאָט וואָס איך האָב געגעבן אײַך און אײַערע עלטערן,
פון מיין פּנים. 40און איך וועל ברענגען אויף אײַך אַן אייביקע
חרפּה, און אַן אייביקע שאַנד, וואָס וועט ניט פאַרגעסן ווערן.

כד 1גאָט האָט מיר געוויזן, ערשט צוויי קערב פייגן זיינען
אַוועקגעשטעלט פאַר דעם טעמפּל פון גאָט; נאָכדעם
ווי נבוכדרֶאצַר דער מלך פון בָבל האָט פאַרטריבן יכָניָהו
דעם זון פון יהוֹיָקימען, דעם מלך פון יהודה, און די האַרן פון
יהודה, און די מיינסטערס און די שלעסערס, פון ירושָלַים, און
זיי געבראַכט קיין בָבל. 2איין קאָרב זייער גוטע פייגן, אַזוי
ווי ערשטצייטיקע פייגן, און איין קאָרב זייער שלעכטע פייגן,
וואָס קענען ניט געגעסן ווערן פאַר שלעכטקייט. 3און גאָט
האָט צו מיר געזאָגט: וואָס זעסטו ירמיָהו? האָב איך געזאָגט:
פייגן; די גוטע פייגן זיינען זייער גוטע, און די שלעכטע זיינען

זייער שלעכטע, וואָס קענען ניט געגעסן ווערן פֿאַר שלעכטקייט.
4איז דאָס וואָרט פֿון גאָט געווען צו מיר, אַזוי צו זאָגן:
5אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פֿון ישׂראל:
אַזוי ווי דידאָזיקע גוטע פֿייגן
אַזוי וועל איך דערקענען צום גוטן די פֿאַרטריבענע פֿון יהודה
וואָס איך האָב אַרויסגעשיקט פֿון דעמדאָזיקן אָרט,
אין לאַנד פֿון די כּשׂדים.
6און איך וועל טאָן מײַן אויג אויף זיי צום גוטן,
און וועל זיי אומקערן אין דעמדאָזיקן לאַנד;
און איך וועל זיי אויפֿבויען, און ניט צעשטערן,
און איך וועל זיי אײַנפֿלאַנצן, און ניט אויסרײַסן.
7און איך וועל זיי געבן אַ האַרץ מיך צו קענען,
אַז איך בין יהוה,
און זיי וועלן מיר זײַן צום פֿאָלק,
און איך וועל זיי זײַן צום גאָט,
וואָרום זיי וועלן זיך אומקערן צו מיר מיט זייער גאַנצן האַרצן.
8און אַזוי ווי די שלעכטע פֿייגן,
וואָס קענען ניט געגעסן ווערן פֿאַר שלעכטקייט
–פֿאַרוואָר, אַזוי האָט גאָט געזאָגט–
אַזוי וועל איך מאַכן צדקיָהו דעם מלך פֿון יהודה,
און זײַנע האַרן, און דעם איבערבלײַב פֿון ירושָלַיִם,
וואָס זײַנען איבערגעבליבן אין דעמדאָזיקן לאַנד,
און די וואָס זיצן אין לאַנד מִצרַיִם.
9און איך וועל זיי מאַכן פֿאַר אַ שוידער צום בייזן
בײַ אַלע קיניגרײַכן פֿון דער ערד;
פֿאַר אַ שאַנד און פֿאַר אַ שפּריכוואָרט,
פֿאַר אַ שפּאָט און פֿאַר אַ קללה,
אין אַלע ערטער וואָס איך וועל זיי פֿאַרשטויסן אַהין.

10און איך וועל אָנשיקן אויף זיי די שווערד,
דעם הונגער, און די פּעסט,
ביז זיי וועלן פֿאַרלענדט ווערן פֿון דער ערד
וואָס איך האָב געגעבן זיי און זייערע עלטערן.

כה 1דאָס וואָרט וואָס איז געווען צו ירמיָהון אויף דעם גאַנצן
פֿאָלק פֿון יהודה אין פֿירטן יאָר פֿון יהויָקים דעם זון פֿון
יאשיָהון, דעם מלך פֿון יהודה–דאָס איז דאָס ערשטע יאָר פֿון
נבוכדרֶאצַר דעם מלך פֿון בָבל–2וואָס ירמיָהו הַנָביא האָט
גערעדט צו דעם גאַנצן פֿאָלק פֿון יהודה, און צו אַלע באַוווינער
פֿון ירושָלַיִם, אַזוי צו זאָגן:
3פֿון דרייצנטן יאָר פֿון יאשיָהו דעם זון פֿון אָמונען, דעם
מלך פֿון יהודה, און ביז אויף היינטיקן טאָג, שוין דריי און
צוואַנציק יאָר איז דאָס וואָרט פֿון גאָט צו מיר, און איך האָב
גערעדט צו אײַך, נאָכאַנאַנד און נאָכאַנאַנד גערעדט, און איר
האָט ניט צוגעהערט. 4און גאָט האָט צו אײַך געשיקט אַלע
זיינע קנעכט די נביאים, נאָכאַנאַנד און נאָכאַנאַנד געשיקט,–
אָבער איר האָט ניט צוגעהערט און ניט צוגעניגט אײַער אויער
צו הערן–5אַזוי צו זאָגן: קערט אײַך אום פֿאָרט איטלאָכער פֿון
זיין שלעכטן וועג, און פֿון אײַערע שלעכטע מעשים, און בלייבט
זיצן אויף דער ערד וואָס גאָט האָט געגעבן אײַך און אײַערע
עלטערן פֿון אייביק און ביז אייביק. 6און איר זאָלט ניט גיין
נאָך פֿרעמדע געטער זיי צו דינען, און זיך צו בוקן צו זיי, און
איר זאָלט מיך ניט דערצערענען מיט דעם ווערק פֿון אײַערע
הענט, און איך וועל אײַך ניט בייז טאָן. 7אָבער איר האָט ניט
צוגעהערט צו מיר, זאָגט גאָט, כּדי מיך צו דערצערענען מיט
דעם ווערק פֿון אײַערע הענט, צו אײַער אייגענער רָעה.

8דרום האָט גאָט פון צבָאות אַזוי געזאָגט:
ווײַל איר האָט ניט צוגעהערט מײַנע ווערטער,
9אָט שיק איך און וועל נעמען אַלע משפּחות פון צפון,
זאָגט גאָט,
און צו נבוכַדרֶאצַר דעם מלך פון בָבל, מײַן קנעכט;
און איך וועל זיי ברענגען אויף דעמדאָזיקן לאַנד,
און אויף אירע באַוווינער,
און אויף אַלע דידאָזיקע פעלקער רונד אַרום,
און איך וועל זיי פֿאַרוויסטן,
און וועל זיי מאַכן פאַר אַ שרעק און פאַר אַ שמוצערונג,
און פאַר אייביקע חורבות.
10און איך וועל פאַרטיליגן פון זיי
דעם קָול פון לוסטיקייט און דעם קָול פון פרייד,
דעם קָול פון אַ חתן און דעם קָול פון אַ כלה,
דאָס גערויש פון אַ האַנטמיל,
און דעם שײַן פון אַ ליכט.
11און דאָסדאָזיקע גאַנצע לאַנד
וועט ווערן אַ חורבן און אַ וויסטעניש,
און דידאָזיקע פעלקער
וועלן דינען דעם מלך פון בָבל זיבעציק יאָר.

12און עס וועט זײַן, אַז די זיבעציק יאָר ווערן פול,
וועל איך זיך רעכענען מיט דעם מלך פון בָבל,
און מיט יענעם פאָלק, זאָגט גאָט, פאַר זייער זינד,
און מיט דעם לאַנד פון די כַשׂדים;
און איך וועל עס מאַכן פאַר אייביקע וויסטענישן.
13און איך וועל ברענגען אויף יענעם לאַנד
אַלע מײַנע ווערטער וואָס איך האָב גערעדט דערויף,

אַלץ וואָס שטייט געשריבן אין דעמדאָזיקן בוך,
וואָס יִרמיָהו האָט נביאות געזאָגט אויף אַלע פעלקער.
14וואָרום פיל פעלקער און גרויסע מלכים
וועלן אויך זיי פאַרקנעכטן;
און איך וועל זיי באַצאָלן לויט זייער טואונג
און לויט דעם ווערק פון זייערע הענט.

15וואָרום אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פון ישׂראל צו
מיר:
נעם דעמדאָזיקן כּוס מיט וויין פון גרימצאָרן, פון מיין האַנט,
און זאָלסט אים געבן טרינקען אַלע פעלקער
וואָס איך שיק דיך צו זיי.
16און זיי וועלן טרינקען, און זיך וואַקלען, און משוגע ווערן,
פון וועגן דער שווערד וואָס איך שיק צווישן זיי.
17און איך האָב גענומען דעם כּוס פון גאָטס האַנט, און האָב
געגעבן טרינקען אַלע פעלקער וואָס גאָט האָט מיך צו זיי
געשיקט: 18ירושָלַיִם, און די שטעט פון יהודה, און אירע מלכים,
אירע האַרן, כּדי זיי צו מאַכן פאַר אַ חורבן, פאַר אַ שרעק,
פאַר אַ שמוצערונג, און פאַר אַ קללה, אַזוי ווי היינטיקן טאָג;
19פּרעה דעם מלך פון מִצרַיִם, און זיינע קנעכט, און זיינע האַרן,
און זיין גאַנצן פאָלק; 20און אַלע געמישטע פעלקער, און אַלע
מלכים פון לאַנד עוץ, און אַלע מלכים פון לאַנד פּלִשתּים, און
אַשקלון, און עַזָה, און עֶקרון, און דעם איבערבלייב פון אַשדוד;
21אֱדום, און מואָב, און די קינדער פון עַמון; 22און אַלע מלכים
פון צור, און אַלע מלכים פון צידון, און די מלכים פון דעם
אינזל וואָס אויף יענער זייט ים; 23דְדָן, און תֵּימָא, און בוז, און
אַלע וואָס מיט אָפּגעהאַקטע האָרעקן; 24און אַלע מלכים פון
עֲרָב, און אַלע מלכים פון די געמישטע פעלקער, וואָס וווינען

אין מדבר; [25]און אַלע מלכים פֿון זִמרי, און אַלע מלכים פֿון
עֵילָם, און אַלע מלכים פֿון מָדַי; [26]און אַלע מלכים פֿון צפֿון,
די נאָנטע און די ווײַטע, אײנעם נאָכן אַנדערן, און אַלע
קיניגרײַכן פֿון דער וועלט וואָס אויפֿן געזיכט פֿון דער ערד.
—[א]און דער מלך פֿון שֵשַך[ב] זאָל טרינקען נאָך זײ. [27]און זאָלסט
זאָגן צו זײ:

אַזוי האָט געזאָגט יהוה פֿון צבָאות,
דער גאָט פֿון ישׂראל:
טרינקט און ווערט שיכּור, און ברעכט,
און פֿאַלט און שטײט ניט אויף,
פֿון וועגן דער שווערד וואָס איך שיק צווישן אײַך.

[28]און עס וועט זײַן, אַז זײ וועלן ניט וועלן נעמען דעם כּוס
פֿון דײַן האַנט, צו טרינקען, זאָלסטו זאָגן צו זײ:

אַזוי האָט געזאָגט גאָט פֿון צבָאות:
טרינקען מוזט איר טרינקען!
[29]וואָרום זעט, מיט דער שטאָט
וואָס מײַן נאָמען ווערט גערופֿן אויף איר,
הײב איך אָן בײז צו טאָן,
און איר זאָלט שוינען פֿאַרשוינט ווערן?
איר וועט ניט פֿאַרשוינט ווערן,
וואָרום איך רוף אַ שווערד
אויף אַלע באַוווינער פֿון דער ערד,
זאָגט גאָט פֿון צבָאות.

[30]און דו זאָלסט נביאות זאָגן אויף זײ אַלע דידאָזיקע
ווערטער, און זאָגן צו זײ:

גאָט ברילט פֿון דער הײך,
און פֿון זײַן הײליקער וווינונג לאָזט ער אַרויס זײַן קָול:

[א] פֿאַרבינדט זיך מיט פּסוק 15. [ב] בײַנאָמען פֿון בָּבל.

ברילן ברילט ער איבער זיין פיטערפּלאַץ,
„הידד!" ווי ווײַנטרעטער שרײַט ער
אויף אַלע באַוווינער פון דער ערד.
31 דער ליאַרעם גרײַכט ביז עק ערד,
וואָרום גאָט האָט אַ קריג מיט די פעלקער,
ער משפּט זיך מיט אַלע לײַבער;
די רשעים, זיי גיט ער איבער צום שווערד,
זאָגט גאָט.

32 אַזוי האָט געזאָגט גאָט פון צבאָות:
זע, אַן אומגליק גייט אַרויס
פון פאָלק צו פאָלק,
און אַ גרויסער שטורעם וועט זיך דערוועקן
אין די עקן פון דער ערד.
33 און די דערשלאָגענע פון גאָט וועלן זיין אין יענעם טאָג
פון עק ערד ביז עק ערד;
זיי וועלן ניט באַקלאָגט, און ניט אײַנגעזאַמלט
און ניט באַגראָבן ווערן;
צו מיסט אויפן געזיכט פון דער ערד וועלן זיי זיין.
34 יאָמערט, איר פּאַסטוכער, און שרײַט,
און קײַקלט אײַך [אין שטויב], איר פירער פון די שאָף,
וואָרום אײַערע טעג זיינען פול צום שעכטן;
און איך וועל אײַך צעברעכן,
און איר וועט פאַלן ווי אַ כּלי אַ טײַערע.
35 און קיין אַנטלויפונג וועט ניט זיין פאַר די פּאַסטוכער,
און קיין אַנטרינונג פאַר די פירער פון די שאָף.
36 אַ קָול פון געשריי פון די פּאַסטוכער,
און אַ יללה פון די פירער פון די שאָף!

וואָרום גאָט פאַרוויסט זייער פּיטערונג.
[37]און פאַרשניטן װעלן װערן די פרידלאַכע פּיטערפּלעצער,
פון װעגן דעם גרימצאָרן פון גאָט.
[38]ער האָט פאַרלאָזן װי אַ יונגלייב זיין צודעק;
זייער לאַנד איז געװאָרן צו װיסט
פון װעגן דעם גרים פון דער פאַרטיליגערן[a],
און פון װעגן דעם גרים פון זיין צאָרן.

כו [1]אין אָנהייב פון דער מלוכה פון יהויָקים דעם זון פון
יאשיָהון, דעם מלך פון יהודה, איז געװען דאָסדאָזיקע
װאָרט פון גאָט, אַזוי צו זאָגן: [2]אַזוי האָט גאָט געזאָגט: שטעל זיך
אין הויף פון גאָטס הויז, און זאָלסט רעדן צו אַלע שטעט פון
יהודה װאָס קומען זיך בוקן אין הויז פון גאָט, אַלע װערטער
װאָס איך האָב דיר באַפוילן צו רעדן צו זיי; זאָלסט ניט מינערן
אַ װאָרט. [3]אפשר װעלן זיי הערן, און זיי װעלן זיך אומקערן
איטלאַכער פון זיין שלעכטן װעג, און איך װעל חרטה האָבן
אויף דעם בייז װאָס איך טראַכט זיי צו טאָן, פון װעגן זייערע
שלעכטע מעשׂים. [4]און זאָלסט זאָגן צו זיי: אַזוי האָט גאָט
געזאָגט: אויב איר װעט ניט צוהערן צו מיר, צו גיין אין מיין תּורה
װאָס איך האָב געלייגט פאַר אייך, [5]צוצוהערן צו די װערטער
פון מיינע קנעכט די נביאים, װאָס איך שיק צו אייך, און שיק
נאָכאַנאַנד און נאָכאַנאַנד, און איר האָט ניט צוגעהערט, [6]װעל
איך מאַכן דאָסדאָזיקע הויז אַזוי װי שילו, און דידאָזיקע שטאָט
װעל איך מאַכן פאַר אַ קללה ביי אַלע פעלקער פון דער ערד.
[7]און די כּהנים און די נביאים און דאָס גאַנצע פאָלק האָבן
געהערט ירמיָהון רעדן דידאָזיקע װערטער אין הויז פון גאָט.
[8]און עס איז געװען, װי ירמיָהו האָט געענדיקט רעדן אַלץ װאָס
גאָט האָט אים באַפוילן צו רעדן צום גאַנצן פאָלק, אַזוי האָבן

[a] ד. ה. פון דער שװערד װאָס פאַרטיליקט. זע מו, 16.

די כֹּהנים און די נביאים און דאָס גאַנצע פֿאָלק אים אָנגעכאַפּט,
אַזוי צו זאָגן: שטאַרבן מוסטו שטאַרבן! 9אַלמאַי האָסטו נביאות
געזאָגט אין נאָמען פֿון גאָט, אַזוי צו זאָגן: אַזוי ווי שילו וועט ווערן
דאָסדאָזיקע הויז, און דידאָזיקע שטאָט וועט זיין וויסט אָן אַ
באַוווינער? און דאָס גאַנצע פֿאָלק האָט זיך אײַנגעזאַמלט קעגן
ירמיָהון אין הויז פֿון גאָט.

10און די האַרן פֿון יהודה האָבן געהערט דידאָזיקע
ווערטער, און זיי זיינען אַרויפֿגעקומען פֿון דעם מלכס הויז
אין הויז פֿון גאָט, און האָבן זיך געזעצט אין אײַנגאַנג פֿון דעם
נײַעם טויער פֿון גאָט. 11און די כֹּהנים און די נביאים האָבן
געזאָגט צו די האַרן און צום גאַנצן פֿאָלק, אַזוי צו זאָגן: טויט־
שטראָף קומט דעמדאָזיקן מאַן, ווײַל ער האָט נביאות געזאָגט
אויף דערדאָזיקער שטאָט, אַזוי ווי איר האָט געהערט מיט
אײַערע אויערן. 12האָט ירמיָהו געזאָגט צו אַלע האַרן און צום
גאַנצן פֿאָלק, אַזוי צו זאָגן: גאָט האָט מיך געשיקט נביאות צו
זאָגן אויף דעמדאָזיקן הויז און אויף דערדאָזיקער שטאָט אַלע
ווערטער וואָס איר האָט געהערט. 13און אַצונד בעסערט
אײַערע וועגן און אײַערע מעשׂים, און הערט צו דעם קָול פֿון
יהוה אײַער גאָט, און יהוה וועט חרטה האָבן אויף דעם בייז
וואָס ער האָט אָנגעזאָגט אויף אײַך. 14און איך, אָט בין איך
אין אײַערע הענט, טוט מיט מיר אַזוי ווי עס איז ווויל און ווי עס
איז רעכטפֿאַרטיק אין אײַערע אויגן. 15אָבער וויסן זאָלט איר
וויסן זיין, אַז אויב איר טייט מיך, ברענגט איר אומשולדיק בלוט
אויף אײַך, און אויף דערדאָזיקער שטאָט, און אויף אירע
באַוווינער, וואָרום גאָט האָט מיך באמת געשיקט צו אײַך, צו
רעדן אין אײַערע אויערן אַלע דידאָזיקע ווערטער.

16האָבן די האַרן און דאָס גאַנצע פֿאָלק געזאָגט צו די כֹּהנים
און צו די נביאים: דעמדאָזיקן מאַן קומט ניט טויטשטראָף,

וואָרום אין נאָמען פון יהוה אונדזער גאָט האָט ער גערעדט צו
אונדז. [17]און מענער פון די עלטסטע פון לאַנד זײַנען אויפֿ־
געשטאַנען, און האָבן געזאָגט צו דער גאַנצער אײַנזאַמלונג פון
פאָלק, אַזוי צו זאָגן: [18]מיכה פון מורשת פלעגט נביאות זאָגן אין
די טעג פון חזקיָהו דעם מלך פון יהודה, און האָט געזאָגט צום
גאַנצן פאָלק פון יהודה אַזוי צו זאָגן:

אַזוי האָט געזאָגט גאָט פון צבאָות:
ציון וועט ווי אַ פעלד צעאַקערט ווערן,
און ירושלים וועט הויפנס ווערן,
און דער באַרג פון [גאָטס] הויז צו וואַלדיקע הייכן.

[19]האָבן אים דען טייטן געטייט חזקיָהו דער מלך פון יהודה
און גאַנץ יהודה? פאַרוואָר, ער האָט מורא געהאַט פאַר גאָט, און
ער האָט געבעטן בײַ גאָט, און גאָט האָט חרטה געהאַט אויף דעם
בייז וואָס ער האָט אָנגעזאָגט אויף זיי; און מיר טוען זיך אַליין
אַ גרויס בייז.

[20]און נאָך אַ מאַן פלעגט נביאות זאָגן אין נאָמען פון גאָט,
אוריָהו דער זון פון שמעיָהון, פון קרית־יערים; און ער האָט
נביאות געזאָגט אויף דערדאָזיקער שטאָט און אויף דעמדאָזיקן
לאַנד, אַזוי ווי אַלע ווערטער פון ירמיָהון. [21]און דער מלך
יהויָקים, און אַלע זײַנע גיבורים, און אַלע האַרן, האָבן געהערט
זײַנע ווערטער, און דער מלך האָט אים געזוכט צו טייטן; אָבער
אוריָהו האָט געהערט דערפון, און ער האָט מורא געקריגן, און
איז אַנטלאָפן און געקומען קיין מצרים. [22]האָט דער מלך
יהויָקים געשיקט מענטשן קיין מצרים, אלנתן דעם זון פון
עכבורן, און נאָך מענטשן מיט אים, קיין מצרים. [23]און זיי האָבן
אַרויסגעצויגן אוריָהון פון מצרים, און האָבן אים געבראַכט
צום מלך יהויָקים, און ער האָט אים דערשלאָגן מיטן שווערד,
און אַוועקגעוואָרפן זײַן טויטן לייב צווישן די קברים פון די

קינדער פון פֿאָלק. 24 אָבער די האַנט פון אַחיקָם דעם זון פון
שָׁפָנען איז געווען מיט יִרמיָהון, אַז מע זאָל אים ניט געבן אין
דער האַנט פון פֿאָלק אים צו טײטן.

כז 1 אין אָנהײב פון דער מלוכה פון יהוֹיָקים דעם זון פון
יאשִׁיָהון, דעם מלך פון יהודה, איז געווען דאָסדאָזיקע
וואָרט צו יִרמיָהן פון גאָט, אַזוי צו זאָגן: 2 אַזוי האָט געזאָגט גאָט
צו מיר: מאַך דיר בינדשטריק און יאָכשטאַנגען, און זאָלסט זײ
אָנטאָן אויף דײַן האַלדז. 3 און זאָלסט זײ שיקן צו דעם מלך
פון אֶדום, און צו דעם מלך פון מוֹאָב, און צו דעם מלך פון די
קינדער פון עַמון, און צו דעם מלך פון צור, און צו דעם מלך
פון צידון, דורך דער האַנט פון די שלוחים וואָס קומען קײן
ירושָלַיִם צו צִדקִיָהו דעם מלך פון יהודה. 4 און זאָלסט זײ
באַפעלן פאַר זײערע האַרן, אַזוי צו זאָגן: אַזוי האָט געזאָגט
יהוה פון צבָאוֹת, דער גאָט פון ישׂראל: אַזוי זאָלט איר זאָגן צו
אײַערע האַרן: 5 איך האָב געמאַכט די ערד, די מענטשן און די
בהמות וואָס אויפן געזיכט פון דער ערד, מיט מײַן גרויס
שטאַרקײט, און מיט מײַן אויסגעשטרעקטן אָרעם; און איך גיב
עס צו דעם וואָס איז ווילגעפעלן אין מײַנע אויגן. 6 און אַצונד
האָב איך געגעבן אַלע דידאָזיקע לענדער אין דער האַנט פון
נבוכַדנֶצַר דעם מלך פון בָבל, מײַן קנעכט, און אויך די חיה
פון פעלד האָב איך אים געגעבן אים צו דינען. 7 און אַלע
פעלקער וועלן דינען אים, און זײַן זון, און זײַן זונס זון, ביז עס
קומט די צײַט אויך פון זײַן לאַנד, און פיל פעלקער און גרויסע
מלכים וועלן אים פאַרקנעכטן. 8 און עס וועט זײַן, דאָס פֿאָלק
און דאָס קיניגרײַך וואָס וועט אים, נבוכַדנֶצַר דעם מלך פון
בָבל, ניט דינען, און וואָס וועט ניט אַרײַנטאָן זײַן האַלדז אין
דעם יאָך פון דעם מלך פון בָבל, וועל איך מיט שווערד און

מיט הונגער און מיט פּעסט זיך אָפּרעכענען מיט יענעם פֿאָלק,
זאָגט גאָט, ביז איך טו זיי פֿאַרלענדן דורך זיין האַנט. [9]און
איר זאָלט ניט צוהערן צו אײַערע נביאים, און צו אײַערע וואָר־
זאָגער, און צו אײַערע חלומות, און צו אײַערע צייכנזעער, און
צו אײַערע מכשפֿים, וואָס זאָגן אײַך, אַזוי צו זאָגן: איר וועט
ניט דינען דעם מלך פֿון בָּבֶל. [10]וואָרום ליגן זאָגן זיי אײַך
נביאות, כּדי אײַך צו דערווייטערן פֿון אײַער ערד, און כּדי
איך זאָל אײַך פֿאַרשטויסן, און איר זאָלט אונטערגיין. [11]אָבער
דאָס פֿאָלק וואָס וועט אַרייַנברענגען זיין האַלדז אין דעם יאָך
פֿון דעם מלך פֿון בָּבֶל, און וועט אים דינען, וועל איך אים
לאָזן אויף זיין ערד, זאָגט גאָט, און ער וועט זי באַאַרבעטן, און
זיצן אויף איר.

[12]אויך צו צִדְקִיָה דעם מלך פֿון יהודה האָב איך גערעדט
אַזוי ווי אַלע דידאָזיקע ווערטער, אַזוי צו זאָגן: ברענגט אַרייַן
אײַער האַלדז אין דעם יאָך פֿון דעם מלך פֿון בָּבֶל, און דינט
אים און זיין פֿאָלק, און בלייבט לעבן. [13]נאָך וואָס זאָלט איר
שטאַרבן, דו און דיין פֿאָלק, פֿון שווערד, פֿון הונגער, און פֿון
פּעסט, אַזוי ווי גאָט האָט אָנגעזאָגט אויף דעם פֿאָלק וואָס וועט
ניט דינען דעם מלך פֿון בָּבֶל? [14]און איר זאָלט ניט צוהערן צו
די ווערטער פֿון די נביאים וואָס זאָגן צו אײַך, אַזוי צו זאָגן: איר
זאָלט ניט דינען דעם מלך פֿון בָּבֶל; וואָרום ליגן זאָגן זיי אײַך
נביאות. [15]וואָרום איך האָב זיי ניט געשיקט, זאָגט גאָט, און זיי
זאָגן נביאות אין מיין נאָמען אויף ליגן, כּדי איך זאָל אײַך פֿאַר־
שטויסן, און אי איר זאָלט אונטערגיין, אי די נביאים וואָס זאָגן
אײַך נביאות.

[16]און צו די כֹּהנים און צו דעמדאָזיקן גאַנצן פֿאָלק האָב
איך גערעדט, אַזוי צו זאָגן: אַזוי האָט גאָט געזאָגט: איר זאָלט
ניט צוהערן צו די ווערטער פֿון אײַערע נביאים וואָס זאָגן אײַך

נביאות, אַזוי צו זאָגן: אָט וועלן די כּלים פון גאָטס הויז אַצונד
אין גיכן אומגעקערט ווערן פון בָבל; וואָרום ליגן זאָגן זיי אַייך
נביאות. [17]איר זאָלט ניט צוהערן צו זיי; דינט דעם מלך פון
בָבל, און בלייבט לעבן; נאָך וואָס זאָל דידאָזיקע שטאָט ווערן
אַ וויסטעניש? [18]און אויב זיי זיינען נביאים, און אויב דאָס וואָרט
פון גאָט איז בײַ זיי, זאָלן זיי אַקאָרשט בעטן בײַ גאָט פון צבָאות,
אַז די כּלים וואָס זיינען נאָך געבליבן אין הויז פון גאָט, און אין
הויז פון דעם מלך פון יהודה, און אין ירושָלַיִם, זאָלן ניט
אָנקומען קיין בָבל. [19]וואָרום אַזוי האָט געזאָגט גאָט פון צבָאות
אויף די זיילן, און אויף דעם ים[א], און אויף די געשטעלן, און
אויף דעם רעשט כּלים, וואָס זיינען געבליבן אין דערדאָזיקער
שטאָט, [20]די וואָס נבוכַדנֶצַר דער מלך פון בָבל האָט זיי ניט
צוגענומען, ווען ער האָט פאַרטריבן יכָניָה דעם זון פון יהויָקימען,
דעם מלך פון יהודה, פון ירושָלַיִם קיין בָבל, מיט אַלע אַדל־
לייט פון יהודה און ירושָלַיִם; [21]פאַרוואָר, אַזוי האָט געזאָגט יהוה
פון צבָאות, דער גאָט פון ישׂראל, אויף די כּלים וואָס זיינען
געבליבן אין הויז פון גאָט, און אין הויז פון דעם מלך פון יהודה,
און אין ירושָלַיִם: [22]קיין בָבל וועלן זיי געבראַכט ווערן, און
דאָרטן וועלן זיי זיין, ביז דעם טאָג וואָס איך טו זיך דערמאָנען
אָן זיי, זאָגט גאָט, און וועל זיי אויפברענגען און זיי אומקערן
צו דעמדאָזיקן אָרט.

כח [1]און עס איז געווען אין יענעם יאָר, אין אָנהייב פון דער
מלוכה פון צִדקִיָה דעם מלך פון יהודה, אין פירטן יאָר,
אין פינפטן חודש, האָט צו מיר געזאָגט חֲנַניָה דער זון פון עַזור
דעם נביא וואָס פון גִבעון, אין הויז פון גאָט פאַר די אויגן פון די
כּהנים און פון גאַנצן פאָלק, אַזוי צו זאָגן: [2]אַזוי האָט גערעדט
יהוה פון צבָאות, דער גאָט פון ישׂראל, אַזוי צו זאָגן: איך האָב

[א] זע מלכים א׳ ז, 23.

צעבראָכן דעם יאָך פון דעם מלך פון בָבל. 3אין נאָך צווי
יאָר צייט קער איך אום צו דעמדאָזיקן אָרט אַלע כלים פון
גאָטס הויז, וואָס נבוכדנֶצר דער מלך פון בָבל האָט אַוועק
גענומען פון דעמדאָזיקן אָרט, און זיי געבראַכט קיין בָבל; 4און
יכָניָה דעם זון פון יהוֹיָקימען, דעם מלך פון יהודה, און אַלע
פאַרטריבענע פון יהודה, וואָס זיינען געקומען קיין בָבל, קער
איך אום צו דעמדאָזיקן אָרט, זאָגט גאָט; וואָרום איך וועל
צעברעכן דעם יאָך פון דעם מלך פון בָבל.
5האָט יִרמיָה הַנָביא געזאָגט צו חֲנַניָה דעם נביא פאַר די
אויגן פון די כֹהנים, און פאַר די אויגן פון דעם גאַנצן פאָלק,
וואָס זיינען געשטאַנען אין הויז פון גאָט—6האָט יִרמיָה הַנָביא
געזאָגט: אָמן! זאָל גאָט טאָן אַזוי! זאָל גאָט מקיים זיין דיינע
ווערטער וואָס דו האָסט נביאות געזאָגט, אומצוקערן די כלים
פון גאָטס הויז, און אַלע פאַרטריבענע, פון בָבל צו דעמדאָזיקן
אָרט. 7אָבער הער אקאָרשט דאָסדאָזיקע וואָרט, וואָס איך
רעד אין דיינע אויערן, און אין די אויערן פון גאַנצן פאָלק: 8די
נביאים וואָס זיינען געווען פאַר מיר און פאַר דיר פון אייביק אָן,
האָבן נביאות געזאָגט איבער פיל לענדער, און איבער גרויסע
מלוכות, אויף מלחמה, און אויף אומגליק, און אויף פּעסט.
9דער נביא וואָס זאָגט נביאות אויף שלום, איז, ערשט אַז דאָס
וואָרט פון דעם נביא קומט אָן, ווערט דער נביא דערקענט,
אַז גאָט האָט אים מיט אַן אמת געשיקט.
10האָט חֲנַניָה דער נביא אַראָפּגענומען דעם יאָכשטאַנג פון
יִרמיָה הַנָביאס האַלדז, און האָט אים צעבראָכן. 11און חֲנַניָה
האָט געזאָגט פאַר די אויגן פון גאַנצן פאָלק, אַזוי צו זאָגן: אַזוי
האָט גאָט געזאָגט: אַזוי וועל איך צעברעכן דעם יאָך פון
נבוכדנֶצר דעם מלך פון בָבל, אין נאָך צוויי יאָר צייט, פון

דעם האַלדז פֿון אַלע פֿעלקער.–און יִרמיָה הַנָבֿיא איז געגאַנגען
אויף זיין וועג.
[12]און דאָס וואָרט פֿון גאָט איז געווען צו יִרמיָהן, נאָכדעם ווי
חֲנַניָה דער נָבֿיא האָט צעבראָכן דעם יאָכשטאַנג פֿון יִרמיָה הַנָבֿיאס
האַלדז, אַזוי צו זאָגן: [13]גיי, און זאָלסט זאָגן צו חֲנַניָהן, אַזוי צו זאָגן:

אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
הילצערנע שטאַנגען האָסטו צעבראָכן,
און וועסט מאַכן אָנשטאָט זיי אײַזערנע שטאַנגען.
[14]וואָרום אַזוי האָט געזאָגט יהוה פֿון צבָֿאוֹת,
דער גאָט פֿון ישׂראל:
אַן אײַזערנעם יאָך האָב איך געגעבן
אויפֿן האַלדז פֿון אַלע דידאָזיקע פֿעלקער,
צו דינען נבֿוּכַדנֶצַר דעם מלך פֿון בָּבֿל,
און זיי וועלן אים דינען;
און אַפֿילו די חיה פֿון פֿעלד האָב איך אים געגעבן.

[15]און יִרמיָה הַנָבֿיא האָט געזאָגט צו חֲנַניָה דעם נבֿיא: הער
אַקאָרשט, חֲנַניָה, גאָט האָט דיך ניט געשיקט, און דו האָסט
פֿאַרזיכערט דאָסדאָזיקע פֿאָלק אויף ליגן. [16]דרום האָט גאָט
אַזוי געזאָגט: זע, איך שיק דיך אַוועק פֿון געזיכט פֿון דער ערד;
הײַיאָר וועסטו שטאַרבן, ווײַל אָפּקערונג האָסטו גערעדט קעגן
גאָט.–[17]און חֲנַניָה דער נבֿיא איז געשטאָרבן אין יענעם יאָר אין
זיבעטן חודש.

כט [1]און דאָס זײַנען די ווערטער פֿון דעם בריוו וואָס יִרמיָה
הַנָבֿיא האָט געשיקט פֿון ירושָלַיִם צו דעם איבערבלײַב
פֿון די עלטסטע פֿון די פֿאַרטריבענע, און צו די כֹּהנים, און
צו די נבֿיאים, און צו דעם גאַנצן פֿאָלק, וואָס נבֿוּכַדנֶצַר האָט

פאַרטריבן פון ירושלַיִם קיין בָבל; ²נאָכדעם ווי יכָניָה דער
מלך, און די מוטער־מלכּה, און די הויפדינער, די האַרן פון
יהודה און ירושלַיִם, און די מייַנסטערס און די שלעסערס, זייַנען
אַרויסגעגאַנגען פון ירושלַיִם; ³דורך דער האַנט פון אֶלעָשָׂה
דעם זון פון שָפָנען, און גמַריָה דעם זון פון חִלקִיָהן, וואָס צִדקִיָה
דער מלך פון יהודה האָט געשיקט צו נבוכַדנֶצַר דעם מלך
פון בָבל קיין בָבל—אַזוי צו זאָגן:

⁴אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאות,
דער גאָט פון ישׂראל,
צו אַלע פאַרטריבענע וואָס איך האָב פאַרטריבן
פון ירושלַיִם קיין בָבל:
⁵בויט הייַזער און באַוווינט,
און פלאַנצט גערטנער און עסט זייער פרוכט;
⁶נעמט ווייַבער, און געבערט זין און טעכטער,
און נעמט ווייַבער פאַר אייַערע זין,
און גיט אויס אייַערע טעכטער צו מאַנען,
און זאָלן זיי געבערן זין און טעכטער,
און מערט אייַך דאָרטן, און מינערט אייַך ניט.
⁷און זוכט דעם פריד פון דער שטאָט
וואָס איך האָב אייַך פאַרטריבן אַהין,
און זייט מתפּלל פאַר איר צו גאָט,
וואָרום אין איר פריד וועט זייַן פריד צו אייַך.

⁸וואָרום אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאות,
דער גאָט פון ישׂראל:
זאָלן אייַך ניט נאַרן אייַערע נביאים וואָס צווישן אייַך,
און אייַערע וואָרזאָגערס,
און איר זאָלט ניט צוהערן צו אייַערע חלומות

וואָס איר לאָזט חלומען.
9וואָרום מיט ליגן זאָגן זיי אײַך נביאות אין מײַן נאָמען;
איך האָב זיי ניט געשיקט, זאָגט גאָט.

10וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
פֿאַרוואָר, ווען זיבעציק יאָר ווערן פֿול אויף בָּבל,
וועל איך זיך דערמאָנען אָן אײַך,
און וועל מקיים זײַן מײַן גוטן צוזאָג,
אײַך אומצוקערן צו דעמדאָזיקן אָרט.
11וואָרום איך ווייס די טראַכטונגען
וואָס איך טראַכט וועגן אײַך, זאָגט גאָט,
טראַכטונגען פֿון פֿריד, און ניט צום בייזן,
כּדי אײַך צו געבן אַ לעצט און אַ האָפֿונג.
12און איר וועט מיך רופֿן,
און איר וועט גיין און וועט מתפּלל זײַן צו מיר,
און איך וועל צוהערן צו אײַך.
13און איר וועט מיך זוכן און געפֿינען,
אַז איר וועט מיך פֿאָרשן מיט אײַער גאַנצן האַרצן.
14און איך וועל זיך לאָזן געפֿינען פֿון אײַך, זאָגט גאָט,
און איך וועל אומקערן אײַער געפֿאַנגענשאַפֿט,
און וועל אײַך אײַנזאַמלען פֿון אַלע פֿעלקער,
און פֿון אַלע ערטער,
וואָס איך האָב אײַך פֿאַרשטויסן אַהין, זאָגט גאָט,
און איך וועל אײַך אומקערן צו דעם אָרט,
וואָס איך האָב אײַך פֿאַרטריבן פֿון דאָרטן.
15ווײַל איר האָט געזאָגט:
גאָט האָט אונדז אויפֿגעשטעלט נביאים אין בָּבלא.

א פֿאַרבינדט זיך מיט פּסוק 20.

16 וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט
אויף דעם מלך וואָס זיצט אויפֿן טראָן פֿון דוד,
און אויף דעם גאַנצן פֿאָלק וואָס זיצט אין דערדאָזיקער שטאָט—
אײַערע ברידער וואָס זײַנען ניט אַרויס מיט אײַך אין גָלות:
17 אַזוי האָט געזאָגט גאָט פֿון צבָאוֹת:
זע, איך שיק אָן אויף זיי די שווערד,
דעם הונגער, און די פּעסט,
און איך וועל זיי מאַכן אַזוי ווי עקלדיקע פֿייגן
וואָס קענען ניט געגעסן ווערן פֿאַר שלעכטקייט.
18 און איך וועל זיי נאָכיאָגן מיט דער שווערד,
מיטן הונגער, און מיט דער פּעסט,
און איך וועל זיי מאַכן פֿאַר אַ שוידער
בײַ אַלע קיניגרײַכן פֿון דער ערד,
פֿאַר אַ קללה, און פֿאַר אַ שרעק,
און פֿאַר אַ שמוצערונג, און פֿאַר אַ שאַנד,
צווישן אַלע פֿעלקער, וואָס איך האָב זיי פֿאַרשטויסן אַהין;
19 פֿאַרוואָס זיי האָבן ניט צוגעהערט
צו מײַנע ווערטער, זאָגט גאָט,
ווען איך האָב געשיקט צו זיי מײַנע קנעכט די נביאים,
נאָכאַנאַנד און נאָכאַנאַנד געשיקט;
און איר האָט ניט צוגעהערט, זאָגט גאָט.

20 דרום הערט דאָס וואָרט פֿון גאָט, איר אַלע פֿאַרטריבענע,
וואָס איך האָב אַרויסגעשיקט פֿון ירושָלַיִם קיין בָבֶל:
21 אַזוי האָט געזאָגט יהוה פֿון צבָאוֹת, דער גאָט פֿון ישׂראל,
אויף אַחאָב דעם זון פֿון קוֹלָיָהן,
און אויף צדקִיָהו דעם זון פֿון מַעֲשֵׂיָהן,
וואָס זאָגן אײַך נביאות אין מײַן נאָמען ליגן:

זע, איך גיב זיי אין דער האַנט
פון נבוכַדרֶאצַר דעם מלך פון בָבל,
און ער וועט זיי דערשלאָגן פאַר אײַערע אויגן.
22 און פון זיי וועט גענומען ווערן אַ קללה
ביי אַלע פאַרטריבענע פון יהודה וואָס אין בָבל,
אַזוי צו זאָגן: זאָל דיך גאָט מאַכן
אַזוי ווי צִדקִיָהו און אַזוי ווי אֶחָב,
וואָס דער מלך פון בָבל האָט זיי פאַרברענט אין פייער!
23 ווייל זיי האָבן געטאָן נבָלות אין ישׂראל,
און מזנה געווען מיט די ווייבער פון זייערע חברים,
און פאַלש גערעדט אין מיין נאָמען ווערטער
וואָס איך האָב זיי ניט באַפוילן;
אָבער איך ווייס, און בין עדות, זאָגט גאָט.

24 און אויף שמַעְיָהון פון נֶחלָם זאָלסטו זאָגן, אַזוי צו זאָגן:
25 אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאות, דער גאָט פון ישׂראל, אַזוי
צו זאָגן: ווייל דו האָסט געשיקט אין דיין נאָמען בריוו צום גאַנצן
פאָלק וואָס אין ירושָלַיִם, און צו צפַניָה דעם זון פון מַעֲשֵׂיָהן,
דעם כֹהן, און צו אַלע כֹהנים, אַזוי צו זאָגן: 26 גאָט האָט דיך
געמאַכט פאַר אַ כֹהן אויפן אָרט פון יהוֹיָדָע דעם כֹהן, כּדי עס
זאָלן זיין אויפזעער אין הויז פון גאָט איבער איטלאַכן משוגענעם
און נביאות־זאָגער, און דו זאָלסט אים אַריינטאָן אין דעם צוואַנג־
קלאָץ און אין דעם האַלדזורינג. 27 און אַצונד, אַלמאַי האָסטו ניט
אָנגעשריגן אויף יִרמיָהון פון עֲנָתות, וואָס מאַכט זיך פאַר אַ
נביא צו אייך? 28 וואָרום ער האָט דאָך געשיקט צו אונדז קיין
בָבל: אַזוי צו זאָגן: דאָס איז אויף לאַנג; בויט הייזער און
באַוווינט, און פלאַנצט גערטנער און עסט זייער פרוכט.

29 און צפֿניָה דער כּהן האָט געלייענט דעמדאָזיקן בריוו
אין די אויערן פֿון ירמיָהו הנָביא. 30 און דאָס וואָרט פֿון גאָט איז
געווען צו ירמיָהון, אַזוי צו זאָגן: 31 שיק צו אַלע פֿאַרטריבענע,
אַזוי צו זאָגן:

אַזוי האָט גאָט געזאָגט אויף שמַעיָהן פֿון נחלָם:
ווייל שמַעיָה האָט אײַך נביאות געזאָגט,
ווען איך האָב אים ניט געשיקט,
און ער האָט אײַך פֿאַרזיכערט אויף ליגן,
32 דרום האָט גאָט אַזוי געזאָגט:
זע, איך רעכן זיך מיט שמַעיָהן פֿון נחלָם,
און מיט זיין זאָמען;
פֿון אים וועט ניט בלייבן אַ מאַן
צו זיצן צווישן דעמדאָזיקן פֿאָלק,
און ער וועט ניט זען דאָס גוטס
וואָס איך טו מיין פֿאָלק, זאָגט גאָט,
ווייל אָפּקערונג האָט ער גערעדט קעגן גאָט.

ל 1 דאָס וואָרט וואָס איז געווען צו ירמיָהון פֿון גאָט, אַזוי צו
זאָגן: 2 אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פֿון ישׂראל, אַזוי צו
זאָגן: שרייב דיר אויף אַלע ווערטער וואָס איך האָב גערעדט צו
דיר, אויף אַ בוך. 3 וואָרום זע, טעג קומען, זאָגט גאָט, און איך
וועל אומקערן די געפֿאַנגענשאַפֿט פֿון מיין פֿאָלק ישׂראל און
יהודה, זאָגט גאָט, און וועל זיי ווידערקערן צו דעם לאַנד, וואָס
איך האָב געגעבן זייערע עלטערן, און זיי וועלן עס אַרבן.
4 און דאָס זיינען די ווערטער וואָס גאָט האָט גערעדט אויף
ישׂראל און אויף יהודה:

5 פֿאַרוואָר, אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
אַ קול פֿון ציטערניש האָבן מיר געהערט;

אַנגסט און ניט פריד.
6פרעגט אַקאָרשט און זעט
אויב אַ מאַנספּאַרשוין קען געווינען;
פאַרוואָס זע איך יעטוועדער מאַן
מיט זײַנע הענט אויף זײַנע לענדן,
אַזוי ווי אַ געווינערן,
און איטלאַך פּנים איז פאַרקערט אין גרינקייט?
7וויי, וואָרום גרויס איז יענער טאָג,
אָן אַ גלײַכן צו אים;
און אַ צײַט פון נויט איז דאָס פאַר יעקב,
אָבער פון איר וועט ער געהאָלפן ווערן.
8און עס וועט זײַן אין יענעם טאָג,
זאָגט גאָט פון צבָאוֹת,
וועל איך צעברעכן זײַן יאָך פון דײַן האַלדז,
און דײַנע בינדשטריק וועל איך צערײַסן;
און מער וועלן ניט אַרבעטן מיט אים פרעמדע.
9נײַערט זיי וועלן דינען יהוה זייער גאָט,
און דוד זייער מלך,
וואָס איך וועל זיי אויפשטעלן.

10און דו זאָלסט ניט מורא האָבן,
מײַן קנעכט ,יעקב, זאָגט גאָט,
און ניט אַנגסטן, ישׂראל,
וואָרום זע, איך העלף דיך פון דער ווײַט,
און דײַן זאָמען פון לאַנד פון זייער געפאַנגענשאַפט;
און יעקב וועט ווידער זײַן רואיק און זיכער,
און קיינער וועט ניט שרעקן.
11וואָרום איך בין מיט דיר, זאָגט גאָט, דיך צו העלפן;

װאָרום איך װעל מאַכן אַ פֿאַרלענדונג
פֿון אַלע פֿעלקער װאָס איך האָב דיך אַהין צעשפּרייט,
אָבער פֿון דיר װעל איך קיין פֿאַרלענדונג ניט מאַכן,
און איך װעל דיך שטראָפֿן לויט גערעכטיקייט,
אָבער פֿאַרטיליקן װעל איך דיך ניט פֿאַרטיליקן.

12 װאָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
מסוכן איז דיין בראָך,
שװער איז דיין װוּנד.
13 קיינער האַלט ניט פֿון דיין געגעזן װערן,
ניטאָ קיין היילמיטל פֿאַר דיר.
14 אַלע דיינע ליבהאָבער האָבן פֿאַרגעסן אָן דיר,
זיי פֿרעגן ניט אויף דיר;
װאָרום אַ שלאַק פֿון אַ פֿיינט האָב איך דיך געשלאָגן,
אַ שטראָף אומדערבאַרימדיק,
פֿאַר דיין גרויס פֿאַרברעך,
װייל דיינע זינד זיינען פֿיל.
15 װאָס שרייסטו אויף דיין בראָך,
װאָס מסוכן איז דיין װייטאָק?
פֿאַר דיין גרויס פֿאַרברעך,
װייל דיינע זינד זיינען פֿיל,
האָב איך דאָס געטאָן צו דיר.
16 אָבער אַלע דיינע פֿאַרצערער װעלן פֿאַרצערט װערן,
און אַלע דיינע פֿיינט װעלן אַלע אין געפֿאַנגענשאַפֿט גיין,
און דיינע רויבער װעלן צו רויב װערן,
און אַלע דיינע אויסרויבער װעל איך געבן צו אויסרויבונג.
17 װאָרום איך װעל ברענגען אַ רפֿואה צו דיר,
און פֿון דיינע װוּנדן װעל איך דיך היילן, זאָגט גאָט;

ווײל מען האָט דיך גערופֿן פֿאַרשטויסענע:
„ציון איז זי״, קײנער פֿרעגט ניט אויף איר".

18אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, איך קער אום די געפֿאַנגענשאַפֿט פֿון די געצעלטן פֿון יעקב,
און זײַנע וווינונגען וועל איך דערבאַרימען;
און די שטאָט וועט אָפּגעבויט ווערן אויף איר הויפֿן,
און דער פּאַלאַץ וועט באַוווינט זײַן אויף זײַן שטײגער.
19און אַרויסגײן וועט פֿון זײ אַ לויבונג,
און אַ קָול פֿון לוסטיקע;
און איך וועל זײ מערן,
און זײ וועלן ניט געמינערט ווערן,
און איך וועל זײ פֿאַרגרעסערן,
און זײ וועלן ניט געווינציקט ווערן.
20און זײַנע קינדער וועלן זײַן ווי פֿריער,
און זײַן עדה וועט שטײן פֿעסט פֿאַר מיר;
און איך וועל זיך רעכענען מיט אַלע זײַנע דריקער.
21און זײַן פֿירשט וועט זײַן פֿון אים אַלײן,
און זײַן געוועלטיקער וועט פֿון זײַן מיט אַרויס;
און איך וועל אים דערנענטערן,
און ער וועט גענענען צו מיר;
וואָרום ווער איז דער וואָס קען אײַנשטעלן זײַן האַרץ
צו גענענען צו מיר? זאָגט יהוה.
22און איר וועט מיר זײַן צום פֿאָלק,
און איך וועל אײַך זײַן צום גאָט.

23זע, אַ שטורעם פֿון גאָט,
אַ גרימצאָרן איז אַרויס,

א אַנשפּיל אויף צִיָה אָדער צָיון, טרוקן לאַנד.

אַ רייסיקער שטורעמווינט;
אויף דעם קאָפּ פֿון די רשעים וועט ער פֿאַלן.
24ניט אָפּגיין וועט דער צאָרן פֿון גאָט,
ביז ער טוט, און ביז ער איז מקיים,
די טראַכטונגען פֿון זיין האַרצן;
אין סוף פֿון די טעג וועט איר דאָס פֿאַרשטיין.
25אין יענער צייט, זאָגט יהוה,
וועל איך זיין צום גאָט ביי אַלע משפּחות פֿון ישׂראל,
און זיי וועלן מיר זיין צום פֿאָלק.

לא 1אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
געפֿונען האָט לייטזעליקייט אין מדבּר
דאָס פֿאָלק פֿון שווערד געבליבן;
גיי אים באַרויען, ישׂראלן.
2פֿון וויטן האָט גאָט זיך באַוויזן צו מיר:
יאָ, אייביקע ליבשאַפֿט האָב איך דיך ליב,
דרום צי איך דיך צו מיט גענאָד.
3איך וועל דיך נאָך אויפֿבויען,
און וועסט אויפֿגעבויט ווערן, יונגפֿרוי ישׂראל;
וועסט נאָך אָנטאָן דיינע פּייקלאַך,
און אַרויסגיין אין לוסטיקן טאַנץ.
4וועסט נאָך פֿלאַנצן וויינגערטנער אויף די בערג פֿון שומרון;
פֿלאַנצן וועלן פֿלאַנצער און פֿאַרניצן אַליין.
5וואָרום זיין וועט אַ טאָג,
ווען די וועכטער רופֿן אויפֿן געבערג פֿון אפֿרים:
שטייט אויף, און לאָמיר אַרויפֿגיין קיין ציון,
צו יהוה אונדזער גאָט.

6וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זינגט מיט פרייד װעגן יעקב,
און שאַלט װעגן דעם קאָפּ פון די פעלקער;
מאַכט הערן, לויבט, און זאָגט:
העלף, גאָט, דיין פאָלק,
דעם איבערבלייב פון ישׂראל.

7זע, איך ברענג זיי פון צפונלאַנד,
און װעל זיי איינזאַמלען פון די עקן ערד;
צווישן זיי דעם בלינדן און דעם הינקעדיקן,
די טראָגעדיקע און די געווינערן אין איינעם;
אַ גרויס געזעמל װעלן זיי זיך אומקערן אַהער.
8מיט געוויין װעלן זיי קומען,
און מיט לייטזעליקייט װעל איך זיי ברענגען;
איך װעל זיי פירן ביי טייכן װאַסער,
אויף אַ װעג אַ גלייכן
װאָס זיי װעלן דרין ניט געשטרויכלט װערן;
װאָרום איך בין אַ פאָטער צו ישׂראל,
און אפרים, ער איז מיין בכור.

9הערט דאָס װאָרט פון גאָט, איר פעלקער,
און דערציילט אין די אינזלען פון דער װייט, און זאָגט:
דער װאָס האָט צעשפּרייט ישׂראל, טוט אים איינזאַמלען,
און היט אים װי אַ פּאַסטוך זיין סטאַדע.
10װאָרום גאָט האָט אויסגעקויפט יעקב,
און אים אויסגעלייזט פון דער האַנט פון
דעם שטאַרקערן פון אים.
11און זיי װעלן קומען און זינגען אויף דער הייך פון ציון,

און זיי װעלן שטראָמען צו גאָטס גוטס,
צו תּבֿואה, און צו װײַן, און צו אײל,
און צו יונגע שאָף און רינדער;
און זייער זעל װעט זיין װי אַ באַװעסערטער גאָרטן,
און זיי װעלן מער װידער ניט שמאַכטן.
12 דענסמאָל װעט די יונגפרוי זיך פרייען אין טאַנץ,
און בחורים און זקנים אין אײנעם;
און איך װעל פאַרקערן זייער טרויער אין פרייד,
און װעל זיי טרייסטן און זיי דערפרייען אין זייער קומער.
13 און איך װעל זעטן די זעל פון די כּהנים מיט פעטקייט,
און מיין פאָלק װעט זיין זאַט מיט מיין גוטס,
זאָגט גאָט.

14 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
אַ קול װערט אין רָמָה געהערט,
אַ יאָמער, אַ ביטער געװיין;
רחל װיינט אויף אירע קינדער,
זי װיל זיך ניט טרייסטן נאָך אירע קינדער,
װאָס זיי זיינען מער ניטאָ.

15 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
פאַרמייד דיין קול פון געװיין,
און דיינע אויגן פון טרערן,
װאָרום פאַראַן אַ לוין פאַר דיין מי, זאָגט גאָט;
און זיי װעלן זיך אומקערן פון לאַנד פון דעם פיינט.
16 און פאַראַן אַ האָפֿונג פאַר דיין לעצט, זאָגט גאָט,
און די קינדער װעלן זיך אומקערן צו זייער געמאַרק.
17 הערן האָב איך געהערט אפרים זיך קלאָגן:

האָסט מיך געשטראָפט, און איך בין געשטראָפט געוואָרן,
ווי אַ קאַלב ניט געלערנט;
לאָז מיך אומקערן, און איך וועל זיך אומקערן,
וואָרום דו ביסט יהוה מיין גאָט.
18 וואָרום נאָך מיין אָפּקערונג
האָב איך חרטה געהאַט,
און נאָך מיין געוואָר ווערן,
האָב איך זיך געשלאָגן אויפן דיך;
איך שעם זיך און בין אין בּיוש,
ווייל איך טראָג די שאַנד פון מיין יוגנט.
19 איז מיר אַ טייער זון אפרים,
צי אַ קינד אַ געצערטלטס?
וואָרום ווי נאָר איך רעד פון אים;
בענקען בענק איך ווידער נאָך אים:
דרום ברומען מיינע אינגעווייד צו אים;
דערבאַרימען וועל איך אים דערבאַרימען, זאָגט גאָט.

20 שטעל דיר צייכנס,
מאַך דיר וועגשטאַנגען,
גיב אַכט אויף דעם שטעג,
דעם וועג וואָס דו ביסט געגאַנגען;
קער זיך אום, יונגפרוי ישׂראל,
קער זיך אום צו דידאָזיקע שטעט דיינע.

21 ביז וואַנען וועסטו זיך אָפּדרייען,
טאָכטער ווידערשפּעניקע?
פֿאַרוואָר, גאָט האָט באַשאַפן אַ נייס אויף דער ערד:
די ווייבספּאַרשוין זאָל זיך שדכען צום מאַן.

22 אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאות, דער גאָט פון ישׂראל:
מע וועט נאָך זאָגן דאָסדאָזיקע וואָרט
אין לאַנד פון יהודה, און אין זײַנע שטעט,
ווען איך קער אום זייער געפאַנגענשאַפט:
גאָט זאָל דיך בענטשן, וווינונג פון גערעכטיקייט,
הייליקער באַרג!
23 און יהודה און אַלע זײַנע שטעט
וועלן דרינען זיצן אין איינעם:
אַקערלייט, און די וואָס ציען מיט סטאַדעס.
24 וואָרום איך דערקוויק די מידע זעל,
און איטלאַך זעל וואָס שמאַכט, טו איך אָנפילן.

25 דערויף האָב איך זיך אויפגעכאַפּט און מיך אומגעקוקט;
און מײַן שלאָף איז מיר זיס געווען.

26 זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און איך וועל פאַרזייען דאָס הויז פון ישׂראל
און דאָס הויז פון יהודה,
מיט זאָמען פון מענטשן, און מיט זאָמען פון בהמות.
27 און עס וועט זײַן,
אַזוי ווי איך האָב אויפגעפּאַסט אויף זיי,
אויסצורייסן און אײַנצוּוואַרפן,
און צו צעשטערן און אונטערצוברעכן, און בייז צו טאָן,
אַזוי וועל איך אויפפּאַסן אויף זיי,
צו בויען און צו פלאַנצן, זאָגט גאָט.

28 אין יענע טעג וועט מען מער ניט זאָגן:
די פאָטערס האָבן געגעסן זויערע ווײַנטרויבן,

און די צײן פֿון די זין װײנען האַיליק.
29 נײערט איטלאַכער פֿאַר זײן זינד װעט שטאַרבן;
יעטװעדער מענטש װאָס עסט די זױערע װײנטרױבן,
זײנע צײן װעלן האַיליק װערן.

30 זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און איך װעל שליסן מיט דעם הױז פֿון ישׂראל,
און מיט דעם הױז פֿון יהודה,
אַ נײעם בונד;
31 ניט װי דער בונד װאָס איך האָב געשלאָסן
מיט זײערע עלטערן
אין דעם טאָג װאָס איך האָב אָנגענומען זײער האַנט
זײ אַרױסצוציען פֿון לאַנד מִצרַיִם;
װאָרום זײ האָבן פֿאַרשטערט מײן בונד,
הגם איך בין געװען זײער האַר, זאָגט גאָט.
32 נײערט דאָס װעט זײן דער בונד װאָס איך װעל שליסן
מיט דעם הױז פֿון ישׂראל נאָך יענע טעג, זאָגט גאָט:
איך גיב אַרײַן מײן תּורה אין זײ,
און אױף זײער האַרצן װעל איך זי אױפֿשרײבן;
און איך װעל זײ זײן צום גאָט,
און זײ װעלן מיר זײן צום פֿאָלק.
33 און זײ װעלן מער ניט לערנען
איטלאַכער זײן חבר, און איטלאַכער זײן ברודער,
אַזױ צו זאָגן: קענט גאָט!
װאָרום זײ אַלע װעלן מיך קענען,
פֿון זײער קלענסטן ביז זײער גרעסטן, זאָגט גאָט;
װאָרום איך װעל פֿאַרגעבן זײער זינד,
און זײער חטא װעל איך מער ניט דערמאָנען.

34 אַזוי האָט גאָט געזאָגט,
דער וואָס גיט די זון פאַר אַ ליכט בײַ טאָג,
און די געזעצן פון לבנה און שטערן
פאַר אַ ליכט בײַ נאַכט;
דער וואָס רודערט אויף דעם ים, אַז זײַנע וועלן ברומען—
יהוה פון צבָאות איז זײַן נאָמען:
35 אויב די דאָזיקע געזעצן וועלן אָפּגעטאָן ווערן פון פאַר מיר,
זאָגט גאָט,
וועט אויך דער זאָמען פון ישׂראל אויפהערן
צו זײַן אַ פאָלק פאַר מיר אַלע טעג.

36 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
אויב די הימלען פון אויבן וועלן אויסגעמאָסטן ווערן,
און די גרונטפעסטן פון דער ערד אונטן וועלן דערפאָרשט
ווערן,
וועל איך אויך פאַראַכטן אַלדעם זאָמען פון ישׂראל,
פאַר אַלץ וואָס זיי האָבן געטאָן, זאָגט גאָט.

37 זע, טעג קומען, זאָגט גאָט, און די שטאָט וועט אויפגעבויט
ווערן צו גאָט, פון דעם טורעם פון חננאל ביזן ווינקלטויער.
38 און די מעסטשנור וועט אַרויסגיין ווײַטער, גלײַך אַקעגן, ביזן
בערגל גָרֵב, און וועט זיך פאַרדרייען קיין גוֹעָה. 39 און דער
גאַנצער טאָל פון פּגרים און אַש, און אַלע פעלדער ביז באַך
קדרון, ביזן ווינקל פון פערדטויער אין מזרח, וועלן זײַן הייליק
צו גאָט; עס וועט מער ניט אויסגעריסן ווערן, און ניט צעשטערט
ווערן, אויף אייביק.

לב 1דאָס וואָרט וואָס איז געווען צו יִרמְיָהון פון גאָט, אין
צענטן יאָר פון צִדקִיָהו דעם מלך פון יהודה, דאָס איז
דאָס אַכצנטע יאָר פון נבוכַדרֶאצַר. 2און דער חיל פון דעם
מלך פון בָבל האָט דענסמאָל געלעגערט אויף ירושָלַיִם, און
יִרמְיָהו הַנָביא איז געווען אַיינגעשפּאַרט אין הויף פון דער וואַך,
וואָס אין הויז פון דעם מלך פון יהודה. 3וואָרום צִדקִיָהו דער
מלך פון יהודה האָט אים אַיינגעשפּאַרט, אַזוי צו זאָגן: אַלמאַי
זאָגסטו נביאות, אַזוי צו זאָגן: אַזוי האָט גאָט געזאָגט: זע, איך גיב
די דאָזיקע שטאָט אין דער האַנט פון דעם מלך פון בָבל, און
ער וועט זי באַצווינגען; 4און צִדקִיָהו דער מלך פון יהודה
וועט ניט אַנטרונען ווערן פון דער האַנט פון די כַשׂדים, נייערט
איבערגעגעבן וועט ער איבערגעגעבן ווערן אין דער האַנט
פון דעם מלך פון בָבל, און ער וועט רעדן צו אים מויל צו מויל,
און אויג אין אויג וועט ער אים זען; 5און קיין בָבל וועט ער
אַוועקפירן צִדקִיָהון, און דאָרטן וועט ער זיין ביז איך דערמאָן
זיך אָן אים, זאָגט גאָט; אַז איר וועט מלחמה האַלטן מיט די
כַשׂדים, וועט איר ניט באַגליקן?

6און יִרמְיָהו האָט געזאָגט: דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען
צו מיר אַזוי צו זאָגן: 7זע, חֲנַמאֵל דער זון פון שַלום דיין פעטער
קומט צו דיר, אַזוי צו זאָגן: קויף דיר מיין פעלד וואָס אין עֲנָתוֹת,
וואָרום דיר געהערט דאָס אויסלייזרעכט אָפּצוקויפן.
8און חֲנַמאֵל מיין פעטערס זון איז געקומען צו מיר אין הויף
פון דער וואַך, אַזוי ווי דאָס וואָרט פון גאָט, און ער האָט צו מיר
געזאָגט: קויף אָפּ, איך בעט דיך, מיין פעלד וואָס אין עֲנָתוֹת,
וואָס אין לאַנד בנימין, וואָרום דיר געהערט דאָס רעכט פון
ירושה, און דיר געהערט די אויסלייזונג; קויף עס דיר אָפּ. האָב
איך געוווסט אַז דאָס איז דאָס וואָרט פון גאָט. 9און איך האָב

אָפּגעקויפט דאָס פעלד פון חנמאל, מיין פעטערס זון, וואָס
אין ענתות, און איך האָב אים אָפּגעווויגן דאָס געלט, זיבן שקל
און צען, זילבער. [10]און איך האָב אויפגעשריבן אויף אַ
געשריפט, און פאַרחתמעט, און געשטעלט עדות, און אָפּגעווויגן
דאָס געלט אויף אַ וואָגשאָל. [11]און איך האָב גענומען דעם
שטר־מכירה, דעם פאַרחתמעטן מיט די באַדינגען און די
אָפּמאַכן, און דעם אָפענעם. [12]און איך האָב געגעבן דעם שטר־
מכירה צו ברוך דעם זון פון נריה דעם זון פון מחסיהן, פאַר
די אויגן פון חנמאל [דעם זון פון] מיין פעטער, און פאַר די אויגן
פון די עדות וואָס האָבן זיך אונטערגעשריבן אויפן שטר־מכירה,
פאַר די אויגן פון אַלע אידן וואָס זיינען געזעסן אין הויף פון
דער וואַך. [13]און איך האָב באַפוילן ברוכן פאַר זייערע אויגן,
אַזוי צו זאָגן: [14]אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבאות, דער גאָט פון
ישׂראל: נעם דידאָזיקע געשריפצן, דעמדאָזיקן שטר־מכירה,
אי דאָס פאַרחתמעטע, אי דאָסדאָזיקע אָפענע געשריפט, און
זאָלסט זיי אַריינטאָן אין אַ ליימענער כלי, כדי זיי זאָלן האַלטן
פיל טעג. [15]וואָרום אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבאות, דער
גאָט פון ישׂראל: עס וועלן נאָך געקויפט ווערן הייזער און
פעלדער און וויינגערטנער אין דעמדאָזיקן לאַנד.
[16]און איך האָב מתפּלל געווען צו גאָט נאָכדעם ווי איך
האָב איבערגעגעבן דעם שטר־מכירה צו ברוך דעם זון פון
נריהן, אַזוי צו זאָגן: [17]ווי, גאָט דו האַר! זע, דו האָסט געמאַכט
די הימלען און די ערד מיט דיין גרויס שטאַרקייט, און מיט דיין
אויסגעשטרעקטן אָרעם; פון דיר איז ניט פאַרמיטן קיין זאַך.
[18]טוסט חסד מיטן טויזנטסטן גליד, און באַצאָלסט די זינד פון
די עלטערן אין דעם בוזעם פון זייערע קינדער נאָך זיי; דו
גרויסער, מאַכטיקער גאָט, וואָס יהוה פון צבאות איז זיין נאָמען,
[19]גרויס אין באַראָט, און שטאַרק אין טואונג, וואָס דיינע אויגן

זיינען אָפן אויף אַלע וועגן פון די מענטשנקינדער, צו געבן
איטלעכן לויט זיינע וועגן און לויט דער פרוכט פון זיינע מעשים;
[20]דו וואָס האָסט געטאָן צייכנס און וווּנדער אין לאַנד מִצרַיִם,
[און] ביז אויף היינטיקן טאָג, אי צווישן ישׂראל, אי צווישן
[אַנדערע] מענטשן, און האָסט זיך געמאַכט אַ נאָמען, אַזוי ווי
היינטיקן טאָג; [21]און האָסט אַרויסגעצויגן דיין פֿאָלק ישׂראל
פון לאַנד מִצרַיִם מיט צייכנס און מיט וווּנדער, און מיט אַ
שטאַרקער האַנט, און מיט אַן אויסגעשטרעקטן אָרעם, און מיט
גרויס פּאָרכטיקייט; [22]און האָסט זיי געגעבן דאָסדאָזיקע לאַנד,
וואָס דו האָסט געשוואָרן זייערע עלטערן זיי צו געבן, אַ לאַנד
וואָס פליסט מיט מילך און האָניק; [23]און זיי זיינען געקומען, און
האָבן עס געאַרבט; אָבער זיי האָבן ניט צוגעהערט צו דיין קָול,
און אין דיין תּורה זיינען זיי ניט געגאַנגען; אַלץ וואָס דו האָסט
זיי באַפוילן צו טאָן האָבן זיי ניט געטאָן, און דו האָסט געמאַכט
געשען צו זיי אַלדאָסדאָזיקע בייז. [24]זע, די ערדוואַלן זיינען
געקומען ביז דער שטאָט, זי צו באַצווינגען, און די שטאָט ווערט
איבערגעגעבן אין דער האַנט פון די כַּשׂדים וואָס האַלטן
מלחמה אויף איר, פון וועגן דער שווערד און דעם הונגער און
דער פּעסט; און וואָס דו האָסט גערעדט איז געשען, און אָט
זעסטו עס. [25]פון דעסטוועגן האָסטו, גאָט דו האַר, געזאָגט
צו מיר: קויף דיר דאָס פעלד פאַר געלט, און שטעל עדות;
ווען די שטאָט ווערט איבערגעגעבן אין דער האַנט פון די
כַּשׂדים.

[26]איז דאָס וואָרט פון גאָט געווען צו יִרמיָהון, אַזוי צו זאָגן:
[27]זע, איך בין יהוה דער גאָט פון אַלע לייבער; איז דען פאַרמיטן
פון מיר אַ שום זאַך? [28]דרום האָט גאָט אַזוי געזאָגט: זע, איך גיב
דידאָזיקע שטאָט אין דער האַנט פון די כַּשׂדים, און אין דער
האַנט פון נבוכדרֶאצַר דעם מלך פון בָּבל, און ער וועט זי

באַצווינגען. [29]און די כַּשׂדים וואָס האַלטן מלחמה אויף דער־
דאָזיקער שטאָט, וועלן קומען און וועלן אָנצינדן דידאָזיקע
שטאָט אין פֿייער, און וועלן זי פֿאַרברענען מיט די הייזער וואָס
מע האָט גערייכערט אויף זייערע דעכער צו בַּעַל, און געגאָסן
גיסאָפּפֿער צו פֿרעמדע געטער, כּדי מיך צו דערצערענען.
[30]וואָרום די קינדער פֿון ישׂראל און די קינדער פֿון יהודה פּלעגן
פֿון זייער יוגנט אָן רק טאָן וואָס איז שלעכט אין מײַנע אויגן;
וואָרום די קינדער פֿון ישׂראל טוען מיך רק דערצערענען מיט
דעם ווערק פֿון זייערע הענט, זאָגט גאָט. [31]וואָרום צו מײַן
פֿאַרדראָס און צו מײַן גרימצאָרן איז מיר געווען דידאָזיקע
שטאָט פֿון דעם טאָג וואָס מען האָט זי געבויט, און ביז אויף
הײַנטיקן טאָג, אַזוי אַז איך מוז זי אָפּטאָן פֿון מײַן פּנים, [32]איבער
אַלדעם בייז פֿון די קינדער פֿון ישׂראל און די קינדער פֿון יהודה,
וואָס זיי האָבן געטאָן מיך צו דערצערענען, זיי, זייערע מלכים,
זייערע האַרן, זייערע כּהנים, און זייערע נביאים, און די מענער
פֿון יהודה און די באַוווינער פֿון ירושָלַיִם. [33]און זיי האָבן
געקערט צו מיר דעם רוקן און ניט דעם פּנים, און איך האָב
זיי געלערנט, נאָכאַנאַנד און נאָכאַנאַנד געלערנט, אָבער זיי
האָבן ניט צוגעהערט צו נעמען אַ מוסר. [34]און זיי האָבן אַרײַנ־
געטאָן זייערע אומווערדיקייטן אין דעם הויז וואָס מײַן נאָמען
ווערט גערופֿן אויף אים, עס צו פֿאַראומרייניקן. [35]און זיי האָבן
געבויט די בָּמוֹת פֿון בַּעַל וואָס אין טאָל פֿון בֶּן־הִנוֹם, אויף
מקריב צו זײַן זייערע זין און זייערע טעכטער צו מוֹלֶךְ, וואָס
ניט איך האָב זיי באַפֿוילן, און ניט מיר איז אויפֿן זינען אַרויפֿ־
געקומען, מע זאָל טאָן דידאָזיקע אומווערדיקייט, כּדי צו מאַכן
זינדיקן יהודה. [36]אָבער אַצונד, פֿאַרוואָר, האָט אַזוי געזאָגט
יהוה דער גאָט פֿון ישׂראל אויף דערדאָזיקער שטאָט, וואָס איר
זאָגט, זי איז איבערגעגעבן אין דער האַנט פֿון דעם מלך פֿון

בָּבל דורך דער שווערד, און דורך דעם הונגער, און דורך
דער פּעסט:
37זע, איך זאַמל זיי אײַן פֿון אַלע לענדער,
וואָס איך האָב זיי פֿאַרשטויסן אַהין אין מײַן כּעס,
און אין מײַן גרים, און אין גרויס צאָרן,
און איך וועל זיי אומקערן צו דעמדאָזיקן אָרט,
און זיי מאַכן וווינען אין זיכערקייט.
38און זיי וועלן מיר זײַן צום פֿאָלק,
און איך וועל זיי זײַן צום גאָט.
39און איך וועל זיי געבן איין האַרץ, און איין וועג,
מורא צו האָבן פֿאַר מיר אַלע טעג,
כּדי זיי זאָל גוט זײַן, און זייערע קינדער נאָך זיי.
40און איך וועל זיי שליסן אַן אייביקן בונד,
אַז איך וועל זיך ניט אָפּקערן פֿון הינטער זיי—
כּדי איך זאָל זיי באַגוטיקן;
און מײַן פֿאָרכט וועל איך אַרײַנגעבן אין זייער האַרצן,
ניט אָוועקצוגיין פֿון מיר.
41און איך וועל מיך פֿרייען איבער זיי,
זיי צו באַגוטיקן,
און וועל זיי אײַנפֿלאַנצן אין דעמדאָזיקן לאַנד מיט אַן אמת,
מיט מײַן גאַנצן האַרצן, און מיט מײַן גאַנצער זעל.
42וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
אַזוי ווי איך האָב געבראַכט אויף דעמדאָזיקן פֿאָלק
דאָסדאָזיקע גרויסע בייז,
אַזוי ברענג איך אויף זיי דאָס גאַנצע גוטס
וואָס איך זאָג אָן וועגן זיי.
43און פֿעלד וועט געקויפֿט ווערן אין דעמדאָזיקן לאַנד,
וואָס איר זאָגט, עס איז אַ וויסטעניש,

אָן אַ מענטש אָדער אַ בהמה,
עס איז איבערגעגעבן אין דער האַנט פֿון די כַּשׂדים.
44 מע וועט קויפֿן פֿעלדער פֿאַר געלט,
און מע וועט שרײַבן שטר־מכירהס,
און פֿאַרחתמען, און שטעלן עדות,
אין לאַנד בנימין, און אַרום ירושָלַיִם,
און אין די שטעט פֿון יהודה,
און אין די שטעט פֿון דעם געבערג,
און אין די שטעט פֿון דער נידערונג,
און אין די שטעט פֿון דָרום;
וואָרום איך וועל אומקערן זייער געפֿאַנגענשאַפֿט,
זאָגט גאָט.

לג 1 און דאָס וואָרט פֿון גאָט איז געווען צו ירמיָהון אַ צווייט
מאָל, ווען ער איז נאָך געווען אײַנגעשפּאַרט אין הויף פֿון
דער וואַך, אַזוי צו זאָגן:
2 אַזוי האָט געזאָגט יהוה וואָס האָט עס געמאַכט,
יהוה וואָס האָט דאָס געפֿורעמט עס אָנצובריטן,
דער וואָס זײַן נאָמען איז יהוה:
3 רוף מיך, און איך וועל דיר ענטפֿערן,
און איך וועל דיר דערציילן גרויסע זאַכן,
און פֿאַרבאָרגענע וואָס דו ווייסט ניט.
4 וואָרום אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פֿון ישׂראל אויף
די הײַזער פֿון דערדאָזיקער שטאָט, און אויף די הײַזער פֿון די
מלכים פֿון יהודה, וואָס זײַנען אײַנגעוואָרפֿן געוואָרן פֿאַר די
ערדוואַלן און פֿאַר דער שטרײַטמויער, 5 וואָס זיי קומען מלחמה
האַלטן דערויף מיט די כַּשׂדים, און זיי אָנצופֿילן מיט די פּגרים
פֿון די מענטשן וואָס איך האָב געשלאָגן אין מײַן כּעס און אין

מײן גרימצאָרן, און װאָס איבער אַל זײער בײז האָב איך פֿאַר־
באָרגן מײן פּנים פֿון דערדאָזיקער שטאָט:
6זע, איך ברענג אויף איר אַ גענעזונג און אַ הײלונג,
און װעל זי הײלן;
און איך װעל זײ אַנטפּלעקן אַ שפע
פֿון שלום און זיכערקײט.
7און איך װעל אומקערן די געפֿאַנגענשאַפֿט פֿון יהודה,
און די געפֿאַנגענשאַפֿט פֿון ישׂראל,
און װעל זײ אויפֿבויען אַזוי װי פֿריער.
8און איך װעל זײ רײניקן פֿון אַל זײער חטא
װאָס זײ האָבן געזינדיקט צו מיר,
און װעל פֿאַרגעבן אַלע זײערע חטאים
װאָס זײ האָבן געזינדיקט צו מיר,
און װאָס זײ האָבן פֿאַרבראָכן אַקעגן מיר.
9און עס װעט מיר זײן פֿאַר אַ נאָמען פֿון פֿרײד,
פֿאַר אַ לויב, און פֿאַר אַ שײנקײט,
בײ אַלע פֿעלקער פֿון דער ערד,
װאָס װעלן הערן אַלדאָס גוטס װאָס איך טו מיט זײ,
און װעלן אַנגסטן און ציטערן פֿון װעגן אַלדעם גוטס
און פֿון װעגן אַלדעם גליק װאָס איך באַשער איר.

10אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
עס װעט נאָך געהערט װערן אין דעמדאָזיקן אָרט,
װאָס איר זאָגט, ער איז װיסט, אָן אַ מענטשן און אָן אַ בהמה,
אין די שטעט פֿון יהודה, און אין די גאַסן פֿון ירושלַיִם,
װאָס זײנען פֿאַרװיסט, אָן אַ מענטשן,
און אָן אַ באַװױנער, און אָן אַ בהמה,
11דער קול פֿון לוסטיקײט און דער קול פֿון פֿרײד,

דער קול פֿון אַ חתן און דער קול פֿון אַ כּלה,
דער קול פֿון די וואָס זאָגן: „לויבט גאָט פֿון צבָאות,
וואָרום גאָט איז גוט, וואָרום אייביק איז זיין חסד!",
פֿון די וואָס ברענגען דאַנקאָפּפֿער אין הויז פֿון גאָט;
וואָרום איך וועל אומקערן די געפֿאַנגענשאַפֿט פֿון דעם לאַנד
אַזוי ווי פֿריער, זאָגט גאָט.

12אַזוי האָט געזאָגט גאָט פֿון צבָאות:
עס וועט נאָך זיין אין דעמדאָזיקן אָרט
וואָס איז וויסט, אָן אַ מענטשן אָדער אַ בהמה,
און אין אַלע זיינע שטעט,
אַ פּיטערפּלאַץ פֿאַר פּאַסטוכער וואָס מאַכן הויערן שאָף.
13אין די שטעט פֿון דעם געבערג,
אין די שטעט פֿון דער נידערונג,
און אין די שטעט פֿון דָרום, און אין לאַנד בנימין,
און אַרום ירושָלַיִם, און אין די שטעט פֿון יהודה,
וועלן ווידער דורכגיין שאָף דורך דעם ציילערס הענט,
זאָגט גאָט.

14זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און איך וועל מקיים זיין דעם גוטן צוזאָג
וואָס איך האָב צוגעזאָגט אויף דעם הויז פֿון ישׂראל,
און אויף דעם הויז פֿון יהודה.
15אין יענע טעג, און אין יענער צייט,
וועל איך מאַכן שפּראָצן פֿון דודן אַ שפּראָץ פֿון גערעכטיקייט,
און ער וועט טאָן רעכט און גערעכטיקייט אין לאַנד.
16אין יענע טעג וועט געהאָלפֿן ווערן יהודה,
און ירושָלַיִם וועט רוען אין זיכערקייט;

און דאָס איז וואָס מע וועט זי רופן:
„גאָט איז אונדזער גערעכטיקייט!"[א]
17וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט: עס וועט ניט פאַרשניטן
ווערן פון דודן אַ מאַן צו זיצן אויפן טראָן פון דעם הויז פון
ישׂראל; 18און אויך פון די כּהנים פון שבט לֵוִי וועט ניט פאַרשניטן
ווערן אַ מאַן פון פאַר מיר, אויפצוברענגען בראַנדאָפּפער,
און צו דעמפן שפּײַזאָפּפער, און צו מאַכן שלאַכטאָפּפער, אַלע
טעג.
19און דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו יִרמיָהון, אַזוי צו
זאָגן:
20אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
אויב איר קענט פאַרשטערן מײַן בונד מיטן טאָג,
און מײַן בונד מיט דער נאַכט,
אַז טאָג און נאַכט זאָלן ניט זײַן אין זייער צײַט,
21וועט אויך מײַן בונד פאַרשטערט ווערן מיט דוד מײַן קנעכט,
אַז פון אים זאָל ניט זײַן אַ זון צו קיניגן אויף זײַן טראָן,
און מיט די כּהנים פון שבט לֵוִי מײַנע דינער.
22אַזוי ווי דער חיל פון הימל קען ניט געציילט ווערן,
און דער זאַמד פון ים קען ניט געמאָסטן ווערן,
אַזוי וועל איך מערן דעם זאָמען פון מײַן קנעכט דוד,
און די לֵוִיִים וואָס דינען מיר.
23און דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו יִרמיָהון, אַזוי צו
זאָגן: 24האָסטו ניט געמערקט וואָס דידאָזיקע לײַט רעדן, אַזוי
צו זאָגן: די צוויי משפּחות וואָס גאָט האָט זיי געווען אויס-
דערוויילט, זיי האָט ער פאַראַכט? און מײַן פאָלק לעסטערן
זיי, אַז עס איז מער ניט קיין אומה בײַ זיי.
25אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
אויב איך האָב ניט מײַן בונד מיט טאָג און נאַכט,

[א] יְהוָֹה צִדְקֵנוּ.

די געזעצן פֿון ערד און הימל, ניט געמאַכט,
26וועל איך אויך פֿאַראַכטן דעם זאָמען פֿון יעקבֿ,
און דוד מײַן קנעכט,
ניט צו נעמען פֿון זײַן זאָמען געוועלטיקער
איבער דעם זאָמען פֿון אַברהם, יצחק[א], און יעקבֿ;
וואָרום איך וועל אומקערן זייער געפֿאַנגענשאַפֿט,
און וועל זיי דערבאַרימען.

לד 1דאָס וואָרט וואָס איז געווען צו ירמיָהון פֿון גאָט, בעת
נבוכַדרֶאצַר דער מלך פֿון בָבל, און זײַן גאַנצער חיל,
און אַלע קיניגרײַכן פֿון דער ערד אונטער דער ממשלה פֿון זײַן
האַנט, און אַלע פֿעלקער, האָבן מלחמה געהאַלטן אויף ירושָלַיִם
און אויף אַלע אירע שטעט; אַזוי צו זאָגן:
2אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פֿון ישׂראל: גיי, און
זאָלסט רעדן צו צִדקִיָהו דעם מלך פֿון יהודה, און זאָגן צו אים:
אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, איך גיב דידאָזיקע שטאָט
אין דער האַנט פֿון דעם מלך פֿון בָבל,
און ער וועט זי פֿאַרבערענען אין פֿײַער.
3און דו וועסט ניט אַנטרונען ווערן פֿון זײַן האַנט,
נאָר כאַפּן וועסטו געכאַפּט ווערן,
און אין זײַן האַנט וועסטו איבערגעגעבן ווערן,
און אויג אין אויג וועסטו זען דעם מלך פֿון בָבל,
און מויל צו מויל וועט ער מיט דיר רעדן,
און קיין בָבל וועסטו קומען.
4אָבער הער דאָס וואָרט פֿון גאָט,
צִדקִיָהו מלך פֿון יהודה:
אַזוי האָט גאָט געזאָגט אויף דיר:

[א] אין טעקסט: יִשְׂחָק.

וועסט ניט שטאַרבן דורכן שווערד.
5בשלום וועסטו שטאַרבן,
און לויט די פאַרברענונגען פון דײַנע עלטערן,
די פריערדיקע מלכים וואָס זײַנען געווען פאַר דיר,
אַזוי וועט מען פאַרברענען נאָך דיר;
און „ווײ האַר!" וועט מען קלאָגן אויף דיר,
וואָרום איך האָב אַ וואָרט גערעדט, זאָגט גאָט.
6און יִרמיָהו הַנָבֿיא האָט גערעדט צו צִדקִיָהו דעם מלך פון
יהודה אַלע דידאָזיקע ווערטער אין ירושָלַיִם, 7בעת דער חיל פון
דעם מלך פון בָבֶל האָט מלחמה געהאַלטן אויף ירושָלַיִם, און
אויף אַלע געבליבענע שטעט פון יהודה, אויף לָכיש, און אויף
עֲזֵקָה; וואָרום זײ זײַנען געבליבן צווישן די שטעט פון יהודה
באַפעסטיקטע שטעט.

8דאָס וואָרט וואָס איז געווען צו יִרמיָהון פון גאָט, נאָכדעם
אַז דער מלך צִדקִיָהו האָט געשלאָסן אַ בונד מיטן גאַנצן פאָלק
אין ירושָלַיִם, אויסצורופן בײַ זיך אַ פרײַלאָזונג; 9אַרויסצולאָזן
איטלאַכער זײַן קנעכט, און איטלאַכער זײַן דינסט, דעם אידישן
און די אידישע, פרײַ, אַז קײנער זאָל ניט אַרבעטן מיט זײ, מיט
זײַן אידישן ברודער. 10האָבן געוועסט צוגעהערט אַלע האַרן
און דאָס גאַנצע פאָלק, וואָס זײַנען אַרײַן אין דעם בונד אַרויס־
צולאָזן איטלאַכער זײַן קנעכט, און איטלאַכער זײַן דינסט, פרײַ,
ניט צו אַרבעטן מיט זײ מער, און זײ האָבן געהאָרכט און האָבן
אַרויסגעלאָזט. 11אָבער דערנאָך האָבן זײ חרטה געקריגן, און
האָבן צוריקגענומען די קנעכט און די דינסטן, וואָס זײ האָבן
אַרויסגעלאָזט פרײַ, און זײ האָבן זײ באַצוווּנגען פאַר קנעכט
און פאַר דינסטן. 12איז דאָס וואָרט פון גאָט געווען צו יִרמיָהון
פון גאָט, אַזוי צו זאָגן:

[13]אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פון ישׂראל: איך האָב
געשלאָסן אַ בונד מיט אײַערע עלטערן אין דעם טאָג וואָס איך
האָב זיי אַרויסגעצויגן פון לאַנד מִצרַיִם, פון דעם הויז פון
קנעכטשאַפט, אַזוי צו זאָגן: [14]צום סוֹף פון זיבן יאָר זאָלט איר
אַרויסלאָזן איטלאַכער זײַן אידישן ברודער, וואָס האָט זיך פאַר־
קויפט צו דיר, און האָט דיר געדינט זעקס יאָר; זאָלסט אים
אַרויסלאָזן פרײַ פון דיר. אָבער אײַערע עלטערן האָבן ניט
צוגעהערט צו מיר, און ניט צוגענייגט זייער אויער. [15]און
איר האָט הײַנט תשובה געטאָן, און האָט געטאָן וואָס איז
רעכטפאַרטיק אין מײַנע אויגן, אויסצורופן אַ פרײַלאָזונג
איטלאַכער צו זײַן חבר, און איר האָט געשלאָסן אַ בונד פאַר
מיר אין דעם הויז וואָס מײַן נאָמען ווערט גערופן אויף אים.
[16]אָבער איר האָט חרטה געקריגן, און איר האָט פאַרשוועכט
מײַן נאָמען, און האָט צוריקגענומען איטלאַכער זײַן קנעכט,
און איטלאַכער זײַן דינסט, וואָס איר האָט אַרויסגעלאָזט פרײַ
פאַר זיך; און איר האָט זיי באַצוווּנגען צו זײַן פאַר קנעכט און
פאַר דינסטן צו אײַך. [17]דרום האָט גאָט אַזוי געזאָגט: איר האָט
ניט צוגעהערט צו מיר, אויסצורופן אַ פרײַלאָזונג איטלאַכער
צו זײַן ברודער, און איטלאַכער צו זײַן חבר, אָט רוף איך אײַך
אויס אַ פרײַלאָזונג, זאָגט גאָט, פאַר דער שווערד, פאַר דער
פעסט, און פאַר דעם הונגער, און איך וועל אײַך מאַכן פאַר
אַ שוידער בײַ אַלע קיניגרײַכן פון דער ערד. [18]און איך וועל
געבן די מענטשן וואָס האָבן איבערגעטרעטן מײַן בונד, וואָס
האָבן ניט מקיים געווען די ווערטער פון דעם בונד וואָס זיי
האָבן געשלאָסן פאַר מיר, בײַ דעם קאַלב וואָס זיי האָבן
צעשניטן אין צווייען, און זײַנען דורכגעגאַנגען צווישן זײַנע
שטיקער—[19]די האַרן פון יהודה, און די האַרן פון ירושָלַיִם, די
הויפדינער, און די כֹּהנים, און דאָס גאַנצע פאָלק פון לאַנד,

וואָס זיינען דורכגעגאַנגען צווישן די שטיקער פון דעם קאַלב–
[20]איך וועל זיי געבן אין דער האַנט פון זייערע פיינט, און אין
דער האַנט פון די וואָס זוכן זייער לעבן, און זייערע טויטע
לייבער וועלן זיין צו שפּייז פאַרן פויגל פון הימל, און פאַר
דער חיה פון דער ערד. [21]און צִדקִיָהו דעם מלך פון יהודה
און זיינע האַרן וועל איך געבן אין דער האַנט פון זייערע פיינט,
און אין דער האַנט פון די וואָס זוכן זייער לעבן, און אין דער
האַנט פון דעם חיל פון דעם מלך פון בָבל וואָס האָט אָפּגעצויגן
פון אַייך. [22]זע, איך באַפעל, זאָגט גאָט, און וועל זיי אומקערן
צו דערדאָזיקער שטאָט, און זיי וועלן מלחמה האַלטן אויף איר,
און וועלן זי באַצווינגען, און וועלן זי פאַרברענען אין פייער,
און די שטעט פון יהודה וועל איך מאַכן אַ וויסטעניש אָן אַ
באַוווינער.

לה [1]דאָס וואָרט וואָס איז געווען צו יִרמְיָהון פון גאָט אין די
טעג פון יהוֹיָקים דעם זון פון יֹאשִיָהון, דעם מלך פון
יהודה, אַזוי צו זאָגן: [2]גיי צו דעם הויז פון די רֵכָבים, און זאָלסט
רעדן צו זיי, און זיי ברענגען אין הויז פון גאָט, אין איינער פון
די קאַמערן, און זיי געבן טרינקען וויין. [3]האָב איך גענומען
יַאֲזַנְיָה דעם זון פון יִרמְיָהו דעם זון פון חֲבַצִנְיָהן, און זיינע
ברידער, און אַלע זיינע זין, און דאָס גאַנצע הויז פון די רֵכָבים.
[4]און איך האָב זיי געבראַכט אין הויז פון גאָט, אין דער קאַמער
פון די זין פון חָנָן דעם זון פון יִגדַליָהו דעם געטלאַכן מאַן, וואָס
לעבן דער קאַמער פון די האַרן, וואָס איבער דער קאַמער
פון מַעֲשֵׂיָהו דעם זון פון שַלום דעם שוועלהיטער. [5]און איך
האָב דערלאַנגט פאַר די קינדער פון דעם הויז פון די רֵכָבים
קריגלאַך פול מיט וויין און בעכערס, און איך האָב צו זיי
געזאָגט: טרינקט וויין. [6]האָבן זיי געזאָגט: מיר טרינקען ניט קיין

ווײַן, וואָרום יוֹנָדָב דער זון פון רֵכָבן, אונדזער פאָטער, האָט
אונדז באַפוילן, אַזוי צו זאָגן: איר זאָלט ניט טרינקען קיין ווײַן,
איר, און אײַערע קינדער ביז אײביק; 7און קיין הויז זאָלט איר
ניט בויען, און קיין זאָמען זאָלט איר ניט זייען, און קיין ווײַנ־
גאָרטן זאָלט איר ניט פלאַנצן, און ניט האָבן; נייערט אין געצעלטן
זאָלט איר זיצן אַלע אײַערע טעג, כּדי איר זאָלט לעבן פיל
טעג אויפן געזיכט פון דער ערד וואָס איר וווינט דאָרטן. 8און
מיר האָבן צוגעהערט צו דעם קָול פון יהוֹנָדָב דעם זון פון רֵכָבן,
אונדזער פאָטער, אין אַלץ וואָס ער האָט אונדז באַפוילן, ניט
צו טרינקען קיין ווײַן אַלע אונדזערע טעג, מיר, אונדזערע
ווײַבער, אונדזערע זין, און אונדזערע טעכטער; 9און ניט צו
בויען קיין הײַזער פאַר אונדז צום וווינען, און קיין ווײַנגאָרטן,
און קיין פעלד, און קיין זאָמען, זאָל בײַ אונדז ניט זײַן. 10און
מיר זײַנען געזעסן אין געצעלטן, און מיר האָבן געהאָרכט און
געטאָן אַזוי ווי אַלץ וואָס אונדזער פאָטער יוֹנָדָב האָט אונדז
באַפוילן. 11און עס איז געווען, אַז נבוכַדרֶאצַר דער מלך פון
בָּבל איז אַרויפגעקומען אויפן לאַנד, האָבן מיר געזאָגט: קומט,
און לאָמיר אַרײַנגיין אין ירושָלַיִם פון וועגן דעם חיל פון די
כַּשׂדים, און פון וועגן דעם חיל פון אֲרָם; און מיר האָבן זיך
באַזעצט אין ירושָלַיִם.

12איז דאָס וואָרט פון גאָט געווען צו יִרמָיָהון, אַזוי צו זאָגן:
13אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת, דער גאָט פון ישׂראל: גיי,
און זאָלסט זאָגן צו די מענער פון יהודה, און צו די באַוווינער
פון ירושָלַיִם: ווילט איר ניט אַ מוסר אַראָפּנעמען צוצוהערן
צו מײַנע ווערטער? זאָגט גאָט. 14געהאַלטן ווערן די ווערטער
פון יהוֹנָדָב דעם זון פון רֵכָבן, וואָס האָט באַפוילן זײַנע קינדער
ניט צו טרינקען קיין ווײַן, און זיי טרינקען ניט ביז אויף הײַנטיקן
טאָג, ווײַל זיי געהאָרכן דעם באַפעל פון זייער פאָטער, און

איך האָב גערעדט צו אײַך, נאָכאַנאַנד און נאָכאַנאַנד גערעדט,
און איר האָט ניט צוגעהערט צו מיר. [15]און איך האָב געשיקט
צו אײַך אַלע מײַנע קנעכט די נביאים, נאָכאַנאַנד און נאָכאַנאַנד
געשיקט, אַזוי צו זאָגן: קערט אײַך אום איטלאַכער פון זײַן
שלעכטן וועג, און בעסערט אײַערע מעשׂים, און איר זאָלט
ניט גיין נאָך פרעמדע געטער זיי צו דינען, און בלײַבט זיצן
אויף דער ערד וואָס איך האָב געגעבן אײַך און אײַערע
עלטערן; אָבער איר האָט ניט צוגענייגט אײַער אויער, און ניט
צוגעהערט צו מיר. [16]איז, ווײַל די קינדער פון יהוֹנָדָב דעם זון
פון רֵכָבן האָבן מקיים געווען דעם באַפעל פון זײַער פאָטער,
וואָס ער האָט זיי באַפוילן, און דאָסדאָזיקע פאָלק האָט ניט
צוגעהערט צו מיר, [17]דרום האָט אַזוי געזאָגט יהוה דער גאָט פון
צבָאוֹת, דער גאָט פון ישׂראל:

זע, איך ברענג אויף יהודה
און אויף אַלע באַוווינער פון ירושָלַיִם
דאָס גאַנצע בייז וואָס איך האָב אָנגעזאָגט אויף זיי;
ווײַל איך האָב גערעדט צו זיי,
און זיי האָבן ניט צוגעהערט,
און איך האָב גערופן צו זיי,
און זיי האָבן זיך ניט אָפּגערופן.

[18]און צו דעם הויז פון די רֵכָבים האָט יִרמְיָהו געזאָגט: אַזוי
האָט געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת, דער גאָט פון ישׂראל: ווײַל איר
האָט צוגעהערט צו דעם באַפעל פון יהוֹנָדָב אײַער פאָטער,
און איר האָט אָפּגעהיט אַלע זײַנע באַפעלן, און איר האָט געטאָן
אַזוי ווי אַלץ וואָס ער האָט אײַך באַפוילן, [19]דרום האָט אַזוי
געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת, דער גאָט פון ישׂראל: עס וועט ניט
פאַרשניטן ווערן פון יוֹנָדָבֿ דעם זון פון רֵכָבן אַ מאַן צו שטיין
פאַר מיר אַלע טעג.

לו 1און עס איז געווען אין פירטן יאָר פון יהוֹיָקים דעם זון פון
יאשִיָהון, דעם מלך פון יהודה, איז געווען דאָסדאָזיקע
וואָרט צו יִרמיָהון פון גאָט, אַזוי צו זאָגן: 2נעם דיר אַ מגילה,
און זאָלסט אָנשרייבן אויף איר אַלע ווערטער וואָס איך האָב
גערעדט צו דיר אויף ישׂראל, און אויף יהודה, און אויף אַלע
פעלקער, פון דעם טאָג וואָס איך רעד צו דיר, פון די טעג פון
יאשִיָהון און ביז אויף הײַנטיקן טאָג. 3אפשר וועט דאָס הויז
פון יהודה הערן דאָס גאַנצע בייז וואָס איך טראַכט זיי צו טאָן;
כדי זיי זאָלן זיך אומקערן איטלאַכער פון זיין שלעכטן וועג,
און איך זאָל פאַרגעבן זייער פאַרברעך און זייער זינד.
4האָט יִרמיָהו גערופן בָרוך דעם זון פון נֵריָהן, און בָרוך
האָט אויפגעשריבן פון יִרמיָהוס מויל אַלע ווערטער פון גאָט,
וואָס ער האָט צו אים גערעדט, אויף אַ מגילה. 5און יִרמיָהו
האָט באַפוילן בָרוכן, אַזוי צו זאָגן: איך בין פאַרהאַלטן, איך
קען ניט קומען אין הויז פון גאָט; 6דרום זאָלסט דו גיין, און
לייענען פון דער מגילה וואָס דו האָסט אויפגעשריבן פון מיין
מויל, די ווערטער פון גאָט, אין די אויערן פון פאָלק, אין הויז
פון גאָט אין אַ פאַסטטאָג; און אויך אין די אויערן פון גאַנץ יהודה
וואָס קומען פון זייערע שטעט, זאָלסטו זיי לייענען. 7אפשר
וועט פאַלן זייער געבעט פאַר גאָט, און זיי וועלן זיך אומקערן
איטלאַכער פון זיין שלעכטן וועג; וואָרום גרויס איז דער כעס
און דער גרימצאָרן וואָס גאָט האָט גערעדט אויף דעמדאָזיקן
פאָלק.
8האָט בָרוך דער זון פון נֵריָהן געטאָן אַזוי ווי אַלץ וואָס
יִרמיָהו הַנָביא האָט אים באַפוילן–צו לייענען פון דעם בוך די
ווערטער פון גאָט אין גאָטס הויז.
9און עס איז געווען אין פינפטן יאָר פון יהוֹיָקים דעם זון
פון יאשִיָהון, דעם מלך פון יהודה, אין ניינטן חודש, האָבן אויס־

גערופן אַ תָּענית פאַר גאָט דאָס גאַנצע פאָלק אין ירושָלַיִם.
און דאָס גאַנצע פאָלק וואָס איז געקומען פון די שטעט פון יהודה
אין ירושָלַיִם. 10און בָּרוּך האָט געלייענט פון דעם בוך די
ווערטער פון יִרמיָהון אין הויז פון גאָט, אין דער קאַמער פון
גמַריָהו דעם זון פון שָפָן דעם שרייבער, אין דעם אויבערשטן
הויף, אין אַיינגאַנג פון דעם נייעם טויער פון גאָטס הויז, אין די
אויערן פון גאַנצן פאָלק. 11האָט מיכָיהו דער זון פון גמַריָהו
דעם זון פון שָפָנען געהערט פון בוך אַלע ווערטער פון גאָט,
12און ער האָט אַראָפּגענידערט צום הויז פון מלך, אין דעם
שרייבערס קאַמער; ערשט דאָרטן זיצן אַלע האַרן, אֶלישָמָע
דער שרייבער, און דלָיָהו דער זון פון שמַעְיָהון, און אֶלנָתָן דער
זון פון עַכבּורן, און גמַריָהו דער זון פון שָפָנען, און צדקִיָהו דער
זון פון חֲנַניָהון, און אַלע האַרן. 13האָט זיי מיכָיהו דערציילט
אַלע ווערטער וואָס ער האָט געהערט, ווען בָּרוּך האָט געלייענט
פון בוך אין די אויערן פון פאָלק. 14און אַלע האַרן האָבן
געשיקט צו בָּרוכן יהודי דעם זון פון נתַניָהו דעם זון פון שֶלֶמיָהו
דעם זון פון כּושין, אַזוי צו זאָגן: די מגילה וואָס דו האָסט פון
איר געלייענט אין די אויערן פון פאָלק, נעם זי אין דיין האַנט,
און קום אַהער. האָט בָּרוּך דער זון פון נֵריָהן גענומען די
מגילה אין זיין האַנט, און איז געקומען צו זיי. 15האָבן זיי געזאָגט
צו אים: זעץ זיך אַקאָרשט, און לייען זי אין אונדזערע אויערן;
און בָּרוּך האָט געלייענט אין זייערע אויערן. 16און עס איז
געווען, ווי זיי האָבן געהערט אַלע ווערטער, אַזוי האָבן זיי
איינער דעם אַנדערן אָנגעקוקט אין אַנגסט, און זיי האָבן געזאָגט
צו בָּרוכן: דערציילן מוזן מיר דערציילן דעם מלך אַלע די־
דאָזיקע ווערטער. 17און בָּרוכן האָבן זיי געפרעגט, אַזוי צו
זאָגן: זאָג אונדז אַקאָרשט, ווי אַזוי האָסטו אויפגעשריבן די אַלע
ווערטער. פון זיין מויל? 18האָט בָּרוּך צו זיי געזאָגט: ער פלעגט

אויסרופן צו מיר מיט זיין מויל אַלע דידאָזיקע ווערטער, און
איך פלעג אויפשרייבן אויפן בוך מיט טינט. [19]האָבן די האַרן
געזאָגט צו בָּרוכן: גיי באַהאַלט זיך, דו, און יִרמְיָהו, און קיינער
זאָל ניט וויסן ווו איר זייט. [20]און זיי זיינען געגאַנגען צום מלך
אין הויף; און די מגילה האָבן זיי אַוועקגעלייגט אין דער קאַמער
פון אֶלִישָׁמָע דעם שרייבער; און זיי האָבן דערציילט אין די
אויערן פון מלך אַלע ווערטער. [21]האָט דער מלך געשיקט
יהודין צו ברענגען די מגילה, און ער האָט זי געבראַכט פון דער
קאַמער פון אֶלִישָׁמָע דעם שרייבער; און יהודי האָט זי געליינט
אין די אויערן פון מלך, און אין די אויערן פון די האַרן וואָס
זיינען געשטאַנען לעבן מלך. [22]און דער מלך איז געזעסן אין
דעם ווינטערהויז—דאָס איז געווען אין ניינטן חודש—און דער
פייערטאָפּ איז געווען אָנגעצונדן פאַר אים. [23]איז ווי יהודי
האָט אָפּגעליינט דריי עַמודים אָדער פיר, אַזוי האָט ער עס
אָפּגעשניטן מיטן שרייבערמעסער, און אַרויפגעוואָרפן אויפן
פייער וואָס אין פייערטאָפּ, ביז די גאַנצע מגילה איז פאַרלענדט
געוואָרן אויף דעם פייער וואָס אין פייערטאָפּ. [24]און זיי האָבן
זיך ניט דערשראָקן, און ניט צעריסן זייערע קליידער, דער
מלך און אַלע זיינע קנעכט וואָס האָבן געהערט אַלע דידאָזיקע
ווערטער. [25]און הגם אֶלְנָתָן און דלָיָהו און גמַריָהו האָבן זיך
געבעטן ביים מלך ניט צו פאַרברענען די מגילה, האָט ער דאָך
ניט צוגעהערט צו זיי. [26]און דער מלך האָט באַפוילן ירַחמְאֵל
דעם זון פון מלך, און שׂרָיָהו דעם זון פון עַזריאֵלן, און שֶׁלֶמְיָהו
דעם זון פון עַבדְאֵלן, צו ברענגען בָּרוך דעם שרייבער און
יִרמְיָהו הַנָבִיא, אָבער גאָט האָט זיי באַהאַלטן.
[27]און דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו יִרמְיָהון, נאָכדעם
ווי דער מלך האָט פאַרברענט די מגילה מיט די ווערטער וואָס
בָּרוך האָט אויפגעשריבן פון יִרמְיָהוס מויל—אַזוי צו זאָגן: [28]נעם

דיר ווידער אַן אַנדער מגילה, און שרייב אָן אויף איר אַלע
פריערדיקע ווערטער וואָס זיינען געווען אויף דער ערשטער
מגילה, וואָס יהויָקים דער מלך פון יהודה האָט פאַרברענט.
29און אויף יהויָקים דעם מלך פון יהודה זאָלסטו זאָגן: אַזוי האָט
גאָט געזאָגט: דו האָסט פאַרברענט די דאָזיקע מגילה, אַזוי
צו זאָגן: אַלמאַי האָסטו געשריבן אויף איר, אַזוי צו זאָגן: קומען
וועט קומען דער מלך פון בָּבל, און ער וועט צעשטערן דאָס־
דאָזיקע לאַנד, און וועט פאַרטיליקן פון איר מענטשן און בהמות?
30דרום האָט גאָט אַזוי געזאָגט אויף יהויָקים דעם מלך פון
יהודה:

קיינער פון אים וועט ניט זיצן אויפן טראָן פון דוד,
און זיין טויטער לייב וועט זיך וואַלגערן
אויף דער היץ בייטאָג, און אויף דער קעלט ביינאַכט.
31און איך וועל זיך אָפּרעכענען מיט אים,
און מיט זיין זאָמען,
און מיט זיינע קנעכט, פאַר זייערע זינד;
און איך וועל ברענגען אויף זיי,
און אויף די באַוווינער פון ירושָלַיִם,
און אויף די מענער פון יהודה,
דאָס גאַנצע בייז וואָס איך האָב אָנגעזאָגט אויף זיי;
און זיי האָבן ניט צוגעהערט.

32און יִרמְיָהו האָט גענומען אַן אַנדער מגילה, און האָט זי
געגעבן צו בָּרוך דעם זון פון נֵריָהון, דעם שרייבער, און ער
האָט אויפגעשריבן אויף איר פון יִרמְיָהוס מויל אַלע ווערטער
פון דעם בוך וואָס יהויָקים דער מלך פון יהודה האָט פאַר־
ברענט אין פייער; און צו זיי זיינען צוגעלייגט געוואָרן נאָך פיל
ווערטער אַזוי ווי זיי.

לז 1 און צדקִיָהו דער זון פון יאשִיָהון איז געוואָרן מלך אויף
דעם אָרט פון כָּנְיָהו דעם זון פון יהוֹיָקימען, וואָס
נבוּכַדרֶאצַר דער מלך פון בָּבל האָט געמאַכט פאַר אַ מלך
אין לאַנד יהודה. 2 און ער און זײַנע קנעכט און דאָס גאַנצע
פאָלק פון לאַנד האָבן ניט צוגעהערט צו די ווערטער פון גאָט,
וואָס ער האָט גערעדט דורך יִרמְיָהו הַנָביא.
3 און דער מלך צדקִיָהו האָט געשיקט יהוּכַל דעם זון פון
שֶלֶמיָהן, און צפַניָהו דעם זון פון מַעֲשֵׂיָהן, דעם כֹּהן, צו יִרמְיָהו
הַנָביא, אַזוי צו זאָגן: זײַ, איך בעט דיך, מתפלל פאַר אונדז צו
יהוה אונדזער גאָט. 4 און יִרמְיָהו פלעגט קומען און גײן צווישן
פאָלק, וואָרום מע האָט אים נאָך ניט געהאַט אַרײַנגעגעבן אין
תפיסה. 5 און דער חיל פון פַּרעהן איז אַרויסגעגאַנגען פון
מִצרַיִם; און די כַּשׂדים וואָס האָבן געלעגערט אויף ירושָלַיִם,
האָבן געהערט די הערונג וועגן זײ, און האָבן אָפּגעצויגן פון
ירושָלַיִם. 6 איז דאָס וואָרט פון גאָט געווען צו יִרמְיָהו הַנָביא,
אַזוי צו זאָגן: 7 אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פון ישׂראל: אַזוי
זאָלט איר זאָגן צו דעם מלך פון יהודה וואָס שיקט אײַך צו מיר
מיך צו פרעגן: זע, דער חיל פון פַּרעהן וואָס איז אַרויסגעגאַנגען
אײַך צו הילף, קערט זיך אום צו זײַן לאַנד, מִצרַיִם. 8 און
די כַּשׂדים וועלן זיך אומקערן, און וועלן מלחמה האַלטן אויף
דערדאָזיקער שטאָט, און זײ וועלן זי באַצווינגען, און וועלן זי
פאַרברענען אין פײַער. 9 אַזוי האָט גאָט געזאָגט: איר זאָלט
אײַך ניט אײַנרעדן, אַזוי צו זאָגן: אַוועקגײן וועלן אַוועקגײן פון
אונדז די כַּשׂדים; וואָרום זײ וועלן ניט אַוועקגײן. 10 וואָרום
אַז איר זאָלט שלאָגן דעם גאַנצן חיל פון די כַּשׂדים וואָס האַלטן
מלחמה אויף אײַך, און עטלעכע געשטאָכענע זאָלן בלײַבן פון
זײ, וועלן זײ אויפשטײן איטלעכער אין זײַן געצעלט, און וועלן
פאַרברענען דידאָזיקע שטאָט אין פײַער.

11און עס איז געוועזן, אַז דער חיל פֿון די כַּשׂדים האָט אָפּ־
געצויגן פֿון ירושָלַיִם פֿאַר דעם חיל פֿון פַּרעהן, 12איז יִרמְיָהו
אַרויסגעגאַנגען פֿון ירושָלַיִם צו גיין קיין לאַנד בנימין, כּדי צו
קריגן דאָרטן זיין חלק ירושה צווישן דעם פֿאָלק. 13איז, ווי
ער איז געווען אין טויער פֿון בנימין, איז דאָרטן געווען דער
הויפּטמאַן פֿון דער וואַך, וואָס זיין נאָמען איז געווען יִראִיָה
דער זון פֿון שֶׁלֶמְיָה דעם זון פֿון חֲנַנְיָהן; האָט ער אָנגעכאַפּט
יִרמְיָהו הַנָביאן, אַזוי צו זאָגן: צו די כַּשׂדים ווילסטו צופֿאַלן.
14האָט יִרמְיָהו געזאָגט: אַ ליגן! איך וויל ניט צופֿאַלן צו די
כַּשׂדים. אָבער ער האָט ניט צוגעהערט צו אים, און יִראִיָה
האָט אָנגעכאַפּט יִרמְיָהון, און האָט אים געבראַכט צו די האַרן.
15און די האַרן האָבן געצערנט אויף יִרמְיָהון, און האָבן אים
געשלאָגן, און אים אַרײַנגעגעבן אין געפֿענקעניש, אין הויז פֿון
יהוֹנָתָן דעם שרײַבער; וואָרום דאָס האָט מען געמאַכט פֿאַר
אַ תּפֿיסה.

16אַז יִרמְיָהו איז געקומען אין געפֿענקעניש און אין די
געוועלבן, און יִרמְיָהו איז דאָרטן אָפּגעזעסן פֿיל טעג, 17האָט
דער מלך צִדקִיָהו געשיקט, און האָט אים אַרויסגענומען; און
דער מלך האָט אים געפֿרעגט בײַ זיך אין הויז, אין פֿאַר־
באָרגעניש, און האָט געזאָגט: פֿאַראַן אַ וואָרט פֿון גאָט? האָט
יִרמְיָהו געזאָגט: פֿאַראַן; און ער האָט געזאָגט: אין דער האַנט
פֿון דעם מלך פֿון בָבל וועסטו איבערגעגעבן ווערן. 18און
יִרמְיָהו האָט געזאָגט צום מלך צִדקִיָהון: וואָס האָב איך געזינדיקט
קעגן דיר, און קעגן דײַנע קנעכט, און קעגן דעמדאָזיקן פֿאָלק,
וואָס איר האָט מיך אַרײַנגעגעבן אין תּפֿיסה? 19און אַווּ זײַנען
אײַערע נביאים וואָס האָבן אײַך נביאות געזאָגט, אַזוי צו זאָגן:
דער מלך פֿון בָבל וועט ניט קומען אויף אײַך און אויף דעם־
דאָזיקן לאַנד? 20און אַצונד, הער צו, איך בעט דיך, מײַן האַר

קיניג; זאָל, איך בעט דיך, פֿאַלן מײַן געבעט פֿאַר דיר, און
זאָלסט מיך ניט אומקערן אין הויז פֿון יהוֹנָתָן דעם שרײַבער,
און לאָמיך ניט שטאַרבן דאָרטן. 21 האָט דער מלך צדקִיָהו
באַפֿוילן, און מע האָט אַרײַנגעזעצט יִרמְיָהון אין הויף פֿון דער
וואַך, און מע האָט אים געגעבן אַ לאַבן ברויט אַ טאָג פֿון דער
בעקערגאַס ביז דאָס גאַנצע ברויט איז אויסגעגאַנגען פֿון דער
שטאָט. אַזוי איז יִרמְיָהו געזעסן אין הויף פֿון דער וואַך.
לח 1 און שפַטיָה דער זון פֿון מַתָּנען, און גְדַליָהו דער זון פֿון
פַשחורן, און יוּכַל דער זון פֿון שֶלֶמיָהון, און פַשחור דער
זון פֿון מַלכִיָהן, האָבן געהערט די ווערטער וואָס יִרמְיָהו רעדט
צום גאַנצן פֿאָלק, אַזוי צו זאָגן: 2 אַזוי האָט גאָט געזאָגט: דער
וואָס בלײַבט זיצן אין דערדאָזיקער שטאָט וועט שטאַרבן פֿון
דער שווערד, פֿון דעם הונגער, און פֿון דער פּעסט, און דער
וואָס גייט אַרויס צו די כַּשׂדים, וועט בלײַבן לעבן; זײַן נפֿש וועט
אים זײַן צום געווינס, און ער וועט בלײַבן לעבן. 3 אַזוי האָט
גאָט געזאָגט: איבערגעגעבן וועט איבערגעגעבן ווערן דידאָזיקע
שטאָט אין דער האַנט פֿון דעם חיל פֿון דעם מלך פֿון בָבֶל,
און ער וועט זי באַצווינגען. 4 האָבן די האַרן געזאָגט צום מלך:
זאָל געטײט ווערן, איך בעט דיך, דערדאָזיקער מאַן, וואָרום
ער שלאַפֿט דאָך אָפּ די הענט פֿון די מלחמה־לײַט וואָס זײַנען
איבערגעבליבן אין דערדאָזיקער שטאָט, און די הענט פֿון דעם
גאַנצן פֿאָלק, אַז ער רעדט צו זיי אַזוי ווי דידאָזיקע רייד; וואָרום
דערדאָזיקער מאַן זוכט ניט פֿריד פֿאַר דעמדאָזיקן פֿאָלק נאָר
בלויז אַ רָעה. 5 האָט דער מלך צדקִיָהו געזאָגט: אָט איז ער
אין אײַער האַנט; וואָרום דער מלך קען מיט אײַך גאָרנישט
אויספֿירן. 6 האָבן זיי גענומען יִרמְיָהון, און האָבן אים אַרײַנ־
געוואָרפֿן אין דער גרוב פֿון מַלכִּיָהו דעם זון פֿון מלך, וואָס אין
הויף פֿון דער וואַך; און זיי האָבן אַראָפּגעלאָזט יִרמְיָהון מיט

שטריק. און אין דער גרוב איז קיין וואַסער ניט געווען, נאָר
בלויז ליים; און ירמיָהו איז אַריינגעזונקען אין דעם ליים.
7 האָט געהערט עֶבֶד־מֶלֶך דער כּושי, אַ מאַן אַ הויפּדינער
וואָס איז געווען אין הויז פֿון מלך, אַז מע האָט ירמיָהון אַריינ־
געטאָן אין דער גרובֿ; און דער מלך איז געזעסן אין טויער פֿון
בנימין. 8 איז עֶבֶד־מֶלֶך אַרויסגעגאַנגען פֿון מלכס הויז, און
האָט גערעדט צום מלך, אַזוי צו זאָגן: 9 מײַן האַר מלך, שלעכט
באַגאַנגען האָבן זיך די דאָזיקע לייט מיט אַלץ וואָס זיי האָבן
געטאָן צו ירמיָהו הַנָבֿיא, וואָס זיי האָבן אים אַריינגעוואָרפֿן
אין גרובֿ; און ער שטאַרבט אויף זיין אָרט פֿאַר הונגער; וואָרום
ניטאָ קיין ברויט מער אין שטאָט. 10 האָט דער מלך באַפֿוילן
עֶבֶד־מֶלֶך דעם כּושי, אַזוי צו זאָגן: נעם מיט דיר פֿון דאַנען
דרייסיק מאַן, און זאָלסט אַרויפֿברענגען ירמיָהו הַנָבֿיאן פֿון
דער גרובֿ איידער ער וועט שטאַרבן. 11 האָט עֶבֶד־מֶלֶך
גענומען די מענטשן מיט זיך, און ער איז געקומען אין הויז פֿון
מלך אונטער דער שאַצקאַמער, און האָט פֿון דאָרטן גענומען
אַלטע קאָדרעס און אַלטע שמאַטעס, און ער האָט זיי אַראָפּ־
געלאָזט צו ירמיהון אין גרובֿ מיט שטריק. 12 און עֶבֶד־מֶלֶך
דער כּושי האָט געזאָגט צו ירמיָהון: טו, איך בעט דיך, די אַלטע
קאָדרעס און די שמאַטעס אונטער דיינע אָרעמס אונטער די
שטריק. און ירמיָהו האָט אַזוי געטאָן. 13 און זיי האָבן געצויגן
ירמיָהון מיט שטריק, און האָבן אים אַרויפֿגעבראַכט פֿון דער
גרובֿ. און ירמיָהו איז געזעסן אין הויף פֿון דער וואַך.
14 האָט דער מלך צִדקִיָהו געשיקט און גענומען ירמיָהו
הַנָבֿיאן צו זיך, צום דריטן איינגאַנג וואָס אין הויז פֿון גאָט; און
דער מלך האָט געזאָגט צו ירמיָהון: איך וועל דיך פֿרעגן אַ זאַך;
זאָלסט ניט פֿאַרלייקענען פֿון מיר אַ וואָרט. 15 האָט ירמיָהו
געזאָגט צו צִדקִיָהון: אַז איך וועל דיר זאָגן, וועסטו דאָך טייטן

מיך טייטן, און אַז איך וועל דיר געבן אַן עצה, וועסטו ניט
צוהערן צו מיר. 16 האָט דער מלך צדקיָהו געשוואָרן ירמיָהון
אין פאַרבאָרגעניש, אַזוי צו זאָגן: אַזוי ווי עס לעבט גאָט וואָס
האָט אונדז באַשאַפן דידאָזיקע זעל, אויב איך וועל דיך טייטן,
און אויב איך וועל דיך איבערגעבן אין דער האַנט פון
דידאָזיקע לייט וואָס זוכן דיין לעבן!
17 האָט ירמיָהו געזאָגט צו צדקיָהון: אַזוי האָט געזאָגט יהוה
דער גאָט פון צבָאות, דער גאָט פון ישׂראל: אויב אַרויסגיין
וועסטו אַרויסגיין צו די האַרן פון דעם מלך פון בָבל, וועט דיין
נפש בלייבן לעבן, און דידאָזיקע שטאָט וועט ניט פאַרברענט
ווערן אין פייער; אי דו וועסט בלייבן לעבן, אי דיין הויזגעזינט.
18 אויב אָבער וועסט ניט אַרויסגיין צו די האַרן פון דעם מלך
פון בָבל, וועט דידאָזיקע שטאָט איבערגעגעבן ווערן אין דער
האַנט פון די כַשׂדים, און זיי וועלן זי פאַרברענען אין פייער,
און דו וועסט ניט אַנטרונען ווערן פון זייער האַנט. 19 האָט דער
מלך צדקיָהו געזאָגט צו ירמיָהון: איך האָב מורא פאַר די אידן
וואָס זיינען צוגעפאַלן צו די כַשׂדים, מע זאָל מיך ניט איבער־
געבן אין זייער האַנט, און זיי וועלן זיך אָנטאָן אָן מיר. 20 האָט
ירמיָהו געזאָגט: מע וועט דיך ניט איבערגעבן. הער צו, איך
בעט דיך, צו דעם קָול פון גאָט אין וואָס איך רעד צו דיר, און
עס וועט זיין גוט פאַר דיר, און דיין נפש וועט בלייבן לעבן.
21 אויב אָבער דו ווילסט ניט אַרויסגיין, איז דאָס דאָס וואָרט
וואָס גאָט האָט מיר געוויזן: 22 ערשט אַלע ווייבער וואָס זיינען
געבליבן אין הויז פון דעם מלך פון יהודה, ווערן אַרויסגעפירט
צו די האַרן פון דעם מלך פון בָבל, און זיי זאָגן:

דיך אַיינגערעדט און דיך בייגעקומען
האָבן די גוטע פריינט דיינע;

אײַנגעזונקען אין אַ זומפּ זײַנען דײַנע פֿיס—
זײַנען זײ אָפּגעטרעטן אַהינטער.
23 און אַלע דײַנע װײַבער און דײַנע קינדער פֿירט מען
אַרױס צו די כַּשׂדים, און דו װעסט ניט אַנטרונען װערן פֿון זײער
האַנט, נײַערט אין דער האַנט פֿון דעם מלך פֿון בָּבל װעסטו
געכאַפּט װערן, און װעסט מאַכן פֿאַרברענען דידאָזיקע שטאָט
אין פֿײַער.
24 האָט צדקִיָהו געזאָגט צו יִרמָיָהון: זאָל קײן מענטש ניט
װיסן פֿון דידאָזיקע װערטער, און װעסט ניט שטאַרבן. 25 און
אַז די האַרן װעלן הערן אַז איך האָב גערעדט מיט דיר, און
זײ װעלן קומען צו דיר און זאָגן צו דיר: זאָג אונדז אָקאָרשט,
װאָס האָסטו גערעדט צום מלך; זאָלסט ניט פֿאַרלײקענען פֿון
אונדז און מיר װעלן דיך ניט טײטן; און װאָס האָט גערעדט צו
דיר דער מלך? 26 זאָלסטו זאָגן צו זײ: איך האָב געלאָזט פֿאַלן
מײַן געבעט פֿאַרן מלך, מיך ניט אומצוקערן אין יהוֹנָתָנס הױז,
צו שטאַרבן דאָרטן.
27 זײַנען געקומען אַלע האַרן צו יִרמָיָהון, און האָבן אים
געפֿרעגט, און ער האָט זײ געזאָגט אַזױ װי אַלע דידאָזיקע
װערטער װאָס דער מלך האָט באַפֿױלן, און זײ האָבן אים צו
רו געלאָזט, װאָרום דאָס גערײד איז ניט געהערט געװאָרן.
28 און יִרמָיָהו איז געזעסן אין הױף פֿון דער װאַך ביז דעם טאָג
װאָס ירושָלַיִם איז באַצװוּנגען געװאָרן.

און עס איז געװען, אַז ירושָלַיִם איז באַצװוּנגען געװאָרן—
לט 1 אין נײַנטן יאָר פֿון צדקִיָהו דעם מלך פֿון יהודה,
אין צענטן חודש, איז געקומען נבוכַדרֶאצַר דער מלך
פֿון בָּבל און זײַן גאַנצער חיל אויף ירושָלַיִם, און זײ האָבן
געלעגערט אויף איר; 2 אין עלפֿטן יאָר פֿון צדקִיָהון, אין פֿירטן

חודש, אין נײַנטן טאָג פֿון חודש, איז אַײַנגעבראָכן געוואָרן די
שטאָט.—3 זײַנען געקומען אַלע האַרן פֿון דעם מלך פֿון בָּבֶל,
און האָבן זיך געזעצט אין מיטלסטן טויער: נֵרְגַל־שַׂרְאֶצֶר, סַמְגַר־
נְבוֹ, שַׂרְסְכִים רַב־סָרִיס[א], נֵרְגַל־שַׂרְאֶצֶר רַב־מָג[ב], און אַלע
איבעריקע האַרן פֿון דעם מלך פֿון בָּבֶל. 4 און עס איז געווען,
ווי צִדְקִיָהוּ דער מלך פֿון יהודה און אַלע מלחמה־לײַט האָבן
זיי דערזען, אַזוי זײַנען זיי אַנטלאָפֿן, און זײַנען אַרויסגעגאַנגען
בײַ נאַכט פֿון שטאָט דורך דעם מלכס גאָרטן, דורך דעם טויער
צווישן די צוויי מויערן; און ער איז אַרויסגעגאַנגען אויפֿן וועג
פֿון פּלוין. 5 האָט דער חיל פֿון די כַּשְׂדִים זיי נאָכגעיאָגט, און
זיי האָבן אָנגעיאָגט צִדְקִיָהון אין די פּלוינען פֿון יריחו; און זיי
האָבן אים גענומען און אים אַרויפֿגעבראַכט צו נבוּכַדְרֶאצַר
דעם מלך פֿון בָּבֶל קיין רִבְלָה אין לאַנד חֲמָת, און ער האָט
אַרויסגעזאָגט אַ משפּט אויף אים. 6 און דער מלך פֿון בָּבֶל
האָט געשאָכטן די זין פֿון צִדְקִיָהון אין רִבְלָה פֿאַר זײַנע אויגן;
אויך אַלע אַדללײַט פֿון יהודה האָט דער מלך פֿון בָּבֶל
געשאָכטן. 7 און די אויגן פֿון צִדְקִיָהון האָט ער בלינד געמאַכט,
און ער האָט אים געשמידט אין קופּערנע קייטן, אים צו ברענגען
קיין בָּבֶל. 8 און דאָס הויז פֿון דעם מלך, און דאָס הויז פֿון
פֿאָלק, האָבן די כַּשְׂדִים פֿאַרברענט אין פֿײַער, און די מויערן
פֿון ירושָלַיִם האָבן זיי אײַנגעוואָרפֿן. 9 און דעם רעשט פֿון
פֿאָלק וואָס זײַנען געבליבן אין דער שטאָט, און די צוגעפֿאַלענע
וואָס זײַנען צוגעפֿאַלן צו אים, און דעם רעשט פֿון פֿאָלק וואָס
זײַנען געבליבן, האָט נבוּזַרְאַדָן דער הויפּט פֿון דעם לײַב־חיל
פֿאַרטריבן קיין בָּבֶל. 10 אָבער פֿון דעם אָרעמען פֿאָלק וואָס
האָבן גאָרנישט געהאַט, האָט נבוּזַרְאַדָן דער הויפּט פֿון דעם
לײַב־חיל איבערגעלאָזט אין לאַנד יהודה, און ער האָט זיי
געגעבן ווײַנגערטנער און פֿעלדער אין יענעם טאָג.

[א] הויפּט פֿון די סָרִיסים אָדער הויפֿדינער. [ב] הויפּט פֿון די מאַגיער אָדער וואָרזאָגער.

11און נבֿוכַדרֶאצַר דער מלך פֿון בָבֿל האָט באַפֿוילן דורך
נבֿוזַרְאַדָן דעם הויפּט פֿון דעם לייבּ־חיל וועגן יִרמְיָהון, אַזוי צו
זאָגן: 12נעם אים, און טו דײַנע אויגן אויף אים, און זאָלסט אים
ניט טאָן קיין שום בײַז; נײַערט אַזוי ווי ער וועט דיר זאָגן, אַזוי
טו מיט אים. 13האָט געשיקט נבֿוזַרְאַדָן דער הויפּט פֿון דעם
לייבּ־חיל, און נבֿושַזבָן רַב־סָרִיס, און נֵרגַל־שַׂרְאֶצֶר רַב־מָג, און
אַלע גרויסע לײַט פֿון דעם מלך פֿון בָבֿל—14האָבן זיי געשיקט,
און האָבן אַרויסגענומען יִרמְיָהון פֿון הויף פֿון דער וואַך, און
האָבן אים איבערגעגעבן צו גְדַליָהו דעם זון פֿון אַחיקָם דעם
זון פֿון שָפָֿנען, אים אַרויסצונעמען אַהיים. און ער איז געזעסן
צווישן פֿאָלק.

15און דאָס וואָרט פֿון גאָט איז געווען צו יִרמְיָהון, ווען ער
איז געווען אַײַנגעשפּאַרט אין הויף פֿון דער וואַך, אַזוי צו זאָגן:
16גיי, און זאָלסט זאָגן צו עֶבֶד־מֶלֶך דעם כּושי, אַזוי צו זאָגן: אַזוי
האָט געזאָגט יהוה פֿון צבָֿאות, דער גאָט פֿון ישׂראל: זע, איך
ברענג מײַנע ווערטער אויף דערדאָזיקער שטאָט צום בײַזן,
און ניט צום גוטן; און זיי וועלן געשען פֿאַר דיר אין יענעם טאָג.
17אָבער איך וועל דיך מציל זײַן אין יענעם טאָג, זאָגט גאָט,
און וועסט ניט איבערגעגעבן ווערן אין דער האַנט פֿון די
מענטשן וואָס דו שרעקסט זיך פֿאַר זיי. 18וואָרום אַנטרינען
וועל איך דיך מאַכן אַנטרינען, און דורכן שווערד וועסטו
ניט פֿאַלן, און דײַן נפֿש וועט דיר זײַן צום געווינס, ווײַל דו
האָסט זיך פֿאַרזיכערט אויף מיר, זאָגט גאָט.

מ 1דאָס וואָרט וואָס איז געווען צו יִרמְיָהון פֿון גאָט נאָכדעם
אַז נבֿוזַרְאַדָן דער הויפּט פֿון דעם לייבּ־חיל האָט אים אַוועק
געלאָזט פֿון רָמָה, ווען ער האָט אים גענומען אַ

געשמידטן אין קייטן צווישן אַלע פאַרטריבענע פון ירושָלַיִם
און יהודה וואָס זיינען פאַרטריבן געוואָרן קיין בָּבֶל. 2און דער
הויפּט פון דעם לייב־חיל האָט גענומען יִרמיָהון, און האָט צו
אים געזאָגט: יהוה דיין גאָט האָט אָנגעזאָגט דאָסדאָזיקע בייז
אויף דעמדאָזיקן אָרט, 3און יהוה האָט געבראַכט און געטאָן
אַזוי ווי ער האָט גערעדט; וואָרום איר האָט געזינדיקט צו יהוה,
און איר האָט ניט צוגעהערט צו זיין קָול, דרום איז אַייך געשען
דידאָזיקע זאַך. 4און אַצונד, זע, איך האָב דיך היינט לויז
געמאַכט פון די קייטן וואָס אויף דיין האַנט. אויב עס איז גוט
אין דיינע אויגן צו קומען מיט מיר קיין בָּבֶל, קום, און איך וועל
טאָן מיין אויג אויף דיר; אויב אָבער עס איז שלעכט אין דיינע
אויגן צו קומען מיט מיר קיין בָּבֶל, לאָז עס. זע, דאָס גאַנצע
לאַנד ליגט פאַר דיר; ווו עס איז גוט און ווו עס איז רעכט אין
דיינע אויגן אַהין צו גיין, גיי. 5און אַז ער האָט אַלץ זיך ניט
געוואָלט אומקערן [האָט נבוזַראַדָן געזאָגט]: טאָ קער זיך אום
צו גדַליָה דעם זון פון אַחיקָם דעם זון פון שָפָנען, וואָס דער
מלך פון בָּבֶל האָט אויפגעזעצט איבער די שטעט פון יהודה,
און זיץ מיט אים צווישן דעם פאָלק; אָדער וווהין נאָר עס איז
רעכט אין דיינע אויגן צו גיין, גיי. און דער הויפּט פון דעם
לייב־חיל האָט אים געגעבן צערונג און אַ מתנה, און האָט אים
אַוועקגעשיקט. 6און יִרמיָהו איז געקומען צו גדַליָה דעם זון
פון אַחיקָמען קיין מִצפָּה, און איז געזעסן מיט אים צווישן דעם
פאָלק וואָס זיינען געבליבן אין לאַנד.

7און אַלע הויפּטלייט פון חיל וואָס אין פעלד, זיי מיט
זייערע מענטשן, האָבן געהערט אַז דער מלך פון בָּבֶל האָט
אויפגעזעצט גדַליָהו דעם זון פון אַחיקָמען איבערן לאַנד, און
אַז ער האָט געלאָזט אונטער אים מענער און ווייבער און

קינדער, און פון די אָרעמע פון לאַנד, פון די וואָס זיינען ניט
פאַרטריבן געוואָרן קיין בָּבֶל; [8]און זיי זיינען געקומען צו גְדַלְיָהן
קיין מִצְפָּה: יִשְׁמָעֵאל דער זון פון נְתַנְיָהון, און יוֹחָנָן און יוֹנָתָן
די זין פון קָרֵחן, און שְׂרָיָה דער זון פון תַּנחוּמֶתן, און די זין פון
עֵיפַין פון נטוֹפָה, און יְזַנְיָהוּ דער זון פון דעם מַעֲכָתִי, זיי מיט
זייערע מענטשן. [9]און גְדַלְיָהוּ דער זון פון אֲחִיקָם דעם זון פון
שָׁפָנען האָט געשוואָרן זיי און זייערע מענטשן, אַזוי צו זאָגן: איר
זאָלט ניט מורא האָבן צו דינען די כַּשְׂדִים. זיצט אין לאַנד,
און דינט דעם מלך פון בָּבֶל, און אייך וועט זיין גוט. [10]און איך,
אָט בלייב איך אין מִצְפָּה צו שטיין פאַר די כַּשְׂדִים וואָס וועלן
קומען צו אונדז; און איר זאַמלט איין וויין, און זומעראויבס,
און אייל, און טוט אַריין אין אייערע כלים, און זיצט אין אייערע
שטעט וואָס איר האָט פאַרכאַפּט.

[11]און אויך אַלע אידן וואָס אין מוֹאָב, און צווישן די קינדער
פון עַמוֹן, און אין אֱדוֹם, און די וואָס אין אַלע לענדער, האָבן
געהערט אַז דער מלך פון בָּבֶל האָט געלאָזט אַן איבערבלייב
פון יהודה, און אַז ער האָט אויפגעזעצט איבער זיי גְדַלְיָהוּ דעם
זון פון אֲחִיקָם דעם זון פון שָׁפָנען. [12]און אַלע אידן האָבן זיך
אומגעקערט פון אַלע ערטער וואָס זיי זיינען פאַרשטויסן
געוואָרן אַהין, און זיי זיינען געקומען קיין לאַנד יהודה צו
גְדַלְיָהון קיין מִצְפָּה; און זיי האָבן אַיינגעזאַמלט וויין און זומער־
אויבס זייער פיל.

[13]און יוֹחָנָן דער זון פון קָרֵחן, און אַלע הויפּטלייט פון חיל
וואָס אויפן פעלד, זיינען געקומען צו גְדַלְיָהון קיין מִצְפָּה, [14]און
זיי האָבן צו אים געזאָגט: צי ווייסן ווייסטו אַז בַּעֲלִיס דער מלך
פון די קינדער פון עַמוֹן האָט געשיקט יִשְׁמָעֵאל דעם זון
פון נְתַנְיָהן צו נעמען דיין לעבן? אָבער גְדַלְיָהוּ דער זון פון
אֲחִיקָמען האָט זיי ניט געגלויבט. [15]האָט יוֹחָנָן דער זון פון קָרֵחן

געזאָגט צו גדליָהון אין פאַרבאָרגעניש אין מִצפָּה, אַזוי צו זאָגן:
לאָמיך גיין, איך בעט דיך, און איך וועל דערשלאָגן יִשמָעאל
דעם זון פון נתַניָהן, און קיין מענטש וועט ניט וויסן. נאָך וואָס
זאָל ער דיר נעמען דאָס לעבן, און גאַנץ יהודה וואָס זיינען
איינגעזאַמלט אַרום דיר, וועלן צעשפּרייט ווערן, און דער
איבערבלייב פון יהודה וועט אונטערגיין? 16 אָבער גדליָהו דער
זון פון אַחיקָמען האָט געזאָגט צו יוחָנָן דעם זון פון קָרֵחַן: זאָלסט
ניט טאָן דידאָזיקע זאַך, וואָרום ליגן זאָגסטו אויף יִשמָעאלן.

מא 1 און עס איז געווען אין זיבעטן חודש, איז געקומען
יִשמָעאל דער זון פון נתַניָה דעם זון פון אֶלישָמָען פון
קיניגלאַכן אָפּשטאַם, און די גרויסע לייט פון דעם מלך, און צען
מאַן מיט אים, צו גדליָהו דעם זון פון אַחיקָמען קיין מִצפָּה, און
זיי האָבן דאָרטן געגעסן ברויט אין איינעם אין מִצפָּה. 2 איז
אויפגעשטאַנען יִשמָעאל דער זון פון נתַניָהן, און די צען מאַן
וואָס מיט אים, און זיי האָבן געשלאָגן גדליָהו דעם זון פון אַחיקָם
דעם זון פון שָפָנען מיטן שווערד; און ער האָט אים געטייט—
דעם וואָס דער מלך פון בָבל האָט אויפגעזעצט איבערן לאַנד.
3 אויך אַלע אידן וואָס זיינען געווען מיט אים, מיט גדליָהון, אין
מִצפָּה, און די כַשדים וואָס האָבן זיך דאָרטן געפונען, די
מלחמה־לייט, האָט יִשמָעאל דערשלאָגן.
4 און עס איז געווען אויפן צווייטן טאָג נאָכן טייטן גדליָהון,
ווען קיין מענטש האָט נאָך ניט געוווסט, 5 זיינען אָנגעקומען
מענטשן פון שכֶם, פון שילוֹ, און פון שומרון, אַכציק מאַן מיט
אָפּגעגאָלטע בערד, און צעריסענע קליידער, און שניטן אויפן
לייב; מיט שפּייזאָפּפער און ווייַרויך אין זייער האַנט, אויף צו
ברענגען אין הויז פון גאָט. 6 איז אַרויסגעגאַנגען יִשמָעאל דער
זון פון נתַניָהן זיי אַנטקעגן פון מִצפָּה, געגאַנגען און געיענדיק

געוויינט; און עס איז געווען, ווי ער האָט זיי באַגעגנט, אַזוי האָט
ער צו זיי געזאָגט: קומט צו גדַליָהו דעם זון פון אַחיקָמען. 7 איז,
ווי זיי זיינען אַריינגעקומען אין מיטן שטאָט, אַזוי האָט יִשמָעֵאל
דער זון פון נתַניָהן זיי געשאָכטן אין דער גרוב אַריין, ער און
די מענטשן וואָס מיט אים. 8 און צען מאַן האָבן זיך געפונען
צווישן זיי, וואָס האָבן געזאָגט צו יִשמָעֵאלן: טייט אונדז ניט
וואָרום מיר האָבן, באַהאַלטן אין פעלד, ווייץ און גערשטן און
אייל און האָניק. האָט ער זיך אָפּגעהאַלטן, און האָט זיי ניט
געטייט צווישן זייערע ברידער. 9 און די גרוב וואָס יִשמָעֵאל
האָט אַהין אַריינגעוואָרפן די טויטע לייבער פון די מענטשן
וואָס ער האָט דערשלאָגן לעבן גדַליָהון, דאָס איז געווען די
וואָס דער מלך אָסאָ האָט געמאַכט אויס מורא פאַר בַעשאָ
דעם מלך פון ישׂראל; זי האָט יִשמָעֵאל דער זון פון נתַניָהן אָנ־
געפילט מיט דערשלאָגענע.

10 און יִשמָעֵאל האָט געפאַנגען דעם גאַנצן איבערבלייב
פון פאָלק וואָס אין מִצפָּה, די טעכטער פון מלך, און דאָס
גאַנצע פאָלק וואָס זיינען געבליבן אין מִצפָּה, וואָס נבוזראַדָן דעם
הויפּט פון דעם לייב־היל האָט געלאָזן אונטער גדַליָהו דעם
זון פון אַחיקָמען; האָט זיי יִשמָעֵאל דער זון פון נתַניָהן געפאַנגען,
און ער איז אַוועק אַריבערצוגיין צו די קינדער פון עַמון.

11 האָט געהערט יוחָנָן דער זון פון קָרֵחן, און אַלע הויפּט־
לייט פון חיל וואָס מיט אים, דאָס גאַנצע בייז וואָס יִשמָעֵאל
דער זון פון נתַניָהן האָט אָפּגעטאָן. 12 און זיי האָבן גענומען
אַלע מענער, און זיינען געגאַנגען מלחמה האַלטן מיט יִשמָעֵאל
דעם זון פון נתַניָהן, און האָבן אים געפונען ביים גרויסן וואַסער
וואָס אין גִבעון. 13 און עס איז געווען, ווי דאָס גאַנצע פאָלק
וואָס מיט יִשמָעֵאלן האָבן דערזען יוחָנָן דעם זון פון קָרֵחן, און
אַלע הויפּטלייט פון חיל מיט אים, אַזוי האָבן זיי זיך דערפרייט.

14און דאָס גאַנצע פאָלק וואָס יִשמָעאל האָט גענומען געפאַנגען
פון מִצפָּה, האָבן זיך אויסגעדרייט און זיך אומגעקערט, און
זיינען אַוועקגעגאַנגען צו יוֹחָנָן דעם זון פון קָרֵחַן. 15און יִשמָעאל
דער זון פון נתַניָהן איז אַנטרונען געוואָרן פון יוֹחָנָנען, מיט אַכט
מאַן, און איז אַוועק צו די קינדער פון עַמוֹן.
16און יוֹחָנָן דער זון פון קָרֵחַן, און אַלע הויפטלייט פון חיל
וואָס מיט אים, האָבן גענומען דעם גאַנצן איבערבלייב פון דעם
פאָלק וואָס ער האָט אומגעקערט פון יִשמָעאל דעם זון פון
נתַניָהן, פון מִצפָּה, נאָכדעם ווי יענער האָט דערשלאָגן גדַליָה
דעם זון פון אַחיקָמען–די מענער די מלחמה־לייט, און די
ווייבער, און די קינדער, און די הויפדינער, וואָס ער האָט אומ־
געקערט פון גִבעוֹן; 17און זיי זיינען געגאַנגען, און זיינען געזעסן
אין גֵרוּת־כִּמהָם וואָס ביי בֵית־לֶחֶם, כּדי צו גיין קומען קיין
מִצרַיִם 18פון וועגן די כַּשׂדים; וואָרום זיי האָבן מוֹרא געהאַט
פאַר זיי, ווייל יִשמָעאל דער זון פון נתַניָהן האָט דערשלאָגן
גדַליָהוּ דעם זון פון אַחיקָמען, וואָס דער מלך פון בָבל האָט
אויפגעזעצט איבערן לאַנד.

מב 1און אַלע הויפטלייט פון חיל, און יוֹחָנָן דער זון פון קָרֵחַן,
און יזַניָה דער זון פון הוֹשַעיָהן, און דאָס גאַנצע פאָלק פון
קליין ביז גרויס, האָבן גענענט, 2און האָבן געזאָגט צו יִרמיָהוּ
הַנָביא: זאָל, איך בעט דיך, פאַלן אונדזער געבעט פאַר דיר,
און זיי מתפלל צו יהוה דיין גאָט פאַר אונדז, פאַר דעמדאָזיקן
גאַנצן איבערבלייב, וואָרום מיר זיינען פון פיל געבליבן ווינציק,
אַזוי ווי דיינע אויגן זעען אונדז. 3און זאָל יהוה דיין גאָט אונדז
זאָגן דעם וועג וואָס מיר זאָלן אויף אים גיין, און די זאַך וואָס
מיר זאָלן טאָן.

4 האָט יִרמָיָהו הַנָבֿיא צו זיי געזאָגט: איך האָב געהערט;
אָט בין איך מתפּלל צו יהוה אײַער גאָט, אַזוי ווי אײַערע
ווערטער; און עס וועט זײַן, איטלעך וואָרט וואָס יהוה וועט אײַך
ענטפֿערן, וועל איך אײַך דערצײלן; איך וועל ניט פֿאַרמײַדן
פֿון אײַך אַ וואָרט.
5 האָבן זיי געזאָגט צו יִרמָיָהון: זאָל יהוה זײַן אַן אמתער און
באַגלויבטער עדות אַקעגן אונדז, אויב ניט אַזוי ווי איטלעך
וואָרט מיט וואָס יהוה דײַן גאָט וועט דיך שיקן צו אונדז, אַזוי
וועלן מיר טאָן. 6 סײַ גוט און סײַ שלעכט וועלן מיר צוהערן
צו דעם קָול פֿון יהוה אונדזער גאָט, וואָס מיר שיקן דיך צו
אים; כּדי אונדז זאָל גוט זײַן, אַז מיר וועלן צוהערן צו דעם קָול
פֿון יהוה אונדזער גאָט.
7 און עס איז געווען צום סוף פֿון צען טעג, איז דאָס וואָרט
פֿון גאָט געווען צו יִרמָיָהון. 8 און ער האָט גערופֿן יוֹחָנָן דעם
זון פֿון קָרֵחַן, און אַלע היפּטלײַט פֿון חיל וואָס מיט אים, און
דאָס גאַנצע פֿאָלק פֿון קלײן ביז גרויס. 9 און ער האָט צו זיי
געזאָגט:

אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פֿון ישׂראל,
וואָס איר האָט מיך צו אים געשיקט,
צו מאַכן פֿאַלן אײַער געבעט פֿאַר אים:
10 אויב בלײַבן וועט איר בלײַבן אין דעמדאָזיקן לאַנד
וועל איך אײַך אויפֿבויען און ניט צעשטערן,
און וועל אײַך אײַנפֿלאַנצן און ניט אויסרײַסן,
וואָרום איך האָב חרטה אויף דעם בײז
וואָס איך האָב אײַך געטאָן.
11 איר זאָלט ניט מורא האָבן פֿאַר דעם מלך פֿון בָּבֿל,
וואָס איר האָט מורא פֿאַר אים;
איר זאָלט ניט מורא האָבן פֿאַר אים, זאָגט גאָט,

וואָרום איך בין מיט אײַך, אײַך צו העלפֿן,
און אײַך מציל צו זײַן פֿון זײַן האַנט.
12 און איך וועל אײַך געבן דערבאַרימונג,
און ער וועט אײַך דערבאַרימען,
און וועט אײַך אומקערן אויף אײַער ערד.
13 אויב אָבער איר זאָגט: מיר וועלן ניט בלײַבן אין דעם־
דאָזיקן לאַנד–ניט צוצוהערן צו דעם קָול פֿון יהוה אײַער גאָט,
14 אַזוי צו זאָגן: ניין, נײַערט קיין לאַנד מִצרַיִם וועלן מיר גיין,
וווּ מיר וועלן ניט זען קיין מלחמה, און ניט הערן דעם קָול פֿון
אַ שופֿר, און מיר וועלן ניט הונגערן נאָך ברויט; און דאָרטן
וועלן מיר וווינען–15 טאָ אַצונד הערט דרום דאָס וואָרט פֿון
גאָט, איר איבערבלײַב פֿון יהודה:
אַזוי האָט געזאָגט יהוה פֿון צבָאוֹת,
דער גאָט פֿון ישׂראל:
אויב קערן וועט איר קערן אײַער פּנים
צו קומען קיין מִצרַיִם,
און איר וועט קומען וווינען דאָרטן,
16 איז, די שווערד וואָס איר האָט מורא פֿאַר איר,
וועט אײַך דאָרטן דערגרײכן אין לאַנד מִצרַיִם,
און דער הונגער וואָס איר דאגהט זיך וועגן אים,
וועט אײַך אָניאָגן דאָרטן אין מִצרַיִם,
און דאָרטן וועט איר שטאַרבן.
17 און געשען וועט מיט אַלע מענטשן
וואָס האָבן געקערט זייער פּנים צו קומען קיין מִצרַיִם,
צו וווינען דאָרטן,
אַז זיי וועלן שטאַרבן פֿון דער שווערד,
פֿונעם הונגער, און פֿון דער פּעסט,
און פֿון זיי וועט ניט זײַן אַ געבליבענער אָדער אַנטרונענער,

פון וועגן דעם בייז וואָס איך ברענג אויף זיי.

18 וואָרום אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאות,
דער גאָט פון ישׂראל:
אַזוי ווי מיין כּעס און מיין גרימצאָרן איז אויסגעגאָסן געוואָרן
אויף די באַוווינער פון ירושָלַיִם,
אַזוי וועט אויסגעגאָסן ווערן מיין גרימצאָרן אויף אַייך,
ווען איר קומט קיין מִצרַיִם,
און איר וועט זיין פאַר אַ פלוך, און פאַר אַ שרעק,
און פאַר אַ קללה, און פאַר אַ שאַנד;
און איר וועט מער ניט אָנזען דעמדאָזיקן אָרט.

19 גאָט האָט אָנגעזאָגט וועגן אַייך, איר איבערבלייב פון
יהודה: איר זאָלט ניט גיין קיין מִצרַיִם; וויסן זאָלט איר
וויסן זיין אַז איך האָב אַייך היינט געוואָרנט. 20 וואָרום איר
האָט אַן אָפּנאַר באַגאַנגען אַקעגן אַייער זעל, ווען איר האָט
מיך געשיקט צו יהוה אַייער גאָט, אַזוי צו זאָגן: זיי מתפלל פאַר
אונדז צו יהוה אונדזער גאָט, און אַזוי ווי אַלץ וואָס יהוה אונדזער
גאָט וועט הייסן, אַזוי זאָג אונדז, און מיר וועלן טאָן. 21 און איך
האָב אַייך היינט געזאָגט, אָבער איר הערט ניט צו דעם קָול
פון יהוה אַייער גאָט, און צו אַלץ מיט וואָס ער האָט מיך
געשיקט צו אַייך. 22 און אַצונד וויסן זאָלט איר וויסן זיין, אַז
פון שווערד, פון הונגער, און פון פּעסט וועט איר שטאַרבן אין
דעם אָרט וואָס איר ווילט קומען וווינען דאָרטן.

מג 1 און עס איז געווען, ווי יִרמְיָהו האָט געענדיקט רעדן צום
גאַנצן פאָלק אַלע ווערטער פון יהוה זייער גאָט, מיט וואָס
יהוה זייער גאָט האָט אים געשיקט צו זיי, אַלע דידאָזיקע
ווערטער, 2 אַזוי האָט גערעדט עֲזַריָה דער זון פון הוֹשַעְיָהן, און
יוֹחָנָן דער זון פון קָרֵחן, און אַלע מוטוויליקע לייט, זאָגנדיק
צו יִרמְיָהון: ליגן זאָגסטו! ניט יהוה אונדזער גאָט האָט דיך

געשיקט זאָגן: איר זאָלט ניט קומען קיין מִצרַיִם צו וווינען דאָרטן;
3נייערט בָּרוך דער זון פון נֵריָהן רעדט דיך אָן אויף אונדז, כּדי
אונדז איבערצוגעבן אין דער האַנט פון די כַּשׂדים אונדז צו
טייטן, אָדער אונדז צו פאַרטרייבן קיין בָּבֶל.
4און יוֹחָנָן דער זון פון קָרֵחן, און אַלע הויפּטלייט פון חיל,
און דאָס גאַנצע פאָלק, האָבן ניט צוגעהערט צו דעם קָול פון
גאָט, צו בלייבן אין לאַנד יהודה. 5און יוֹחָנָן דער זון פון קָרֵחן,
און אַלע הויפּטלייט פון חיל, האָבן גענומען דעם גאַנצן איבער־
בלייב פון יהודה וואָס האָבן זיך אומגעקערט פון אַלע פעלקער
וואָס זיי זיינען פאַרשטויסן געוואָרן אַהין, כּדי צו וווינען אין
לאַנד יהודה: 6די מענער, און די ווייבער, און די קינדער, און
דעם מלכס טעכטער, און אַלע נפשות וואָס נבוזַרְאַדָן דער
הויפּט פון דעם לייב־חיל האָט געלאָזט מיט גדַליָהו דעם זון
פון אַחיקָם דעם זון פון שָפָנען, און יִרמיָהו הַנָבִיאן, און בָּרוך
דעם זון פון נֵריָהון; 7און זיי זיינען געקומען קיין לאַנד מִצרַיִם;
וואָרום זיי האָבן ניט צוגעהערט צו דעם קָול פון גאָט; און זיי
זיינען געקומען ביז תַּחפַּנחֵס.

8און דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו יִרמיָהון אין תַּחפַּנחֵס,
אַזוי צו זאָגן: 9נעם מיט דיין האַנט גרויסע שטיינער, און זאָלסט
זיי באַהאַלטן אין וואַפּנע, אין דעם ציגלפלאַסטער וואָס ביים
אַיינגאַנג פון פַּרעהס הויז אין תַּחפַּנחֵס, פאַר די אויגן פון די
מענער פון יהודה; 10און זאָלסט זאָגן צו זיי:

אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאוֹת, דער גאָט פון ישׂראל:
זע, איך שיק און וועל נעמען
נבוכַדרֶאצַר דעם מלך פון בָּבֶל, מיין קנעכט,
און איך וועל שטעלן זיין טראָן
איבער דידאָזיקע שטיינער וואָס איך האָב באַהאַלטן,

און ער וועט אויסשפּרייטן זיין פּראַכטגעצעלט איבער זיי.
11און ער וועט קומען, און וועט שלאָגן דאָס לאַנד מִצרַיִם;
וועמען צום טויט, צום טויט,
און וועמען צו געפֿאַנגענשאַפֿט צו געפֿאַנגענשאַפֿט,
און וועמען צום שווערד צום שווערד.
12און איך וועל אָנצינדן אַ פֿייער
אין די הײַזער פֿון די געטער פֿון מִצרַיִם;
און ער וועט זיי פֿאַרברענען,
אָדער זיי נעמען געפֿאַנגען;
און ער וועט צונויפֿוויקלען דאָס לאַנד מִצרַיִם,
ווי אַ פּאַסטוך וויקלט צונויף זיין בגד;
און ער וועט אַרויס פֿון דאָרטן בשלום.
13און ער וועט צעברעכן די זײַלשטיינער פֿון בֵּית־שֶׁמֶש
וואָס אין לאַנד מִצרַיִם;
און די הײַזער פֿון די געטער פֿון מִצרַיִם
וועט ער פֿאַרברענען אין פֿייער.

מד 1דאָס וואָרט [פֿון גאָט] וואָס איז געווען צו יִרמְיָהוּן וועגן
אַלע אידן וואָס זײַנען געזעסן אין לאַנד מִצרַיִם, די וואָס
זײַנען געזעסן אין מִגדוֹל, און אין תַּחפַּנחֵס, און אין נוֹף, און אין
לאַנד פַּתרוֹס, אַזוי צו זאָגן: 2אַזוי האָט געזאָגט יהוה פֿון צבָאוֹת,
דער גאָט פֿון ישׂראל: איר האָט געזען דאָס גאַנצע בייז וואָס
איך האָב געבראַכט אויף ירוּשָׁלַיִם, און אויף אַלע שטעט פֿון
יהודה; און אָט זײַנען זיי אַ וויסטעניש הײַנטיקן טאָג, און קיינער
וווינט ניט אין זיי; 3פֿון וועגן זייער בייז וואָס זיי האָבן געטאָן, מיך
צו דערצערענען, צו גיין רייכערן און דינען צו פֿרעמדע געטער
וואָס ניט זיי האָבן זיי געקענט, ניט איר, און ניט אײַערע עלטערן.
4און איך האָב צו אײַך געשיקט אַלע מײַנע קנעכט די נביאים,

נאָכאַנאַנד און נאָכאַנאַנד געשיקט, אַזוי צו זאָגן: איר זאָלט ניט
טאָן די דאָזיקע אומווערדיקע זאַך וואָס איך האָב פײַנט. [5]אָבער
זיי האָבן ניט צוגעהערט און ניט צוגענייגט זייער אויער, זיך אומ־
צוקערן פון זייער שלעכטיקייט, ניט צו רייכערן צו פרעמדע
געטער. [6]און מײַן גרימצאָרן און מײַן כּעס איז אויסגעגאָסן
געוואָרן, און האָט געברענט אין די שטעט פון יהודה, און אין
די גאַסן פון ירושלַיִם, און זיי זײַנען געוואָרן אַ חורבן, אַ
וויסטעניש, אַזוי ווי הײַנטיקן טאָג. [7]און אַצונד האָט אַזוי געזאָגט
יהוה דער גאָט פון צבָאות, דער גאָט פון ישׂראל: צו וואָס טוט
איר אײַך אַליין אַ גרויסע רָעה, מע זאָל אײַך פאַרשניידן
מאַן און ווײַב, קינד און ברוסטקינד, פון צווישן יהודה, אײַך
ניט צו לאָזן אַן איבערבלײַב? [8]מיך צו דערצערענען מיט די
ווערק פון אײַערע הענט, צו רייכערן צו פרעמדע געטער אין
לאַנד מִצרַיִם, וווּ איר זייט געקומען וווינען, כּדי מע זאָל אײַך
פאַרשניידן, און כּדי איר זאָלט ווערן פאַר אַ קללה און פאַר
אַ שאַנד צווישן אַלע פעלקער פון דער ערד. [9]האָט איר
פאַרגעסן די שלעכטיקייטן פון אײַערע עלטערן, און די
שלעכטיקייטן פון די מלכים פון יהודה, און די שלעכטיקייטן
פון זייערע ווײַבער, און אײַערע שלעכטיקייטן, און די
שלעכטיקייטן פון אײַערע ווײַבער, וואָס זיי האָבן געטאָן אין
לאַנד יהודה, און אין די גאַסן פון ירושלַיִם? [10]זיי זײַנען ניט
אונטערטעניק געוואָרן ביז אויף הײַנטיקן טאָג, און זיי האָבן ניט
מורא געהאַט, און זײַנען ניט געגאַנגען אין מײַן תּורה און אין
מײַנע געזעצן וואָס איך האָב געלייגט פאַר אײַך און פאַר
אײַערע עלטערן.

[11]דרום האָט אַזוי געזאָגט יהוה פון צבָאות,
דער גאָט פון ישׂראל:
זעט, איך קער מײַן פּנים אויף אײַך צום בייזן,

און צו פֿאַרשנײַדן גאַנץ יהודה.
12 און איך וועל נעמען דעם איבערבלײַב פֿון יהודה
וואָס האָבן געקערט זײער פּנים
צו קומען קײן לאַנד מִצרַיִם צו וווינען דאָרטן,
און אַלע וועלן פֿאַרלענדט ווערן;
אין לאַנד מִצרַיִם וועלן זײ פֿאַלן;
פֿון שווערד, פֿון הונגער, וועלן זײ פֿאַרלענדט ווערן;
פֿון קלײן ביז גרויס, פֿון שווערד און פֿון הונגער
וועלן זײ שטאַרבן;
און זײ וועלן זײַן פֿאַר אַ פֿלוך, און פֿאַר אַ שרעק,
און פֿאַר אַ קללה, און פֿאַר אַ שאַנד.
13 און איך וועל זיך אָפּרעכענען
מיט די וואָס זיצן אין לאַנד מִצרַיִם,
ווי איך האָב זיך אָפּגערעכנט מיט ירושָלַיִם,
מיט שווערד, מיט הונגער, און מיט פּעסט.
14 און פֿון דעם רעשט פֿון יהודה
וואָס קומען קײן לאַנד מִצרַיִם צו וווינען דאָרטן,
וועט ניט זײַן אַ געבליבענער אָדער אַנטרונענער
זיך אומצוקערן קײן לאַנד יהודה,
וואָס זײער האַרץ ציט זײ זיך ווידער צו באַזעצן דאָרטן;
וואָרום זײ וועלן זיך ניט אומקערן, צומאָל ווי אַנטרונענע.
15 האָבן געענטפֿערט יִרמְיָהון אַלע מענער וואָס האָבן
געוווּסט אַז זײערע װײַבער רײכערן צו פֿרעמדע געטער, און
אַלע װײַבער וואָס זײַנען געשטאַנען אַרום, אַ גרויס געזעמל, און
דאָס גאַנצע פֿאָלק וואָס זײַנען געזעסן אין לאַנד מִצרַיִם, אין
פַּתרוֹס, אַזוי צו זאָגן: 16 דאָס וואָרט וואָס דו האָסט גערעדט צו
אונדז אין נאָמען פֿון גאָט, הערן מיר דיר ניט צו. 17 נײַערט טאָן
וועלן מיר טאָן איטלאַך וואָרט וואָס איז אַרויס פֿון אונדזער

מויל, צו רייכערן צו דער מלכּה פון הימל, און גיסן צו איר
גיסאָפּפער, אַזוי ווי מיר האָבן געטאָן, מיר און אונדזערע
עלטערן, אונדזערע מלכים און אונדזערע האַרן, אין די שטעט
פון יהודה, און אין די גאַסן פון ירושָלַיִם; און מיר האָבן געהאַט
ברויט צו זאַט, און אונדז איז געווען גוט, און שלעכטס האָבן
מיר ניט אָנגעזען. [18]און פון זינט מיר האָבן אויפגעהערט
רייכערן צו דער מלכּה פון הימל, און גיסן צו איר גיסאָפּפער,
זיינען מיר געמינערט פון אַלץ, און פון שווערד און פון הונגער
ווערן מיר פאַרלענדט. [19]און אַז מיר האָבן גערייכערט צו
דער מלכּה פון הימל, און געגאָסן צו איר גיסאָפּפער, האָבן
מיר דען אָן אונדזערע מאַנען איר געמאַכט קוכנס אין איר
געשטאַלט, און געגאָסן צו איר גיסאָפּפער?

[20]האָט ירמיָהו געזאָגט צום גאַנצן פאָלק–צו די מענער
און צו די ווייבער, צו דעם גאַנצן פאָלק וואָס האָבן אים געגעבן
אַן ענטפער–אַזוי צו זאָגן: [21]פאַרוואָר, די רייכערונג וואָס איר
האָט גערייכערט אין די שטעט פון יהודה, און אין די גאַסן פון
ירושָלַיִם, איר און אייערע עלטערן, אייערע מלכים און אייערע
האַרן, און דאָס פאָלק פון לאַנד, דעראָן האָט גאָט געדאַכט,
און עס איז אים אַרויפגעקומען אויפן זינען; [22]און גאָט האָט מער
ניט געקענט פאַרטראָגן, פון וועגן אייערע בייזע מעשׂים, פון
וועגן די אומווערדיקייטן וואָס איר האָט געטאָן, און אייער לאַנד
איז געוואָרן פאַר אַ וויסטעניש, און פאַר אַ שרעק, און פאַר אַ
קללה, אָן אַ באַוווינער, אַזוי ווי הייַנטיקן טאָג. [23]ווייל איר האָט
גערייכערט, און ווייל איר האָט געזינדיקט צו גאָט, און האָט ניט
צוגעהערט צו דעם קול פון גאָט, און אין זיין תּורה און אין זיינע
געזעצן און אין זיינע אָנזאָגן זייט איר ניט געגאַנגען, דרום האָט
אייך געטראָפן דאָסדאָזיקע בייז, אַזוי ווי הייַנטיקן טאָג.

24און יִרמיָהו האָט געזאָגט צום גאַנצן פֿאָלק, און צו אַלע
ווייבער: הערט דאָס וואָרט פֿון גאָט, איר גאַנץ יהודה וואָס אין
לאַנד מִצרַיִם. 25אַזוי האָט געזאָגט יהוה פֿון צבָאוֹת, דער גאָט
פֿון ישׂראל, אַזוי צו זאָגן: איר און אײַערע ווייבער האָט אי
גערעדט מיט אײַער מויל, אי מיט אײַערע הענט דערפֿילט,
אַזוי צו זאָגן: „טאָן וועלן מיר טאָן אונדזערע נדרים וואָס מיר
האָבן אַ נדר געטאָן, צו רייכערן צו דער מלכּה פֿון הימל, און
צו גיסן צו איר גיסאָפּפֿער"; מקיים מוזט איר מקיים זיין אײַערע
נדרים, און טאָן מוזט איר טאָן אײַערע נדרים!

26דרום הערט דאָס וואָרט פֿון גאָט,
איר גאַנץ יהודה וואָס זיצט אין לאַנד מִצרַיִם,
אָט שווער איך בײַ מײַן גרויסן נאָמען, זאָגט גאָט,
אויב מײַן נאָמען וועט מער גערופֿן ווערן
פֿון דעם מויל פֿון אַ שום מענטשן פֿון יהודה
אין גאַנצן לאַנד מִצרַיִם,
וואָס זאָל זאָגן: אַזוי ווי גאָט יהוה לעבט!
27זע, איך פּאַס־אויף אויף זיי צום בייזן און ניט צום גוטן;
און אומקומען וועלן אַלע מענער פֿון יהודה
וואָס אין לאַנד מִצרַיִם
פֿון שווערד און פֿון הונגער, ביז זיי וועלן פֿאַרלענדט ווערן.
28און אַנטרונענע פֿון שווערד וועלן זיך אומקערן
פֿון לאַנד מִצרַיִם קיין לאַנד יהודה, געציילטע מענטשן;
און וויסן וועט דער גאַנצער איבערבלייב פֿון יהודה
וואָס זיינען געקומען קיין לאַנד מִצרַיִם צו וווינען דאָרטן,
וועמעס וואָרט וועט מקוים ווערן, מײַנס אָדער זייערס.
29און דאָס איז אײַך אַ צייכן, זאָגט גאָט,
אַז איך רעכן זיך אָפּ מיט אײַך אין דעמדאָזיקן אָרט,
כּדי איר זאָלט וויסן אַז מקוים וועלן מקוים ווערן

מײנע װערטער אױף אַײך צום בײזן;

30 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, איך גיב איבער פַּרעה־חָפְרַע דעם מלך פון מִצרַיִם
אין דער האַנט פון זײנע פײנט,
און אין דער האַנט פון די װאָס זוכן זײן לעבן,
װי איך האָב איבערגעגעבן צִדקִיָהו דעם מלך פון יהודה
אין דער האַנט פון נבוכַדרֶאצַר דעם מלך פון בָבֶל,
זײן פײנט און דער װאָס האָט געזוכט זײן לעבן.

מה 1 דאָס װאָרט װאָס יִרמְיָהו הַנָבִיא האָט גערעדט צו בָרוך
דעם זון פון נֵריָהן, װען ער האָט אױפגעשריבן די דאָזיקע
װערטער אױף אַ בוך פון יִרמְיָהוס מױל, אין פירטן יאָר פון
יהוֹיָקים דעם זון פון יאשִיָהון, דעם מלך פון יהודה, אַזוי צו זאָגן:
2 אַזוי האָט געזאָגט יהוה דער גאָט פון ישׂראל װעגן דיר, בָרוך:
3 האָסט געזאָגט: אָ װײ איז מיר!
װאָרום גאָט האָט געמערט קומער אױף מײן װײטאָק;
איך בין מיד פון מײן זיפצן,
און געפין ניט קײן רו.
4 אַזוי זאָלסטו זאָגן צו אים: אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, װאָס איך האָב געבױט צעשטער איך,
און װאָס איך האָב געפלאַנצט רײס איך אױס;
און אַזוי איז דאָס אין גאַנצן לאַנד.
5 און דו פאַרלאַנגסט דיר גרױסע זאַכן?
זאָלסט ניט פאַרלאַנגען.
װאָרום זע, איך ברענג אַן אומגליק אױף אַלע לײבער,
זאָגט גאָט;
אָבער דיר װעל איך געבן דײן נפש צום געװינס,
אין אַלע ערטער װאָס דו װעסט גײן אַהין.

מו 1 וואָס דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו ירמיָהו הנָביא
אויף די פעלקער.
2 אויף מִצרַיִם. אויף דעם חיל פון פַּרעה־נכו דעם מלך
פון מִצרַיִם, וואָס איז געווען בײַם טײַך פְּרָת אין כַּרכמיש, וואָס
נבוכַדרֶאצַר דער מלך פון בָּבל האָט געשלאָגן אין פירטן יאָר
פון יהויָקים דעם זון פון יאשִיָהון, דעם מלך פון יהודה.
3 בריייט אָן פּאַנצער און שילד,
און גענענט אויף מלחמה!
4 שפּאַנט די פערד,
און זעצט זיך אַרויף, איר רייטער,
און שטעלט זיך אויס אין די קיווערס;
שלײַפט די שפּיזן,
טוט אָן די וואָפנקלײדער!
5 פאַרוואָס זע איך זיי דערשראָקענע אָפּטרעטן אַהינטער?
און זייערע גיבורים ווערן צעקלאַפּט,
און לויפן אין געלאַף, און קערן זיך ניט אום;
אַ שרעק רונד אַרום, זאָגט גאָט.
6 דער פלינקער קען ניט אַנטלויפן,
און דער גיבור קען ניט אַנטרונען ווערן;
אין צפון בײַם ברעג פון טײַך פְּרָת
ווערן זיי געשטרויכלט און פאַלן.

7 ווער איז דער וואָס גייט אויף ווי דער נילוס,
וואָס ווי שטראָמען שטורעמען זיינע וואַסערן?
8 מִצרַיִם גייט אויף ווי דער נילוס,
און ווי שטראָמען שטורעמען די וואַסערן;
און ער זאָגט: איך וועל אויפגיין,
איך וועל באַדעקן די ערד,

איך װעל אונטערברענגען די שטאָט
און די װױנער אין איר.
[9]שפּרינגט אויף, איר פערד,
און װילדעװעט, איר רײַטװעגן,
און זאָלן אַרויסגײן די גיבורים,
כּוש און פּוט װאָס האַלטן אַ שילד,
און די לודים װאָס האַלטן־שפּאַנען אַ בויגן.

[10]און יענער טאָג װעט זײַן בײַ יהוה דער גאָט פון צבֿאות
אַ טאָג פון נקמה זיך נוֹקם צו זײַן אָן זײַנע פײַנט;
און עסן װעט די שװערד און זיך זעטן,
און זיך אָנטרינקען מיט זײער בלוט;
װאָרום אַ שלאַכטונג איז בײַ יהוה דעם גאָט פון צבֿאות
אין צפֿון־לאַנד בײַם טײַך פּרָת.
[11]גײ אַרויף קײן גִלעָד, און נעם באַלזאַם,
יונגפרוי טאָכטער מִצרַיִם;
אומזיסט האָסטו רפֿואות געמערט,
ניטאָ קײן גענעזונג פאַר דיר.
[12]געהערט האָבן די פעלקער דײַן שאַנד,
און מיט דײַן געשרײ איז פול די ערד;
װאָרום אַ גיבור אָן אַ גיבור האָט געשטרויכלט,
אין אײנעם געפאַלן זײנען זײ בײדע.

[13]דאָס װאָרט װאָס גאָט האָט גערעדט צו יִרמיָהו הַנָבִיא
װעגן דעם קומען פון נבוכַדרֶאצַר דעם מלך פון בָבל צו שלאָגן
מִצרַיִם.
[14]זאָגט אָן אין מִצרַיִם, און מאַכט הערן אין מִגדול,
און מאַכט הערן אין נוֹף און תַחפַּנחֵס;

זאָגט: שטעל זיך און ברייט דיך אָן,
וואָרום די שווערד פֿאַרצערט רונד אַרום דיר.
15 פֿאַרוואָס איז דיין שטאַרקער אַנידערגעוואָרפֿן געוואָרן?
ער איז ניט באַשטאַנען, וואָרום גאָט האָט אים געשטויסן.
16 ער האָט געמערט די געשטרויכלטע;
יאָ, איינער אויפֿן אַנדערן זיינען זיי געפֿאַלן,
און זיי האָבן געזאָגט: שטייט אויף,
און לאָמיר זיך אומקערן צו אונדזער פֿאָלק,
און צום לאַנד פֿון אונדזער געבורט,
פֿון וועגן דער שווערד וואָס פֿאַרטיליקט.
17 זיי האָבן דאָרטן גערופֿן:
פַּרעה דער מלך פֿון מִצרַיִם איז בלויז טומל;
ער האָט געלאָזט די צייט אַריבערגיין.
18 אַזוי ווי איך לעב, זאָגט דער קיניג —
יהוה פֿון צבָאוֹת איז זיין נאָמען,
אַז ווי תָּבוֹר צווישן די בערג,
און ווי כַּרמֶל ביים ים, וועט ער קומען.
19 מאַך דיר וואַנדער־כּלים,
טאָכטער באַוווינערן פֿון מִצרַיִם;
וואָרום נוֹף וועט צו וויסט ווערן,
און חרב זיין אָן אַ באַוווינער.
20 אַ וווּנדערשיין קאַלב איז מִצרַיִם,
אָבער די שטעכפֿליג פֿון צפֿון איז געקומען, געקומען.
21 אַפֿילו אירע געדונגענע קריגסלייט אין איר
זיינען ווי קעלבער געשטאָפּטע,
וואָרום זיי אויך האָבן זיך אומגעקערט,
זיי זיינען אַנטלאָפֿן אין איינעם,
זיי זיינען ניט באַשטאַנען;

וואָרום דער טאָג פון זייער בראָך איז געקומען אויף זיי,
די צייט פון זייער רעכנשאַפט.
22איר קָול גייט ווי פון אַ שלאַנג,
וואָרום מיט חיל גייט מען,
און מיט העק קומט מען אויף איר,
אַזוי ווי האָלצהעקער.
23זיי האַקן אויס איר וואַלד, זאָגט גאָט,
ווי ער איז ניט צו דערפאָרשן;
וואָרום מער ווי היישעריקן זיינען זיי,
און ניטאָ קיין צאָל צו זיי.
24געוואָרן צו שאַנד איז די טאָכטער מִצרַיִם,
געגעבן אין דער האַנט פון דעם פאָלק פון צפון.

25געזאָגט האָט יהוה פון צבָאוֹת, דער גאָט פון ישׂראל:
זע, איך רעכן זיך אָפּ מיט אָמוֹן פון נוֹא,
און מיט פַּרעהן, און מיט מִצרַיִם,
און מיט אירע געטער, און מיט אירע מלכים;
אי מיט פַּרעהן אי מיט די וואָס פאַרזיכערן זיך אויף אים.
26און איך וועל זיי געבן אין דער האַנט
פון די וואָס זוכן זייער לעבן,
און אין דער האַנט פון נבוכַדרֶאצַר דעם מלך פון בבל,
און אין דער האַנט פון זיינע קנעכט;
און דערנאָך וועט זי באַוווינט ווערן,
אַזוי ווי אין די טעג פון אַמאָל, זאָגט גאָט.

27אָבער דו זאָלסט ניט מוֹרא האָבן, מיין קנעכט יעקב,
און זאָלסט ניט אַנגסטן, ישׂראל,
וואָרום זע, איך העלף דיר פון דער ווייט,

און דיין זאָמען פון לאַנד פון זייער געפאַנגענשאַפט;
און יעקב וועט ווידער זיין רואיק און זיכער,
און קיינער וועט ניט שרעקן.
28 דו זאָלסט ניט מורא האָבן, מיין קנעכט יעקב, זאָגט גאָט,
וואָרום איך בין מיט דיר.
וואָרום איך וועל מאַכן אַ פאַרלענדונג פון אַלע פעלקער
וואָס איך האָב דיך פאַרשטויסן אַהין,
אָבער פון דיר וועל איך קיין פאַרלענדונג ניט מאַכן;
און איך וועל דיך שטראָפן לויט גערעכטיקייט,
אָבער פאַרטיליקן וועל איך דיך ניט פאַרטיליקן.

מז 1 וואָס דאָס וואָרט פון גאָט איז געווען צו ירמיהו הנביא
אויף די פלשתים, איידער פרעה האָט געשלאָגן עזה.
2 אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, וואַסערן גייען אויף פון צפון,
און וועלן ווערן אַ פלייציקער טייך,
און פאַרפלייצן דאָס לאַנד און איר פולקייט,
די שטאָט און די וווינער אין איר;
און שרייען וועלן די מענטשן,
און יאָמערן וועלן אַלע וווינער פון לאַנד.
3 איבער דעם טריטגעפילדער פון די קלויען פון זיינע אָגערס,
איבער דעם רעש פון זיינע רייטוועגן,
דעם טומל פון זיינע רעדער,
קערן זיך עלטערן ניט צו קינדער, פון אָפּהענטיקייט.
4 פון וועגן דעם טאָג וואָס קומט
צו פאַרוויסטן אַלע פלשתים,
צו פאַרשניידן פון צור און פון צידון
איטלאַך געבליבענעם העלפער;

װאָרום גאָט טוט פֿאַרװיסטן די פּלשתּים,
דעם רעשט פֿון אינזל כּפֿתּור.
5 געקומען איז אַ פּליכעניש אױף עַזָה
פֿאַרשניטן געװאָרן איז אַשקלון,
דער רעשט פֿון זײער טאָל.
ביז װאַנען װעסטו זיך דעם לײַב שנײַדן?
6 װײ, דו שװערד פֿון גאָט,
ביז װי לאַנג נאָך װעסטו ניט רוען?
װער אײַנגעטאָן אין דײַן שײד,
באַרו זיך און װער שטיל.
7 װי קענסטו זײַן רואיק?
אַז גאָט האָט איר באַפֿוילן;
אױף אַשקלון און אױפֿן באָרטן פֿון ים,
אַהין האָט ער זי באַשערט.

מח

1 אױף מואָב.
אַזױ האָט געזאָגט יהוה פֿון צבָאוֹת,
דער גאָט פֿון ישׂראל:
װײ צו נבו, װאָרום זי איז פֿאַרװיסט;
צו שאַנד, באַצװוּנגען, איז קִרְיָתַיִם,
צו שאַנד און צעבראָכן איז מִשׂגָב.
2 ניטאָ מער דער לױב פֿון מואָב,
אין חֶשבּון האָט מען באַקלערט[א] בײז אױף איר:
קומט, און לאָמיר זי פֿאַרשנײַדן פֿון צו זײַן אַ פֿאָלק!
דו אױך, מַדמֵן, װעסט שטיל װערן[ב],
דיר װעט נאָכגײן די שװערד.
3 אַ קָול פֿון געשרײ פֿון חוֹרוֹנַיִם,
אַ פֿאַרװיסטונג און אַ בראָך אַ גרױסער.

[א] װאָרטשפּיל: בְּחֶשבּון חָשבוּ.
[ב] װאָרטשפּיל: מַדמֵן תִּדּמִי.

4 צעבראָכן געוואָרן איז מואָב,
אירע יונגע לאָזן הערן אַ געשריי.
5 וואָרום דעם אויפגאַנג פון לוחית
גייט מען אַרויף מיט געוויין אויף געוויין;
וואָרום אויף דעם אַראָפּגאַנג פון חורונים
הערט מען אַן אַנגסטגעשריי פון בראָך.
6 אַנטלויפט, ראַטעוועט אייער נפש,
און זייט ווי אַ טאַמאַריסק אין דער מדבר.

7 וואָרום ווייל דו האָסט זיך פאַרזיכערט
אויף דיינע אויפטוען און אויף דיינע אוצרות,
וועסט דו אויך באַצוווּנגען ווערן;
און כמוש וועט אין גלות אַוועק,
זיינע פריסטער און זיינע האַרן אין איינעם.
8 און אַ פאַרוויסטער וועט קומען אויף איטלאַכער שטאָט,
און קיין שטאָט וועט ניט אַנטרונען ווערן;
און אונטערגיין וועט דער טאָל,
און פאַרטיליגט ווערן וועט דער פלוין,
אַזוי ווי גאָט האָט געזאָגט.
9 גיט פליגלען צו מואָב,
וואָרום פליען אַוועקפליען וועט זי;
און אירע שטעט וועלן צו וויסט ווערן,
אָן אַ באַוווינער אין זיי.
10 פאַרשאָלטן דער וואָס טוט אָפּגעלאָזט די אַרבעט פון גאָט,
און פאַרשאָלטן דער וואָס פאַרמיידט זיין שווערד פון בלוט!
11 רואיק געווען איז מואָב פון זיין יוגנט אָן,
און אָפּגעזעצט איז ער אויף זיינע הייוון,
און ניט איבערגעליידיקט געוואָרן פון כלי אין כלי,

און אין גָלות איז ער ניט געגאַנגען;
דערפֿאַר האָט זיך אָפּגעשטעלט זיין טעם ביי אים,
און זיין ריח האָט זיך ניט געביטן.
12 אָבער זע, טעג קומען,
זאָגט גאָט,
און איך וועל שיקן צו אים אומבייגערס,
און זיי וועלן אים אומבייגן,
און זיינע כּלים וועלן זיי אויסליידיקן,
און זייערע קריג וועלן זיי צעברעכן.
13 און מואָב וועט זיך שעמען מיט כמוש,
ווי דאָס הויז פֿון ישׂראל האָט זיך געשעמט
מיט בית־אֵל[א] זייער פֿאַרזיכערונג.
14 ווי קענט איר זאָגן: גיבורים זיינען מיר,
און העלדישע לייט פֿאַר מלחמה?
15 פֿאַרוויסט געוואָרן איז מואָב,
און אויף אירע שטעט איז מען אַרויפֿגעגאַנגען;
און זיינע געקליבענע יונגען[ב]
האָבן געניִדערט צו דער שחיטה,
זאָגט דער קיניג—
יהוה פֿון צבָאות איז זיין נאָמען.
16 נאָנט איז דער בראָך פֿון מואָב צו קומען,
און זיין אומגליק אײַלט זייער.
17 באַדויערט אים אַלע זיינע אַרומיקע,
און אַלע וואָס קענט זיין נאָמען;
זאָגט: ווי איז צעבראָכן דער מאַכטיקער שטעקן,
דער פּראַכטיקער שטאָק!
18 ניִדער פֿון כּבוד, און זיץ אין דאָרשטיקייט,
טאָכטער באַוווינערן פֿון דיבון,

[א] זע מלכים א׳, יב, 28–33.
[ב] וואָרטשפּיל: מִבְחַר בַּחוּרָיו.

ווָארום דער פֿאַרוויסטער פֿון מוֹאָב
איז אַרויפֿגעקומען אויף דיר,
ער האָט צעשטערט דײַנע פֿעסטונגען.
19 בײַם וועג שטײ, און קוק אויס,
באַוווינערן פֿון עֲרוֹעֵר;
פֿרעג דעם אַנטלאָפֿענעם און די אַנטרונענע;
זאָג: וואָס איז געשען?
20 צו שאַנד געוואָרן איז מוֹאָב,
ווָארום זי איז צעבראָכן געוואָרן;
יאָמערט און שרײַט,
זאָגט אָן אין אַרנוֹן,
אַז פֿאַרוויסט געוואָרן איז מוֹאָב.
21 און אַ משפּט איז געקומען אויף דעם לאַנד פֿון פּלוין;
אויף חוֹלוֹן, און אויף יַהְצָה, און אויף מֵיפָֿעַת;
22 און אויף דיבוֹן, און אויף נבוֹ, און אויף בֵּית־דִבלָתַיִם;
23 און אויף קִריָתַיִם, און אויף בֵּית־גָמול, און אויף בֵּית־מְעוֹן;
24 און אויף קְריוֹת, און אויף בָּצרָה,
און אויף אַלע שטעט פֿון לאַנד מוֹאָב,
די ווײַטע און די נאָענטע.
25 אָפּגעהאַקט געוואָרן איז דער האָרן פֿון מוֹאָב,
און זײַן אָרעם איז צעבראָכן געוואָרן,
זאָגט גאָט.
26 פֿאַרשיכּורט אים,
ווָארום קעגן גאָט האָט ער זיך געגרײַסט;
און מוֹאָב וועט זיך פּאַטשן אין זײַן מײַקאַכץ,
און ער אויך וועט צום געלעכטער ווערן.
27 ווָארום איז ניט אַ געלעכטער געווען דיר ישׂראל?
צי איז ער צווישן גנבים געפֿונען געוואָרן,

וואָס ווען נאָר דו האָסט גערעדט פון אים,
פלעגסטו זיך אויפטרייסלען?
28 פאַרלאָזט די שטעט, און רוט אין פעלז,
באַוווינער פון מואָב,
און זייט ווי אַ טויב וואָס טוט נעסטן
ביי די זייטן פון דעם מויל פון אַ גרוב.

29 מיר האָבן געהערט די שטאָלצקייט פון מואָב,
ווי זייער שטאָלץ ער איז;
זיין גרויסקייט און זיין שטאָלצקייט און זיין גאווה,
און די הויכקייט פון זיין האַרצן.
30 איך ווייס, זאָגט גאָט, זיין חוצפּה,
און זיינע באַרימערייען אָן אַ האַפט,
זייער טאָן אָן אַ האַפט.
31 דרום יאָמער איך אויף מואָב,
און אויף גאַנץ מואָב טו איך קלאָגן;
אויף די באַוווינער פון קיר־חֶרֶש מוז מען זיפצן.
32 מער פון דעם געוויין אויף יַעְזֵר וויין איך אויף דיר,
ווייַנשטאָק פון שִׂבמָה;
דיינע צווייגן זיינען ביז צום ים אַריבער,
ביזן ים פון יַעְזֵר האָבן זיי דערגרייכט;
אויף דיין האַרבסטווּג און אויף דיין לעז
איז אַ פאַרוויסטער אָנגעפאַלן.
33 און אַיינגעטאָן איז די פרייד און די לוסטיקייט
פון דעם פרוכטגאָרטן, און פון לאַנד מואָב,
און וויין פון די קעלטערס האָב איך פאַרשטערט;
מע טרעט ניט מיט „הֵידָד"!
דער „הֵידָד" איז ניט „הֵידָד".

34 דאָס געשריי פון חֶשבּון איז ביז אֶלעָלֵה,
ביז יַהַץ לאָזן זיי אַרויס זייער קָול,
פון צוֹעַר ביז חוֹרוֹנַיִם,
דער דרייִיאָריקער קוּ;
וואָרום אויך די וואַסערן פון נִמרים
וועלן צו וויסט ווערן.

35 און איך וועל פאַרשטערן פון מוֹאָב,
זאָגט גאָט,
דעם וואָס ברענגט־אויף אויף אַ בָּמָה,
און דעם וואָס רייכערט צו זיינע געטער.
36 דרום מיין האַרץ אויף מוֹאָב
טוט ווי פלייטן ברומען,
און מיין האַרץ אויף די מענער פון קיר־חֶרֶשׂ,
טוט ווי פלייטן ברומען,
פאַרוואָס די שפע וואָס זיי האָבן אָנגעשאַפט
איז אונטערגעגאַנגען.
37 וואָרום יעטוועדער קאָפּ איז אַ פּליך,
און יעטוועדער באָרד איז אָפּגעשניטן,
אויף אַלע הענט זיינען שניטן,
און אויף די לענדן איז זאַק.
38 אויף אַלע דעכער פון מוֹאָב, און אין אירע גאַסן,
איז לויטער קלאָגעריי;
וואָרום איך האָב צעבראָכן מוֹאָב
ווי אַ נישטווערטיקע כּלי, זאָגט גאָט.
39 ווי איז זי צעבראָכן געוואָרן!—יאָמערט—
ווי האָט מוֹאָב אין בּיוּש דעם רוקן געקערט!

און מואָב וועט ווערן צו געלעכטער און צו שרעק
פאַר אַלע זײַנע אַרומיקע.

40 וואָרום אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, ווי אַן אָדלער וועט ער שוועבן,
און שפּרייטן זײַנע פליגלען צו מואָב.
41 באַצוווּנגען ווערן די שטעט,
און די פעסטונגען ווערן אײַנגענומען;
און דאָס האַרץ פון די גיבורים פון מואָב אין יענעם טאָג
וועט זײַן ווי דאָס האַרץ פון אַ פרוי אין ווײען.
42 און מואָב וועט פאַרטיליגט ווערן פון צו זײַן אַ פאָלק,
פאַרוואָס ער האָט זיך קעגן גאָט געגרייסט.
43 אַ גרויל און אַ גרוב און אַ נעץ[א] אויף דיר,
באַוווינער פון מואָב, זאָגט גאָט.
44 דער וואָס אַנטלויפט פון דעם גרויל,
וועט אַרײַנפאַלן אין גרוב,
און דער וואָס קומט אַרויף פון גרוב,
וועט געפאַנגען ווערן אין נעץ;
וואָרום איך וועל ברענגען אויף איר, אויף מואָב,
דאָס יאָר פון זייער רעכנשאַפט, זאָגט גאָט.

45 אין שאָטן פון חשבון האָבן זיך אָפּגעשטעלט
אָן כּוח אַנטרונענע;
וואָרום אַ פײַער איז אַרויס פון חשבון,
און אַ פלאַם פון מיטן סיחון,
און זי האָט פאַרצערט די שלייף פון מואָב,
און דעם שאַרבן פון די ליאַרעמיונגען.
46 וויי דיר, מואָב!

[א] וואָרטשפּיל: פַּחַד וָפַחַת וָפָח.

אונטערגעגאַנגען איז דאָס פֿאָלק פֿון כּמוֹש;
וואָרום דײַנע זין זײַנען גענומען געוואָרן אין געפֿאַנג,
און דײַנע טעכטער אין געפֿאַנגענשאַפֿט.
47 אָבער איך וועל אומקערן די געפֿאַנגענשאַפֿט פֿון מוֹאָב
אין סוֹף פֿון די טעג, זאָגט גאָט.
ביז דאַנען איז דער משפּט פֿון מוֹאָב.

מט 1 אויף די קינדער פֿון עַמוֹן.
אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
האָט ישׂראל קיין קינדער ניט?
צי האָט ער קיין יורש ניט?
פֿאַר וואָס האָט מַלכָּם גערשעט גָד,
און זײַן פֿאָלק האָט זיך באַזעצט אין זײַנע שטעט?
2 דרום זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און איך וועל מאַכן הערן אויף רַבָּה פֿון די קינדער פֿון עַמוֹן
אַ שאַלונג פֿון מלחמה;
און זי וועט ווערן אַ וויסטער הויפֿן,
און אירע טעכטערשטעט וועלן אין פֿײַער אָנגעצונדן ווערן;
און ישׂראל וועט ירשענען זײַנע ירשער,
זאָגט גאָט.
3 יאָמער, חֶשבּוֹן, וואָרום פֿאַרוויסט געוואָרן איז עַי;
שרײַט, איר טעכטער פֿון רַבָּה, גורט אָן זאַקקליידער,
קלאָגט און לויפֿט אום צווישן די שאָפֿגעהעפֿטן,
וואָרום מַלכָּם וועט אין גָלות גיין,
זײַנע פּריסטער און זײַנע האַרן אין אײנעם.
4 וואָס רימסטו זיך מיט די טאָלן,
מיט דײַן פֿלוסיקן טאָל, דו טאָכטער ווידערשפּעניקע,
וואָס פֿאַרזיכערט זיך אויף אירע אוצרות:

„ווער קען קומען צו מיר?"
5זע, איך ברענג אויף דיר אַ פּחד,
זאָגט יהוה דער גאָט פון צבָאות,
פון אַלע דיינע אַרומיקע,
און איר וועט פאַרשטויסן ווערן איטלאַכער גלייך אַקעגן זיך,
און קיינער וועט ניט איינזאַמלען דעם פאַרוואָגלטן.
6אָבער דערנאָך וועל איך אומקערן
די געפאַנגענשאַפט פון די קינדער פון עַמון,
זאָגט גאָט.

7אויף אֱדום.
אַזוי האָט געזאָגט גאָט פון צבָאות:
איז מער קיין חכמה ניטאָ אין תֵּימָן?
איז אַן עצה אויסגעגאַנגען פון די פאַרשטאַנדיקע?
איז אויסגעוועפּט געוואָרן זייער חכמה?
8אַנטלויפט, פאַרקערט אייך, באַזעצט אייך טיף,
באַוווינער פון דדָן;
וואָרום דער בראָך פון עֵשָׂו ברענג איך אויף אים,
בעת איך רעכן זיך מיט אים.
9אויב האַרבסטער וואָלטן געקומען צו דיר,
וואָלטן זיי דאָך אַ נאָכקלייב געלאָזט;
אויב גנבים ביי דער נאַכט,
וואָלטן זיי דאָך בלויז צעשטערט גענוג פאַר זיך.
10אָבער איך האָב אַנטבלייזט עֵשָׂו,
איך האָב אַנטפּלעקט זיינע פאַרבאָרגענישן,
און באַהאַלטן קען ער זיך ניט;
פאַרוויסט געוואָרן איז זיין זאָמען,
און זיינע ברידער און זיינע שכנים,

אוּן ער איז מער ניטאָ.
11 לאָז איבּער דײַנע יתוֹמים, איך זאָל זיי דערנערן,
אוּן דײַנע אַלמנות זאָלן אויף מיר זיך פאַרזיכערן.

12 וואָרוּם אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, די וואָס זיי האָט ניט געקוּמט טרינקען דעם כּוֹס,
זיי זאָלן יאָ טרינקען,
אוּן דוּ זאָלסט זײַן דער
וואָס זאָל שוינען פאַרשוינט ווערן?
וועסט ניט פאַרשוינט ווערן,
נייערט טרינקען וועסטוּ טרינקען.
13 וואָרוּם איך שווער בּיי מיר, זאָגט גאָט,
אַז פאַר אַ שרעק, פאַר אַ שאַנד, פאַר אַ וויסטעניש,
אוּן פאַר אַ קללה, וועט בּצרה ווערן,
אוּן אַלע אירע שטעט וועלן ווערן אייבּיקע חוּרבות.

14 אַ הערוּנג האָבּ איך געהערט פוּן גאָט,
אוּן אַ שליח איז געשיקט צווישן די פעלקער:
זאַמלט אײַך אײַן, אוּן קוּמט אויף איר,
אוּן שטייט אויף צוּ מלחמה.
15 וואָרוּם זע, קליין מאַך איך דיך צווישן די פעלקער,
פאַראַכט צווישן מענטשן.
16 דײַן מוֹראדיקייט האָט דיך פאַרפירט,
די מוּטוויליקייט פוּן דײַן האַרצן,
דוּ וואָס וווינסט אין די שפּאַלטן פוּן פעלז,
וואָס פאַרנעמסט די הייך פוּן בּאַרג.
ווען זאָלסט דערהייכן ווי אַן אָדלער דײַן נעסט,
וועל איך פוּן דאָרט דיך אַראָפּנידערן, זאָגט גאָט.

17 און אֶדום וועט ווערן פֿאַר אַ שרעק,
איטלאַכער וואָס גייט איר פֿאַרביי וועט זיך דערשרעקן,
און וועט שמוצערן אויף אַלע אירע פּלאָגן.
18 אַזוי ווי די איבערקערעניש פֿון סדום און עַמוֹרָה
און אירע שכנים, זאָגט גאָט,
וועט קיין מענטש דאָרט ניט וווינען,
און קיין מענטשנקינד וועט זיך ניט אויפֿהאַלטן אין איר.
19 זע, ווי אַ לייב פֿון דעם געוועלד פֿון יַרדן,
וועט ער אַרויפֿגיין אויף דער פֿעסטער וווינונג;
וואָרום אין אַ רגע וועל איך אים אָניאָגן אויף איר,
און ווער דער אויסדערווײלטער,
דעם וועל איך אויפֿזעצן איבער איר.
וואָרום ווער איז מיין גלייכן?
און ווער קען מיך אַרויסרופֿן?
און ווער איז דער פּאַסטוך
וואָס קען באַשטיין פֿאַר מיר?
20 דרום הערט דעם באַראָט פֿון גאָט
וואָס ער האָט באַראָטן אויף אֶדום,
און זיינע טראַכטונגען וואָס ער טראַכט
אויף די באַוווינער פֿון תֵּימָן:
אויב די מינדסטע פֿון די שאָף וועלן זיי ניט אַוועקשלעפּן!
אויב מע וועט ניט פֿאַרוויסטן זייער וווינונג איבער זיי!
21 פֿון דעם הילך פֿון זייער פֿאַל ציטערט די ערד;
אַ געשריי וואָס זיין הילך ווערט אויפֿן יַם־סוף געהערט.
22 זע, ווי אַן אָדלער וועט ער זיך אויפֿהייבן און שוועבן,
און שפּרייטן זיינע פֿליגלען קעגן בָּצרָה;
און דאָס האַרץ פֿון די גיבּוֹרים פֿון אֶדום אין יענעם טאָג
וועט זיין ווי דאָס האַרץ פֿון אַ פֿרוי אין ווייען.

23 אויף דַמֶשֶׂק.
פֿאַרשעמט איז חַמָת און אַרפָּד,
וואָרום אַ שלעכטע הערונג האָבן זיי געהערט;
צעגאַנגען זײַנען זיי געוואָרן;
אויפֿן ים איז אַן אומרו,
ער קען זיך ניט אײַנשטילן.
24 שלאַף געוואָרן איז דַמֶשֶׂק,
זי קערט זיך צו אַנטלויפֿן,
און אַ ציטערניש האָט זי אָנגענומען;
אַנגסט און ווייען האָבן זי אָנגעכאַפּט ווי אַ געווינערן.
25 ווי ניט פֿאַרשווינט געוואָרן איז דער גערימטער כּרך,
די שטאָט פֿון מײַן פֿרייד!
26 פֿאַרוואָר, אירע יונגע לײַט וועלן פֿאַלן אין אירע גאַסן,
און אַלע מלחמה־לײַט וועלן פֿאַרשניטן ווערן אין יענעם טאָג,
זאָגט גאָט פֿון צבָאוֹת.
27 און איך וועל אָנצינדן אַ פֿײַער אין דער מויער פֿון דַמֶשֶׂק,
און עס וועט פֿאַרצערן די פּאַלאַצן פֿון בֶּן־הֲדַד.

28 אויף קֵדָר, און אויף די קיניגרײַכן פֿון חָצוֹר וואָס
נבוּכַדרֶאצַר דער מלך פֿון בָּבֶל האָט געשלאָגן.
אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
שטייט אויף, גייט אַרויף אויף קֵדָר,
און פֿאַרוויסט די קינדער פֿון מזרח.
29 זייערע געצעלטן און זייערע שאָף וועט מען צונעמען;
זייערע פֿאָרהאַנגען, און אַלע זייערע כּלים,
און זייערע קעמלען וועט מען צונעמען פֿאַר זיך;
און מע וועט אויסרופֿן אויף זיי: אַ שרעק רונד אַרום!
30 אַנטרינט, אַנטלויפֿט ווײַט, באַזעצט אײַך טיף,

באַוווינער פֿון חָצור, זאָגט גאָט;
וואָרום נבֿוכדרֶאצַר דער מלך פֿון בָּבֿל
האָט באַראָטן אויף אײַך אַ באַראָט
און טראַכט אויף אײַך אַ טראַכטונג.
31 שטייט אויף, גייט אַרויף אויף אַ רויִקן פֿאָלק
וואָס זיצט אין זיכערקייט, זאָגט גאָט;
קיין טירן און ריגל האָט ער ניט,
אָפּגעזונדערט וווינען זיי.
32 און זייערע קעמלען וועלן זיין צו רויב,
און זייער מחנה פֿי צו פֿאַנג;
און איך וועל זיי צעשפּרייטן אויף אַלע ווינטן—
די וואָס מיט אָפּגעהאַקטע האָרעקן;
און פֿון אַלע זייערע זייטן
וועל איך ברענגען זייער בראָך, זאָגט גאָט.
33 און חָצור וועט זיין פֿאַר אַ וווינונג פֿון שאַקאַלן,
אַ וויסטעניש ביז אייביק;
קיין מענטש וועט ניט וווינען דאָרט,
און קיין מענטשנקינד וועט זיך ניט אויפֿהאַלטן אין איר.

34 וואָס דאָס וואָרט פֿון גאָט איז געווען צו ירמיָהו הַנָבֿיא
אויף עֵילָם, אין אָנהייב פֿון דער מלוכה פֿון צדקיָה דעם מלך
פֿון יהודה, אַזוי צו זאָגן:
35 אַזוי האָט געזאָגט גאָט פֿון צבֿאוֹת:
זע, איך צעברעך דעם בויגן פֿון עֵילָם,
די פֿער פֿון זייערע גיבורים.
36 און איך וועל ברענגען אויף עֵילָם די פֿיר ווינטן
פֿון די פֿיר עקן הימל,
און איך וועל זיי צעשפּרייטן צו אַלע די דאָזיקע ווינטן;

אוּן עס וועט ניט זײַן אַ פֿאָלק,
וואָס די פֿאַרשטויסענע פֿון עֵילָם וועלן ניט קומען אַהין.
37 און איך וועל צעבּרעכן עֵילָם פֿאַר זײערע פֿײַנט,
און פֿאַר די וואָס זוכן זײער לעבן,
און איך וועל בּרענגען אויף זײ אַן אומגליק־
דעם גרים פֿון מײַן צאָרן, זאָגט גאָט;
און איך וועל נאָכשיקן נאָך זײ די שווערד,
בּיז איך טו זײ פֿאַרלענדן.
38 און איך וועל שטעלן מײַן טראָן אין עֵילָם,
און וועל אונטערבּרענגען פֿון דאָרטן קיניג און האַרן,
זאָגט גאָט.
39 אָבער עס וועט זײַן אין סוֹף פֿון די טעג,
וועל איך אומקערן די געפֿאַנגענשאַפֿט פֿון עֵילָם,
זאָגט גאָט.

נ 1 דאָס וואָרט וואָס גאָט האָט גערעדט אויף בָּבֶל, אויפֿן לאַנד פֿון די כַּשׂדים, דורך יִרמְיָהוּ הַנָבִיא.
2 זאָגט אָן צווישן די פֿעלקער, און מאַכט הערן,
און הײבּט אויף אַ פֿאָן;
מאַכט הערן, איר זאָלט ניט פֿאַרהוילן;
זאָגט: בּאַצוווּנגען איז בָּבֶל,
צו שאַנד איז בֵּל, צעבּראָכן איז מְרוֹדַך,
צו שאַנד זײַנען אירע געצנבּילדער,
צעבּראָכן אירע אָפּגעטער.
3 וואָרום אַ פֿאָלק פֿון צָפון איז אַרויפֿגעגאַנגען אויף איר,
ער וועט מאַכן איר לאַנד צו וויסט,
און קײן בּאַוווינער וועט אין איר ניט זײַן;
פֿון אַ מענטש בּיז אַ בּהמה זײַנען אַנטלאָפֿן, אַוועק.

4 אין יענע טעג און אין יענער צייט, זאָגט גאָט,
וועלן קומען די קינדער פון ישׂראל,
זיי און די קינדער פון יהודה אין איינעם;
גיין וויינעדיק וועלן זיי גיין,
און יהוה זייער גאָט וועלן זיי זוכן.
5 אויף ציון וועלן זיי פרעגן,
אויפן וועג אַהער זייער פּנים:
קומט, און לאָמען זיך באַהעפטן אָן יהוה,
אין אַן אייביקן בונד וואָס זאָל ניט פאַרגעסן ווערן.

6 בלונדזשע שאָף איז געווען מיין פאָלק;
זייערע פּאַסטוכער האָבן זיי געלאָזט בלאָנדזשען,
אויף די בערג זיי אַוועקגעלאָזט;
פון באַרג צו בערגל זיינען זיי געגאַנגען,
פאַרגעסן זייער הויפאָרט.
7 אַלע וואָס האָבן זיי געפונען האָבן זיי פאַרצערט,
און זייערע פיינט האָבן געזאָגט:
מיר וועלן ניט שולדיק זיין,
ווייל זיי האָבן געזינדיקט צו גאָט,
צו דער וווינונג פון גערעכטיקייט,
און דער האָפונג פון זייערע עלטערן, גאָט.

8 אַנטלויפט פון בָבל,
און פון לאַנד כַּשׂדים גייט אַרויס,
און זייט ווי בעק פאַרויס פאַר די שאָף.
9 וואָרום זע, איך דערוועק און ברענג אַרויף אויף בָבל
אַ געזעמל גרויסע פעלקער פון צפון־לאַנד,
און זיי וועלן זיך אויסשטעלן קעגן איר;
פון דאָרטן וועט זי באַצוווּנגען ווערן;

זײערע פֿײלן זײנען װי פֿון אַ באַגליקטן גיבור,
װאָס קערט זיך ניט אום מיט לײדיקן.
10 און כּשׂדים װעט זײן צו רויב;
אַלע אירע רויבער װעלן זיך אָנזעטן, זאָגט גאָט.
11 װײל איר פֿרײט זיך, װײל איר זײט לוסטיק,
איר אױסרױבער פֿון מײן אַרב,
װײל איר שפּרינגט װי אַ קאַלב אויף גראָז,
און הירזשעט װי די אָגערס,
12 װעט זײן אין גרויס שאַנד אײַער מוטער,
װעט זיך שעמען אײַער געװינערן.
זע, דאָס לעצטע פֿון די פֿעלקער װעט װערן
אַ מדבר, אַ טריקעניש, און אַ װילדערניש.
13 פֿון װעגן דעם צאָרן פֿון גאָט װעט זי זײן ניט באַװוינט,
און זי װעט זײן אַ װיסטעניש אין גאַנצן;
איטלאַכער װאָס גײט פֿאַרבײ בָּבל װעט זיך דערשרעקן,
און װעט שמוצערן אויף אַלע אירע פּלאָגן.
14 שטעלט זיך אויס קעגן בָּבל רונד אַרום,
אַלע שפּאַנער פֿון בויגן,
װאַרפֿט אויף איר, איר זאָלט ניט שפּאָרן קײן פֿײלן,
װאָרום צו גאָט האָט זי געזינדיקט.
15 שאַלט אויף איר רונד אַרום,
זי האָט זיך אונטערגעגעבן*;
געפֿאַלן זײנען אירע גרונטפֿעסטן,
צעשטערט געװאָרן אירע מויערן;
װאָרום דאָס איז די נקמה פֿון גאָט,
זײט זיך נוקם אָן איר;
װי זי האָט געטאָן, טוט צו איר.
16 פֿאַרשנײדט אַ זײער פֿון בָּבל,

* נעמי: געגעבן אָדער אויסגעשטרעקט די האַנט.

אוּן דעם װאָס האַלט אַ שנײַדמעסער אין שניטצײַט;
פֿוּן װעגן דער שװערד װאָס פֿאַרטיליגט,
װעלן זײ איטלאַכער צוּ זײַן פֿאָלק זיך קערן,
אוּן איטלאַכער צוּ זײַן לאַנד װעלן זײ אַנטלויפֿן.

17 אַ צעשפּרײטע שאָף איז ישׂראל,
לײבן האָבן אים פֿאַרשטויסן;
דער ערשטער האָט אים געגעסן דער מלך פֿוּן אַשוּר,
אוּן דערדאָזיקער לעצטער האָט אים צעבײנערט—
נבוּכַדרֶאצַר דער מלך פֿוּן בָבל.
18 דרוּם האָט אַזױ געזאָגט יהוה פֿוּן צבָאות,
דער גאָט פֿוּן ישׂראל:
זע, איך רעכן זיך מיט דעם מלך פֿוּן בָבל אוּן מיט זײַן לאַנד,
אַזױ װי איך האָב זיך אָפּגערעכנט מיט דעם מלך פֿוּן אַשוּר.
19 אוּן איך װעל אוּמקערן ישׂראל צוּ זײַן פּיטערפּלאַץ,
אוּן ער װעט זיך פּיטערן אױפֿן כַּרמֶל אוּן בָשָן,
אוּן אױפֿן געבערג פֿוּן אפרים אוּן גִלעָד
װעט זיך זעטן זײַן זעל.
20 אין יענע טעג אוּן אין יענער צײַט, זאָגט גאָט,
װעט געזוּכט װערן די זינד פֿוּן ישׂראל,
אוּן זי װעט ניט זײַן,
אוּן די חטאים פֿוּן יהוּדה,
אוּן זײ װעלן ניט געפֿוּנען װערן,
װאָרוּם איך װעל פֿאַרגעבן די װאָס איך װעל איבערלאָזן.
21 אױף דעם לאַנד מְרָתַיִם[א] גײ אַרױף,
אױף איר אוּן אױף די באַװױנער פֿוּן פְּקוֹד[ב];
מאַך חָרֶב אוּן חֵרֶם הינטער זײ[ג], זאָגט גאָט,
אוּן טוּ אַזױ װי אַלץ װאָס איך האָב דיר באַפֿוילן.

א, ב נעמען פֿוּן צװײ פּראָװינצן פֿוּן בָבל װאָס דער נביא געבּרױכט צוּ באַצײכענען בָבל אין אַלגעמײן, צוּליב זײער סימבאָלישער באַטײטוּנג: מְרָתַיִם, טאָפּעלע װידערשפּעניקײט; פְּקוֹד, שטראָף ד. ה. די שטראָף װאָס איז אָנגעבּרײט פֿאַר דערדאָזיקער װינדיקער מלוכה.

ג װאָרטשפּיל: חֲרֹב וְהַחֲרֵם אַחֲרֵיהֶם.

22 אַ קָול פון מלחמה אין לאַנד,
און אַ בראָך אַ גרויסער!
23 ווי איז צעהאַקט און צעבראָכן געוואָרן
דער האַמער פון דער גאַנצער ערד!
ווי איז בָבל צו וויסט געוואָרן
צווישן די פעלקער!
24 איך האָב דיר אַ נעץ געשטעלט
און ביסט אויך געפאַנגען געוואָרן, בָבל,
און דו האָסט ניט געמערקט;
ביסט געפונען געוואָרן און אויך געכאַפּט געוואָרן,
ווייל דו האָסט זיך מיט גאָט אָנגעהויבן.
25 גאָט האָט געעפנט זיין שאַצקאַמער,
און אַרויסגעצויגן די געצייג פון זיין צאָרן,
וואָרום אַן אַרבעט פאַר יהוה דעם גאָט פון צבָאות
איז דאָ אין לאַנד פון די כַשדים.
26 קומט אויף איר פון אַלע עקן,
עפנט אירע שפייכלערס,
וואַרפט זי אָן אַזוי ווי הויפנס, און פאַרוויסט זי;
זאָל ניט זיין פון איר אַן איבערבלייב.
27 קוילעט אַלע אירע אָקסן,
זאָלן זיי נידערן צו דער שחיטה;
וויי צו זיי! וואָרום געקומען איז זייער טאָג,
די צייט פון זייער רעכנשאַפט.
28 אַ קָול פון אַנטלאָפענע און אַנטרונענע פון לאַנד בָבל!
אָנצוזאָגן אין צִיון די נקמה פון יהוה אונדזער גאָט,
די נקמה פאַר זיין טעמפּל.
29 רופט צונויף די שיסערס אויף בָבל,
אַלע שפּאַנער פון בויגן,

לעגערט אויף איר רונד אַרום,
זאָל איר ניט זיין קיין אַנטרינונג;
באַצאָלט איר לויט איר ווערק,
אַזוי ווי אַלץ וואָס זי האָט געטאָן, טוט צו איר.
וואָרום אַקעגן גאָט האָט זי געמוטוויליקט,
אַקעגן דעם הייליקן פון ישׂראל.
30 דרום וועלן פאַלן אירע יונגעלייט אין אירע גאַסן,
און אַלע אירע מלחמה־לייט וועלן פאַרשניטן ווערן
אין יענעם טאָג, זאָגט גאָט

31 זע, איך קום אויף דיר, מוטוויליקער,
זאָגט יהוה, דער גאָט פון צבָאות,
וואָרום געקומען איז דיין טאָג,
די צייט וואָס איך רעכן זיך מיט דיר.
32 און דער מוטוויליקער וועט געשטרויכלט ווערן און פאַלן,
און ניט האָבן ווער זאָל אים אויפשטעלן;
און איך וועל אָנצינדן אַ פייער אין זיינע שטעט,
און עס וועט פאַרצערן אַלץ וואָס אַרום אים.

33 אַזוי האָט געזאָגט גאָט פון צבָאות:
געדריקט ווערן די קינדער פון ישׂראל
און די קינדער פון יהודה אין איינעם,
און אַלע זייערע פאַנגערס האַלטן זיי פעסט,
זיי ווילן זיי ניט אַוועקלאָזן.
34 זייער אויסלייזער איז שטאַרק,
יהוה פון צבָאות איז זיין נאָמען;
קריגן וועט ער קריגן זייער קריג,
כדי צו באַרוען[א] די ערד,
און מאַכן ציטערן[ב] די באַווינער פון בָבל.

[א], [ב] וואָרטשפּיל: הִרְגִיעַ-הִרְגִיז.

35 אַ שווערדא אויף די כַּשׂדים, זאָגט גאָט,
און אויף די באַוווינער פון בָּבל,
און אויף אירע האַרן, און אויף אירע חכמים!
36 אַ שווערד אויף די באַרימער, און זיי וועלן באַנאַרישט ווערן!
אַ שווערד אויף אירע גיבורים, און זיי וועלן צעבראָכן ווערן!
37 אַ שווערד אויף זייערע פערד, און אויף זייערע רייטוועגן,
און אויף אַלע געמישטע פעלקער וואָס אין איר,
און זיי וועלן ווערן ווי ווייבער!
אַ שווערד אויף אירע אוצרות,
און זיי וועלן צערויבט ווערן!
38 אַ טריקעניש[ב] אויף אירע וואַסערן,
און זיי וועלן אויסגעטריקנט ווערן!
וואָרום אַ לאַנד פון געצן איז דאָס,
און מיט שרעקבילדער זיינען זיי משוגע.
39 דרום וועלן דאָרט וווינען ווילדע קעץ מיט שאַקאַלן,
און וווינען אין איר וועלן שטרויספויגלען,
און זי וועט ניט באַזעצט ווערן אויף אייביק,
און ניט באַוווינט ווערן אויף דור־דורות.
40 אַזוי ווי גאָטס איבערקערעניש פון סדום און עַמוֹרָה
און אירע שכנים, זאָגט גאָט,
וועט קיין מענטש דאָרט ניט וווינען,
און קיין מענטשנקינד וועט זיך ניט אויפהאַלטן אין איר.

41 זע, אַ פאָלק קומט פון צפון,
און אַ גרויסע אומה און פיל מלכים
דערוועקן זיך פון די עקן ערד.
42 בויגן און שפּיז האַלטן זיי,
אַכזרים זיינען זיי, און האָבן קיין רחמנות ניט;

א, ב חֶרֶב–חֹרֶב.

זייער קָול ברומט ווי דער ים,
און אויף פערד רייטן זיי;
אויסגעשטעלט ווי איין מאַן אויף מלחמה,
אַקעגן דיר, טאָכטער בָבל.
43 דער מלך פון בָבל האָט געהערט זייער הערונג,
און זיינע הענט זיינען שלאַף געוואָרן,
אַן אַנגסט האָט אים אָנגענומען,
אַ ווייטאָק ווי אַ געווינערן.
44 זע, ווי אַ לייב פון דעם געוועלד פון יַרדן,
וועט ער אַרויפגיין אויף דער פעסטער וווינונג;
וואָרום אין אַ רגע וועל איך זיי אָניאָגן אויף איר,
און ווער דער אויסדערוויילטער,
דעם וועל איך אויפזועצן איבער איר.
וואָרום ווער איז מיין גלייכן?
און ווער קען מיך אַרויסרופן?
און ווער איז דער פּאַסטוך
וואָס קען באַשטיין פאַר מיר?
45 דרום הערט דעם באַראָט פון גאָט,
וואָס ער האָט באַראָטן אויף בָבל,
און זיינע טראַכטונגען
וואָס ער טראַכט אויפן לאַנד פון די כַשׂדים:
אויב די מינדסטע פון די שאָף וועלן זיי ניט אַוועקשלעפּן!
אויב ער וועט ניט פאַרוויסטן די וווינונג איבער זיי!
46 פון דעם קלאַנג „בָבל איז איינגענומען!"
ווערט אויפגעציטערט די ערד,
און אַ געשריי צווישן די פעלקער ווערט געהערט.

נא [1]אַזוי האָט גאָט געזאָגט:
זע, איך דערוועק אויף בָּבֶל,
און אויף די באַוווינער פון לֵב־קָמָי [א],
אַ ווינט אַ צעשטעריקן.
[2]און איך וועל אָנשיקן אויף בָּבֶל פרעמדע,
און זיי וועלן זי ווינטשופלען [ב],
און וועלן אויסליידיקן איר לאַנד;
וואָרום פון רונד אַרום וועלן זיי זיין אויף איר,
אין דעם טאָג פון אומגליק.
[3]אַהין זאָל שפּאַנען דער שפּאַנער זיין בויגן,
און אַהין זאָל ער זיך אויפהייבן אין זיין פּאַנצער;
און איר זאָלט ניט שוינען אירע יונגעלייט;
פאַרוויסט איר גאַנצן חיל.
[4]און דערשלאָגענע וועלן פאַלן אין לאַנד פון די כַּשׂדים,
און דערשטאָכענע אין אירע גאַסן.
[5]וואָרום ניט פאַראַלמנט איז ישׂראל און יהודה
פון זיין גאָט, פון יהוה פון צבָאוֹת;
וואָרום זייער לאַנד איז פול מיט שולד
אַקעגן דעם הייליקן פון ישׂראל.
[6]אַנטלויפט פון בָּבֶל, און ראַטעוועט איטלאַכער זיין נפש,
איר זאָלט ניט פאַרשניטן ווערן דורך איר זינד;
וואָרום אַ צייט פון נקמה איז דאָס ביי גאָט,
אַ פאַרגעלטונג באַצאָלט ער איר.
[7]אַ גילדערנער כּוס איז בָּבֶל געווען אין גאָטס האַנט,
די גאַנצע ערד האָט זי פאַרשיכּורט;
פון איר וויין האָבן די פעלקער געטרונקען,
דרום זיינען די פעלקער צעדולט געוואָרן.
[8]פּלוצלינג איז געפאַלן בָּבֶל און צעבראָכן געוואָרן;

א „דאָס האַרץ פון מיינע פיינט", פאַרשטעלטער נאָמען פאַר כַּשׂדים (לויט די אַלטע מפָרשים דורך פאַרבייטונג פון אותיות: א פאַר ת, ב פאַר ש, א. א. וו. ב וואָרטשפּיל: זָרִים וְזֵרוּהָ.

טוט יאָמערן אויף איר;
קריגט אַ באַלזאַם פאַר איר ווייטאָק,
אפשר וועט זי געהײלט ווערן.
9„מיר האָבן געהײלט בָבל,
אָבער זי איז ניט געהײלט געוואָרן;
פאַרלאָזט זי, און לאָמיר גײן איטלאַכער צו זײן לאַנד;
וואָרום ביז צום הימל גרײכט איר משפט,
און ער הײבט זיך אויף ביז די וואָלקנס".
10גאָט האָט אַרויסגעבראַכט אונדזער גערעכטיקײט;
קומט, און לאָמיר דערצײלן אין צִיון
דעם אויפטו פון יהוה אונדזער גאָט.

11מאַכט בלאַנק די פײלן,
פילט אָן די פײלבײטלען,
גאָט האָט דערוועקט דעם גײסט פון די מלכים פון מָדַי;
וואָרום אויף בָבל איז זײן טראַכטונג, זי צו צעשטערן,
ווײל די נקמה פון גאָט איז דאָס,
די נקמה פאַר זײן טעמפּל.
12קעגן די מויערן פון בָבל הײבט אויף אַ פאָן,
פאַרשטאַרקט די וואַך,
שטעלט אויף וועכטער, ברײט אָן לויערער,
וואָרום אי געטראַכט האָט גאָט אי געטאָן
וואָס ער האָט גערעדט אויף די באַוווינער פון בָבל.

13דו וואָס וווינסט בײ גרויסע וואַסערן,
דו רײכע אין אוצרות,
געקומען איז דײן סוֹף,
די מאָס פון דײן גײציקײט.

14 גאָט פון צבָאוֹת האָט געשוואָרן בײַ זיך:
פאַרוואָר, איך פיל דיך אָן מיט מענטשן ווי הײַשעריקן,
און זיי וועלן אויסרופן קעגן דיר „הֵידָד"!

15 ער האָט געמאַכט די ערד מיט זײַן כּוח,
ער האָט אויפגעשטעלט די וועלט מיט זײַן חכמה,
און מיט זײַן פאַרשטאַנדיקייט אויסגעשפּרייט די הימלען.
16 בײַם קָול פון זײַן דונערן
ווערט אַ פילקייט פון וואַסער אין הימל,
און ער ברענגט אויף וואָלקנס
פון עק פון דער ערד;
ער מאַכט בליצן צום רעגן,
און ציט אַרויס פון זײַנע שפּײַכלערס דעם ווינט.
17 איטלאַכער מענטש איז פאַרגרעבט, אָן פאַרשטאַנד,
איטלאַכער שמעלצער ווערט צו שאַנד פון דעם געץ,
וואָרום פאַלש איז זײַן געגאָסענער אָפּגאָט,
און קיין אָטעם איז אין זיי ניטאָ.
18 נישטיק זײַנען זיי, אַ ווערק פון פאַרפירעניש;
אין דער צײַט פון זייער רעכנשאַפט וועלן זיי אונטערגיין.
19 ניט אַזוי ווי דידאָזיקע איז דער טייל פון יעקב,
וואָרום ער איז דער באַשעפער פון אַלץ,
און [ישׂראל] איז דער שֵבֶט פון זײַן אַרבונג;
יהוה פון צבָאוֹת איז זײַן נאָמען.

20 אַ האַמער ביסטו מיר, אַ געצײַג פון מלחמה,
און איך וועל צעברעכן מיט דיר פעלקער,
און צעשטערן מיט דיר קיניגרײַכן.
21 און איך וועל צעברעכן מיט דיר דעם פערד און זײַן רײַטער,

און איך וועל צעברעכן מיט דיר דעם רייטוואָגן און זיין
רייטער;
22 און איך וועל צעברעכן מיט דיר מאַן און ווייב,
און איך וועל צעברעכן מיט דיר אַלט און יונג,
און איך וועל צעברעכן מיט דיר בחור און מיידל;
23 און איך וועל צעברעכן מיט דיר דעם פּאַסטוך און זיין
סטאַדע,
און איך וועל צעברעכן מיט דיר דעם אַקערמאַן און זיין
געשפּאַן,
און איך וועל צעברעכן מיט דיר דוכּסים און פירשטן.
24 אָבער איך וועל באַצאָלן בָבל
און אַלע באַוווינער פון כַשׂדים
אַל זייער בייז וואָס זיי האָבן געטאָן אין ציון
פאַר אײַערע אויגן, זאָגט גאָט.

25 זע, איך קום צו דיר,
דו צעשטעריקער באַרג, זאָגט גאָט,
וואָס צעשטערט די גאַנצע ערד;
און איך וועל אויסשטרעקן מיין האַנט אויף דיר,
און וועל דיך אַראָפּקייקלען פון די פעלזן,
און דיך מאַכן פאַר אַן אויסגעברענטן באַרג.
26 און מע וועט ניט נעמען פון דיר אַ שטיין פאַר אַ ווינקל,
און אַ שטיין פאַר גרונטפעסטן;
נייערט אײביקע וויסטענישן וועסטו זיין,
זאָגט גאָט.

27 הייבט אויף אַ פאָן אין לאַנד,
בלאָזט אַ שופר צווישן די פעלקער,
גרייט אָן קעגן איר די פעלקער,

רופט צונויף קעגן איר די קיניגרייכן
אַרָרָט, מִני, און אַשכּנַז;
זעצט אויף קעגן איר אַ חיל־פירער,
ברענגט אַרויף פערד ווי האָריקע היישעריקן.
28 ברייט אָן קעגן איר די פעלקער,
די מלכים פון מָדַי,
אירע דוכּסים און אַלע אירע פירשטן,
און דאָס גאַנצע לאַנד פון זיין ממשלה.
29 און די ערד שטורעמט און ציטערט,
וואָרום מקוים געוואָרן זיינען אויף בָּבל
די טראַכטונגען פון גאָט,
צו מאַכן לאַנד בָּבל צו וויסט, אָן אַ ווינער.
30 די גיבורים פון בָּבל האָבן אויפגעהערט מלחמה האַלטן,
זיי זיצן אין די פעסטונגען;
אָפּגעטאָן האָט זיך זייער גבורה,
זיי זיינען געוואָרן ווי ווייבער;
מע האָט אָנגעצונדן אירע וווינונגען,
צעבראָכן געוואָרן זיינען אירע ריגלען.
31 אַ לויפער קעגן אַ לויפער לויפט,
און אַן אָנזאָגער קעגן אַן אָנזאָגער,
אָנצוזאָגן דעם מלך פון בָּבל,
אַז זיין שטאָט איז באַצוווּנגען פון אַלע עקן;
32 און די איבערפאָרן זיינען פאַרכאַפּט,
און די פעסטונגען האָט מען פאַרבּרענט אין פייער,
און די מלחמה־לייט זיינען צעטומלט.

33 וואָרום אַזוי האָט געזאָגט יהוה פון צבָאות,
דער גאָט פון ישׂראל:

טאָכטער בָּבל איז ווי אַ שייער
אין דער צייט וואָס מע טרעט אים;
נאָך אַ קליין ווײַלע,
און קומען וועט די שניטצייט אויף איר.

34 פֿאַרצערט האָט מיך, צעדריקט האָט מיך,
נבוכַדרֶאצַר דער מלך פֿון בָּבל;
ווי אַ ליידיקע כּלי האָט ער מיך אָפּגעשטעלט,
ווי אַ קראָקאָדיל האָט ער מיך אײַנגעשלונגען;
ער האָט אָנגעפֿילט זיין בויך מיט מיינע געריכטן;
אַוועקגעשווענקט האָט ער מיך.
35 „דאָס אומרעכט צו מיר און מיין פֿלייש אויף בָּבל!"
זאָגט די באַוווינערן פֿון ציון;
און: „מיין בלוט אויף די באַוווינער פֿון כַּשׂדים!"
זאָגט ירושָלַיִם.

36 דרום האָט גאָט אַזוי געזאָגט:
זע, איך קריג דיין קריג,
און וועל זיך נוקם זיין דיין נקמה;
און איך וועל אויסטריקענען איר ים,
און טרוקן מאַכן איר קוואַל.
37 און בָּבל וועט ווערן צו הויפֿנס,
אַ וווינונג פֿון שאַקאַלן,
אַ שרעק און אַ שמוצערונג,
אָן אַ באַוווינער.
38 אין איינעם ווי יונגלייבן וועלן זיי ברילן,
ווי קליינע לייבן וועלן זיי שרייען.
39 מיט גיפֿט וועל איך צוריכטן זייער טראַנק,

און איך וועל זיי פֿאַרשיכּורן, כּדי זיי זאָלן זיך צאַפּלען,
און אײַנשלאָפֿן אַן אייביקן שלאָף,
און זיך ניט אויפֿכאַפּן, זאָגט גאָט.
40 איך וועל זיי מאַכן נידערן ווי לעמער צו דער שחיטה,
ווי ווידערס מיט בעק.
41 ווי איז באַצוווּנגען געוואָרן ששך[א],
און אײַנגענומען געוואָרן דער לויב פֿון דער גאַנצער ערד!
ווי איז בָּבל צו וויסט געוואָרן
צווישן די פֿעלקער!
42 אויפֿגעגאַנגען איז דער ים אויף בָּבל;
פֿון זײַנע פֿיל אינדן איז זי פֿאַרדעקט געוואָרן.
43 אירע שטעט זײַנען געוואָרן אַ וויסטעניש,
אַ טרוקן לאַנד און אַ מדבר,
אַ לאַנד וואָס קיין שום מענטש וווינט ניט דערין,
און קיין מענטשנקינד גייט ניט דורך דערין.
44 און איך וועל זיך אָפּרעכענען מיט בֵּל אין בָּבל[ב],
און וועל אַרויסציִען זײַן שלונג[ג] פֿון זײַן מויל,
און מער וועלן ניט שטראָמען צו אים פֿעלקער;
אויך די מויער פֿון בָּבל טוט פֿאַלן.

45 גייט אַרויס פֿון איר, מײַן פֿאָלק,
און ראַטעוועט איטלאַכער זײַן נפֿש,
פֿון דעם גרימצאָרן פֿון גאָט.
46 און זאָל ניט שלאַף ווערן אײַער האַרץ,
אַז איר זאָלט מוֹרא האָבן
פֿאַר דער הערונג וואָס ווערט געהערט אין לאַנד;
וואָרום אַ הערונג וועט קומען איין יאָר,
און דאָס יאָר נאָכדעם אַ הערונג,

א זע כה, 26. ב, ג וואָרטשפּיל: בֵּל בְּבָבל בִּלְעוֹ.

און רויב וועט זיין אין לאַנד,
אַ געוועלטיקער קעגן אַ געוועלטיקער.
47 פֿאַרוואָר, זע, טעג קומען,
און איך וועל זיך אָפּרעכענען מיט די געצן פֿון בָּבל,
און איר גאַנץ לאַנד וועט זיך שעמען,
און אַלע אירע דערשלאָגענע וועלן פֿאַלן אין איר מיט.
48 און זינגען וועלן איבער בָּבל
הימל און ערד און אַלץ וואָס אין זיי;
וואָרום פֿון צפֿון וועלן קומען אויף איר
די פֿאַרוויסטערס, זאָגט גאָט.
49 אויך בָּבל איז צום פֿאַלן
איר דערשלאָגענע פֿון ישׂראל!
אויך אין בָּבל טוט מען פֿאַלן,
איר דערשלאָגענע פֿון דער גאַנצער ערד!
50 איר אַנטרונענע פֿון שווערד,
גייט, איר זאָלט אײַך ניט אָפּשטעלן;
דערמאָנט פֿון דער ווייטן גאָט,
און ירושָלַיִם זאָל אויפֿגיין אויף אײַער האַרצן.
51 „מיר שעמען זיך, ווייל חרפּות האָבן מיר זיך אָנגעהערט,
אַ בושה באַדעקט אונדזער פּנים,
ווייל פֿרעמדע זיינען געקומען
אויף די הייליקטומען פֿון גאָטס הויז".
52 אָבער זע, טעג קומען, זאָגט גאָט,
און איך וועל זיך אָפּרעכענען מיט אירע געצן,
און אין איר גאַנצן לאַנד וועלן קרעכצן דערשלאָגענע.
53 ווען אַרויפֿגיין אין הימל זאָל בָּבל,
און ווען זי זאָל באַפֿעסטיקן די הייך פֿון איר מאַכט,
וועלן פֿון מיר קומען פֿאַרוויסטערס אויף איר,

זאָגט גאָט.
54אַ קָול פון געשריי פון בָבל,
און אַ גרויסער בראָך פון לאַנד כַּשׂדים!
55וואָרום גאָט פאַרוויסט בָבל,
און וועט אונטערברענגען פון איר דעם גרויסן טומל;
און זייערע אינדן וועלן ברומען ווי גרויסע וואַסערן;
עס הילכט דער ליאַרעם פון זייער קָול.
56וואָרום עס קומט אויף איר, אויף בָבל, אַ פאַרוויסטער,
און אירע גיבורים וועלן באַצוווּנגען ווערן,
זייערע בויגנס ווערן צעבראָכן;
וואָרום אַ גאָט פון פאַרגעלטונג איז יהוה,
באַצאָלן וועט ער באַצאָלן.
57און איך וועל פאַרשיכּורן אירע האַרן און אירע חכמים,
אירע דוכּסים און אירע פירשטן און אירע גיבורים,
און זיי וועלן אַיינשלאָפן אַן אייביקן שלאָף,
און וועלן זיך ניט אויפכאַפּן,
זאָגט דער קיניג—
יהוה פון צבָאות איז זיין נאָמען.

58אַזוי האָט געזאָגט גאָט פון צבָאות:
אַיינגעוואָרפן וועלן אַיינגעוואָרפן ווערן
די ברייטע מויערן פון בָבל,
און אירע הויכע טויערן
וועלן אין פייער אָנגעצונדן ווערן;
און די פעלקער וועלן זיך מיען אומנישט,
און די אומות פאַרן פייער;
און זיי וועלן פאַרמאַטערט ווערן.

59 דאָס וואָרט וואָס ירמיָהו הַנָבִיא האָט באַפוילן שׂרָיָה דעם
זון פון נֵרִיָה דעם זון פון מַחסֵיָהן, ווען ער איז געגאַנגען מיט
צִדקִיָהו דעם מלך פון יהודה קיין בָבל, אין פירטן יאָר פון זיין
מלוכה; און שׂרָיָה איז געווען דער לאַגערמייסטער. 60 און
ירמיָהו האָט אויפגעשריבן דאָס גאַנצע בייז וואָס וועט קומען
אויף בָבל, אין איין בוך, אַלע דידאָזיקע ווערטער וואָס זיינען
געשריבן אויף בָבל. 61 און ירמיָהו האָט געזאָגט צו שׂרָיָהן: ווי
דו קומסט קיין בָבל, אַזוי זאָלסטו זען און איבערלייענען אַלע
דידאָזיקע ווערטער, 62 און זאָלסט זאָגן: גאָט, דו האָסט גערעדט
אויף דעמדאָזיקן אָרט, אים צו פאַרשניידן, אַז קיין ווינער זאָל
אין אים ניט זיין, פון אַ מענטש ביז אַ בהמה, נייערט אייביקע
וויסטענישן זאָל עס זיין. 63 און עס וועט זיין, ווי דו ענדיקסט
לייענען דאָסדאָזיקע בוך, זאָלסטו אָנבינדן אָן אים אַ שטיין,
און עס אַריינוואַרפן אין מיטן פּרָת; 64 און זאָלסט זאָגן: אַזוי וועט
אַיינגעזונקען ווערן בָבל, און ניט אויפשטיין, פון וועגן דעם בייז
וואָס איך ברענג אויף איר. און זיי וועלן פאַרמאַטערט ווערן.
ביז דאַנען זיינען די ווערטער פון ירמיָהון.

נב 1 איין און צוואַנציק יאָר איז צִדקִיָהו אַלט געווען, אַז ער איז
געוואָרן מלך, און עלף יאָר האָט ער געקיניגט אין ירושָלַיִם;
און דער נאָמען פון זיין מוטער איז געווען חַמוּטַל די טאָכטער
פון ירמיָהון פון לִבנָה. 2 און ער האָט געטאָן וואָס איז שלעכט
אין די אויגן פון גאָט, אַזוי ווי אַלץ וואָס יהוֹיָקים האָט געטאָן.
3 וואָרום פון וועגן דעם צאָרן פון גאָט איז דאָס געשען אין
ירושָלַיִם און יהודה, ביז ער האָט זיי אַוועקגעוואָרפן פון זיין
פּנים.
און צִדקִיָהו האָט ווידערשפעניקט אָן דעם מלך פון בָבל.
4 און עס איז געווען אין ניינטן יאָר פון זיין מלוכה, אין צענטן

חודש, אין צענטן טאָג פון חודש, איז געקומען נבוכדרֶאצַר דער
מלך פון בָּבל, ער מיט זיין גאַנצן חיל, אויף ירושָלַיִם, און זיי
האָבן געלעגערט אויף איר, און געבויט אַ באַלעגערמויער רונד
אַרום איר. 5און די שטאָט איז געווען אין באַלעגערונג ביזן
עלפטן יאָר פון מלך צדקִיָהון. 6אין פירטן חודש, אין ניינטן
טאָג פון חודש, האָט זיך געשטאַרקט דער הונגער אין שטאָט,
און עס איז ניט געווען קיין ברויט פאַר דעם פאָלק פון לאַנד.
7איז איינגעבראָכן געוואָרן די שטאָט; און אַלע מלחמה־לייט
זיינען אַנטלאָפן, און זיינען אַרויס פון שטאָט ביי נאַכט דורך
דעם טויער צווישן די צוויי מויערן וואָס ביים מלכס גאָרטן—
און די כַּשׂדים זיינען געווען ביין שטאָט רונד אַרום—און זיי זיינען
אַוועק מיטן וועג פון פּלוין. 8האָט דער חיל פון די כַּשׂדים
נאָכגעיאָגט דעם מלך, און זיי האָבן אָנגעיאָגט צדקִיָהון אין די
פּלוינען פון יריחו; און זיין גאַנצער חיל איז זיך צעלאָפן פון
אים. 9און זיי האָבן געכאַפּט דעם מלך, און האָבן אים אַרויפֿ־
געבראַכט צו דעם מלך פון בָּבל קיין רבלָה אין לאַנד חֲמָת;
און ער האָט אַרויסגעזאָגט אויף אים אַ משפּט. 10און דער
מלך פון בָּבל האָט געשאָכטן די זין פון צדקִיָהון פאַר זיינע
אויגן; און אויך אַלע האַרן פון יהודה האָט ער געשאָכטן אין
רבלָה. 11און צדקִיָהוס אויגן האָט ער בלינד געמאַכט, און האָט
אים געשמידט אין קופּערנע קייטן; און דער מלך פון בָּבל האָט
אים געבראַכט קיין בָּבל, און האָט אים אַריינגעזעצט אין וואַכ־
הויז ביז דעם טאָג פון זיין טויט.

12און אין פינפטן חודש, אין צענטן טאָג פון חודש—דאָס
איז דאָס ניינצנטע יאָר פון מלך נבוכדרֶאצַר, דעם מלך פון
בָּבל—איז געקומען נבוזַראַדָן דער הויפּט פון דעם לייב־חיל,
וואָס איז געשטאַנען פאַר דעם מלך פון בָּבל אין ירושָלַיִם.
13און ער האָט פאַרברענט דאָס הויז פון גאָט, און דעם מלכס

הויז; און אַלע הייזער פון ירושָלַיִם, ווו נאָר אַ הויז פון אַ גרויסן
מאַן, האָט ער פאַרברענט אין פייער. 14און אַלע מויערן פון
ירושָלַיִם רונד אַרום האָט דער גאַנצער חיל פון די כַּשׂדים וואָס
מיט דעם הויפּט פון דעם לייב־חיל אײַנגעוואָרפן. 15און פון די
אָרעמע פון פאָלק, און דעם רעשט פון פאָלק וואָס זיינען
געבליבן אין שטאָט, און די צוגעפאַלענע וואָס זיינען צוגעפאַלן
צו דעם מלך פון בָּבֶל, און דעם רעשט פון די מייַנסטער, האָט
נבוזַרְאֲדָן דער הויפּט פון דעם לייב־חיל פאַרטריבן. 16אָבער
פון די אָרעמע פון לאַנד האָט נבוזַרְאֲדָן דער הויפּט פון
דעם לייב־חיל איבערגעלאָזט פאַר ווייַנגערטנער און פאַר
אַקערלייט.

17און די קופּערנע זיילן וואָס אין הויז פון גאָט, און די
געשטעלן, און דעם קופּערנעם ים וואָס אין הויז פון גאָט, האָבן
די כַּשׂדים צעבראָכן, און האָבן אַוועקגעטראָגן זייער גאַנצע
קופּער קיין בָּבֶל. 18אויך די טעפּ, און די שופלען, און די
שנייצמעסערס, און די שפּרענגבעקנס, און די שאָלן, און אַלע
קופּערנע כּלים וואָס מע פלעגט דינען מיט זיי, האָבן זיי צו־
גענומען. 19און די בעקנס, און די פייערפאַנען, און די שפּרענג־
בעקנס, און די טעפּ, און די מנורות, און די שאָלן, און די שיסלען,
וואָס גאָלד, גאָלד, און וואָס זילבער, זילבער, האָט דער הויפּט
פון לייב־חיל צוגענומען. 20די צוויי זיילן, דער איין ים, און די
צוועלף קופּערנע רינדער וואָס אונטער די געשטעלן, וואָס
שלמה המלך האָט געמאַכט פאַרן הויז פון גאָט–דאָס קופּער
פון אַלע דידאָזיקע כּלים איז ניט געווען אָפּצוּוועגן. 21און די
זיילן: אַכצן איילן איז געווען די הייך פון איין זייל, און אַ פאָדים
פון צוועלף איילן האָט אים אַרומגערינגלט, און זיין גרעב איז
געווען פיר פינגער; הויל אינעווייניק. 22און אַ קרוין איז געווען
אויף אים פון קופּער; און די הייך פון איין זייל איז געווען פינף

איילן, מיט אַ נעצווערק און מילגרוימען אויף דער קרוין רונד
אַרום, אַלצדינג פון קופּער; און אַזוי ווי די דאָזיקע אויפן צווייטן
זייל, מיט מילגרוימען. [23]און די מילגרוימען זיינען געווען זעקס
און ניינציק צו דערויסן צו; אַלע מילגרוימען אויפן נעצווערק
רונד אַרום זיינען געווען הונדערט.

[24]און דער הויפּט פון דעם לייב־חיל האָט גענומען שְׂרָיָה
דעם אויבער־כהן, און צְפַנְיָה דעם צווייטן כֹּהן, און די דריי
שוועלהיטער; [25]און פון דער שטאָט האָט ער גענומען איין הויפּ־
דינער וואָס איז געווען דער אויפזעער איבער די מלחמה־לייט,
און זיבן מענער פון די וואָס פלעגן זען דעם מלכס פנים, וואָס
האָבן זיך געפונען אין שטאָט, און דעם שרייבער פון דעם חיל־
פירער, וואָס פלעגט אויפנעמען אין חיל דאָס פאָלק פון לאַנד,
און זעכציק מאַן פון דעם פאָלק פון לאַנד, וואָס האָבן זיך
געפונען אין שטאָט. [26]און נבוזַרְאֲדָן דער הויפּט פון דעם לייב־
חיל האָט זיי גענומען, און האָט זיי אַוועקגעפירט צום מלך פון
בָּבל קיין רִבְלָה. [27]און דער מלך פון בָּבל האָט זיי געשלאָגן
און זיי געטייט אין רִבְלָה אין לאַנד חֲמָת. אַזוי איז יהודה אין
גָלות אַוועק פון זיין לאַנד.

[28]דאָס איז דאָס פאָלק וואָס נבוכַדְרֶאצַר האָט פאַרטריבן:
אין זיבעטן יאָר, יהודהער דריי טויזנט און דריי און צוואַנציק;
[29]אין אַכצנטן יאָר פון נבוכַדְרֶאצַרן, פון ירושָׁלַיִם אַכט הונדערט
און צוויי און דרייסיק נפשות; [30]אין דריי און צוואַנציקסטן יאָר
פון נבוכַדְרֶאצַרן האָט נבוזַרְאֲדָן דער הויפּט פון דעם לייב־חיל
פאַרטריבן יהודהער זיבן הונדערט און פינף און פערציק
נפשות; אַלע נפשות, פיר טויזנט און זעקס הונדערט.

[31]און עס איז געווען אין זיבן און דרייסיקסטן יאָר פון דעם
גָלות פון יהוֹיָכין דעם מלך פון יהודה, אין צוועלפטן חודש,

אין פינף און צוואַנציקסטן טאָג פון חודש, האָט אֶויל־מרודַך
דער מלך פון בָבל, אין דעם יאָר וואָס ער איז געוואָרן מלך,
אויפגעהויבן דעם קאָפּ פון יהויָכין דעם מלך פון יהודה, און
האָט אים אַרויסגעצויגן פון תּפיסה. [32]און ער האָט גערעדט
צו אים פריינטלאַך, און האָט געשטעלט זיין שטול איבער די
שטולן פון די מלכים וואָס ביי אים אין בָבל. [33]און ער האָט
אומגעביטן זיינע תּפיסה־קליידער; און ער האָט געגעסן ביי אים
ברויט תּמיד, אַלע טעג פון זיין לעבן. [34]און זיין אויסקומעניש,
אַ שטענדיקע אויסקומעניש, איז אים געגעבן געוואָרן פון דעם
מלך פון בָבל טאָגטעגלאַך ביז צום טאָג פון זיין טויט, אַלע
טעג פון זיין לעבן.